

PROGRAMMABEGROTING 2026

Colofon

Programmabegroting 2026
Gemeente Oosterhout

Samenstelling

Gemeente Oosterhout
Postbus 10150
4900 GB Oosterhout

Inlichting

Telefoon	14 0162
Internet	www.oosterhout.nl

1 Inhoud

2	Klaar voor de toekomst.....	3
3	Leeswijzer.....	5
4	Samenstelling college.....	6
5	Beeld begroting.....	7
5.1	Kaders en uitgangspunten	7
5.2	Financieel beeld	8
6	Programma's.....	10
6.1	Zorg en welzijn.....	10
6.2	Arbeidsmarkt, economie en onderwijs.....	17
6.3	Sport en cultuur	22
6.4	Duurzaamheid en klimaat	24
6.5	Wonen en mobiliteit.....	28
6.6	Veiligheid.....	33
6.7	Meer voor elkaar	36
6.8	Financieel solide.....	40
6.9	Gemeentelijke organisatie	41
6.10	Equalit.....	43
7	Paragrafen	45
7.1	Lokale heffingen	45
7.2	Weerstandsvormogen en risicobeheersing.....	48
7.3	Onderhoud kapitaalgoederen.....	58
7.4	Financiering.....	63
7.5	EMU-saldo	66
7.6	Bedrijfsvoering.....	67
7.7	Verbonden partijen.....	68
7.8	Grondbeleid	82
7.9	Wet open overheid.....	85

7.10	Reserves en voorzieningen.....	86
7.11	Subsidies.....	88
8	Begroting.....	90
8.1	Overzicht van lasten en baten	90
8.2	Toelichting op het overzicht van lasten en baten	90
8.3	Personele lasten	103
8.4	Kapitaallasten	106
8.5	Toegerekende rente	106
8.6	Algemene uitkering.....	107
8.7	Resultaat reguliere bedrijfsvoering.....	108
8.8	Structurele exploitatieruimte.....	109
8.9	Investerings	110
9	Bijlagen.....	113
9.1	Kerngegevens	113
9.2	Overzicht investeringen 2026	114
9.3	Overzicht taakvelden per programma	116
9.4	Sustainable Development Goals	117
9.5	Reserves en voorzieningen.....	123
9.6	Staat van geldleningen.....	125
9.7	Afkortingenlijst.....	126

2 Klaar voor de toekomst

De gemeente Oosterhout presenteert een structureel sluitende meerjarenbegroting 2026-2029. Dat deze begroting sluitend is, is voornamelijk aan twee zaken te danken. Eind 2023 zijn we een traject van strategische heroriëntatie gestart, aangezien toen het zogenoemde ravijnjaar 2026 in beeld kwam als een kantelpunt in de gemeentefinanciën. Met de vaststelling van de Perspectiefnota 2025 was al een groot deel van de noodzakelijke bezuinigingen gerealiseerd. Een jaar later zijn in de Kadernota 2026 de resterende maatregelen geformuleerd. De basis voor deze sluitende begroting is door uw raad gelegd middels het traject in de perspectiefnota 2025. Dit in combinatie met een hogere verwachte algemene uitkering, leidt ertoe dat wij uw raad een meerjarig sluitende begroting kunnen voorleggen.

Hogere algemene uitkering

Dat wij deze meerjarenbegroting nu sluitend kunnen aanbieden, is zoals gezegd mede te danken aan een fors hogere algemene uitkering van het Rijk dan verwacht. De meicirculaire 2025 van het Rijk biedt de gemeente Oosterhout de komende jaren extra middelen. Met name voor de jaren 2026 en 2027 zijn door het Rijk extra middelen voorzien, waardoor het ravijnjaar lijkt te verschuiven naar 2028.

Naast de extra middelen voor jeugdzorg (commissie van Ark) waar wij al rekening mee hielden, is ook het ingroeipad van de maatregelen van de hervormingsagenda verzacht, waardoor er extra middelen voor 2026 en 2027 bijgekomen zijn. Ook heeft het Rijk extra middelen vrijgemaakt om het ravijn (deels) te dempen en krijgen wij vanwege hogere maatstaven en een hogere inflatiecorrectie extra middelen. Met name voor de jaren 2026 en 2027.

Deze extra financiële ruimte is dus niet structureel en is ook onderhevig aan aanzienlijke onzekerheden. Zo is de algemene uitkering sinds kort gekoppeld aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De geopolitieke spanningen en daarmee onzekere economische groeiverwachtingen maken dat de uitkering in de komende jaren ook wel eens lager kan zijn dan nu verwacht wordt. Ook de aankomende verkiezingen en daarmee de komst van een nieuw kabinet, met aanvullend beleid en bezuinigingen, zorgen voor extra onzekerheden in de gemeentelijke inkomsten.

Scherpe randjes bezuinigingen eraf

Met de extra middelen van het Rijk stellen we uw raad voor om de scherpe maatregelen uit eerdere bezuinigingen waar mogelijk te verzachten. Wij werken als gemeente samen met diverse partners om onze maatschappelijke doelen te realiseren. Zij zijn voor ons belangrijk in het aanpakken van maatschappelijke opgaven en het realiseren van gemeentelijke visies. We stellen voor om de volgende bezuinigingen terug te draaien door:

- het alsnog indexeren van subsidies in 2026;
- de geplande extra huurverhoging bij de Warande te schrappen.

In het bestuursakkoord is over de onroerend zaakbelasting opgenomen dat deze heffing met maximaal het inflatiepercentage wordt verhoogd als het financieel perspectief hierom vraagt. Vanwege de financiële meevaller betekent dit voor deze meerjarenbegroting concreet:

- geen verhoging van de onroerendezaakbelasting in 2026;
- het doorschuiven van de verhoging van de onroerendezaakbelasting voor woningen en niet-woningen van 2027 naar 2028, in lijn met de verschuiving van het ravijnjaar naar 2028.

Versterken van de basis

Daarnaast blijft de gemeente investeren in de basis en in maatschappelijke opgaven die van groot belang zijn voor onze inwoners. In de Kadernota 2026 was het uitgangspunt van het college al om te blijven investeren in onderwijs, woningbouw, openbare ruimte, duurzaamheid en de bestaanszekerheid van inwoners. Dankzij de extra middelen die wij ontvangen, hebben we de ruimte om in deze begroting nog een aantal extra maatregelen te nemen om de Oosterhoutse basis nog verder te versterken. Dit doen we op de volgende gebieden:

- We investeren extra in **leefbaarheid en veiligheid**. Naoorlogse wijken in Oosterhout kennen complexe problemen die elkaar versterken. Denk aan armoede, schulden, kansengelijkheid, fysieke verloederende en een groeiende voedingsbodem voor criminaliteit en ondermijning. Er is hiervoor al veel in gang gezet, zoals de wijkgerichte leefbaarheidsaanpak, de 'meer voor elkaar'-teams, preventieprogramma's en ondermijningsboa's. Maar afzonderlijke initiatieven zijn effectiever als er meer afstemming en samenwerking is tussen organisaties zoals gemeenten, politie, woningcorporatie, welzijnsorganisaties en onderwijs. Op die manier worden problemen efficiënter aangepakt en wordt de veiligheid en het welzijn van de inwoners bevorderd. De plannen voor deze zogeheten Integrale Leefbaarheidsaanpak (ILA) worden momenteel voorbereid.
- De uitdagingen binnen het sociaal domein zijn groot. De aandacht is de komende jaren gericht op preventie en het vroeg signaleren van problemen om daarmee zwaardere, specialistische zorg te voorkomen. Dit leidt tot een sterkere sociale basis en meer veerkracht bij inwoners. Deze zogeheten **beweging naar de voorkant** gaat niet vanzelf. Hier zijn middelen voor nodig. Daar bovenop speelt de **hervormingsagenda jeugd**. Vanaf 2025 is het de bedoeling dat gemeenten een domeinoverstijgende aanpak hanteren, met nadruk op preventie, vroegsignalering en het versterken van wijkteams en het onderwijs. Gemeenten hebben in 2026 en 2027 extra middelen gekregen waarmee het ingroeipad voor de hervormingsagenda wordt verzacht en de maatregelen pas vanaf 2028 gerealiseerd hoeven te zijn. Om die maatregelen te realiseren, zijn in de periode tot 2028 ook extra middelen nodig.
- We intensiveren onze aanpak van **multiproblematiek / personen met verward gedrag**. Dit betreft inwoners die problemen ervaren op verschillende leefgebieden, zoals financiën, werk, wonen, gezondheid of opvoeding. De gemeente is regisseur in deze aanpak, door samenwerkingen te initiëren en te coördineren met andere professionals en instanties. Een effectieve aanpak vraagt samenwerking tussen verschillende sectoren, zoals strafrecht, zorg en veiligheid, omdat de oplossing vaak niet op één gebied ligt. Mensen met

multiproblematiek of verward gedrag kunnen hulp weigeren of vast komen te zitten tussen verschillende instanties of door regels die niet goed op elkaar aansluiten. Elke situatie is anders en vereist een specifieke, persoonsgerichte aanpak.

- In 2024 zijn alle wegen, stoepen en andere verharde plekken binnen de gemeente Oosterhout geïnspecteerd. Hieruit blijkt dat het benodigd budget voor het **onderhoud van de openbare ruimte** op dit moment niet voldoet aan het gewenste niveau. Het huidige onderhoud wordt uitgevoerd binnen de beschikbare onderhoudsbudgetten en het vastgesteld plafond van de uitvoeringsplanning Openbare Ruimte. Om alle wegen en stoepen op gemiddeld B-niveau te onderhouden, is een jaarlijks zo'n € 1 miljoen extra benodigd. Wij stellen uw raad voor om de investeringsplanning structureel met dit bedrag te verhogen.
- Ook voegen we extra stortingen toe aan de **vrije reserve**. Hiermee stellen we de nieuwe gemeenteraad, op basis van hun bestuurlijke prioritering, in de gelegenheid om deze middelen in te zetten voor de investeringen die zij nodig vinden. Het college stelt voor om deze middelen, in afwijking van de beleidslijn tot nu toe, niet toe te voegen aan de reserve van het integraal huisvestingsplan (IHP) voor schoolgebouwen. De kosten van fase 1 van het IHP zijn namelijk door reserves en/of kapitaallasten op dit moment volledig gedekt in de begroting die nu voor u ligt.

Met bovenstaande keuzes onderstreept de gemeente het belang van een robuuste basis, het versterken van de leefbaarheid in wijken en dorpen en het ondersteunen van kwetsbare groepen. Door deze lijn vast te houden, kiest de gemeente voor stabiliteit en voorspelbaarheid richting inwoners en ondernemers, terwijl tegelijkertijd ruimte wordt gecreëerd om te blijven investeren in de leefomgeving en maatschappelijke opgaven.

Vooruitblik

Met deze meerjarenbegroting 2026-2029 wordt een financieel verantwoorde basis gelegd voor de komende bestuursperiode. Er is sprake van een evenwichtige mix tussen bezuinigingen en investeringen, waarbij oog is voor de korte termijn én voor de structurele opgaven van de toekomst.

Tegelijkertijd zijn niet alle keuzes definitief. Een deel van de afwegingen over de inzet van reserves en prioritering van investeringen, laten we bewust over aan de nieuwe gemeenteraad. Dit sluit aan bij de bestuurlijke overtuiging dat een nieuwe toekomstvisie hoort bij een nieuw bestuur. Daarmee voorkomen we dat we vooruit regeren over de termijn van het huidige college heen.

De meerjarenbegroting 2026-2029 van de gemeente Oosterhout bevat weliswaar nog steeds bezuinigingen, maar biedt ook kansen en ruimte voor noodzakelijke investeringen. Zij weerspiegelt de balans tussen verantwoordelijkheid nemen voor een gezonde financiële positie en het investeren in een leefbare, veerkrachtige gemeente.

Deze begroting biedt een stevige basis waarop het nieuwe college kan voortbouwen, met ruimte om eigen accenten te leggen en richting te geven aan de toekomst van Oosterhout.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN OOSTERHOUT,

, burgemeester,

, secretaris.

3 Leeswijzer

Samenstelling college

Het vierde hoofdstuk geeft de samenstelling van het college en de bijbehorende portefeuilleverdeling aan.

Samenvattend beeld begroting

In hoofdstuk vijf is op hoofdlijnen het financiële beeld uit de begroting geschetst.

Programmabegroting

Hoofdstuk zes bevat de programma's. Ieder programma omvat een beschrijving van de algemene doelstelling en van de belangrijkste beleidsontwikkelingen en de daarbij behorende werkzaamheden. Verder zijn de beleidsindicatoren, de Sustainable Development Goals (SDG's), beleidskaders en relevante verbonden partijen opgenomen. Daarnaast worden de meerjarig beschikbare middelen in beeld gebracht bij ieder programma.

Paragrafen

De paragrafen in hoofdstuk zeven geven gebundeld informatie over bepaalde thema's, die anders te gefragmenteerd aan de orde zouden komen. Deze informatie wordt voor zowel bestuurders als toezichthouders van belang geacht om de financiële positie van de gemeente te kunnen beoordelen. Een achttal paragrafen is verplicht voorgeschreven door het BBV, namelijk Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, het EMU-saldo, Bedrijfsvoering (inclusief informatiebeveiliging en privacy), Verbonden partijen en Grondbeleid. De paragrafen Wet Open Overheid, Reserves en Voorzieningen en het Subsidieoverzicht zijn aanvullend opgenomen.

Financiële begroting

In hoofdstuk acht is de financiële begroting opgenomen, waarin een uitgebreide financiële toelichting is opgenomen omtrent de verschillen tussen de begroting 2025 en 2024.

Bijlagen

In de bijlagen zijn een aantal cijfermatige overzichten opgenomen. Als laatste bijlage is een afkortinglijst opgenomen.

4 Samenstelling college

Burgemeester Gerdo van Grootheest

Algemeen bestuurlijke coördinatie
Personeel en organisatie (incl. organisatieontwikkeling)
Integriteit
Burgerparticipatie (incl. borging wijkgericht werken)
Openbare orde en veiligheid
Toezicht en handhaving
Integrale veiligheid
Externe veiligheid
Regionale samenwerking
Overige wettelijke taken

Wethouder Clèmens Piena (1ste locoburgemeester)

Strategie en lobby
Integraal sociaal domein
Brede welvaart en sociale basis
Gezondheid en welzijn
WMO en ouderenzorg
Communicatie en media
Mobiliteit en Integraal maatschappelijk beheerkader
Mobiliteitstransitie
ICT en informatie gestuurd werken
Project nieuw stadhuis

Wethouder Dees Melsen (2de locoburgemeester)

Toerisme en recreatie
Horeca en evenementen
Opgave Bruisende binnenstad
Citymarketing
Financiën
Stedelijke ontwikkeling
Implementatie Omgevingswet
Wonen
Grondzaken

Wethouder Willem-Jan van der Zanden (3de locoburgemeester)

Participatiewet
Sociale zaken
Inclusie
Duurzaamheid
Warmtetransitie
Afval
Kunst en cultuur
Dierenwelzijn
Ruimtelijke ordening en wonen
Monumenten en erfgoed

Wethouder Guus Beenhakker (4de locoburgemeester)

Onderwijs en arbeidsmarkt
Jeugd en jeugdzorg
Energietransitie
Klimaatadaptatie
Water en riool
Natuur en milieu
Landbouw (incl. Visie buitengebied)
Wijkwethouder Dorst
Wijkwethouder Dommelbergen

Wethouder Arnoud Kastelijns (5de locoburgemeester)

Verkeer
Beheer openbare ruimte
Sport
Dienstverlening en overige bedrijfsvoering
Inkoop en aanbesteding
Vastgoed

5 Beeld begroting

De begroting wordt opgesteld op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid en met inachtneming van de kaders, die in de Kadernota 2026 zijn vastgesteld. Voor zover besluitvorming over toevoeging c.q. onttrekking aan reserves al heeft plaatsgevonden is deze eveneens in de exploitatie verwerkt.

5.1 Kaders en uitgangspunten

Voor de samenstelling van de begroting 2026 en de meerjarenramingen 2027-2029 zijn de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd.

Algemeen begrotingsuitgangspunt

Jaarlijkse begrotingen worden gepresenteerd in het perspectief van structureel sluitende meerjarenramingen. Dit kan in het eerste begrotingsjaar zijn, of het laatste begrotingjaar. In dat laatste geval zijn tussentijdse beperkte tekorten aanvaardbaar mits en voor zover deze kunnen worden gedekt uit reserves. Uiterlijk in het laatste jaar dient dan sprake te zijn van een structureel sluitende begroting.

Algemene uitkering

Bij de berekening van de algemene uitkering voor de meerjarenraming is uitgegaan van de uitkeringsfactor op basis van constante prijzen. De algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire van 2025.

Tarieven en leges

Zoals gebruikelijk zullen de tarieven in de raad van december 2025 worden voorgelegd ter besluitvorming. Waarbij de tarieven waarvoor landelijk een maximum is vastgesteld uiteraard in ogenschouw worden genomen.

De inkomsten uit de onroerendezaakbelastingen zijn verhoogd met de verwachte areaaluitbreiding van woningen.

De leges worden niet in algemene zin verhoogd met de prijsinflatie, tenzij blijkt dat op basis van kostendekkendheid de tarieven verhoogd c.q. verlaagd moeten worden.

De opbrengsten uit hoofde van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn berekend op basis van een kostendekkend tarief. Zie hiervoor paragraaf 7.1 Lokale heffingen.

Prijs- en loonstijging

In de begroting 2026 is rekening gehouden met een stijging van de gemiddelde loonkosten met 7,5 %;

Voor de materiele prijsontwikkeling is uitgegaan van een prijsinflatie van 2,1%. Hiervoor is in de begroting een stelpost prijscompensatie opgenomen gebaseerd op 50% van het totaal benodigde bedrag aan prijscompensatie. Op een aantal posten de budgetten verhoogd voor prijsinflatie die gedekt zijn uit deze stelpost. Zie hiervoor de paragraaf 8.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten;

De subsidies zijn geïndexeerd met 2,03%;

De actualisaties vanwege hoeveelheidsverschillen zijn verwerkt in de begroting 2026.

Doeluitkeringen

Aan doelen waarvoor de gemeente van het rijk een doeluitkering ontvangt, wordt in beginsel niet meer uitgegeven dan het bedrag van de doeluitkering. Bezuinigingen vanuit het rijk zullen daarbij in principe niet gecompenseerd worden door de gemeente.

Rekenrente

Bij het bepalen van de kapitaallasten op investeringen wordt een interne rekenrente van 0,5% gehanteerd. De interne rekening zal onder druk van enerzijds de verwachte doorlopende stijging van de marktrente de komende jaren en anderzijds de grote financieringsbehoefte vanwege de ambities, de komende jaren sterk stijgen.

In 2025 wordt er geen rente bijgeschreven op de aanwezige reserves, met uitzondering van de reserve investeringsprojecten. Conform voorschriften uit het BBV wordt ook aan voorzieningen geen rente toegevoegd.

Rente grondexploitatie

Vanaf 2025 wordt bij de rentetoerekening aan grondexploitaties gebruik gemaakt van de reguliere omslagrente (of rekenrente zoals hierboven verwoord). Deze mag berekend worden over zowel het vreemd vermogen als het eigen vermogen. Dit laatste onderdeel is een keuze, geen verplichting.

Door de BBV genoemde aandachtspunten die hier relevant zijn:

De toegerekende rentelasten betreffen de begrote (bij de begroting) of toegerekende werkelijke (bij de jaarrekening) rentelasten op basis van het rente-omslagpercentage.

De rentetoerekening op basis de rente-omslag vindt plaats over de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties van de BIE per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend.

Nieuwe initiatieven

Er is de komende jaren beduidend minder ruimte voor nieuwe initiatieven. Als daar politiek-bestuurlijk toch noodzaak toe wordt gezien, moeten initiatieven budgettair neutraal gerealiseerd worden. Met andere woorden: nieuw voor oud is de leidraad. Alle initiatieven – zowel nieuwe als bestaande – worden bij de begroting beoordeeld op hun maatschappelijk resultaat (outcome). Op basis daarvan kan een inhoudelijke heroverweging aan de orde zijn.

Post onvoorzien

In de begrotingen en meerjarenramingen wordt jaarlijks een realistische raming opgenomen voor "onvoorzien". Voor 2026 bedraagt dit een bedrag van € 100.000. Hierbij wordt de structurele doorwerking niet automatisch vertaald, maar vormt deze onderdeel van de discussie over

nieuw beleid bij de eerstkomende begroting. Voorstellen worden streng getoetst aan de criteria onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onontkoombaar.

Investeringsen

In de Kadernota 2026 is besloten tot een structureel investeringsvolume van € 6.014.000, exclusief investeringen op het gebied van riolering en afvalverwijdering (deze investeringen worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarief), tractiemiddelen en het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Het investeringsniveau is exclusief specifieke investeringen ten laste van de vrije reserve. Vanaf 2028 is een investeringsplafond van € 2 miljoen opgenomen voor het Huisvestingsplan Onderwijs. Bij het opstellen van de begroting 2026 is het investeringsplafond voor de openbare ruimte verhoogd met € 500.000 in 2026, oplopend tot € 1.000.000 in 2028. Uit het Integraal Maatschappelijk Beheerkader is gebleken dat het beschikbare en benodigd budget voor het onderhoud van verhardingen niet is evenwicht is. Om het onderhoud van de verhardingen op gemiddeld B-niveau te onderhouden is het investeringsplafond verhoogd. Het investeringsplan wordt jaarlijks opgesteld in de vorm van een uitvoeringsplanning, waarbij aangegeven wordt wanneer investeringen daadwerkelijk worden uitgevoerd. Met het activeren van de eigen apparaatskosten wordt rekening gehouden met een bedrag van € 1.373.000 (incl. overhead). Deze activering vindt plaats via een standaardopslag op het investeringsbedrag. In het investeringsplan worden de investeringen in principe bruto verantwoord, dat wil zeggen exclusief inkomsten (bijdragen derden en/of inzet reserves).

Reserves

De reserves van de gemeente Oosterhout vormen de eerste linie in het opvangen van onverwachte tegenvallers en risico's. In het kader van risicomanagement houden wij vast aan het eerder bepaalde uitgangspunt dat de weerstandratio minimaal 1,5 moet bedragen. Deze lijn is in de nieuwe nota Reserves en voorzieningen 2024 ook bekrachtigd.

Toerekening overhead

Op basis van de BBV wordt overhead op een apart product inzichtelijk gemaakt. Er is een landelijke definitie van het begrip overhead, die alle gemeenten moeten hanteren. De overhead mag alleen, binnen de administratie, worden toegerekend aan de grondexploitatie en investeringen. Voor producten waar een tarief voor geldt, wordt de overhead extracomptabel, buiten de administratie, toegerekend.

De verdeling doen we op basis van de (directe) personele kosten (inclusief inhuur) per product. De directe personele kosten worden verdeeld over de producten op basis van een inschatting van de benodigde capaciteit.

5.2 Financieel beeld

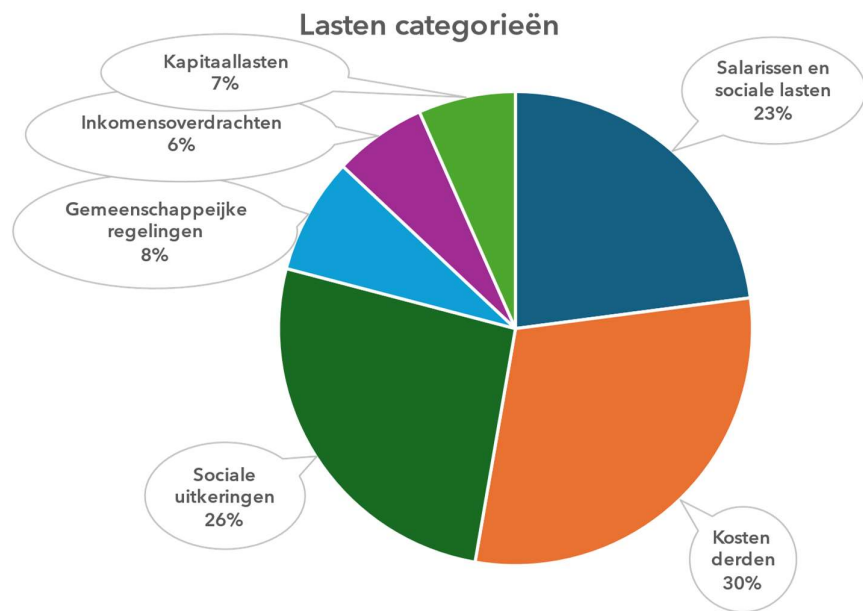
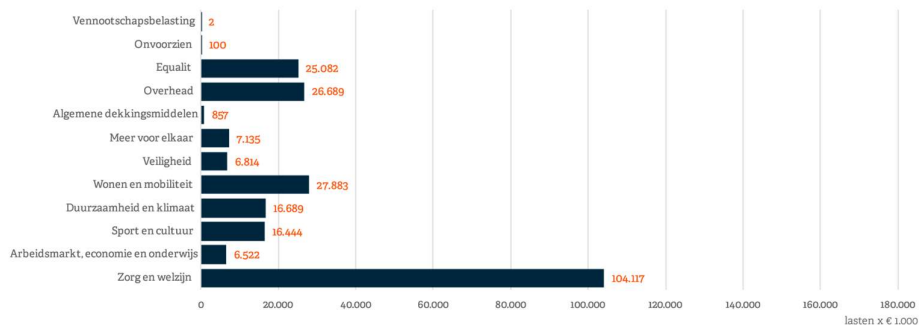
In de begroting staat wat we volgend jaar willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat dit gaat kosten. De begroting gaat vooral over het jaar 2026. Wanneer de gemeenteraad deze begroting vaststelt, wordt daarmee formele goedkeuring gegeven tot het doen van uitgaven in het jaar 2026. Naast informatie over het jaar 2026 bevat deze begroting ook ramingen voor de jaren 2027 tot en met 2029. Dit wordt de 'meerjarenbegroting' genoemd. De meerjarenbegroting gaat ter kennisname naar de gemeenteraad en geeft context bij de vaststelling van de begroting 2026.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Zorg en welzijn	69.685	71.865	75.677	75.295	74.537	74.127
Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	6.874	7.237	6.066	6.166	6.803	8.440
Sport en cultuur	10.211	10.554	10.493	11.525	11.465	11.401
Duurzaamheid en klimaat	11.311	13.827	13.150	13.859	14.084	14.257
Wonen en mobiliteit	19.165	20.032	17.892	19.044	19.526	20.779
Veiligheid	5.141	5.465	6.044	6.653	6.788	6.784
Meer voor elkaar	5.588	5.740	5.602	5.683	5.514	5.749
Subtotaal programma's	127.975	134.720	134.924	138.225	138.717	141.537
Financieel solide	-158.660	-163.759	-167.522	-166.180	-164.662	-165.552
Gemeentelijke organisatie	23.447	25.900	26.120	26.084	28.338	28.389
Equalit	-1.397	3.280	1.252	-472	-723	-382
Onvoorzien	-	100	100	100	100	100
Vennootschapsbelasting	187	2	2	2	2	2
Resultaat voor bestemming	-8.448	243	-5.124	-2.241	1.772	4.094
Mutaties reserves	956	-403	4.354	1.548	-2.547	-4.863
Resultaat na bestemming	-7.492	-160	-770	-693	-775	-769

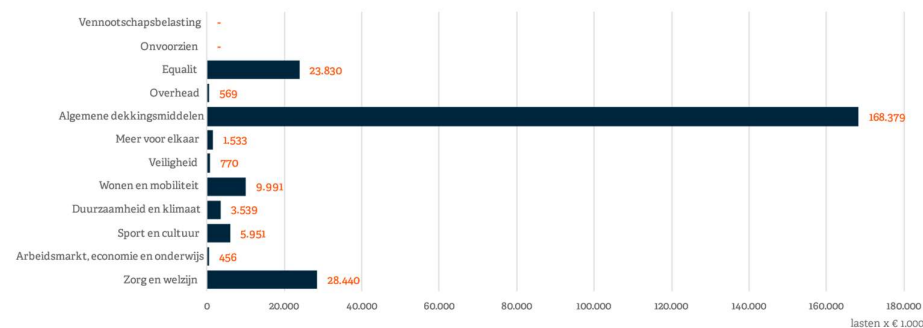
Lasten

De totale lasten bedragen in 2026 € 238,3 miljoen (excl. stortingen in de reserves). De lasten worden gemaakt om de beleidsdoelstellingen van het college en de gemeenteraad. De begroting is opgedeeld in zeven beleidsprogramma's. Daarnaast zijn er de zogenoemde algemene dekkingsmiddelen (financieel solide), de gemeentelijke organisatie, Equalit en de mutaties in de reserves. De zeven beleidsprogramma's vormen samen met de vier overige onderdelen het totaal van de begroting. In onderstaande grafiek is aangegeven hoe de uitgaven over de verschillende beleidsprogramma's zijn verdeeld.

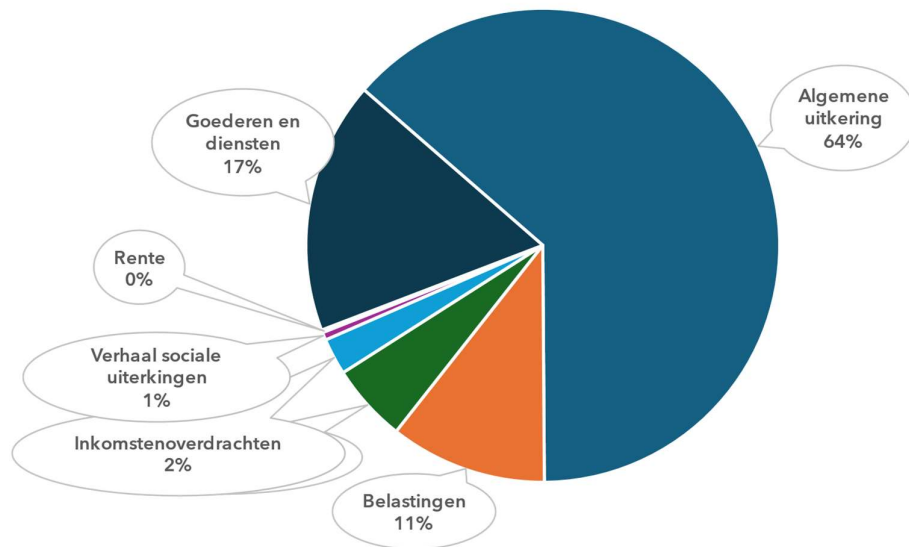

Baten

Het is de bedoeling dat we een structureel sluitende begroting presenteren. Dat betekent dat onze lasten gedekt moeten worden door onze baten. In het jaar 2026 worden de uitgaven in totaal voor € 243,5 miljoen (excl. onttrekkingen aan de reserves) dus gedekt door inkomsten. In onderstaande figuur is de verdeling van de inkomsten opgenomen. Het overige wordt gedekt van de reserves. De inkomsten per programma worden grafisch zichtbaar gemaakt in de onderstaande grafiek.

Baten categorieën

6 Programma's

6.1 Zorg en welzijn

Portefeuillehouder(s)

G. Beenhakker, C. Piena en W. van der Zanden

Portefeuillehouder(s)

G. Beenhakker, C. Piena en W. van der Zanden

6.1.1 Jeugd

We willen dat alle kinderen in de gemeente Oosterhout gezond, kansrijk en veilig opgroeien met ruimte om hun talenten te ontwikkelen. Opvoeders zijn daarbij verantwoordelijk voor het opvoeden en opgroeien van hun kinderen. Als Oosterhoutse samenleving bieden we een veilige, uitdagende en inclusieve omgeving. Dat doen we samen, als opvoeders, burens, sportcoach, docent, jeugdprofessional, huisarts, leeftijdsgenoten en vele anderen. Daar waar het opvoeders niet lukt hun kind in een gezonde, kansrijke en veilige situatie te laten opgroeien, organiseren wij als gemeente – samen met onze netwerk-partners - hulp in en rondom het gezin.

6.1.1.1 Verbonden partijen

De GGD West-Brabant [☒](#) gevestigd te Breda is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.1.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Norm voor opdrachtgeverschap

Eén van de onderdelen binnen de Norm voor opdrachtgeverschap is het komen tot een niet-vrijblijvende vorm van samenwerking binnen de jeugdhulpregio's. In de regiovisie hebben we vastgesteld dat we beleidsrijk gaan samenwerken in een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Dit sluit aan bij de vereisten zoals opgenomen in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. In 2025 is besloten om hierin te temporiseren en de focus eerst te leggen op de inkoop 2027. We hebben besloten om te streven naar een ingangsdatum van 1 januari 2028 voor de GR. In 2026 zullen hiertoe de voorbereidingen worden getroffen.

Inkoop jeugdhulp 2027

In 2025 hebben de colleges binnen WBO de inkoopstrategie Jeugd vastgesteld. Deze is gericht op het realiseren van een duurzaam jeugdhulpstelsel. Dit doen we door te werken volgens de normaliseringsgedachte, het versterken van de weerbaarheid van de samenleving en een gezinsgerichte aanpak, zo thuis mogelijk. In 2026 vindt door middel van een dialooggerichte aanbesteding de gunning plaats van de taakgebieden Stevig Lokaal Team, Dagbesteding en Dagbehandeling en Behandeling met verblijf. Het taakgebied Specialistische ambulante behandeling zal via een Europese aanbesteding gegund worden en het taakgebied Wonen met begeleiding via een open-house procedure. De gunning vindt plaats in het 2^e kwartaal 2026. Er is daarna

dan nog minimaal een halfjaar de tijd voor de voorbereiding en implementatie, zodat we per 1 januari 2027 live kunnen met de nieuwe werkwijze zoals opgenomen in de inkoopstrategie Jeugd.

Proof of Concept (POC) van het Stevig Lokaal Team (SLT)

In 2025 is gestart met de POC van het SLT in Dommelbergen. In 2026 wordt dit voortgezet en waar mogelijk verder uitgebreid. De ervaringen die we hiermee opdoen worden zo veel als mogelijk meegenomen in de inkoop 2027.

Verbinding Onderwijs en Jeugdzorg

In 2026 breiden we de aanpak uit die we in 2024 zijn gestart. Deze aanpak richt zich op het versterken van de verbinding tussen primair onderwijs en de vrij toegankelijke jeugdhulp. We breiden de brugfunctie uit naar meer scholen. Deels via de POC van het SLT in Dommelbergen en deels vanuit de Gelijke Kansen Alliantie. Door op school – een belangrijke vindplaats – vroeg en laagdrempelig aanwezig te zijn, kunnen we sneller helpen, problemen voorkomen en hulp normaliseren. Zo werken we aan de beweging naar de voorkant.

Preventief en collectief aanbod

In 2026 wordt het 'preventief en collectief aanbod' verder uitgebreid; we willen problemen vóór zijn in plaats van achteraf oplossen. Daarom investeren we samen met Sterk Huis, GGD, Zorro, MEE en Surplus in een sterk collectief en preventief aanbod voor jeugdigen. Door vroegtijdig ondersteuning te bieden – dichtbij, laagdrempelig en in groepsverband – normaliseren we hulpvragen, versterken we de sociale basis en voorkomen we zwaardere jeugdhulp. We werven deelnemers voor het collectief aanbod gezamenlijk en stemmen af welk aanbod het beste aansluit bij de behoefte van jeugdigen.

Kansrijke start

In 2026 blijven we ons inzetten voor een kansrijke start voor ieder kind via de lokale en regionale coalitie kansrijke start. We bouwen verder aan een sterk netwerk van betrokken partijen, een preventie-infrastructuur en maken uitvoeringsafspraken tussen het medische en sociale domein, zodat (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie beter gesignaleerd en sneller passend ondersteund worden.

Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming

Als gemeente hebben we de lokale opgave om (het zicht op) de veiligheid binnen en rondom gezinnen te borgen. In 2024 is in samenwerking met onze maatschappelijke partners en het sociaal team de veiligheidsscan gedaan.

De uitkomsten van deze scan laat zien wat we nog te doen hebben en wat goed gaat met betrekking tot het samen werken aan veiligheid.

In 2026 willen we de volgende stappen nemen:

- Een gedragen beeld van samenwerken aan veiligheid in Oosterhout (zowel bij beleid, kwaliteit en uitvoering als bestuurlijk en ambtelijk);
- Integraal en systeemgericht samenwerken binnen ons huidige sociaal team;

- We vertalen de opdracht vanuit het Toekomstscenario naar concrete lokale stappen en een uitvoeringsplan voor Oosterhout;
- Op regionaal niveau maken we samenwerkingsafspraken met de ketenpartners (te beginnen met de Gecertificeerde Instellingen) die we meenemen in de Stevige Lokale Teams.

Leerlingenvervoer

In juli 2026 loopt het huidige contract met de vervoerder af. Het gaat daarbij zowel om leerlingenvervoer als om vervoer in het kader van de jeugdwet (vervoer naar jeugdhulp aanbieders). In 2026 zal een nieuw contract worden aangegaan.

6.1.1.3 Beleidsindicatoren

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	13,8%	13,6%	12,0%	12,0%	L
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	0,8%	0,9%	0,8%	0,8%	L
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	0,2%	0,3%	0,2%	0,2%	L
Waardering contact Sociaal Team	7,2	7,2	-	-	B
Melding (vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling	-	550	550	594	G
Kinderen waarmee het thuis beter gaat	44%	66% **	44%	59%	G
Kinderen waarmee het door hulp beter gaat op school, werk en andere omgeving	51 %	79% **	48 %	60%	G
Kinderen/ouders dat door de hulp meer vertrouwen heeft in zichzelf/het gezin	28 %	60% **	32%	43%	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

** Het gaat hier om voorlopige cijfers uit het cliëntervaringsonderzoek jeugd ingevuld door ouders

6.1.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleidskader Jeugd, actualisatie 2023	2023
Lokale uitvoeringsagenda Jeugd 2023-2025	2023
Beleidskader jongerenwerk 2024	2024
Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025	2025
Uitvoeringsbesluit Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025	2025

6.1.2 Wet maatschappelijke ondersteuning

Sinds 2021 werken we vanuit de integrale visie sociaal domein. De gemeentelijke visie op het sociaal domein vormt het inhoudelijk kader voor het handelen binnen het sociaal team en dus ook binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In de kern gaat de visie over:

de beweging naar de voorkant en de daarmee gepaard gaande inzet op preventie; het bieden van passende ondersteuning door onder andere integrale samenwerking.

Voor de Wmo vormt het langer, prettig en veilig zelfstandig wonen voor (kwetsbare) inwoners de centrale opgave. Dit gaat met name om de oudere generaties inwoners en ook om inwoners met een psychische kwetsbaarheid. We willen dat deze inwoners zo lang mogelijk hun eigen mentale, sociale en lichamelijke kracht benutten. Dit willen we bereiken door naast een breed aanbod van maatschappelijke voorzieningen ook in te zetten op versterking van de sociale basis.

6.1.2.1 Verbonden partij(en)

De Regio West-Brabant (RWB) [gevestigd te Etten-Leur](#) is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.1.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Afschaffing abonnementstarief

Het wetsvoorstel om een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen in te voeren is door de Tweede Kamer controversieel verklaard. De parlementaire behandeling is aangehouden in afwachting van een nieuw kabinet. Als gemeente volgen we de ontwikkelingen zodat we de uitvoering snel en effectief kunnen aanpassen wanneer nodig.

Hulp bij het huishouden

Begin 2026 wordt de nieuwe aanbesteding hulp bij het huishouden (hbh) die per 1 april 2026 start geïmplementeerd.

Begeleiding

Mensen die voorheen zelfstandig in de wijk woonden met een beschermd wonen beschikking krijgen vaker een indicatie begeleiding. Vanaf 1 januari 2026 hebben we de mogelijkheid om 24 uur bereikbaarheid van hulp te toe kennen voor mensen die Wmo begeleiding hebben. We blijven tegelijkertijd inzetten op ontmoetingsplekken als alternatief voor begeleiding waar mensen aan hun fysieke en sociale vaardigheden kunnen werken. We verwachten daardoor dat de huidige stabilisatie in aantallen indicaties begeleiding doorzet.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Een belangrijke opgave vanuit de beleidskaders beschermd wonen en maatschappelijke opvang is werken aan de beschikbaarheid van voldoende woonplekken in de wijk voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. We blijven inzetten op het realiseren van voldoende alternatieve woonvormen zoals gemengd wonen, dalerswoningen, kamers met kansen en housing first.

Cliëntondersteuning

Op 1 januari 2026 gaat de nieuwe overeenkomst voor cliëntondersteuning in. We zullen hierbij onder andere in gaan zetten op de mogelijkheden van vrijwillige ondersteuners.

Eenzaamheid

In 2025 zijn we gestart met het trainen van vrijwilligers van buurtgroepen in het signaleren en bespreekbaar maken van eenzaamheid. Hier zullen we in 2026 vervolg aan geven. Ook hebben we in 2026 de mogelijkheid om een aantal initiatieven van partners en buurtbewoners te ondersteunen waarbij verbinden en ontmoeten centraal staat.

Dementie

We streven ernaar om in 2026 het certificaat dementievriendelijke gemeente te behalen en treffen hier samen met onze partners de voorbereidingen voor.

6.1.2.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Voorzieningen voor senioren	6,5	6,6	-	-	B
Is mantelzorger	21%	23%	-	-	B
Doet vrijwilligerswerk	24%	26%	-	-	B
Voorzieningen/toegankelijkheid voor mensen met een functiebeperking	6,2	6,3	-	-	B
Cliënten die door ondersteuning beter de dingen kan doen die hij/zij wil	77%	84%	84 %	84%	G
Cliënten die door ondersteuning zichzelf beter kan redden	87%	90%	90 %	90%	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.1.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2018	2017
Verordening Sociale Adviesraad Oosterhout	2017
Mantelzorgbeleid gemeente Oosterhout	2019
Beleidskader welzijn: het nieuw welzijn	2020
Visie op dagbesteding en begeleiding	2020
Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning 2021	2021
Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2021	2021
Beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda	2021
Visie Sociaal Domein	2021
Regionaal beleidskader geweld in afhankelijkheidsrelaties en meldpunt crisis-zorg 2022 - 2025	2022
Beleidsregels voor subsidieverstrekking gemeente Oosterhout 2024	2023

Beleidsnota

Jaar

Regionaal beleidskader maatschappelijke opvang OGGZ en verslavingspreventie

2023

6.1.3 Sociaal beleid

Om mee te kunnen doen in de samenleving is een financieel stabiele situatie een voorwaarde. Daarmee bedoelen we zowel het kunnen voldoen aan de primaire levensbehoeften als het ervaren van financiële rust, zelfs tijdens een schuldregeling. We willen dat inwoners (eerder) schuldenrust ervaren zodat zij (weer) kunnen participeren. Problematische schulden belemmeren mensen om volwaardig mee te kunnen doen. In de eerste plaats blijft dit de verantwoordelijkheid van de inwoner zelf. Zijn of haar eigen kracht staat centraal en moet volledig benut worden. We halen die verantwoordelijkheid niet weg bij de inwoner.

We willen bijdragen aan de bewustwording bij inwoners van het hebben en houden van een gezonde financiële situatie zodat meer inwoners beter voorbereid zijn op mogelijke financiële tegenslag. En dat meer inwoners beseffen dat met de stap naar hulp erger voorkomen kan worden. Dat er veel mogelijkheden zijn voor ondersteuning, ook als er nog geen sprake is van schulden.

Bevorderen dat inwoners van Oosterhout in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, door het (terug)leiden van uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt. Het financieel en materieel ondersteunen van burgers die niet volledig in hun levensonderhoud kunnen voorzien of niet voldoende maatschappelijk kunnen participeren. Dit geldt ook voor onze inburgeraars. We willen dat inburgeraars zich welkom voelen en we zorgen ervoor dat zij snel en volwaardig meedoen in de Nederlandse samenleving.

Bij de uitvoering van regelingen staat de inwoner centraal. Niet de regels zijn het uitgangspunt maar wel wat nodig is om inwoners gelijke kansen te bieden. Hierbij kiezen we waar dit nodig is voor een integrale aanpak, waarbij de verschillende facetten die een rol spelen betrokken worden om op die manier tot een goede oplossing te komen.

We willen dat inwoners in staat gesteld worden om via werk hun eigen inkomen te verwerven. Ook mensen met een arbeidsbeperking en groepen met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten deze kansen krijgen

6.1.3.1 Verbonden partij(en)

De verbonden partij MidZuid (WAVA) [gevestigd te Oosterhout](#), de GR Aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) [gevestigd te Breda](#) en de GR Beschermd wonen regio Breda [gevestigd te Breda](#) zijn betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.1.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Programma Migratie

Het programma richt zich op de huisvesting en integratie van de aandachtsgroepen asielzoekers, ontheemden uit Oekraïne, statushouders en arbeidsmigranten in Oosterhout. Concreet

worden in 2026 de volgende acties uit het Programmaplan Migratie uitgevoerd:

Algemeen:

- buddy to buddy project

Asielzoekers:

- ruimtelijke procedure volgen voor de realisatie van een nieuw AZC
- kansenmakers

Ontheemden uit Oekraïne:

- uitwerken van vervolghuisvesting/ opvang
- uitvoeren van aanpassingen in de wet en regelgeving met betrekking tot de opvang en begeleiding van ontheemden uit Oekraïne

Statushouders:

- realiseren van de taakstelling

Arbeidsmigranten:

- opsporen en aanpakken van illegale huisvesting en misstanden
- beoordelen initiatieven voor tijdelijke grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten.

Participatie

De Tweede Kamer heeft de nieuwe wet 'Participatiewet in Balans' aangenomen. We gaan ervan uit dat ook de Eerste Kamer het wetsvoorstel aanneemt. Dit betekent dat wij de uitvoering hiervan ter hand zullen nemen. De planning is om de aanpassing van beleid, zoals verordeningen en uitvoeringsbesluiten, al in 2025 door te voeren. In de loop van 2026 zullen we de voorwaarden aan de individuele uitkeringen in lijn brengen met de gewijzigde wet.

Ook in 2026 zetten we ons in om, waar dit mogelijk is, uitkeringsgerechtigden naar betaald werk te begeleiden. Hiermee geven we deze inwoners weer de mogelijkheid om zelfstandig een inkomen te verwerven. Voor ons betekent dit dat wij besparen op de uitkeringslasten. Met het bevorderen van uitstroom naar werk, willen wij bereiken dat het werkelijk aantal uitkeringen onder het aantal blijft dat het ministerie berekent. We geven extra aandacht aan het aan werk helpen van inwoners met een arbeidsbeperking. Hierbij streven we primair naar plaatsing bij reguliere werkgevers maar als dit voor een inwoner nog niet mogelijk is, bieden we via MidZuid een (tijdelijke) oplossing.

Alleenverdieners problematiek

We voeren de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek uit. Huishoudens die door deze problematiek minder toeslagen ontvangen kennen we zoveel mogelijk ambtshalve een tegemoetkoming toe. We ontvangen middelen hiervoor in het gemeentefonds.

Bestaanszekerheid

We gaan in 2026 verder met het ontwikkelen van een integraal beleidskader bestaanszekerheid. In dit kader, dat in 2026 wordt opgeleverd, worden schuldhulpverlening, regelingen voor inwoners met een laag inkomen en initiatieven van maatschappelijke partners samengebracht. Aanleiding zijn de toenemende zorgen over bestaansonzekerheid, veroorzaakt door onder meer stijgende kosten van levensonderhoud, woningnood, armoede en maatschappelijke ongelijkheid.

Kindregelingen

Tot aan de vaststelling van het nieuwe beleidskader bestaanszekerheid blijven we de bestaande kindregelingen onverkort voortzetten. We vinden het belangrijk dat kinderen uit gezinnen met een laag inkomen blijvend ondersteuning ontvangen om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving. We handhaven niet alleen de regelingen, maar ook het bijbehorende budget. Zo waarborgen we continuïteit in ondersteuning.

6.1.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Netto arbeidsparticipatiegraad (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)	-	73 %	-	-	L
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	5 %	-	5 %	-	L
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22-jarigen)	2%	-	1%	-	L
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21-jarigen)	1%	-	-	-	L
Aantal personen met bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)	140,6	138,9	144	144	L
Aantal lopende re-integratie voorzieningen (per 1.000 inwoners 15-65 jaar)	14	13,2	14,0	15,0	L
Aantal cliënten met maatwerkarrangement WMO (per 10.000 inwoners)	970	910	-	-	L
Demografische druk (%)	77,8%	78,3	-	-	L
Uitstroom naar werk in % van de totale uitstroom uit de uitkering	38,4%	39,3%	40,0%	40%	G
Aantal beëindigde uitkeringen door uitstroom naar werk.	71	89	75	90	G

* Landelijk - Burger – Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
---	---

6.1.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
<i>Participatie en sociale zekerheid:</i>	
Visienota Participatiewet	2014
Beleidsnota Participatiewet 2015	2014
Verordening handhaving sociale zekerheid 2015	2014
Uitvoeringsbesluit CZM 2015	2014
Uitvoeringsbesluit uitkeringsverstrekking Sociale Zekerheid 2015	2015
Notitie toekomstige positie WAVA binnen participatiewet	2015
Uitvoering Participatiewet en toekomst Wava	2016
Beleidsregels boete Sociale Zekerheid 2018	2017
Beleidsregels terugvordering en verhaal 2018	2017
Verordening op de Adviescommissie bezwaarschriften sociale zekerheid voor de gemeente Oosterhout 2018'	2017
Uitvoeringsbesluit Taaleis participatiewet 2016	2018
Re-integratie en activering Participatiewet 2019	2019
Beleidsplan Toezicht en Handhaving rechtmatigheid in het Sociaal Domein	2021
Afstemmingsverordening Sociale Zekerheid 2015 (wijziging 2022)	2022
Beleidsregels terug- en invordering bedrijfskapitaal Tozo Oosterhout	2022
Re-integratieverordening Participatiewet 2015 (wijziging 2023)	2023
Uitvoeringsbesluit re-integratievoorzieningen participatiewet 2024	2024
Privacy Protocol toegang Sociaal Domein 2024	2024
<i>Minimabeleid:</i>	
Minimabeleid 2016 en verder	2016
Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet 2015 (wijziging 2017)	2017
Ondersteuning kinderen die opgroeien in een huishouden met een laag inkomen	2023
Beleidsregels bijzondere bijstand 2024	2024
<i>Schuldhelpverlening:</i>	
Beleidsplan schuldhelpverlening 2021-2024	2021
Verordening beschikkingstermijn schuldhelpverlening 2021	2021
Uitvoeringsplan schuldhelpverlening 2022-2025	2022
Beleidsregels schuldhelpverlening 2023	2023
<i>Inburgering:</i>	
Regionaal beleidskader veranderopgave inburgering	2021
Beleidsregels Wet inburgering 2022	2022
Programmaplan Migratie	2025

6.1.4 Volksgezondheid

Met volksgezondheidsbeleid wordt een gezonde leefstijl van de inwoners van Oosterhout bevorderd.

6.1.4.1 Verbonden partij(en)

De Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV) [gevestigd te Tilburg](#) en de GGD West-Brabant [gevestigd te Breda](#) zijn betrokken bij het thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.1.4.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

We voeren het plan van aanpak GALA uit. 2026 is het laatste jaar van het GALA-akkoord. Onze inspanningen richten zich in 2026 vooral op: de ketenaanpak valpreventie; voorkomen van overgewicht en bevorderen van gezond gewicht en een gezonde leefstijl via de ketenaanpakken Kind naar Gezond Gewicht (KNGG) en de GLI (Gezonde leefstijl Interventie); uitvoeren van het geactualiseerde preventie en handavingsplan middelengebruik; het beschikbaar en toegankelijk maken van de speel- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte; de inzet van MOOVE vanuit de gedachte dat sport een middel is om doelen in het sociaal domein te bereiken. Met Moove, de scholen en de sportclubs werken we aan de gezonde school en de gezonde sportkantine. De pilot Volwassenfonds Sport & Cultuur loopt door zodat inwoners met een lager inkomen ook kunnen deelnemen aan sport of cultuur.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Vanuit het IZA (Integraal Zorgakkoord) wordt er regionaal een aantal initiatieven tot uitvoering gebracht. Zo wordt er gestart met de Digitale Voordeur. Dit is een plan dat vanuit Zorroo is opgezet samen met partners. Het gaat kort gezegd om een AI-oplossing bij de huisartsen, waarbij inwoners op basis van hun klachten direct worden doorverwezen naar de juiste plek. Dat kan de huisarts zijn, maar ook een voorziening in de sociale basis van Oosterhout. Verder wordt aangesloten bij bestaande multidisciplinaire overleggen van zorgpartijen (gebiedsgericht) om ook de voorzieningen vanuit de sociale basis die passend zijn in te kunnen zetten. Er wordt ingezet bewustwording bij (aankomende) ouderen van het veranderende zorgaanbod nu en in de toekomst. Vanuit de regio wordt gewerkt aan een toegankelijker geestelijke gezondheidszorg, zodat inwoners met psychische problemen makkelijker hulp krijgen. Daarnaast zijn er initiatieven rondom mentale gezondheid, suicidepreventie en laagdrempelige steunpunten in het voortgezet onderwijs. De regionale samenwerking binnen het IZA is ook gericht op een gezonde leefstijl en leefomgeving. Thema's voor 2026 zijn de verbinding met de regionale leefstijlloketten (ziekenhuis) en een vernieuwende aanpak van preventie van gebruik van genotsmiddelen.

6.1.4.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Gezondheidszorg in de gemeente	7,2	7,3	-	-	B
Voldoet aan beweegnorm	39,8%	39%	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.1.4.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleidsnota Oosterhout Vitale Stad; gezond en actief leven 2023-2026	2023
Plan van aanpak Gezond en Actief Leven (GALA) in Oosterhout	2023

6.1.5 Inclusie

Vanuit het uitgangspunt dat alle mensen verschillend en gelijkwaardig zijn willen we een samenleving waarin iedereen mee kan doen en eenieder zich onderdeel voelt van de gemeenschap, ongeacht levensovertuiging, huidskleur, afkomst, gender en seksuele voorkeur (LHB-TIQ+), handicap of beperking. Als gemeente dragen we dit actief uit en handelen hier ook naar in de dagelijkse praktijk.

6.1.5.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.1.5.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

We voeren de voorgestelde aanpak uit de Lokale Inclusieagenda uit, door onder andere werk te maken van zichtbare uitingen in het kader van inclusie en het versterken van het netwerk met verbonden partijen, onderwijs en sociaal-culturele partners.

6.1.5.3 Beleidsindicator(en)

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
-----	-----------

	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.1.5.4 Beleidskader(s)

Er zijn voor dit thema geen beleidskaders vastgesteld.

6.1.6 Dierenwelzijn

Het op een juiste wijze exploiteren van het Milieu Educatief Centrum en de bijbehorende kinderboerderij (MEK) op een manier die recht doet aan de huidige inzichten op het gebied van dierenwelzijn. Daarnaast is er deze bestuursperiode bijzondere aandacht voor het welzijn van dieren.

6.1.6.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.1.6.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

MEK

Het in 2025 vastgestelde plan van aanpak MEK wordt in 2026 verder geïmplementeerd door het MEK. De financiën van het MEK zijn op orde gebracht en het huidige bestuur van het MEK is nu bezig met het verder investeren in de organisatie en het gebouw van het Milieu Educatief Centrum en Kinderboerderij. Vanuit de gemeente zal er contact worden onderhouden met het bestuur van het MEK over de bedrijfsvoering. Tijdens deze contactmomenten wordt de stand van zaken besproken en waar nodig bijgestuurd.

Dierenasiel

De Stichting Dierenasiel Breda en Omstreken levert aan de gemeente Oosterhout diensten in verband met bewaarneming van zwerfdieren in onze gemeente. Hiervoor betaalt de gemeente jaarlijks een bijdrage gebaseerd op het bedrag per inwoner.

6.1.6.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.1.6.4 Beleidskader(s)

Er zijn voor dit thema geen beleidskaders vastgesteld.

6.1.7 Ontwikkelingen sociaal domein

We willen dat het goed gaat met de inwoners van Oosterhout. We vinden het belangrijk dat inwoners een waardevol bestaan kunnen opbouwen, hierin eigen keuzes kunnen maken en veerkrachtig zijn wanneer het leven (even) tegenzit. Met de visie Sociaal Domein zetten we sinds 2021 stevig in op de 'beweging naar de voorkant': zo veel mogelijk en zo vroeg mogelijk problemen opvangen en oplossen in de eigen directe omgeving en/of met inzet van (vrij toegankelijke) voorzieningen in de stad. Op deze wijze vermindert de druk op de niet vrij toegankelijke voorzieningen. Vanuit deze visie zijn de volgende maatschappelijke resultaten geformuleerd:

- een samenleving (stad, kerkdorp, wijk of buurt) waarin inwoners naar vermogen meedoen;
- een samenleving waarin inwoners naar vermogen op eigen kracht functioneren;
- een samenleving waarin inwoners in hun functioneren steun kunnen krijgen van de directe omgeving door de aanwezigheid van een sterke sociale basis, brede maatschappelijke voorzieningen en vrij toegankelijke voorzieningen.

6.1.7.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.1.7.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Programma Sociale Basis

In 2026 werken we het programma Sociale Basis verder door in samenwerking met de organisatie brede opgave wijkgericht werken. De focus ligt op het versterken van de onderlinge samenwerking in de wijken, met een duidelijke rol voor de Meer voor Elkaar-teams, het Sociaal Team en de doorontwikkeling naar het Stevig Lokaal Team (SLT).

We sluiten aan bij de landelijke afspraken uit het ASWA-akkoord en vertalen deze (waar passend) naar onze lokale praktijk. Daarbij benutten we wat al aanwezig is in Oosterhout (nabijheid van ondersteuning, preventieve voorzieningen) en zetten we gericht in op verdere versterking van de sociale basis.

Concrete acties vanuit het ASWA voor de sociale basis in 2026¹:

- Uitbreiden en/of versterken van inloopvoorzieningen sociaal en gezond in de wijken;
- Ontwikkeling van de (mentaal) gezonde school in samenwerking met onderwijs en maatschappelijke partners;
- Versterken van de rol en samenwerking van de lokale teams (Meer voor Elkaar, Sociaal Team en SLT);

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/07/03/aanvullend-zorg-en-welzijnsakkoord-onderhandelaarsakkoord>

- Inrichten van regionale coördinatie, waar nodig, om de integraliteit en continuïteit van voorliggende (preventieve) voorzieningen te borgen.

6.1.7.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Score Sociale kracht	73	72	-	-	B
Score Participatie	75	68	-	-	B
Score mate van eenzaamheid	80	80	-	-	B
Score zelfredzaamheid	81	81	-	-	B
Score financiële zelfredzaamheid	71	73	-	-	B
Score collectieve zelfredzaamheid	61	61	-	-	B
Score sociale cohesie	67	68	-	-	B
Clënten dat wist waar ze terecht konden voor hulp	74%	-	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.1.7.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Visie Sociaal Domein	2021
Beleidsplan Toezicht en Handhaving rechtmatigheid in het Sociaal Domein	2021
Verordening Sociale Adviesraad Oosterhout	2023

6.1.8 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Jeugd	28.375	30.868	30.407	29.808	29.658	29.609
Wet maatschappelijke ondersteuning	23.713	25.663	25.584	26.141	26.191	26.252
Sociaal beleid	13.987	12.888	14.390	14.280	14.307	14.085
Volksgezondheid	2.499	2.815	3.069	3.069	3.084	3.084
Dierenwelzijn	193	224	216	217	217	217
Beheerskosten sociaal domein	918	-593	2.011	1.780	1.080	880
Resultaat voor bestemming	69.685	71.865	75.677	75.295	74.537	74.127

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Storting reserves	500	-	-	-	-	-
Ottrekkings reserves	-815	-312	-276	-77	-78	-79
Resultaat na bestemming	69.370	71.553	75.401	75.218	74.459	74.048

6.1.9 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1.0 Veiligheid	97	88	103	103	103	103
4.0 Onderwijs	1.090	1.182	1.142	1.119	1.093	1.092
6.0 Sociaal domein	65.861	67.619	71.226	70.866	70.119	69.710
7.0 Volksgezondheid en milieu	2.367	2.976	3.206	3.207	3.222	3.222
Resultaat voor bestemming	69.685	71.865	75.677	75.295	74.537	74.127

6.2 Arbeidsmarkt, economie en onderwijs

Portefeuillehouder(s)

G. Beenhakker, D. Melsen

6.2.1 Arbeidsmarkt

Binnen de Agenda arbeidsmarkt en economie is de ambitie opgenomen om stappen te maken naar een betere weerbaarheid en flexibiliteit van inwoners en ondernemers, zodat zij goed kunnen meebewegen met de ontwikkelingen en transities die gaande zijn. Beroepen verdwijnen, de inhoud van het werk verandert en er komen nieuwe beroepen bij. Dit vraagt van inwoners om nieuwe vaardigheden eigen te maken en voor ondernemers om inzicht waar hun kracht ligt en te weten welke vaardigheden nu belangrijk zijn maar ook in de toekomst. Deze opgave draagt bij aan deze transformatie door voor inwoners/ werknemers in te zetten op een leven lang ontwikkelen en anders opleiden, en met ondernemers te verkennen wat acties zijn om de lokale economie te versterken en de juiste mensen te vinden en vast te houden. Dit zodat de toekomstvisie van Oosterhout: 'Iedereen moet mee kunnen doen. We moeten de kracht die we hebben benutten, zodat het hier prettig wonen, fijn werken en goed recreëren is.', gerealiseerd wordt.

6.2.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.2.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

We versterken de samenwerking binnen de arbeidsmarktregio. Om dit te bereiken zijn we met de verschillende partijen in de regio in 2025 gestart met de opzet van een Regionaal Werkcentrum (RWC). Het RWC moet een antwoord bieden op de arbeidsmarktvraagstukken van werkgevers, werknemers en werkzoekenden. Vanaf 1 januari 2026 moet het RWC volledig operationeel zijn. Hiermee brengen we vraag en aanbod op de arbeidsmarkt bij elkaar. Op basis van de ervaringen met het organiseren van een Open Bedrijvendag in 2025 bepalen we of we deze ook in 2026 weer organiseren. Verder blijven we in verbinding met inwoners, ondernemers en externe samenwerkingspartners rondom activiteiten op het gebied van de arbeidsmarkt, zoals de hybride opleiding logistiek en initiatieven vanuit bedrijfsleven en onderwijs rondom een hybride opleiding techniek.

6.2.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Aantal banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	710,6	Onbekend	712	714	L
Werkloosheidspercentage	3,2%	3,1%	3,8%	4,0%	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.2.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Oosterhout werkt !, meer voor elkaar	2022

6.2.2 Ruimte om te ondernemen

Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het stimuleren van een duurzame economie, door het bevorderen van een goed ondernemersklimaat en door goed relatiebeheer. Versterken aantrekkelijkheid van het stadshart tot een bruisende, ondernemende binnenstad. Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het faciliteren van nieuwvestiging of uitbreiding van bedrijven en het bevorderen van een goed ondernemersklimaat.

6.2.2.1 Verbonden partij(en)

Everdenberg Oost C.V. B.V. gevestigd te Oosterhout is betrokken bij het thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.2.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Agenda arbeidsmarkt en economie

2026 is het laatste jaar waarin de Agenda Arbeidsmarkt en Economie wordt uitgevoerd. In samenwerking met ondernemers en externe samenwerkingspartners worden alle grote bedrijventerreinen van camerabeveiliging voorzien. Op De Boedingen (Bedrijventerrein De Wijs-terd) worden acties opgezet om de parkeersituatie te verbeteren in combinatie met klimaatadaptatie en aanpak openbare ruimte (onderdeel van actieplan bedrijventerreinen). Daarnaast wordt ingezet op de aanleg van voet-/fietspaden op bedrijventerreinen en wordt de organisatie van de Open Bedrijvendag mogelijk voortgezet (afhankelijk van de ervaringen in 2025).

Toekomstbestendig MKB

Het MKB is in Nederland goed voor bijna driekwart van de banen. Ook in Oosterhout is het MKB van groot belang voor onze werkgelegenheid. In het MKB zien we dat ten opzichte van het grootbedrijf minder capaciteit aanwezig is om in te spelen op uitdagingen als personeelstekorten, verduurzaming, circulariteit en cybercrime. Om werkgelegenheid voor Oosterhout richting de toekomst te behouden formuleren we samen met MKB-ondernemers acties

gericht op verduurzaming, verhoging van de collectiviteit op bedrijventerreinen, collectieve veiligheid, versterking van de arbeidsmarkt en circulair ondernemen.

Samenwerking met bedrijventerreinen

De subsidieregeling Bedrijventerreinen en Kantorenparken gaat haar 4e jaar in. Op basis van een evaluatie wordt besloten in welke vorm de subsidie vanaf 2027 (huidige looptijd 2023 t/m 2026) wordt voortgezet. Voor de samenwerking op bedrijventerreinen wordt verder aangehaakt op acties die lopen vanuit de Grote Oogst (terrein Vijf Eiken-Heihoef). Op bedrijventerrein Weststad blijven we inzetten op een goede samenwerking met de stichting BIZ Weststad. Met de terreinen Statendam en Everdenberg – die hun collectiviteit versterkt hebben – worden de contacten geïntensiveerd.

Samenwerking havens

Onder de noemer Brabant Ports wordt samengewerkt met andere gemeenten met een binnenhaven in Brabant. Voor Oosterhout ligt de focus op het versterken van de circulaire en multifunctionele haven, het professionaliseren van het havenbeheer en de aanpak van ondermijning en veiligheid. In 2026 zetten we hier acties op in.

Everdenberg Oost

In het eerste kwartaal van 2026 zal de ontsluitingsweg van Everdenberg Oost en de aansluiting op de Heistraat gereed zijn. Ook zal gestart worden met de aanleg van de energie-hub op het bedrijventerrein. Naar verwachting zal in de loop van 2026 worden de eerste bedrijfskavels geleverd aan de nieuwe bedrijven die zich op Everdenberg Oost willen vestigen.

Bruisende Binnenstad en Arendshof 1

Samenwerking met stichting Bruisende Binnenstad

Eind 2025 loopt de BIZ voor de binnenstad af. Als de ondernemers en vastgoedeigenaren positief besluiten, wordt de BIZ verlengd tot en met 2030. Samen met de stichting Bruisende Binnenstad kunnen we dan blijven werken aan de aanpak van leegstand, vergroening en aantrekkelijke binnenstad. De aanpak moet leiden tot het creëren van een levendige, maar vooral ook toekomstbestendige binnenstad.

Arendsplein

Eind 2025 is, na oplevering van het laatste appartementencomplex, aangevangen met de inrichting van de openbare ruimte op het Arendsplein. Het oostelijke gedeelte zal uitgevoerd worden in combinatie met de realisatie van het openbare gebied rondom het nieuwe gemeentehuis in Arendshof II. Dit zal waarschijnlijk pas in 2027 gebeuren.

Arendshof 2

Met de aankoop van Arendshof 2 en het besluit tot huisvesten van het gemeentehuis in Arendshof 2 is een enorme stap gezet in de transitie van het overschot van winkelopervlakte in de binnenstad. Voorwaardelijk voor de beoogde start begin 2026 van de realisatie van het nieuwe gemeentehuis, is het verhuizen van de laatste winkels uit Arendshof 2. De laatste winkel (uitgezonderd H&M die in Arendshof 2 blijft) zal waarschijnlijk in 2026 uit Arendshof II verdwijnen.

Arendshof 1

Samen met de Vereniging van Eigenaren, provincie en gemeente zijn mogelijkheden verkend voor de ontwikkeling van Arendshof 1, waarin winkelen, wonen, werken en recreëren in een hernieuwde balans samenkomen. Dit wordt momenteel verder onderzocht door de Vereniging van Eigenaren. Afhankelijk van de keuze die de Vereniging van Eigenaren medio 2025 hebben gemaakt, zal in 2026 ondersteuning plaatsvinden.

6.2.2.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Vestiging van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	176,4	Onbekend	-	-	L
Funciemenging (%)	53,8%	onbekend	53,8	-	L
Waardering vestigingsklimaat gemeente	7,1	7,2	7,1	7,2	G
Aantal hectare direct uitgeefbare bedrijventerrein	16,2	16,2	16,2	10,2	G
Organisatiegraad bedrijven op bedrijventerreinen. (Aangesloten bij bedrijventerreinvereniging of vallend onder BIZ)	35%	45%	45%	50%	G
Aantal oprichtingen van ondernemingen (per 1.000 vestigingen).	754	670	700	700	G
Aantal opheffingen van ondernemingen (per 1.000 vestigingen)	540	584	400	500	G
Leegstandsindicatoren:					
Kantoren (m2)	5.200	4.200	6.000	4.000	G
Bedrijven (m2)	13.100	12.900	13.000	13.000	G
Winkelruimte/horeca (%)	17,3%	16,4	15,0%	15%	G
Waardering ondernemers gehele gemeentelijke dienstverlening (score 1-10)	-	6,7	6,7	6,7	G
Gemiddeld aantal passanten in binnenstad per week	60.500	90.100	90.000	90.000	G
Winkelaanbod in de gemeente	6,8	6,8	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.2.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleid en beleidsregels standplaatsen in Oosterhout	2015
Visie op de boodschappenstructuur	2016
Detailhandelsvisie	2017
Binnenstadvisie	2017
Verordening op de warenmarkten voor de gemeente Oosterhout 2019	2019
Terrassenbeleid Gemeente Oosterhout	2019

Beleidsnota

	Jaar
Oosterhout werkt! Meer voor elkaar	2022
Marktregeling gemeente Oosterhout 2025	2025

6.2.3 Onderwijs

Alle jeugdigen van 0-25 jaar in Oosterhout helpen wij op weg naar maatschappelijke zelfstandigheid en een positieve deelname aan het maatschappelijk leven. Het accent ligt daarbij op het vergroten van kansen en het voorkomen van (school)uitval.

6.2.3.1 Verbonden partij(en)

Het Regionaal Bureau Leren (RBL) [gevestigd te Breda](#) is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.2.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Verbinding passend onderwijs en jeugdhulp

De samenwerking tussen passend onderwijs is een uitdaging waar Oosterhout en het onderwijs samen aan werken. Dit doen we zowel in de regio met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs als lokaal met de Oosterhoutse schoolbesturen. We willen het stelsel samen zo inrichten dat het (financieel) efficiënt, effectief en houdbaar is. Ook willen we dat de stelsels aansluiten op de collectieve ontwikkelvoorwaarden van kinderen en hun omgeving. Daarbij versterken we de sociaalpedagogische basis binnen het onderwijs en werken we meer collectief en preventief. Ook verkennen we samen met het onderwijs en gemeenten gezamenlijk de invulling van inclusief onderwijs in Oosterhout en een vertaling hiervan naar huisvestelijke consequenties.

Gelijke Kansen en tegengaan van onderwijsachterstanden

In 2026 en verder wordt het uitvoeringsprogramma onderwijsachterstandenbeleid uitgevoerd. In 2026 wordt hierbij gefocust op het vergroten van de ouderbetrokkenheid, het uitvoeren en monitoren van resultaatafspraken, het versterken van de doorgaande lijn en het herinrichten van het toeleiding proces naar voorschoolse educatie.

Wet van school naar duurzaam werk

De wet van school naar duurzaam werk brengt belangrijke wijzigingen aan in de taakuitvoering van het Doorstroompunt (Voortijdig schoolverlaten) en in de samenwerking en samenhang tussen de gemeentelijke beleids- en uitvoeringsterreinen van Werk en Inkomen en Voortijdig Schoolverlaten en de afspraken met het onderwijs. De wet is door de Eerste Kamer aangenomen en treedt op 1 januari 2026 in werking.

Verbetering kwaliteit bestaande schoolgebouwen

In december 2022 is het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) vastgesteld. Dit IHP bevat een doorkijk van de investeringen in onderwijshuisvesting. Met de door de raad beschikbaar gestelde voorbereidingskredieten worden de plannen voor nieuwbouw van De Ontdekking, het Hanze College, Sterrendonk, Toekomst en de permanente uitbreiding van de Rubenshof uitgewerkt. Dit gebeurt in samenwerking met de schoolbesturen. In 2026 worden

bouwkredieten aangevraagd voor het Hanze College, Sterrendonk en de uitbreiding van de Rubenshof.

Tot slot wordt nader onderzoek uitgevoerd naar de diverse huisvestingsscenario's voor De Muldersteeg. Hierin wordt ook de historische context, regionale afspraken en de effecten van inclusief/passend onderwijs op het leerlingenaantal van De Muldersteeg bekeken. Zodra deze onderzoeken zijn afgerond wordt een voorstel aangeboden over de huisvesting van De Muldersteeg.

Aanvragen verordening

Aanvullend op het IHP kunnen schoolbesturen aanvragen indienen voor huisvestingsvoorzieningen. Deze aanvragen worden beoordeeld aan de hand van de onderwijshuisvesting verordeningen. Bij toekenning van de aanvraag wordt deze het jaar daarop in de begroting geplaatst. In 2026 gaat het om een uitbreiding van de eerste inrichting bij Aboe Ayoeb, door een toename van het aantal leerlingen. Daarnaast is een aanvraag toegekend van Delta Onderwijs voor de uitbreiding van De Meander, Pionier en De Westhoek. Deze aanvullende ruimtebehoefte kan niet worden opgevangen op de bestaande onderwijslocaties. Daarom wordt onderzocht of het mogelijk is om een dislocatie te realiseren op een nader te bepalen locatie in het centrum/west/Vrachelen. In 2026 worden de plannen voor de nieuwe schoollocatie verder uitgewerkt.

6.2.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	9,7	5,4	9,7	9,7	L
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	32	21	32	32	L
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers, % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	2,0%	2,13%	2,7%	2,5%	L
% schoolverzuim	3,85%	3,42%	6,5%	6,0	G
Verzuimpercentage RBL	5,1%	4,51%	6,0%	5,5%	G
Omvang voortijdig schoolverlaters 18-	18	14	16	15	G
Omvang voortijdig schoolverlaters 18+	69	86	87	85	G
Omvang relatief verzuim (aantal meldingen)	378	311	378	360	G
Omvang absoluut verzuim (aantal meldingen)	65	37	65	55	G
Omvang thuiszitters (aantal meldingen)	3	13	4	4	G
Wet kinderopvang:					
Aandeel tijdig afgehandelde aanvragen	100%	100%	95%	95%	G
Aandeel geïnspecteerde locaties (KDV-BSO-GOB-PSZ)	100%	98,48%	95%	100%	G

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Aandeel geïnspecteerde locaties (VGO nieuw)	100%	100%	95%	95%	G
Aandeel geïnspecteerde locaties (VGO bestaand)	58,1%	58,54%	50%	50%	G
Aandeel ingezette handhavingstrajecten	100%	100%	100%	100%	G
Aantal keer geen actie op tekortkomingen	1	1	-	1	G
Onderwijsvoorzieningen in de gemeente	7,6	7,6	-	-	B
Waardering basisonderwijs in de woonbuurt	7,4	7,4	-	-	B
Voorzieningen voor jongeren in de gemeente	5,8	5,9	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.2.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Oosterhout 2015	2014
Pilot leerlingenvervoer leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs	2016
Harmonisatie voorscholen en kinderopvang	2017
Beleidsregels peuteropvang en voorschoolse educatie 2019	2018
Verordening leerlingenvervoer gemeente Oosterhout 2022	2022
Beleidsregels voor het leerlingenvervoer gemeente Oosterhout 2022	2022
Integraal Huisvestingsplan	2022
Onderwijsvisie	2023
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs	2023

6.2.4 Toerisme en recreatie

Een goed toeristisch recreatief klimaat, waarbij de ligging van Oosterhout optimaal benut wordt. Daarnaast moet er voldoende vertier voor jonge gezinnen beschikbaar zijn. Met stadspromotie willen we bereiken dat jonge mensen en jonge gezinnen in toenemende mate kiezen voor Oosterhout om te bezoeken, te wonen en te werken.

6.2.4.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.2.4.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Handhaven van het toeristisch fonds, waarin de sector initiatieven om het toerisme in Oosterhout te bevorderen, beoordeelt en ondersteunt. Daarnaast het voortzetten van samenwerking in de regio met streeknetwerken en partners. Dit met het oog op het ontwikkelen van routes, arrangementen en activiteiten om Oosterhout op de kaart te zetten. Maar ook ondersteuning lokaal voor (grote) evenementen en grote kansrijke toeristische initiatieven, zoals storytelling (het beleefbaar maken van de geschiedenis/identiteit van Oosterhout). Een aantal initiatieven/organisaties kunnen rekenen op jaarlijkse ondersteuning. Om de gestelde taken rondom stadspromotie vorm en inhoud te geven is de VVV gevraagd om dit vorm te geven.

6.2.4.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.2.4.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Toeristisch fonds	2016

6.2.5 Evenementen

Evenementen zijn belangrijk voor Oosterhout om verschillende redenen. Ze dragen bij aan een prettig leefklimaat, bevorderen de economie, stimuleren de sociale cohesie en verbeteren het imago van de stad. Het is belangrijk om initiatieven de ruimte te geven en te zorgen voor een breed aanbod aan evenementen.

6.2.5.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.2.5.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Evenementen

In Oosterhout worden veel evenementen georganiseerd. Hier komt het nodige bij kijken qua organisatie, vergunningen, veiligheid en promotie. Het huidige evenementenbeleid dateert uit 2012. In 2026 werken we aan een nieuwe nota evenementenbeleid. Dit zodat we met de meest actuele kaders invulling kunnen geven aan de ambities. Onderwerpen als evenemententerreinen, kosten elektra en veiligheid komen hierin terug.

Kermis

In 2026 wordt de kermis georganiseerd op drie locaties: Slotjesveld, Slotlaan en Markt (nostalgische kermis). Door tijdelijke maatregelen wordt het Slotjesveld geschikt gemaakt, zoals het gebruik maken van stalen en kunststof platen, energiemaatregelen, een brug, beveiligingsmaatregelen en een tijdelijke schoon en vuilwatervoorziening. In 2026 wordt aan de hand van de stedenbouwkundige visie voor het Slotjesveld duidelijk wat nodig is om het terrein zo in te richten waardoor er geen tijdelijke maatregelen meer nodig zijn. Naar verwachting is het dan vanaf 2029 mogelijk om de kermis kostendekkend te organiseren.

6.2.5.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Evenementen en festivals in de gemeente	7,2	7,3	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.2.5.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Nota Evenementenbeleid "Evenementen maken de stad"	2012

6.2.6 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Ruimte om te ondernemen	1.110	1.240	1.059	919	912	913
Onderwijs	4.919	5.161	4.137	4.366	5.008	6.644
Toerisme en recreatie	399	387	438	441	441	441
Evenementen	446	449	432	440	442	442
Resultaat voor bestemming	6.874	7.237	6.066	6.166	6.803	8.440
Storting reserves	421	7.020	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-845	-1.234	-452	-533	-930	-2.261
Resultaat na bestemming	6.450	13.023	5.634	5.633	5.873	6.179

6.2.7 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
0.0 Bestuur en ondersteuning	5	5	1	2	2	3
3.0 Economie	1.560	1.684	1.490	1.357	1.352	1.352

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
4.0 Onderwijs	4.810	5.063	4.139	4.368	5.010	6.646
5.0 Sport, cultuur en recrea- tie	391	387	438	441	441	441
6.0 Sociaal domein	108	98	-2	-2	-2	-2
Resultaat voor bestemming	6.874	7.237	6.066	6.166	6.803	8.440

6.3 Sport en cultuur

Portefuillehouder(s)

A. Kastelijns en W.J. van der Zanden

6.3.1 Sport

Het bevorderen van sportdeelname door inwoners van Oosterhout, zowel uit het oogpunt van volksgezondheid als vanuit sociaal perspectief (voorkomen maatschappelijk isolement, bevorderen integratie, tegengaan overlast).

6.3.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.3.1.2 Wat gaan er hiervoor doen in 2026?

Voetbalvereniging Irene '58

In 2026 wordt naar verwachting de nieuwe accommodatie van Irene'58 in Den Hout aangelegd. De realisatie is afhankelijk van de uitspraak van de raad van state op het beroep op het bestemmingsplan. De nieuwe accommodatie bestaat uit een clubgebouw met een kantine en kleedkamer, natuurgrasveld en een parkeerterrein met ontsluiting. Na oplevering van de nieuwe accommodatie worden de overeenkomsten geactualiseerd.

Voetbalvereniging OVV'67

Met het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet worden de plannen voor het vernieuwen van sportpark OVV'67 uitgewerkt. De plannen bestaan uit de aanleg van een kunstgrasveld en de renovatie en uitbreiding van de kleedkamers. De werkzaamheden worden in 2026 uitgevoerd. Na oplevering van de nieuwe accommodatie worden de overeenkomsten geactualiseerd.

MOOVE / brede buurt

Sport blijft in 2026 een belangrijk middel391 voor de bevordering van gezondheid, welzijn en sociale cohesie. MOOVE is als onderdeel van108 het sportbedrijf met haar bewegingsactiviteiten belangrijk in de gezondheidsbevordering van onder andere de jeugd, jongeren en kwetsbare doelgroepen. Concrete nieuwe acties in 2026 zijn het specifiek inzetten op jongeren in samenwerking met het onderwijs middels onder andere de inzet van een sportcontainer. Het bereik vergroten bij de 65+ doelgroep, door beter zichtbaar te zijn, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij testdagen voor valpreventie.

Horeca de Warande

Op de Warande wordt continu gemonitord hoe de bedrijfsvoering verder verbeterd kan worden. Dit geldt ook voor de horeca. In 2026 wordt invulling gegeven aan het besluit van de gemeenteraad over de horecavoorziening in de Warande.

Sfeerbeheer De Warande

In verband met de toenemende overlast door jeugdige bezoekers tijdens het buitenseizoen

van de Warande zal in 2026 gewerkt worden met Sfeerbeheer. Gedurende een periode van 10 weken, tijdens het zomerseizoen, worden gespecialiseerde professionals ingehuurd. De inzet van deze professionals dient ter bevordering van de sfeer- en veiligheidsbeleving van zowel medewerkers als bezoekers.

6.3.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Niet sporters (%)	38%	46,4%	32,0%	-	L
Bezoekersaantallen zwembad	274.231	271.000	282.000	280.000	G
Aantal deelnemers (abbonementen) vanuit minimabeleid	2.072	604	700	720	G
Zwemles vanuit minimabeleid	75	92	100	110	G
Aantal bezoekers recreatieoord via samenwerkende partners	7.931	8.000	8.000	9.000	G
Aantal samenwerkingspartners recreatieoord	24	25	25	25	G
Sportvoorzieningen in de gemeente	7,6	7,6	-	-	B
Aandeel 18-plussers dat in afgelopen 12 maanden minimaal één sport heeft beoefend	53%	56%	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.3.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Nota Sporten en Bewegen: "Samen werken aan sporten en bewegen"	2013
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2018	2017
Accommodatiebeleid buitensport	2018
Visie sportcluster de Warande	2022
Beleidskader Brede Buurt	2022
Beleidsregels voor subsidieverstrekking gemeente Oosterhout 2026	2025

6.3.2 Cultuur

Het bevorderen van een gevarieerd en hoogwaardig aanbod van cultuur en evenementen, het ondersteunen van kwetsbare vormen van kunst en cultuur en ijveren voor het behoud van het cultureel erfgoed in de stad (inclusief het beheer van collecties). Net als sport wordt ook cultuur ingezet binnen de brede buurt en daarbuiten om de verbinding met het sociaal domein te leggen. Verenigingen en stichtingen vormen een belangrijke drager voor de sociale samenhang in onze dorpen en stad.

2 In 2023 is de score op een andere manier in beeld gebracht. Voor 2023 en vanaf 2024 wordt de verkoop van de 10 badenkaart aangegeven, in 2023 zijn enkel de werkelijke bezoeken geteld.

6.3.2.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.3.2.2 Wat gaan er hiervoor doen in 2026?

Theek 5

Met Theek 5 worden nieuwe meerjaren subsidieafspraken gemaakt. Met het oog op de inwerkingtreding van de vernieuwde Bibliotheekwet wordt ingezet op regionale samenwerking met de Theek 5-gemeenten.

Musea

Met de komst van MOYA heeft Oosterhout er een nieuw museum en culturele partner bij. Na een aantal jaren tijdelijke subsidie, wordt vanaf 2026 een structurele subsidie beschikbaar gesteld om MOYA te ondersteunen in haar sociaal-culturele activiteiten. Met MOYA, het Speelgoedmuseum, Museum Oud Oosterhout, de Biënnale en De Schelleboom zetten we in op het behoud van erfgoed, cultuurparticipatie en het cultureel aantrekkelijk houden van onze gemeente als woonplaats en bestemming.

Kunstcommissie

De werving van de Kunstcommissie wordt afgerond, waardoor vanaf 2026 invulling wordt gegeven aan de Visie op Kunst in de openbare ruimte.

6.3.2.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Percentage bevolking dat lid is van de bibliotheek	23,3%	25,0%	24,5%	25%	G
Aantal ingeschreven leners	13.487	14.602	14.500	14.500	G
Aantal bezoekers	241.291	242.118	250.000	250.000	G
Aantal uitleningen	241.347	237.945	250.000	250.000	G
Aantal scholen met "De Bibliotheek op School"	16	15	13	13	G
Aantal activiteiten	565	535	500	500	G
Aantal deelnemers activiteiten	7.013	7.105	6.500	6.750	G
Aantal voorstellingen de Bussel:					
professioneel	148	148	120	120	G
amateur	70	81	50	70	G
Aantal kaarten	44.184	49.349	32.000	40.000	G
Aantal bezoekers musea:					
Speelgoed- en carnavalsmuseum	10.033	11.921	13.000	12.000	G
Brabant Museum Oud Oosterhout	12.487	12.394	13.500	12.000	G

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Aantal verleende activiteitsubsidies	30	51	335	50	G
Evenementen en festivals in de gemeente	7,2	7,3	-	-	B
Aandeel 18-plussers dat in de afgelopen 12 maanden een voorstelling heeft bezocht in Oosterhout (vanaf 2024 niet meer opgenomen in de burgerij-enquête)	7,2	-	-	-	B
Culturele voorzieningen in de gemeente	7,3	7,3	-	-	B
Tevreden over de uitgaansmogelijkheden in de gemeente	7,2	7,3	-	-	B
Verenigingen/clubs in de gemeente	7,5	7,6	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.3.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Cultuurnota "Droom, durf en beleef"	2016
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2018	2017
Nota "Museumbeleid Gemeente Oosterhout"	2020
Beleidsregels voor subsidieverstrekking gemeente Oosterhout 2026	2025

6.3.3 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Sport	4.577	4.675	4.766	5.870	5.797	5.723
Cultuur	5.634	5.879	5.727	5.655	5.668	5.67
Resultaat voor bestemming	10.211	10.554	10.493	11.525	11.465	11.401
Storting reserves	2.255	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-3.797	-1.554	-1.182	-1.432	-1.642	-1.683
Resultaat na bestemming	8.669	9.000	9.311	10.093	9.823	9.718

6.3.4 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
5.Sport, cultuur en recreatie	10.211	10.554	10.493	11.525	11.465	11.401
Resultaat voor bestemming	10.211	10.554	10.493	11.525	11.465	11.401

6.4 Duurzaamheid en klimaat

Portefeuillehouder(s)

G. Beenhakker en W.J. van der Zanden

6.4.1 Duurzaam

In de Toekomstvisie 2030 is beschreven wat we willen bereiken: goed op weg richting Parijs en naar een circulaire economie, maar ook meer groen en meer water, minder stress. Begin 2025 is de Routekaart Duurzaamheid door de raad vastgesteld. De Routekaart geeft voor de komende vier jaar richting aan de uitvoering van de onderwerpen energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en verduurzaming van de eigen organisatie.

6.4.1.1 Verbonden partij(en)

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant te Tilburg en de Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen zijn betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.4.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Energietransitie

Begin 2026 ronden we de energievisie af waarin we de ontwikkelingen van de energievraag en het aanbod van duurzame energie schetsen en keuzes maken over de inrichting van een duurzaam energienetwerk. Verder lobbyen we ook in 2026 voor een waterstof distributienetwerk en aansluiting op de Delta Rijn Corridor (DRC) en voor een aansluiting op een regionaal warmtenet. Tenslotte leveren we een actieve bijdrage aan de discussies over landelijke energie infrastructuur (o.a. DRC, Nederwiek, nieuw 380 KV tracé) die Oosterhout (mogelijk) raken. En tenslotte zal afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State in 2026 het energiepark A59 ontwikkeld worden.

Warmtetransitie

In 2026 ronden we het warmteprogramma af waarmee we in 2025 zijn gestart. In het warmteprogramma geven we per buurt/wijk aan welke alternatieven we voorzien voor aardgas en hoe we dit willen gaan organiseren.

In navolging van het wijkuitvoeringsplan voor Vrachelen waar in 2025 mee gestart is, zullen in 2026 nog twee wijkuitvoeringsplannen opgesteld worden. In deze plannen wordt samen met de wijk het traject richting een aardgasvrije wijk in beeld gebracht.

Bestaande en nieuwe buurtinitiatieven worden vanuit de gemeente ondersteund in hun activiteiten om buurten te verduurzamen. In 2026 wordt een platform met en voor buurt verduurzamingsinitiatieven gestart om kennis en ervaringen te delen.

Nationaal Isolatie Programma en Energiearmoede

De landelijke SPUK-middelen van het Nationaal Isolatieprogramma en energiearmoede worden ingezet om inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning te helpen met het treffen van isolatiemaatregelen respectievelijk kleine energiebesparende maatregelen. Dit doen

we door het bieden van inzicht in de woning en het gedrag, het realiseren van kleine maatregelen en het verstrekken van subsidie voor isolatiemaatregelen.

Soortenmanagementplan

In 2026 start een bureau met het uitvoeren van de veldonderzoeken voor het soortenmanagementplan (SMP). Het SMP is bedoeld om huis bewonende beschermde diersoorten zoals de huismus, de gierzwaluw en diverse vleermuissoorten te beschermen en het isoleren van woningen op een verantwoorde manier mogelijk te maken. In het SMP staan onder andere gedragsregels en afspraken voor installatie- en bouwbedrijven die de ruimtelijke ontwikkeling en bescherming van soorten bevorderen. Dit plan zal, afhankelijk van de beschikbare capaciteit bij het bureau in 2027 of 2028 afgerond worden.

Klimaatadaptatie

De activiteiten voor klimaatadaptatie zijn benoemd in de Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie 2024-2026. In 2026 wordt ingezet op het stimuleren en faciliteren van inwoners door onder andere door te gaan met de subsidie klimaatvriendelijke tuinen, de tuinklimaatcoach en de tegeltaxi. Ook worden verschillende (bewustwording)acties georganiseerd ter bevordering van een groen en klimaat adaptief Oosterhout. Daarnaast wordt in 2026 subsidie verstrekt voor groenblauwe schoolpleinen. Ook zetten we nog meer in op samenwerking in de regio middels het We4Climate verband. De ontwikkelde lokale klimaat labels en een lokale maatlat voor een groene klimaat adaptieve gebouwde omgeving worden in 2026 geborgd in beleid. Tot slot gaan we door met het vergroenen van bedrijventerreinen door onder andere de inzet van een omgevingsscan (nulmeting en ambitie bepalen) en het stimuleren van al lopende initiatieven.

Circulariteit

De focus voor circulariteit is benoemd in de Routekaart Duurzaamheid 2025 -2028. De activiteiten voor circulariteit worden, vanuit de focus op de thema's Consumptiegoederen, Bouw en Bedrijven, verder uitgewerkt in een Uitvoeringsplan Circulariteit.

Consumptiegoederen

Met het circulair ambachtsnetwerk De Meerwaarde wordt verder ingezet op het verbinden en faciliteren van inwoners (incl. bedrijven). Er wordt o.a. een fietswerkplaats opgericht bij MidZuid om daar "weesfietsen" gereed te maken voor een tweede leven. Op deze manier dragen we bij aan onze doelstellingen om afval te reduceren en hergebruik te stimuleren.

Bouw

Voor het thema bouw wordt in 2026 verder geïnvesteerd in circulaire kennis en expertise van onze medewerkers o.a. door het organiseren van workshops en/of kennis bijeenkomsten. Verder wordt onderzocht waar de gemeente, zowel voor haar eigen bestekken als voor externe projecten, invloed kan uitoefenen op het uitvoeren/stimuleren van circulaire bouw. Hierbij gaat het om inzetbaarheid van secundaire grondstoffen alsmede het toepassen van hergebruik van materialen.

Bedrijven

Ook in 2026 worden ondernemers geïnspireerd en gemotiveerd om meer circulair te ondernemen, o.a. door het aanbieden van workshops voor ondernemers. Daarnaast blijven we de samenwerking opzoeken met lokale en regionale initiatieven, waaronder Grote Oogst en de havenontwikkeling binnen Brabant Ports. In de jaarlijks terugkerende week van de circulaire economie nemen we deel aan een regionaal programma (samenwerking van Rewin en Midpoint) van activiteiten op het gebied van circulariteit.

Verduurzaming bedrijventerreinen

In 2023 zijn wij gestart met het vier jaren Plan van Uitvoering Grote Oogst Vijf Eiken/Heihoef. In 2026 starten we zeer waarschijnlijk op bedrijventerrein Weststad een tweede Grote Oogst programma. Verder wordt er voor verschillende bedrijventerreinen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van groepstransport overeenkomsten met Enexis als antwoord op het overvolle elektriciteitsnet.

6.4.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Aantal PV-panelen op bedrijfsdaken	100.000	110.000	130.000	140.000	G
Aantal PV-panelen op veld	-	25.000	25.000	125.000	G
Aantal woningen met PV panelen	8.500	10.175	11.850	13.525	G
Hernieuwbare elektriciteit (%)	Onbekend	Onbekend	30,0%	46,8%	L

* Landelijk - Burger – Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.4.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleidsvisie externe veiligheid	2017
Geurverordening	2017
Regionale Energie Strategie 1.0	2021
Transitie Visie Warmte 1.0	2021
Bodemkwaliteitskaart	2022
Nota bodembeheer	2022
Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie 2024-2026	2023
Uitvoeringsstrategie Klimaatadaptatie 2024-2030	2023
Regionaal Plan Energiesysteem	2025
Routekaart Duurzaamheid 2025-2028	2025

6.4.2 Water en riolering

Het beschermen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van het milieu en het langs deze weg leveren van een bijdrage aan een veilige en mensvriendelijke leefomgeving. In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en transport van rioolwater naar de rioolwaterzuivering nagestreefd. Met klimaat adaptieve maatregelen wordt getracht om overlast en/of schade door gevolgen van de klimaatverandering te voorkomen of in ieder geval te beperken.

6.4.2.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.4.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Programma Water en Riolering 2024-2030

In 2026 wordt gestart met een meerjarige actualisatie van het functioneren van de drukriolering in het buitengebied.

In de eerste helft van 2026 wordt een actieplan Kader Richtlijn Water afgerond waarin komt te staan wat de Oosterhoutse restopgave is die helpt om aan de Europese/landelijke doelstelling voor de kwaliteit van oppervlaktewater bij te dragen.

6.4.2.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.4.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Programma Water en Riolering 2024-2030	2023
Hemelwaterverordening 2023	2023

6.4.3 Afval

Het beschermen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van het milieu en het langs deze weg leveren van een bijdrage aan een veilige en mensvriendelijke leefomgeving. In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en verwijdering van afval nagestreefd. Voor afval is er een landelijke doelstelling vastgelegd (VANG-doelstelling). Het aantal kilo restafval per persoon naar maximaal 50 kg in 2030.

6.4.3.1 Verbonden partij(en)

De Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.4.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Circulair ambachtsnetwerk

Om invulling te geven aan de klimaatambities en het behalen van de afvaldoelstelling wordt samengewerkt in een circulair ambachtsnetwerk (CAN de Meerwaarde) in Oosterhout. Overheid, ondernemers, maatschappelijke organisaties, onderwijs en inwoners slaan samen de handen in elkaar slaan om een menswaardige en circulaire economie in Oosterhout en in de regio te bewerkstelligen, kennis te delen en van elkaar te leren. Samen met Oosterhout SDG Lokaal (OSDGL) als regiepartner wordt het netwerk verder uitgebreid en worden meer partners met elkaar verbonden.

In 2026 wordt op de gemeentewerf een voorportaal of sorteerlocatie gecreëerd. Op deze locatie worden herbruikbare, herstelbare en recyclebare materialen gesorteerd om vervolgens via het circulair ambachts-centrum/netwerk hersteld, gerecycled en terug in de kringloop gebracht te worden.

Regionale samenwerking

De gezamenlijke missie is om een samenwerkingsverband te vormen dat zowel in de regio als daarbuiten impact en inspraak heeft. Doelstelling is om een regionale versnelling in de circulaire economie teweeg te brengen en de afhankelijkheid van anderen te verkleinen. De coördinator regionale samenwerking rond het onderzoek in 2026 af. Opportune kansen en mogelijkheden worden ondertussen opgepakt zoals bijvoorbeeld het gezamenlijk aanbesteden of het uitbreiden van circulaire ambachtsnetwerken in of naar de regio. In 2026 blijft Oosterhout de tijdelijke inzamelopdracht in Gilze en Rijen uitvoeren.

Verduurzaming wagenpark

Als onderdeel van de mobiliteitstransitie heeft de gemeente Oosterhout als ambitie uitgesproken om het eigen wagenpark te verduurzamen. In deze transitie zijn al een aantal concrete stappen gezet zoals het neerzetten van een goede laadinfrastructuur.

In 2026 wordt de verduurzaming van het wagenpark uitgebreid met 1 elektrische huisvuilwagen, 1 elektrische bakwagen voor de textielinzameling en een vooronderzoek of twee grote elektrische veegmachines voor Oosterhout tot de mogelijkheden behoort.

Refurbishen ondergrondse restcontainers

De ondergrondse restcontainers (141 stuks) zijn gemiddeld 12,5 jaar oud en aan een grote

onderhoudsbeurt toe. We kiezen voor een circulaire oplossing door de huidige containers op te knappen in plaats van nieuwe aan te schaffen. De opgeknapte containers worden als nieuw met dezelfde garantie als nieuwe containers. Dit past beter in het circulaire gedachtegoed en is financieel voordeliger dan de aanschaf van nieuwe containers.

6.4.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	74,4	75	70	-	L
Waardering inzamelen huisafval in de woonbuurt	7,6	7,7	7,8	-	B
Waardering gemeentelijke milieustraat	7,8	8,0	7,8	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.4.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleidsregel handhaving verkeerd aangeboden huishoudelijk- en bedrijfsafval gemeente Oosterhout	2021
Afvalstoffenverordening 2022	2022
Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening 2022	2022
Wijziging uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening 2022	2023

6.4.4 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Duurzaam	2.776	3.124	3.104	3.217	2.992	2.992
Water en riolering	4.777	6.071	5.502	5.901	6.230	6.395

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Afval	3.758	4.632	4.544	4.741	4.862	4.870
Resultaat voor bestemming	11.311	13.827	13.150	13.859	14.084	14.257
Storting reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-54	-14	-10	-10	-11	-11
Resultaat na bestemming	11.257	13.813	13.140	13.849	14.073	14.246

6.4.5 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	81	16	81	75	75	76
7. Volksgezondheid en milieu	11.220	13.803	13.051	13.766	13.991	14.163
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10	8	18	18	18	18
Resultaat voor bestemming	11.311	13.827	13.150	13.859	14.084	14.257

6.5 Wonen en mobiliteit

Portefeuillehouder(s)

A. Kastelijns, D. Melsen, C. Piena en W.J. van der Zanden

6.5.1 Openbare ruimte

Schone, hele en veilige buurten waarin het aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te recreëren. Inwoners willen veilig en rustig wonen in een goed verzorgde, groene omgeving. Bedrijven vragen om kwaliteit in winkelcentra en op bedrijfsterreinen. Het bereiken van deze doelstelling is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, inwoners en ondernemers.

6.5.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.5.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Klimaatadaptieve maatregelen bij (her)inrichting van de openbare ruimte

In het Water en riool plan WRP is € 50.000 opgenomen en uitgewerkt in de uitvoeringsplanning riolering voor het uitvoeren van klimaatmaatregelen bij wegenprojecten in 2026. Deze financiële middelen worden, in combinatie met wegenprojecten (groot onderhoud), ingezet om bij twee wegenprojecten klimaat adaptieve maatregelen uit te voeren. Deze maatregelen dragen bij aan: minder wateroverlast en het tegengaan van verdroging van de bodem. Op deze manier kunnen we met een beperkte financiële middelen een bijdrage leveren aan klimaatadaptatie in Oosterhout. In 2026 wordt er een hemelwaterriool aangelegd in de Kruidenlaan en zal er gestart worden met de realisatie van het project Waterader. Het project Waterader bestaat uit meerdere deelprojecten en gaat ervoor zorgen dat er minder wateroverlast en minder verdroging ontstaat in de gemeente Oosterhout.

Jaarplan Openbare Ruimte

Het jaarplan 2026 komt voort uit de opgestelde meerjarenplanning openbare ruimte en bestaat uit onderhoudswerkzaamheden, herinrichtingen en investeringen. In 2026 staan onder andere de volgende projecten op de planning: Provincialeweg Oosteind, aanleg 30km zone Kruidenlaan, aanleg waterader, aanleg hemelwaterriool Kruidenlaan, rioolvervangingen Dorst, reconstructie verharding Statendamweg en Energieweg, groot onderhoud asfalt diverse fietspaden en wegen buitengebied en hoofdwegenstructuur en groot onderhoud straatwerk van diverse woonstraten.

Integraal Maatschappelijk Beheerkader Openbare Ruimte (IMBK)

Op basis van een doorkijk van het Integraal Maatschappelijk Beheerkader Openbare Ruimte (IMBK) en de voorziene onderhoudskosten zijn de huidige budgetten niet toereikend zijn om het benodigde onderhoud aan de wegen uit te voeren.

Met de actualisatie van de begroting zijn extra financiële middelen toegevoegd voor onderhoudswerkzaamheden aan wegen. Met deze extra middelen kunnen we twee projecten

toevoegen aan het JOR 2026. Deze projecten betreffen: groot onderhoud fietspad Bovensteweg, groot onderhoud fietspad Statendamweg.

Maaibeeld

In het kader van het beleid kruidenrijke vegetaties is bepaald dat alle bermen gemaaid en geruimd moeten worden om zo een maximale bijdrage aan biodiversiteit te kunnen leveren. De bermen in de noordelijk poldergebieden zijn zo voedselrijk dat van het afruimen van maaisel nauwelijks tot geen rendement mag worden verwacht. Dit zal worden verwerkt in het maaibeeld.

6.5.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Aantal klachten en meldingen openbare ruimte:					
- wegen/verhardingen	1.583	1.784	1.350	1.800	G
- openbaar groen	2.789	2.962	2.750	3.000	G
- speelvoorzieningen (zie diversen)	77	123	100	125	G
- afval/ ongedierte	2.422	3.158	2.750	3.250	G
- verkeer (straatmeubilair, verkeerslichten, parkeerautomaten, stadsafsluitingen)	825	1.162	600	1.250	G
- openbare verlichting	987	1.091	300	1.100	G
- diversen (reiniging en onderhoud, speelvoorzieningen riolering en water, gladheidsbestrijding, evenementen)	1.316	2.152	2.500	2.350	G
Gemiddelde actietijd gladheidbestrijding	3 uur	3,75 uur	3 uur	3 uur	G
Waardering groenvoorzieningen in de woonbuurt.	7,4	7,4	-	-	B
Waarderen onderhoud groen in de woonbuurt	6,4	6,5	-	-	B
Waardering schoonhouden van de woonbuurt	6,9	6,6	-	-	B
Waardering onderhoud wegen en fietspaden in de woonbuurt	6,3	6,3	-	-	B
Waardering straatverlichting in de woonbuurt	7,5	7,5	-	-	B
Waardering speelplekken voor kinderen in woonbuurt	6,9	7,0	-	-	B
Speelplekken voor kinderen in de gemeente	6,9	7,0	-	-	B

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Waardering voor maatregelen regenwaterverwerking	6,9	6,9	-	-	B
Waardering afhandeling melding openbare ruimte	7,0	7,0	-	-	B

* Landelijk - Burger – Gemeentelijk

Meer meldingen openbare verlichting door een aantal langdurige storingen bij de netbeheerder. Door uitbreiding van het gebruik van de Binnen Beter App voor interne meldingen en opdrachten is het aantal geregistreerde meldingen toegenomen.

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.5.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
<i>Openbare ruimte:</i>	
Honden uitloopplaatsen beleid	2007
Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte	2008
Rapport PRIO-buurt	2011
Meerjarenperspectief Openbare Ruimte 2016-2026	2015
Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)	2023
<i>Groen:</i>	
Monumentale bomenbeleid	2000
Beleidskader Blauw-Groen Structuurvisie 2023	2023
Beleidskader bomencompensatie 2023	2023
<i>Wegen en openbare verlichting:</i>	
Mobiliteitsvisie Oosterhout vooruit	2019

Beleidsnota	Jaar
Uitvoerings- en beheersplan openbare verlichting 2023-2026	2022
Gladheidsbestrijdingsplan	2025
Uitvoeringsagenda Mobiliteitsvisie 2025-2029	2025
<i>Spelen:</i>	
Nota Buiten Spelen	2016

6.5.2 Wonen

Onze gemeente is gebaat bij gezonde groei. Dat is geen doel op zichzelf, maar het is van cruciaal belang om Oosterhout goed toegerust te laten zijn voor de toekomst. Dit om het draagvlak voor onze voorzieningen – van scholen tot het theater, van sportaccommodaties tot de bibliotheek – te behouden en waar mogelijk te vergroten. Om onze lokale sterke economie sterk te houden. Maar ook om ervoor te zorgen dat we ook in de toekomst in onze gemeente voldoende mensen hebben die de groeiende zorgvraag, als gevolg van de toenemende vergrijzing, kunnen beantwoorden. Zoals in de, bestuurlijk en maatschappelijk breed onderschreven, Toekomstvisie 2030 al is aangegeven, betekent dit dat we met name jonge categorieën inwoners (jongeren en gezinnen met kinderen) moeten binden en boeien. Dat betekent dat we de komende periode extra gaan inzetten op het bouwen van woningen voor die categorieën: voor gezinnen en betaalbare woningen voor starters op de woningmarkt.

6.5.2.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.5.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Uitvoeren Volkshuisvestingsprogramma

In 2026 werken we verder aan de uitvoering van het Volkshuisvestingsprogramma. De ambitie is om woongebieden toekomstbestendig, leefbaar, duurzaam toegankelijk te maken en te houden. Uitgangspunt hierbij is (meer) gelijke (huisvesting)kansen voor iedereen binnen onze samenleving. Het bouwen van meer betaalbare woningen voor jongeren, starters en jonge gezinnen heeft prioriteit. We versterken de woon-zorg voorzieningen en maken hier met partners afspraken over.

De uitvoering van het Volkshuisvestingsprogramma doen we voor 2026 aan de hand van de geprioriteerde uitvoering agenda.

De belangrijkste onderwerpen die opgepakt worden zijn:

- Optimaliseren van het (jaarlijkse woningbouwprogramma)
- Opstellen instrumenten om betaalbaarheid te waarborgen
- Regionale afstemming over de lokale bouwambitie
- Het instellen van een woonberaad
- Het ontwikkelen van zorgclusters inclusief toetsingscriteria voor nieuwe woonzorg-initiatieven

Woningbouwopgave

In 2026 bouwen we letterlijk verder aan Oosterhout langs de lijnen zoals die in het Woningbouwprogramma 2025 zijn ingezet. In 2026 willen we daarom minimaal 300 nieuwe woningen

opleveren op diverse locaties in Oosterhout, zoals Willem Dreeslaan (locatie Rietgors), Werkmansbeemd, Parck Warande en Bloemenhof (locatie Bunthoef). Daarnaast werken we in 2026 verder aan de woningbouwplannen uit ons woningbouwprogramma, zodat ook die plannen de komende jaren tot realisatie komen. Hieronder is een overzicht opgenomen van de grotere projecten:

Amphia

In 2026 zal na een besluit van de raad over het aangepaste programma (een hoger aantal met daarin relatief meer betaalbare woningen) en de geringe aangepaste ruimtelijke opzet de ruimtelijke procedure worden ingezet. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanpassing van de rotonde op de Pasteurlaan en de inpassing van de OV-hub. De omgevingsdialoog zal in 2026 voor de derde keer worden gevoerd ten behoeve van de woningbouw.

Slotjesveld

In verschillende stedenbouwkundige scenario's wordt onderzocht hoe het programma van o.a. wonen, scholen, sport- en spelen en evenementen een nieuw raamwerk voor het park en woonomgeving kan vormen. In 2026 wordt een stedenbouwkundig plan en een inrichtingsplan voor de openbare ruimte ter besluitvorming voorgelegd.

Lievenshove

In 2025 stelt de gemeenteraad de 'Uitgangspuntennotitie herontwikkeling Lievenshove' vast. De locatie Lievenshove wordt herontwikkeld tot een mix van woningbouw, onderwijs en hospice in een groene omgeving. In 2026 wordt de ruimtelijke procedure, inclusief bindend adviesrecht van de raad, doorlopen. Met Thuisvester en het hospice kunnen overeenkomsten gesloten worden voor de realisatie van de woontoren en de grondgebonden woningen en het hospice. Voor de drie woonblokken kan de verkoopprocedure afgerond worden en kan een overeenkomst gesloten worden voor de realisatie.

Hanze College - Lukwelpark - Kanaalzone

Voor het gebied kanaalzone-Lukwelpark-Hanze College wordt in 2025 een stedenbouwkundige visie opgesteld waarin de functies wonen, onderwijs, sport, groen en recreatie bij elkaar komen. De stedenbouwkundige visie zal worden uitgewerkt in een stedenbouwkundig plan, waarin de ruimtelijke opzet, de infrastructuur en het woningbouwprogramma worden uitgewerkt.

Woningbouw Oosteind

In 2026 wordt een ontwikkelplan aan de gemeenteraad voorgelegd met de uitwerking voor de ontwikkeling van maximaal 400 woningen in de nabijheid van het dorpshart van Oosteind. Er worden met de eigenaren en verbonden marktpartijen gesprekken gevoerd om te komen tot een ruimtelijke uitwerking en een haalbare businesscase in de vorm van een ontwikkelplan.

Gebiedsplan Oosterhout – Oosteind - Dongen

De dynamiek in het gebied tussen Oosterhout – Oosteind en Dongen is groot. Samen met de gemeente Dongen, waterschap en de provincie wordt gestart met het opstellen van een gebiedsplan. In 2026 wordt samen met de partners hiervoor een ruimtelijke uitwerking

opgesteld. De door de raad vastgestelde kaders van de propositie Oosterhout Oost worden hierin meegenomen.

Woningbouwopgave Stedelijke Regio Breda Tilburg (SRBT)

2025 en 2026 staan in het teken van het herijken van de in 2023 gesloten regionale Woondeal SRBT. Onderdeel hiervan is het maken van (nieuwe) woningbouwafspraken o.a. voor de periode na 2030. De herijking wordt onder leiding van het ministerie en de provincie via de regio opgepakt. Vanuit het Afsprakenkader Wonen-Zorg-Welzijn Baronie werken we aan verschillende bestuursopdrachten waaronder het afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen. Bij de regionale samenwerking sluiten ook de corporaties en de zorgpartijen steeds meer aan.

Omgevingswet

In 2026 worden de laatste actualisaties van bestemmingsplannen naar verwachting onherroepelijk. In 2026 Stapsgewijs kunnen de bestemmingsplannen omgezet worden in één Omgevingsplan. De verwachting is dat dit tot 2032 zal duren. Onderdeel van deze doorontwikkeling naar één omgevingsplan is het aanpassen van de toepasbare regels (beslisboom in het Omgevingsloket voor onder andere de vergunningencheck).

6.5.2.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Aantal nieuwgebouwde woningen (aantal per 1.000 inwoners)	11,0	13,8	-	-	L
Verhouding aantal koop- en huurwoningen	60-40	60-40	61-39	61-39	G
Aantal nieuw toe te voegen woningen	287	312	800	500	G
Aantal aanvragen tegemoetkoming planschade	1	2	1	1	G
Aantal gehonoreerde aanvragen tegemoetkoming planschade	0	0	0	0	G
Aantal anterieure overeenkomsten	9	8	10	10	G
Taakstelling en daadwerkelijke gehuisveste verblijfsgerechtigden per jaar	112	122	120	120	G
Waardering eigen woning	8,2	8,3	-	-	B

* Landelijk - Burger – Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.5.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleidsnota Cultuurhistorie, Monumenten en Archeologie 2008-2018	2009
Nota grondexploitaties	2012
Welstandsnota 2016	2016
Nota Snippergroen 2016-2021	2016
Visie op het wijkgericht werken	2020
Woningbouwstrategie Oosterhout 2030	2021
Omgevingsvisie	2021
Woondeal Stedelijke Regio Breda Tilburg (SRBT)	2023
Erfgoedverordening Oosterhout 2024	2024
Nota Kostenverhaal 2017-2021	2016
Nota grondbeleid 2025	2025
Volkshuisvestingsprogramma 'Goed wonen in Oosterhout'	2025

6.5.3 Verkeer en mobiliteit

Het bereikbaar maken en houden van woningen, winkels en bedrijven (voor alle doelgroepen) op een zo efficiënt en veilig mogelijke wijze. Op deze manier de kwaliteiten van Oosterhout als woon- en werkstad minimaal waarborgen en waar mogelijk verbeteren. In de in 2019 vastgestelde mobiliteitsvisie is dat verder geconcretiseerd in een aantal doelstellingen op het gebied van bereikbaarheid, leefbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid én gezondheid en een aantal bijbehorende mobiliteitsopgaven.

6.5.3.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.5.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Uitvoeringsagenda mobiliteitsvisie en het Jaarplan

De uitvoeringsagenda van de mobiliteitsvisie is een adaptieve agenda. Jaarlijks wordt de projectenlijst in de uitvoeringsagenda geactualiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad. De beschikbaarheid van financiële middelen is daarbij leidend/ bepalend voor de projecten die kunnen worden uitgevoerd. De belangrijkste projecten in 2026 zijn:

- Reconstructie Provincialeweg Oosteind (start)
- Reconstructie Koningsdijk/Mauritsstraat/ Julianalaan/Pottebakkerstraat (afronding)
- Verbetering en uitbreiding fietsvoorzieningen Statendamweg
- Snelfietsroute Breda – Tilburg (start werkzaamheden in Dorst)
- Aanleg 30 km/zone Kruidenlaan

Parkeren

Met de Kadernota 2026 heeft de gemeenteraad besloten om een aantal maatregelen uit te werken op het gebied van parkeren. Deze zijn financieel vertaald in de begroting. De volgende wijzigingen worden doorgevoerd in 2026:

- Uitschakelen dynamisch deel parkeerverwijzing;
- Verhogen uurtarief parkeren (straat en garages) naar € 2,- ;
- Verhogen tarief parkeervergunningen en abonnementen:
 - tarief 2de bewonersvergunning naar € 150,- per jaar
 - tarief bedrijfs-, zorg-, en onderhoudsvergunning en abonnement garages +10%
- Verhogen tarief digitale bezoekersregeling naar € 0,65 per uur ;
- Aanpassen tijden gereguleerd parkeren, waarbij het gereguleerd parkeren (van maandag t/m zaterdag) van kracht wordt van 10.00 uur 's ochtends tot 21.00 uur 's avonds.

Daarnaast zal het draagvlak worden onderzocht voor de invoering van parkeerregulering in de Zandheuvel en omgeving.

Inzet scanauto

Parkeerhandhaving is een essentieel onderdeel van het parkeerbeleid. Met een scanauto kan handhaving efficiënter plaatsvinden en kan de betalingsbereidheid worden vergroot. Het parkeerareaal in Oosterhout is te klein om als gemeente zelf een scanauto aan te schaffen. De scanauto zou dan een groot deel van de dag "werkeloos" zijn. Twee opties worden nu bekeken: een scanauto huren [aangezien meerdere gemeenten zich in dezelfde situatie als Oosterhout bevinden, wordt vanuit de markt inmiddels ook de optie aangeboden om voor losse dagdelen een scanauto met chauffeur in te zetten of voor enkele dagdelen per week samenwerken met de gemeente Breda [die over meerdere scanauto's beschikken]. Bij beide opties ligt de opvolging [het beoordelen of een naheffingsaanslag moet worden opgelegd] bij onszelf.

Het inzetten van een scanauto is pas vanaf 2028 mogelijk. In 2028 is de vervanging van de parkeerautomaten voorzien, waarbij kenteken parkeren dan ook wordt ingevoerd voor mensen die via de automaat betalen. Dat is een randvoorwaarde om de scanauto te kunnen inzetten.

Fietsenstalling Arendshof en Markt

Het bieden van voldoende en goede stallingsvoorzieningen voor fietsen in de binnenstad draagt eveneens bij aan de bereikbaarheid en kwaliteit van de openbare ruimte.

Het gebruik van de bewaakte openbare fietsenstallingen in het centrum loopt terug. Hiervoor zijn een meerdere redenen aan te geven. De wijziging in beheer van de fietsenstallingen heeft invloed op zowel aantrekkelijkheid als het gebruik ervan. Bezoekers ervaren het cameratoezicht op afstand als minder betrouwbaar dan fysieke aanwezigheid van personeel. Daarnaast zijn de stallingen gedateerd en kwalitatief ondermaats, met name de stalling Arendshof.

De bouwactiviteiten die de komende jaren plaatsvinden rondom Arendshof II zullen weerslag hebben op de bereikbaarheid, beschikbaarheid en aantrekkelijkheid van de stallingsvoorzieningen voor fietsen. In combinatie met de sluiting van de fietsenstalling Arendshof per 1 januari 2026 is het noodzakelijk de stallingsvoorzieningen in het centrum op orde te brengen. In de tweede helft van 2025 is een start gemaakt met het onderzoek "fietsvoorzieningen in de binnenstad. Het onderzoek moet inzicht geven in de gewenste hoeveelheid fietsenrekken en locaties in de openbare ruimte en in gebouwde voorzieningen.

In 2026 wordt (al deels) uitvoering gegeven aan "het op orde brengen" van de stallingsvoorzieningen. Dit gebeurt zowel in de openbare ruimte door o.a. het verplaatsen en/of bijplaatsen van fietsenrekken naar andere (logische, veilig bereikbare) als in de fietsenstalling Markt. De uitstraling en het onderhoud aan de stalling Markt wordt verbeterd, de openingstijden op de door-deweekse avonden wordt verlengd.

Bij de plannen van het stadhuis wordt onderzocht naar de realisatie van een gecombineerde fietsenstalling voor bezoekers van het centrum en het gemeentepersoneel. Een gecombineerde stalling kan efficiënter zijn door dubbelgebruik van de stallingsvoorzieningen.

6.5.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Parkeertarieven:					
- Hoog tarief (per uur)	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,90	€ 2,00	G
- Dagtarief laag op diverse locaties	€ 3,00	€ 3,00	€ 3,80	€ 4,00	G
- Dagtarief hoog op diverse locaties	€ 7,50	€ 7,50	€ 9,50	€ 10,00	G
Waardering openbaar vervoer in de woonbuurt	6,4	6,4	-	-	B
Openbaar vervoer in de gemeente	6,4	6,6	-	-	B
Waardering verkeersveiligheid in de woonbuurt	6,8	6,8	-	-	B
Waardering parkeergelegenheid in de woonbuurt	6,7	6,6	-	-	B
Parkeermogelijkheden in de gemeente	6,4	6,5	-	-	B
Fietsmogelijkheden in de gemeente	7,4	7,4	-	-	B
Verkeersveiligheid in de gemeente	6,4	6,6	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
-----	-----------

	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
---	---

6.5.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
<i>Mobiliteit</i>	
Mobiliteitsvisie Oosterhout vooruit	2019
Uitvoeringsagenda mobiliteitsvisie 2022-2027	2022
Openbaar vervoer:	
Uitgangspuntendocument transitie gedeelde mobiliteit West-Brabant	2020
<i>Parkeren</i>	
Beleidsnota "Stilstaan in de toekomst"	2009
Tussentijdse evaluatie parkeerbeleid	2013
Raadsbesluit verbetermaatregelen en kostenbesparingen parkeren	2016
Eerste tranche ombuigingsmaatregelen parkeren	2020
Nota parkeernormen 2022	2022
Nadere regeling voor het terugbetalen van parkeerbelasting	2023
Verordening parkeerbelastingen Oosterhout 2024	2023

6.5.4 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Openbare ruimte	11.630	13.252	12.928	13.466	14.097	15.250
Wonen	6.664	5.912	4.624	5.213	5.231	5.312
Verkeer en mobiliteit	871	868	340	365	198	217
Resultaat voor bestemming	19.165	20.032	17.892	19.044	19.526	20.779
Storting reserves	6.967	300	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-11.468	-1.382	-679	-890	-1.205	-1.974
Resultaat na bestemming	14.664	18.950	17.213	18.154	18.321	18.805

6.5.5 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
0. Bestuur en ondersteuning	270	426	309	303	125	77
1. Veiligheid	333	309	358	366	367	367
2. Verkeer, vervoer en water- staat	7.930	9.205	8.254	8.678	9.205	10.355
5.Sport, cultuur en recreatie	4.894	5.289	5.333	5.461	5.578	5.646
8. Volkshuisvesting, ruimte- lijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.738	4.803	3.638	4.236	4.251	4.334
Resultaat voor bestemming	19.165	20.032	17.892	19.044	19.526	20.779

6.6 Veiligheid

Portefeuillehouder(s)

G. van Grootheest

6.6.1 Veiligheid

Veiligheid -en de beleving daarvan- is een essentiële basisvoorwaarde voor het functioneren van stad en samenleving. Binnen het veiligheidsdomein gaat het over openbare orde, repressie en preventie. Dit kunnen en doen we niet alleen. Hierin trekken we samen op met veiligheidspartners, zoals politie, brandweer en Veiligheidsregio, maar ook met buurtpreventieteams, ouders, scholen, jongerenwerk, verenigingen en zorgverleners.

Randvoorwaarde hierbij is dat we zicht hebben op de kwetsbare groepen binnen onze gemeente, maar ook op bepaalde problematiek. Zo wordt het mogelijk om 'aan de voorkant te komen' en problemen te voorkomen. Op dit gebied blijven we investeren, bij voorkeur preventief. Maar als de omstandigheden ons daartoe dwingen, zullen we niet nalaten in te grijpen. We zetten het bestuurlijk instrumentarium volop in om Oosterhout zo onaantrekkelijk mogelijk te maken voor (ondermijnende) criminaliteit.

Speerpunten op het gebied van veiligheid zijn vastgelegd in de Visie integrale veiligheid 2019 en verder. De speerpunten zijn:

Meer regie op samenwerken ter preventie

De komende jaren zetten we, naast onze inzet op repressie, meer in op het voorkomen van veiligheidsproblemen. Preventie en proactief handelen kunnen en moeten intensiever. Het project Bondgenoten is een initiatief dat gericht is op het versterken van de samenwerking en het vertrouwen tussen de politie, gemeente en verschillende maatschappelijke groeperingen

Meer inzet op duiding van problemen

We willen sterker worden in het duiden van problemen en het oppakken van sterke signalen in onderlinge samenwerking met alle betrokkenen. Deze duiding is nodig om problemen te voorkomen en onze aandacht te richten op daar waar nodig, zowel in het preventieve als repressieve kader.

Meer focus op aandachtsgebieden

Structureel monitoren gebeurt momenteel nog te weinig. Dit is nodig om opvallende trends en cijfers nauw te bewaken en snel te kunnen schakelen indien nodig.

Jaarlijks wordt in een uitvoeringsprogramma de opgave voor het betreffende jaar beschreven.

6.6.1.1 Verbonden partij(en)

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant [📍](#) gevestigd te Tilburg is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.6.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Integrale veiligheid

In 2026 wordt verder uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma integrale veiligheid 2025 & 2026. De uitvoering opgaben is erop gericht om een veilige leefomgeving te creëren en te behouden voor alle inwoners, ondernemers en bezoekers. Met de opgaven willen we overlast en criminaliteit voorkomen en bestrijden, een veilige woon- en leefomgeving bevorderen en de weerbaarheid van inwoners en organisaties versterken. De prioriteiten voor 2026 zijn:

- Aanpak drugsoverlast en criminaliteit. Dit doen we door continuering van integrale handhavingsacties, het versterken van de integrale samenwerking en het actualiseren van beleid en werkprocessen.
- Uitvoeren van Preventie met Gezag. Deze aanpak loopt in ieder geval in Oosterheide, onderzocht wordt of deze aanpak ook in andere kwetsbare wijken toegepast kan worden.
- Verdere uitrol project Bondgenoten. Bondgenoten richt zich op het creëren van een netwerk van steun, waarbij de politie, gemeente en de burgers als bondgenoten naast elkaar staan om veiligheid en sociale cohesie te bevorderen. In dit project fungeert de gemeente als een verbindende schakel tussen de politie en de verschillende gemeenschappen binnen de stad of regio.
- Vergroten weerbaarheid en zelfredzaamheid n.a.v. geopolitieke spanningen en hybride dreigingen.

De basis op orde bij het Team Veiligheid

Oosterhout kent grootstedelijke problematiek maar heeft daarbij niet de bijbehorende middelen hierop in te zetten. Binnen Oosterhout hebben we te maken met stevige incidenten en casussen. Dit vraagt veel. De aanpak van ondermijning vraagt bijvoorbeeld om langdurige inzet in plaats van alleen op incidenten te kunnen reageren. En dan komen er ook nog eens nieuwe thema's bij zoals de weerbare samenleving als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen. Het ontbreekt op dit moment echter aan de capaciteit om te werken aan structurele oplossingen, interventies langdurig door te kunnen zetten, deze ook te evalueren, te participeren in bovenregionale en landelijke netwerken, subsidiemogelijkheden te verkennen en onze informatiepositie verder te versterken en naar te kunnen handelen. Met deze impuls willen we de noodzakelijke basis op orde brengen bij het Team Veiligheid.

Integrale Leefbaarheidsaanpak (ILA)

De wijken Oosterheide en Slotjes-Midden kennen complexe problemen. We willen deze patronen doorbreken om de leefbaarheid en gevoelens van onveiligheid bij wijkbewoners te verbeteren. En crimineel gedrag te voorkomen of aan te pakken. Er is afgelopen jaren al veel in gang gezet maar een extra impuls is noodzakelijk. De bal om de regie te pakken ligt bij de gemeente. Regie om de samenwerking tussen tal van ketenpartners verder te verbeteren en afstemming over wat de beste aanpak is in een bepaalde situatie is en ervoor te zorgen dat deze dan ook uitgevoerd wordt. De plannen voor deze zogeheten Integrale Leefbaarheidsaanpak (ILA) worden momenteel voorbereid. Deze bredere aanpak omvat zowel preventie, normherstel, (sociale) veiligheid en fysieke veiligheid. Deze aanpak is niet alleen integraal maar ook intensief met het besef dat alleen een structurele langdurige aanpak voorwaardelijk is om

daadwerkelijk resultaten te kunnen bereiken. We hebben in de begroting 2026-2029 structureel € 750.000 per jaar gereserveerd voor deze aanpak.

Revitalisering recreatieterrijnen

Om de Oosterhoutse recreatieparken toekomstbestendig te maken wordt er uitgegaan van één park één plan. Naast de uitvoering voor het plan van de Eekhoorn wordt gestart met een vitaliteitstraject van een volgend park. In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan een plan van aanpak gericht op de wettelijke eisen van de verschillende bouwwerken op de recreatieparken.

6.6.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Aantal verwijzingen Halt leeftijd 12-17 (per 10.000 jongeren)	0,8	1,0	1,0	1,0	L
Aantal winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	1,3	1,3	1,3	1,3	L
Aantal geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	3,6	4	4	4	L
Aantal diefstallen uit woningen (per 1.000 inwoners)	1,3	1,5	1,5	1,4	L
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (per 1.000 inwoners)	3,4	3,5	3,5	3,5	L
Aantal meldingen MMA (Meld misdaad Anoniem)	70	88	80	90	G
Aantal integrale acties	13	13	13	13	G
Aantal (E33) meldingen persoon met verward gedrag (per 1.000 inwoners)	7,8	8,6	8,6	8,6	G
Sociale veiligheid	7,2	7,2	7,2	7,2	B
Aandacht voor fysieke veiligheid	7,2	7,2	7,2	7,2	B
Voelt zich zelden tot nooit onveilig in eigen woonbuurt	83%	83%	83%	83%	B
Aandeel inwoners dat loopt/rijdt om in woonbuurt omdat ze plekken als onveilig beschouwen	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%	B
Waardering voor inzet politie (wordt niet meer uitgevraagd)	5,6	-	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.6.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Verordening inrichting anti-discriminatievoorziening gemeente Oosterhout	2011
Beleid en beleidsregels standplaatsen in Oosterhout	2015
Regionaal beleidsplan Zeeland-West-Brabant (2023-2026)	2023
Regionaal Crisisplan 2023-2027	2023
Visie Integrale Veiligheid 2019 en verder	2019
Verordening op de warenmarkten voor de gemeente Oosterhout 2019	2019
Terrassenbeleid Gemeente Oosterhout	2019
Beleidsplan 2023-2027 Veiligheidsregio MWB	2023
Algemene plaatselijke verordening 2024	2023
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Fysieke Leefomgeving 2024	2023
Terugblik vergunningverlening, toezicht en handhaving Fysieke Leefomgeving 2024	2025
Uitvoeringsprogramma Integrale veiligheid 2025 & 2026	2025

6.6.2 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Veiligheid	5.141	5.465	6.044	6.653	6.788	6.784
Resultaat voor bestemming	5.141	5.465	6.044	6.653	6.788	6.784
Storting reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-254	-246	-174	-184	-193	-188
Resultaat na bestemming	4.887	5.219	5.870	6.469	6.595	6.596

6.6.3 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
0. Bestuur en ondersteuning	-238	-101	-133	-133	-133	-133
1. Veiligheid	5.344	5.566	6.177	6.786	6.921	6.917
6. Sociaal domein	35	-	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	5.141	5.465	6.044	6.653	6.788	6.784

6.7 Meer voor elkaar

Portefeuillehouder(s)

G. van Grootheest, A. Kastelijns en C. Piena

6.7.1 Dienstverlening

We zetten de situatie van onze inwoners en ondernemers centraal. Dat betekent onder meer dat we onze klanten benaderen op een manier die hen het beste uitkomt: digitaal is praktisch, ontmoeten is prettig. Het betekent ook dat we vragen van inwoners en ondernemers zo breed mogelijk oppakken. Waar dit nodig is doen we dat met collega's uit meerdere teams. We doen dit op een betrokken en gelijkwaardige manier. Waar dit mogelijk is zetten we een stapje extra.

Gemeentelijke diensten en producten op excellente manier aan burgers, bedrijven en instellingen aanbieden. Procesoptimalisatie om effectiviteit en efficiency van de organisatie te verbeteren:

- individuele klantprocessen optimaliseren;
- digitaal en zaakgericht werken;
- invoer en beheer Basisregistraties.

6.7.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.7.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Basisregistratie

Niet eerder dan met het opstellen van de begroting 2027 kunnen de mogelijkheden tot het verlagen van de uitvoeringslasten WOZ nader worden uitgewerkt. Dit hangt af van het onderzoek dat de gemeente Breda uitvoert bij de deelnemende gemeentes bij de BWB. De resultaten worden eind 2025 verwacht.

Zaakgericht werken

Dit krijgt een vervolg door het beleid hierop opnieuw vast te stellen en de organisatie hierin te trainen en te begeleiden. Huidige processen worden beoordeeld op mogelijke verbeteringen. Ook worden applicaties gekoppeld aan het zaakstelsel om de informatie beter te beheren. Daarnaast worden er archieven gedigitaliseerd en deze worden digitaal beschikbaar gesteld door middel van het e-depot.

Met het project werkplek van de toekomst verbeteren we het digitaal samenwerken en krijgen we meer grip op informatie die niet in de vak-applicaties staat.

6.7.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Waardering inwoners algehele gemeentelijke dienstverlening	7,0	7,1	-	-	B
Behandeling aan de telefoon	7,1	7,1	-	-	B
Snelheid inhoudelijke afdoening brief	7,1	7,0	-	-	B
Wachttijd balies in de publiekshal	8,7	8,7	-	-	B
Behandeling in het stadhuis	8,3	8,4	-	-	B
Behandeling aan de balie/ het loket	7,8	7,7	-	-	B
Beoordeling gemeentelijke regels	7,1	7,1	-	-	B
Waardering aanbod en kwaliteit van gemeentelijke info	7,1	7,0	-	-	B
Waardering website gemeente	7,1	7,1	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.7.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Reglement Basisregistratie personen 2017	2018
Reglement Burgerlijke stand 2023	2023

6.7.2 Stadhuis

De ambitie is het realiseren van een toekomstbestendig stadhuis voor Oosterhout. Het stadhuis faciliteert de gemeente en de gemeentelijke organisatie en is een voorbeeld voor Oosterhout op het gebied van duurzaamheid. Het stadhuis is een centraal gelegen en laagdrempelige ontmoetingsplek voor inwoners, ondernemers, bestuur, organisaties en ambtenaren waarin gezamenlijk wordt gewerkt aan de kwaliteit van Oosterhout en haar omgeving zoals onder andere verwoord in Oosterhout 2030.

6.7.2.1 Verbonden partij(en)

Bij dit thema zijn geen verbonden partijen betrokken.

6.7.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

In het eerste kwartaal van 2026 ronden we op basis van de verificatie met de uitvoerende partijen (aannemer en installateur) de contracten voor uitvoering af.

Na afloop van de verificatieperiode (eind eerste kwartaal 2026) wordt gestart met de feitelijke demontage, oogst en sloop van de noodzakelijk delen van Arendshof II.

Vanaf het derde kwartaal van 2026 wordt gestart met de daadwerkelijke realisatie van het gemeentehuis in Arendshof II.

Zodra de realisatie van het gemeentehuis plaats vindt, zullen ook ontwerp/inkoop van de inrichting, audio-/video-installatie et cetera plaats gaan vinden.

Daarnaast vindt in 2026 de nadere uitwerking van het openbare gebied rondom het stadhuis plaats inclusief (naar verwachting) de start van de aanbesteding.

6.7.2.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.7.2.4 Beleidskader(s)

Er zijn voor dit thema geen beleidskaders vastgesteld.

6.7.3 Regionale samenwerking

Door bepaalde gemeentelijke taken in gezamenlijkheid op te pakken, kunnen deze taken efficiënter en/of effectiever worden uitgevoerd. Daarnaast is regionale samenwerking een middel om het belang van Oosterhout bij andere overheden beter over het voetlicht te krijgen.

6.7.3.1 Verbonden partij(en)

De Regio West-Brabant (RWB) [🔗](#) gevestigd te Etten-Leur en de GR De Baronie zijn betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.7.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Stedelijke Regio Breda-Tilburg [🔗](#)

In 2025 is de Ontwikkelstrategie voor de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. Deze agenda stuurt regionale projecten aan, waaronder:

- Dorpenstrategie: versterking van leefbaarheid in kleine kernen.
- Revitalisering naoorlogse wijken: aanpak voor verbetering in (middel)grote gemeenten.
- Regionaal overleg: SRBT blijft in 2026 het hoofdplatform voor ruimtelijke dossiers zoals Powerport-Moerdijk, woningbouw en mobiliteit over gemeentegrenzen heen.
- Bijdrage aan NOVEX Stedelijk Brabant: Oosterhout realiseert tot 2040 circa 3100 woningen en 3500 banen.
- Samenwerkingsafspraken: gemeenten, provincie en waterschappen leggen hun samenwerking formeel vast.

Regio De Baronie

De Baronie vormt een krachtige regio die door samenwerking aantrekkelijk en relevant wil zijn en blijven. In 2026 zal de samenwerking verder geformaliseerd worden of zijn tot een samenwerking tussen gemeenten.

Via de gezamenlijke kernagenda stemmen ze hun aanpak af op maatschappelijke opgaven zoals woningbouw, mobiliteit, duurzaamheid en zorg. De samenwerking richt zich op het benutten van elkaars sterke punten, het vergroten van de uitvoeringskracht en het versterken van de positie binnen bredere verbanden zoals de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT). De kernagenda fungeert als kompas en afstemmingsinstrument tot en met 2026, en vanaf 2027 wordt

deze elke vier jaar herzien met inbreng van gemeenteraden. Ook neemt De Baronie taken over van de Regio West-Brabant, vooral op het gebied van mobiliteit.

MidStad Brabant

In stedelijk Brabant leveren middelgrote gemeenten een belangrijke bijdrage aan de agglomeratiekracht. De positie van de middelgrote Brabantse steden is de laatste jaren nadrukkelijker verankerd in het provinciale verstedelijkingsbeleid en de investeringsagenda's van de vier Brabantse stedelijke regio's. Onder de titel 'MidStad Brabant' werken 9 gemeenten samen aan de werkkraft van de middelgrote Brabantse steden.

In 2026 wil MidStad Brabant met meer focus en uitvoeringskracht bijdragen aan grote maatschappelijke opgaven zoals duurzame verstedelijking, mobiliteit, klimaat, landbouwtransitie, digitalisering en brede welvaart. In samenwerking met de provincie richt MidStad zich op vier inhoudelijke speerpunten: brede welvaart (gezondheid, inclusie, duurzaamheid), mobiliteit (OV-hubs, flexvervoer), stedelijke gebiedsontwikkeling (natuur inclusief bouwen) en cultuur/sport (Levendig Brabant). Daarnaast wordt in 2026 het netwerk bestuurlijk versterkt, met heldere rolverdelingen, betere communicatie en gerichte lobby op provinciaal, landelijk en Europees niveau.

Lobby

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in extra strategische capaciteit op de onderdelen duurzaamheid, sociaal domein, economie en stedelijke ontwikkeling. Dat heeft geleid tot een sterkere aanwezigheid in de regio, zowel ambtelijk als bestuurlijk. In 2026 werken we aan een lobbystrategie om onze ambities op de juiste tafels kenbaar te maken en te koppelen.

6.7.3.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.7.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Nota verbonden partijen	2024

6.7.4 Relatie inwoner en bestuur

Wij willen de vorming en uitvoering van gemeentelijk beleid zoveel als mogelijk in samenspraak met inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen vormgeven. Daarbij willen wij optimaal gebruik maken van de kennis en kunde die in de Oosterhoutse samenleving aanwezig is. Ook willen we ruim baan bieden voor initiatieven vanuit de samenleving. Het doel: vergroting van draagvlak voor (uitvoering van) gemeentelijk beleid en meer ruimte voor nieuwe plannen en ideeën.

6.7.4.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.7.4.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Toekomstvisie Oosterhout 2050

In 2026 werken we vanuit een nieuwe Toekomstvisie, die is opgesteld na een intensief interactief proces met inwoners, organisaties, verenigingen en ondernemers. Een toekomstbeeld dat vooral antwoord geeft op vier ogenschijnlijk eenvoudige vragen: wat willen we, kijkend naar 2050, voor Oosterhout behouden, wat willen we anders, waar maken we ons zorgen over en wat willen we kwijt? Het levert een breed gedragen wensbeeld: een voorstelling (in plaats van een voorspelling) van hoe Oosterhout er halverwege deze eeuw idealiter uitziet.

Een toekomstbeeld dat aan de ene kant een vertrekpunt is voor bestuursakkoorden en daaruit voortvloeiende Kadernota's en begrotingen. Maar een visie die ook goed te gebruiken is als toetsingskader voor externe ontwikkelingen: hoe zijn die in te passen in het beeld dat wij van onze toekomst hebben geformuleerd.

Participatiebeleid Verbindend bestuur

Op 1 januari 2027 is de gemeente verplicht een participatieverordening te hebben. Deze stellen we in 2026 op. In dit proces actualiseren we ook het participatiebeleid Verbindend bestuur.

6.7.4.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	6,4	6,3	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.7.4.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Nota voorzieningen politieke ambtsdragers	2010
Nota representatiebeleid gemeente Oosterhout	2010
Verordening onderscheidingen gemeente Oosterhout 2012	2011
Beleidsnota Verbindend bestuur "Van meedenken tot meedoen"	2016

Beleidsnota	Jaar
Toekomstvisie Oosterhout 2030	2018
Visie wijkgericht werken	2020

6.7.5 Wijkgericht werken

Sinds de invoering van wijkgericht werken als een van de pijlers van de organisatie visie maken de gemeente Oosterhout meer en meer de verbinding met de Oosterhoutse samenleving. Door deze verbinding en het activeren van bewoners(groepen) sluit de gemeente Oosterhout in toenemende mate aan bij initiatieven van inwoners; een participerende overheid.

Iedere wijk en ieder dorp heeft een eigen wijkwethouder en wijkmakelaar, maar ook diverse vakdisciplines werken wijkgericht, zoals wijkboa's en afvalcoaches. Wijkmakelaars zijn de actieve schakels tussen de inwoners, buurten, wijken, dorpen, gemeentelijke domeinen en wijkpartners. Wijkwethouders zijn bestuurlijke aanspreekpunten voor een wijk of dorp.

6.7.5.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.7.5.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Uitbouwen wijkgericht werken

Na vijf jaar (ervaring opdoen in het) wijkgericht werken, is het tijd om terug te blikken en vooruit te kijken en richting te bepalen. Samen met het bestuur, de organisatie, de wijkpartners en de inwoners gaan we het gesprek aan en samen aan de slag om het wijkgericht werken uit te bouwen. Aandachtspunten zijn onder andere het domein-overstijgend werken, procesregie, de legitimiteit van initiatieven (buurtagenda's, visies) en de rol van de democratie hierin. Ook het aanhaken van (maatschappelijk) ondernemen moet een plek krijgen in wijkgericht werken.

Samenwerken met wijkpartners

Vijf "Meer voor Elkaar"-teams werken op volle kracht in vijf gebieden. Deze teams bestaan uit wijkpartners die met elkaar hun opdracht, zorgen en kansen voor dit gebied delen. Naast elkaar informeren, zetten we in 2026 in op nog meer samenwerken en elkaar versterken in de gebieden. Iedere gebied kent zijn eigen focus; maatwerk. De inzet van Preventie met Gezag in Oosterheide en Slotjes en het Stevig Lokaal Team in Dommelbergen vraagt een andere manier van samenwerken en hiermee extra tijdsinspanning.

Buurtinitiatieven

In 2020 is de gemeente Oosterhout gestart met het aansluiten bij buurtinitiatieven. Ook in 2026 is hier (financiële) ruimte voor. Wijkmakelaars gaan met inwoners in gesprek over de ideeën, ondersteunen bij het zoeken naar draagvlak en schakelen vakdisciplines in waar nodig. Het proces om tot realisatie te komen is daarbij net zo belangrijk als het initiatief zelf. Nazorg en in verbinding blijven met oudere initiatieven heeft in 2026 de aandacht.

Buurtgroepen/buurtgroepjes

Oosterhout en kerkdorpen kent meer dan 100 buurtgroepjes. Deze buurtgroepjes zetten zich

op een of andere manier in voor hun buurt (of dorp). Dit kan zijn als “formele” buurtgroep, maar ook als groepje inwoners die de buurtuin verzorgt of voor de buurtpreventie zorgt. In 2026 blijven wijkmakelaars met al die groepjes in contact, ondersteunen waar nodig en verbinden de groepen met elkaar waar mogelijk. Een keer paar jaar organiseren de wijkmakelaars voor hen de “meer-voor-elkaar-in de buurt” avond om deze bewoners te inspireren én te bedanken.

Verbindende activiteiten

Wijkmakelaars werken aan verbinding in wijken, en ook binnen de organisatie tussen de domeinen fysiek, sociaal en veiligheid. Wijkmakelaars organiseren regelmatig activiteiten in buurten, wijken of dorpen samen met wijkpartners. In 2026 vinden 60 van deze activiteiten plaats.

In 2026 werken de wijkmakelaars aan een digitale verbinding: een plek waar buurten (maar ook organisaties) hun nieuws en activiteiten op kwijt kunnen. Hiermee worden initiatieven beter gevonden en leren inwoners (en wijkpartners) de buurten beter kennen. De buurtgroepjes worden hierdoor gefaciliteerd in hun informatievoorziening.

6.7.5.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Fysieke Buurtinitiatieven	14	15	15	15	G
Actieve buurtgroepen	30	32	32	32	G
Meer voor Elkaar teams ³	-	5	5	5	G
Verbindende activiteiten ²	-	60	60	75	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.7.5.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Oosterhout Ontwikkelt (visie op organisatieontwikkeling Gemeente Oosterhout)	2019
Visie Wijkgericht Werken	2020

6.7.6 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Dienstverlening	1.965	2.143	1.883	1.940	1.771	2.006
Regionale samenwerking	520	616	626	626	626	626
Relatie burger en bestuur	3.103	2.981	3.093	3.117	3.117	3.117
Resultaat voor bestemming	5.588	5.740	5.602	5.683	5.514	5.749
Storting reserves	1	-	-	-	-	-

³ Pas vanaf 2024 gemeten.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Onttrekking reserves	-565	-15	-14	-14	-14	-14
Resultaat na bestemming	5.024	5.725	5.588	5.669	5.500	5.735

6.7.7 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
0. Bestuur en ondersteuning	5.373	5.644	5.695	5.771	5.602	5.837
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	215	96	-93	-88	-88	-88
Resultaat voor bestemming	5.588	5.740	5.602	5.683	5.514	5.749

6.8 Financieel solide

Portefeuillehouder(s)

D. Melsen

6.8.1 Algemene lasten en baten

Binnen de algemene baten en lasten zijn stelposten en overige posten opgenomen die nog niet nader toegedeeld kunnen worden naar de programma's. Indien toekenning hiervan gedaan wordt, zullen hiervoor begrotingswijzigingen voorgelegd worden aan de gemeenteraad.

6.8.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.8.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Niet van toepassing voor dit thema.

6.8.1.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.8.1.4 Beleidskader(s)

Er zijn voor dit thema geen beleidskaders vastgesteld.

6.8.2 Beleggingen

Onder de beleggingen wordt de bespaarde rente verantwoord. Dit betreft de intern aan de financiering toegerekende rente over het eigen vermogen. Dit is de rente die bespaard wordt door het inzetten van eigen vermogen ter financiering van de activa. Het rentepercentage wordt berekend door de gemiddeld verwachte rente op de externe financiering te delen door het totaal van de verwachte financieringsmiddelen.

Om op korte- en middellange termijn het eigen vermogen "vrij" besteedbaar te houden wordt niet de totale bespaarde rente meegenomen als voordeel binnen de exploitatie.

6.8.2.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.8.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Niet van toepassing voor dit thema.

6.8.2.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.8.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Treasurystatuut 2025	2024
Nota Investerings- en afschrijvingsbeleid 2025	2024
Nota reserves en voorzieningen 2024	2024

6.8.3 Belastingen en heffingen

Hieronder worden belastingen en lokale heffingen verantwoord. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 7.1 Lokale heffingen.

6.8.3.1 Verbonden partij(en)

De Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) [gevestigd te Etten-Leur](#) is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.8.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Niet van toepassing voor dit thema.

6.8.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Gemiddelde WOZ -waarde (x €1.000)	354	354	-	-	L
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishoudens (€)	784	784	-	-	L
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishoudens (€)	860	860	-	-	L

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.8.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Gemeentelijke belastingverordeningen 2025	2024

6.8.4 Algemene uitkering

De algemene uitkering is de uitkering die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds, het betreft hier met name het algemene deel, de specifieke uitkeringen worden opgenomen binnen de programma's waarvoor deze uitkeringen worden verstrekt. Voor een nadere toelichting en specificatie wordt verwezen naar paragraaf 8.8 Algemene uitkering.

6.8.5 Onvoorzien

Het budget wordt ingezet voor uitgaven die als onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar worden aangemerkt en waarvoor in de begroting verder geen raming is opgenomen.

6.8.6 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Algemene baten en lasten	-252	-750	-802	-1.075	-1.023	-1.257
Beleggingen	-3.786	-2.156	-	1	1	1
Belastingen en heffingen	-28.517	-32.704	-32.968	-33.772	-36.126	-36.346
Algemene uitkering	-125.105	-128.149	-133.752	-131.334	-127.514	-127.950
Onvoorzien	-	100	100	100	100	100
Resultaat voor bestemming	-158.660	-163.659	-167.422	-166.080	-164.562	-165.452
Storting reserves	7.956	1.084	8.790	4.754	2.533	2.731
Ottrekking reserves	-1.368	-800	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	-152.072	-163.375	-158.632	-161.326	-162.029	-162.721

6.8.7 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
0.Bestuur en ondersteuning	-144.695	-146.562	-150.133	-148.094	-145.722	-146.392
3. Economie	-821	-1.140	-1.710	-1.710	-1.710	-1.710
7. Volksgezondheid en milieu	-13.144	-15.957	-15.579	-16.276	-17.130	-17.350
Resultaat voor bestemming	-158.660	-163.659	-167.422	-166.080	-164.562	-164.562

6.9 Gemeentelijke organisatie

Portefeuillehouder(s)

G. van Grootheest, C. Piena, A. Kastelijns, D. Melsen

6.9.1 Gemeentelijke organisatie

De maatschappij is steeds meer netwerk georiënteerd en vraagt van ons dat ook te zijn. Netwerken en participeren bepalen steeds meer het bestaansrecht van de gemeente.

In de komende jaren staat de gemeente Oosterhout voor grote opgaven op gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid, woningbouw, arbeidsmarkt en onderwijs. Voor deze opgaven staat de gemeente niet alleen aan de lat, maar gaat zij samen optrekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Een goede informatievoorziening is ondersteunend aan het succesvol uitvoeren van deze opgaven.

De stad Oosterhout en de kerkdorpen groeien qua omvang maar ook de taken groeien. Door de groei in omvang is meerjarig meer uitvoerend personeel en materieel nodig. Denk bijvoorbeeld aan de reguliere onderhoudswerkzaamheden, de afvalinzameling/milieustraat, calamiteitendienst, evenementen en de gladheidsbestrijding. De ondersteuning zal mee moeten groeien met de stad.

6.9.1.1 Verbonden partij(en)

De Regio West-Brabant (RWB) [gevestigd te Etten-Leur](#) is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.9.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Herijking HR-uitvoeringsplan

In 2026 starten we met de herijking van het HR-uitvoeringsplan. Voor de thema's duurzame inzetbaarheid, leren en ontwikkelen, strategische personeelsplanning en arbeidsmarktcommunicatie bepalen we nieuwe doelen en acties.

Strategische personeelsplanning

In 2026 zetten we onverminderd in op strategische personeelsplanning. De ombuigingen op personeel van de afgelopen twee jaar zorgen voor minder flexibiliteit in de formatie. Om de juiste mensen op de juiste plek te hebben, zullen we creatief moeten omgaan met de beschikbare formatie. Denk aan het inzetten van medewerkers op tijdelijke interne projecten, onderzoeken en experimenteren met de inzet van AI of andere vormen van automatisering. Daarbij zullen we gebruik maken van HR-data uit het in 2025 geïmplementeerde personeelsinformatiesysteem.

Duurzame inzetbaarheid

De fysieke en mentale gezondheid van onze medewerkers houden we in de gaten door preventieve inzet van de arbodienst. In 2026 is de huidige arbodienst een jaar aan de slag en kunnen we rode draden trekken uit de preventie- en verzuimcijfers. Daardoor kunnen we vanuit

het vitaliteits- en Arbobudget interventies inzetten die aansluiten bij de trends die de arbo-dienst signaleert.

Op weg naar het nieuwe stadhuis

Met het nieuwe stadhuis op komst bekijken we welke lokale regelingen we hierop moeten aanpassen en welke werkafspraken nodig zijn om een goede werkplek te bieden aan onze medewerkers. Dat doen we integraal met oog voor duurzaamheid, financiën, vitaliteit, veiligheid en samenwerking.

Informatievoorziening

In 2026 zetten we verder in op het neerzetten van een goede informatievoorziening door te onderzoeken welke (bedrijfsvoering)processen we gaan ondersteunen met nieuwe technieken zoals robotisering en AI. Hierbij zijn uiteraard security en privacy van belang. Daarnaast zetten we nog steeds in op het datagestuurde werken. Niet alleen bijvoorbeeld bij het maken van beleidsvoorstellen maar ook voor de uitvoering daarvan.

Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Formatie (aantal fte per 1.000 inwoners)	10,0	10,2	-	-	L
Bezetting (aantal fte per 1.000 inwoners)	9,2	9,3	-	-	L
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	€ 1.282	€ 1.241	-	-	L
Externe inhuur (%loonsom+ kosten inhuur externen/kosten per inwoner)	19,6%	17,5%	-	-	L
Overhead (% van de totale kosten)	14,7%	17,5%	-	-	L
Ziekteverzuim gemeente Oosterhout	4,2%	5,3%	5,0%	5,0%	G
Percentage bezwaarschriften dat binnen 18 weken na afloop van de termijn voor het indienen van bezwaar is afgedaan (binnen wettelijke termijn)	63%	83%	85%	85,0%	G
% gegronde bezwaar- en beroepschriften Awb:					
- het aantal zaken dat echt dit dictum heeft gekregen	4,%	6%	10%	6,0%	G
- het aantal zaken dat in bezwaar en beroep vóór het eindoordeel 'gegrond' door het college is hersteld (gereviseerd, maar waarin de bezwaarmaker dus wel gewoon gelijk had) wordt meegeteld.	15%	17%	35%	30,0%	G
Toetsen en evalueren kwaliteitssysteem voor het bewaren van archiefbescheiden, voor het laatst uitgevoerd in het	2022	2024	2024	2026	G

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
jaar (verantwoording wordt tweejaarlijks opgesteld).					
% van de te bewaren archiefbescheiden dat is opgenomen in het overzicht:					
- Papier	100%	100%	100%	100%	G
- Digitaal	80%	80%	80%	85%	G
% archiefbescheiden dat is geregistreerd op basis van het metadatasysteem:					
- Papier	100%	90%	90%	100%	G
- Digitaal	90%	90%	90%	95%	G
Aanwezigheid veilige opslag:					
- Papier	100%	100%	100%	100%	G
- Digitaal	90%	90%	90%	90%	G
% van alle archiefbescheiden waarvan de bewaartermijn is geregistreerd o.b.v. Selectielijst gemeentelijke en intergemeentelijke organen	90%	90%	90%	90%	G
Toepassing van vervangingsbesluit van papieren door digitale archiefbescheiden:					
- is het besluit (college) aanwezig	Ja	Ja	Ja	Ja	G
- is de werkwijze conform besluit	Ja	Ja	Ja	Ja	G
% van archiefbescheiden dat tijdig is overgebracht naar de archiefdienst	100%	100%	100%	100%	G
Aanwijzing archief bewaarplaats die aan de eisen voldoet van de Archiefbesluit- en regeling	Ja	Ja	Ja	Ja	G
In hoeverre voldoet de aangewezen archief bewaarplaats aan de eisen van Archiefbesluit- en regeling (%)	100%	100%	100%	100%	G
Correcte toepassing van openbaarheidsbeperkingen door gemeentearchivaris	Ja	Ja	Ja	Ja	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.9.13 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Organisatievisie	2019
Dienstverleningsvisie	2020
Verordeningen 213/213a	2023
Verordening 212 2024	2025

Beleidsnota	Jaar
Beleidsnota risicomanagement 2025	2024

6.9.2 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Gemeentelijke organisatie	23.447	25.900	26.120	26.084	28.338	28.389
Resultaat voor bestemming	23.447	25.900	26.120	26.084	28.338	28.389
Storting reserves	2.672	450	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-650	-421	-396	-538	-1.731	-1.766
Resultaat na bestemming	25.469	25.929	25.722	25.546	26.607	26.623

6.9.3 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
o.Bestuur en ondersteuning	23.447	25.900	26.120	26.084	28.338	28.389
Resultaat voor bestemming	23.447	25.900	26.120	26.084	28.338	28.389

6.10 Equalit

Portefeuillehouder(s)

C. Piena, G. van Grootheest

6.10.1 Equalit

Equalit is een ICT-dienstverlener van en voor lokale overheden. In 2005 gestart als samenwerking tussen de gemeente Oosterhout en Oisterwijk. Inmiddels zijn er negen bilaterale regelingen met tien gemeenten en MidZuid. Voor deze dienstverlening krijgt de gemeente Oosterhout van de deelnemers een vergoeding.

6.10.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.10.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

Naast alle reguliere werkzaamheden is een aantal grote ontwikkelingen te noemen. Allereerst wordt stevig ingezet op security, passend bij de nieuwe wetgeving op dit terrein. Daarnaast staat het jaar 2026 in het teken van de volgende fase van de cloudtransitie. De komende jaren lopen de contracten van het datacenter dat wordt gebruikt voor alle deelnemers, af. Het zou dan noodzakelijk zijn dat er nieuwe investeringen in de ICT-infrastructuur moeten worden gedaan. Dit zou gepaard gaan met grote investeringen. We willen gebruik maken van een meer moderne infrastructuur die flexibel is en waarmee schaalvoordelen kunnen worden behaald. Daarom wordt het datacenter afgeschaald ten faveure van de Cloud. Tevens helpt dit in het kunnen toepassen van nieuwe innovaties zoals AI en geeft het meer mogelijkheden ten aanzien van cyberveiligheid.

Deze nieuwe manier van werken zal effect hebben op taken en rollen van medewerkers. Hier is een ontwikkeltraject voor ingezet.

In 2025 is een onderzoek gestart naar toekomst van Equalit. Dit onderzoek gaat onder meer over de juridische vorm maar ook over het takenpakket. Na de besluitvorming over de uitkomsten, zal dit in 2026 nader worden uitgewerkt.

6.10.1.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.10.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Contract Shared Service center ICT en Gemeente Oosterhout	2007

6.10.2 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Equalit	-1.397	3.280	1.252	-472	-723	-382
Resultaat voor bestemming	-1.397	3.280	1.252	-472	-723	-382
Storting reserves	1.397					
Onttrekking reserves		-3.280	-1.252	472	723	382
Resultaat na bestemming	..	-	-	-	-	-

6.10.3 Taakvelden

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
0.Bestuur en ondersteuning	-1.397	3.280	1.252	-472	-723	-382
Resultaat voor bestemming	-1.397	3.280	1.252	-472	-723	-382

7 Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Gezien het belang van de betrokken onderwerpen en vanwege het feit dat de raad in het duale stelsel kaders stelt en controleert, is het van belang dat de raad een overzicht heeft van de betrokken onderwerpen en voor die onderwerpen een instrument heeft om de kader stellende en controlerende taak uit te voeren.

7.1 Lokale heffingen

Over de onroerendezaakbelasting en overige belastingen en heffingen is het volgende opgenomen in het bestuursakkoord 2022-2026. Dit betreffen de beleidsmatige uitgangspunten voor de komende periode.

Als de tarieven voor de onroerendezaakbelasting worden verhoogd, dan gebeurt dit met maximaal het inflatiepercentage. Met het oog op de lastendruk van onze inwoners en bedrijven zullen wij terughoudend zijn in het toepassen van dit instrument.

Het algemene uitgangspunt is dat alle overige belastingen en heffingen kostendekkend zijn. Voor de afvalstoffen- en rioolheffing worden te veel of te weinig berekend heffingen verrekend via een egalisatie voorziening.

7.1.1 Overzicht gemeentelijke heffingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerende zaakbelasting eigendom woning	8.086	8.857	8.954
Onroerende zaakbelasting eigendom niet-woning	3.898	4.448	4.448
Onroerende zaakbelasting gebruik niet-woning	3.289	3.187	3.187
Afvalstoffenheffing	8.164	7.860	7.634
Rioolheffing	7.101	8.409	8.257
Hondenbelasting	197	182	182
Parkeeropbrengsten	2.163	2.350	2.688
Leges bouwvergunningen	1.689	966	1.470
Toeristenbelasting	821	1.141	1.710
Precario	238	101	133
Leges vergunningen openbare orde	22	19	19
Gehandicaptenparkeerkaarten	27	49	49
Leges laadvoorzieningen	-	30	8
Leges beheer kadastraal systeem en kaarten	-	7	7
Baten gemeentelijke basisadministratie	39	26	26
Leges verklaring omtrent gedrag	8	8	8

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Leges burgerlijke stand	108	6	6
Leges huwelijken	108	71	71
Leges paspoorten	575	354	354
Leges identiteitskaarten	249	187	187
Leges rijbewijzen	232	197	197
Leges naturalisaties	66	50	50
Baten kabels en leidingen	-	244	359
Leges uitzonderlijk vervoer	9	2	2
Leges evenementen	2	3	9
Leges archeologie	11	21	21
Leges kinderopvang	1	2	2
Leges bodemonderzoeken	3	2	2
Leges leegstandswet	-	3	3
Leges huisvestingswet	-	3	3
Leges bestemmingsplan wijzigingen	-	44	44
Marktgelden	45	47	47
Totaal	37.151	38.876	40.137

7.1.2 Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt berekend op basis van gedifferentieerde tarieven (difftar). Afvalstoffenheffing vormt een gesloten systeem, de tarieven worden in de december vergadering van de gemeenteraad vastgesteld. Uitgangspunt is tarieven vast te stellen waarmee 100% van de kosten gedekt worden vanuit de heffing.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
(Meer) jarenplan afvalverwijdering	-3	58	42
Inzamelen Huisvuil	2.514	2.757	2.653
Inzameling via Milieustraat	976	1.015	1.072
Inkomsten milieustraat en bedrijfsafval	-1.718	-1.625	-1.708
Subtotaal beïnvloedbare kosten	1.769	2.205	2.059
Kapitaallasten	398	489	460
Compostering	12	11	12
Tractie	1.178	1.374	1.348
Veegkosten	369	410	428
Subtotaal kosten activiteiten	3.726	4.489	4.307
Concernoverhead	1.641	1.721	1.659
Kosten milieustraat	252	201	194
Omzetbelasting	712	899	925
Kosten van aanslagoplegging en -inning	190	213	212

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Doorberekende invorderingskosten	-53	-	-
Kwijtschelding	308	329	329
Kosten van oninbaarheid	34	25	25
Totale kosten te verhalen via tarieven	6.810	7.877	7.651
Netto opbrengst	-8.198	-7.877	-7.651
Mutatie voorziening (- = onttrekking)	1.388	-	-
Percentage kostendeckking	120,4%	100,0%	100,0%

7.1.3 Rioolheffing

De Wet gemeentelijke watertaken voorziet in de mogelijkheid om gemeentelijke rioolheffing te heffen en regelt ook drie gemeentelijke zorgplichten ten aanzien van hemelwater, afvalwater en grondwater. Ook rioolheffing vormt een gesloten systeem, waarvan de tarieven ook in de raadsvergadering van december worden vastgesteld. Uitgangspunt is tarieven vast te stellen waarmee 100% van de kosten gedekt worden vanuit de heffing.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Jaarplan riolering en water	548	906	1.041
Verzamelen rioolbeheergegevens	65	621	590
Monitoring en telemetrie	4	42	32
Onderhoud pompen en gemalen	402	465	475
Onderhoud riolering	193	145	199
Reiniging riolering	210	232	227
Zakelijke lasten	10	20	20
Subtotaal beïnvloedbare kosten	1.432	2.431	2.584
Kapitaallasten	2.370	2.599	1.758
Kosten van water	437	567	644
Tractie	9	12	12
Veegkosten	369	410	428
Subtotaal kosten activiteiten	4.617	6.019	5.426
Concernoverhead	924	1.436	1.733
		9	5
Omzetbelasting	636	539	671
Kosten van aanslagoplegging en -inning	90	100	100
Doorberekende invorderingskosten	-40	-	-
Kosten van kwijtschelding	335	300	300
Kosten van oninbaarheid	28	15	30
Totale kosten te verhalen via tarieven	6.590	8.418	8.265
Netto opbrengst	-7.129	-8.253	-8.265

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Mutatie voorziening (- = onttrekking)	539	-165	-
Percentage kostendeckking	108,2%	98,0%	100,0%

7.1.4 Kwijtschelding

Voor mensen uit de lagere inkomensgroepen, die te maken hebben met bijzondere omstandigheden, bestaat de mogelijkheid om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding aan te vragen van riool- en afvalstoffenheffing. De gemeenteraad heeft besloten dat bij de beoordeling de 100%-bijstandsnorm wordt gehanteerd. Dit in afwijking van de landelijke norm van 90%. Hierdoor kan iemand met nagenoeg geen vermogen en een inkomen op bijstandsniveau volledige kwijtschelding krijgen van de gemeentelijke heffingen.

Heffingen van inwoners die bekend zijn bij de gemeente worden automatisch kwijtgescholden, zij ontvangen dan ook geen aanslagbiljet.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Afvalstoffenheffing	308	329	329
Rioolheffing	335	300	300
Hondenbelasting	6	6	6
Totaal	649	635	635

7.1.5 Gemeentelijke belastingcapaciteit in percentage

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn een aantal kengetallen opgenomen om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. Eén van deze kengetallen betreft de belastingcapaciteit van de gemeente. Onderstaande berekening hiervan is gebaseerd op de in de begroting opgenomen bedragen en huidige aantallen.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	290,79	340,08	343,82
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	249,00	288,00	289,00
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	268,00	306,00	299,00
D Eventuele heffingskorting voor een gezin	-	-	-
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	807,79	934,08	931,92
F Woonlasten landelijk gemiddeld gezin in T-1	944,00	994,00	1.053,00
Belastingcapaciteit (E/F) x 100%	85,6%	94,0%	88,5%

7.1.6 Kostendekking leges

In de onderstaande paragrafen is de kostendekking van de leges opgenomen per titel opgenomen.

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk	Netto taakveld	Overhead	Totale lasten	Baten leges	% dekking
1 Burgerlijke stand	72.268	26.544	98.812	64.832	65,6%
2 Reisdocumenten	576.452	205.194	781.646	541.787	69,3%
3 Rijbewijzen	316.678	194.103	510.781	196.862	38,5%
4 Verstrekkingen basisregistratie personen	164.100	110.916	275.016	26.265	9,6%
8 Vastgoed informatie	153.414	25.287	178.701	639	0,4%
9 Overige publiekszaken	99.036	44.367	143.403	58.588	40,9%
10 Gemeentearchief	60.000	-	60.000	-	0,0%
11 Huisvestingswet	18.591	14.148	32.739	3.150	9,6%
12 Leegstandswet	-	-	-	2.625	
16 Kansspelen	-	-	-	-	
17 Telecommunicatie	113.203	32.997	146.200	130.000	88,9%
19 Verkeer en vervoer	5.000	-	5.000	48.555	971,1%
Totaal	1.578.742	653.556	2.232.298	1.073.303	48,1%

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Hoofdstuk	Netto taakveld	Overhead	Totale lasten	Baten leges	% dekking
2 Vooroverleg, beoordelen conceptaanvraag	-	-	-	-	-
3 Omgevingsvergunning	716.395	490.068	1.206.463	1.051.500	87,2%
5 Afwijkende tarieven	-	-	-	-	-
7 Wijziging omgevingsvergunning	-	-	-	-	-
8 Bestemmingswijziging zonder activiteit	-	-	-	-	-
10 In deze titel niet benoemde beschikking	-	-	-	4.500	
Totaal	716.395	490.068	1.206.463	1.056.000	87,5%

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk	Netto taakveld	Overhead	Totale lasten	Baten leges	% dekking
1 Horeca	-	-	-	-	0,0%
2 Organiseren evenementen	202.600	32.295	234.895	3.000	1,3%
3 Prostitutiebedrijven	-	-	-	-	-
7 Archeologie	24.442	7.185	31.627	21.105	66,7%
8 Diversen	-	-	-	-	0,0%
Totaal	227.042	39.480	266.522	24.105	9,0%

Marktgelden

Hoofdstuk	Netto taakveld	Overhead	Totale lasten	Baten leges	% dekking
Marktgelden	44.724	5.044	49.768	65.365	131,3%

7.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt de financiële robuustheid weergegeven. Onder weerstandsvermogen wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. De paragraaf weerstandsvermogen dient volgens artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ten minste de volgende inhoud te bevatten:

inventarisatie van de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
inventarisatie van risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie;
het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan.

7.2.1 Weerstandscapaciteit

Met de weerstandscapaciteit wordt bedoeld de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken. De beleidslijn voor het bepalen van de weerstandscapaciteit is vastgelegd in de nota risicomanagementbeleid. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Met het eerste worden de middelen bedoeld die permanent kunnen worden ingezet om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

post onvoorzien. Deze bedraagt € 100.000;
onbenutte belastingcapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De Incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

de algemene reserve, het vrije deel van de vrije reserve en de bestemmingsreserves.

7.2.1.1 De post onvoorzien

In de begroting is jaarlijks een post onvoorzien opgenomen van € 100.000.

7.2.1.2 Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft een indicatie van de mogelijkheden, die een gemeente heeft om haar inkomsten via extra belastingopbrengsten te verhogen. De belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente Oosterhout zijn OZB-inkomsten, afvalstoffen- en rioolheffing. De afvalstoffen- en rioolheffing zijn beiden begroot op een kostendekkend niveau. Dit betekent dat hierin geen onbenutte capaciteit aanwezig is.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de verwachte taxatiewaarde van het totale areaal woningen te vermenigvuldigen met het verschil tussen het gemiddeld OZB-tarief woningen en niet-woningen in Oosterhout en het landelijk normtarief OZB voor beroep op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Het normtarief is door het Rijk in de meicirculaire 2025, voor het jaar 2026, bepaald op 0,1648%. Dit tarief is voor woningen hoger dan ons tarief. Onderstaand is berekend dat er een onbenutte belastingcapaciteit is van circa € 5,3 miljoen. Dit is de ruimte ten opzichte van de tarieven die landelijk vastgesteld zijn om te kunnen worden toegelaten als artikel 12 gemeente.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Waarde 2025	Tarief 2025	Tarief art. 12 (2026)	Baten 2025	Baten art. 12 (2026)	Onbenutte capaciteit
Eigendom woning	9.992.925	0,0886%	0,1648%	8.857	16.468	7.611
Eigendom niet-woning	1.799.344	0,2472%	0,1648%	4.448	2.965	-1.483
Gebruik niet-woning	1.425.077	0,2237%	0,1648%	3.187	2.349	-838
Totaal				16.492	21.782	5.290

Uiteraard is het goed om te beseffen dat het gebruiken van de onbenutte belastingcapaciteit echt een noodmaatregel is in geval de gemeente in financieel zwaar weer terecht komt. Het gebruik van deze onbenutte belastingcapaciteit betekent namelijk een zeer forse verhoging van de huidige OZB voor woningen.

7.2.1.3 Algemene reserve

De doelstelling van de algemene reserve is:

Tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten. De benodigde omvang is sterk afhankelijk van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen. Als de planning- en control cyclus goed functioneert dan zullen via bijsturing tekorten/overschotten in de uitvoering van de begroting met behulp van een aanpassingsproces in uiterlijk 2 à 3 jaar weer worden gecorrigeerd.
Onvoorzienbare externe ontwikkelingen op te vangen.

7.2.1.4 Vrije reserve / bestemmingsreserves

De vrije reserves en bestemmingsreserves - met uitzondering van de reserve investeringsprojecten en de reserve Equalit - zijn vrij te besteden voor de diverse doeleinden.

In berekening van de weerstandscapaciteit worden vrijwel alle reserves meegenomen. Dit is ook toegestaan bij het bepalen van het weerstandsvermogen; de raad kan immers bepalen de reserves voor een ander doel in te zetten. Het is echter zo dat er reeds bestedingsdoelen aan de bestemmingsreserves hangen en dat geldt ook voor een groot deel van de vrije reserve.

In het onderstaande overzicht wordt de weerstandscapaciteit weergegeven en gezuiverd van deze 'claims' de incidentele weerstandscapaciteit. In deze stand wordt reeds rekening gehouden met het voorstel tot de inzet van deze reserves.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Algemene reserves	17.183	17.183	17.183
Vrije reserve	1.479	6.646	19.122
Algemene Reserve Grondexploitatie	10.008	10.000	10.000
Overige bestemmingsreserves	-	-	-
Totaal	28.670	33.829	46.305

7.2.1.5 Conclusie

De gemeente Oosterhout beschikt hiermee over een weerstandscapaciteit van € 46,3 miljoen. Deze stijging is deels debet aan het voorstel in de begroting 2026 waarin een storting van € 8,5 miljoen in de vrije reserve is verwerkt en het vervallen van het gereserveerde bedrag van € 8,7 miljoen uit de Kadernota 2026 om het op dat moment geprognosticeerde meerjarig tekort op te vangen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onbenutte belastingcapaciteit	3.289	3.289	5.290
Incidentele weerstandscapaciteit	28.670	33.829	46.305
Totaal	31.959	37.118	51.595

7.2.2 Risico's

Tegenover de hierboven geïnventariseerde weerstandscapaciteit staan de risico's die de gemeente loopt. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van deze paragraaf. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen gevormd. De risicoparagraaf geeft een inventarisatie van de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Mogelijke voor- of nadelen op exploitatieposten worden hier niet als risico gedefinieerd. De onderstaande risico-inschatting is gestoeld op diverse aannames. De globale inschatting van kans en omvang is tijdsgebonden, waarbij het (voortschrijdend) inzicht sterk afhankelijk is van vele onzekere toekomstige factoren. Onder dergelijke risico's verstaan wij derhalve: alle redelijk voorzienbare onzekerheden die niet direct vooraf kwantificeerbaar zijn. Daarom kunnen er geen voorzieningen voor worden gevormd.

7.2.2.1 Energiebudgetten

In het jaar 2025 zijn de voorgaande jaren afgerekend met onze voormalige energieleverancier en is een analyse gemaakt over de opbouw van de energiebudgetten. Uit die eerste analyse blijkt dat de netbeheerskosten een aandeel heeft van 22% over de totale energiekosten. Voor de energiebelasting geldt een aandeel van 7%. In 2026 daalt de energiebelasting op stroom naar

ongeveer € 0,1105 per kWh (inclusief btw) en stijgt de belasting op gas naar ongeveer € 0,7247 per m³ (inclusief btw). De verwachting is dat energielasten in 2025 totaal € 2,3 miljoen zijn. Dat is gelijk aan het energiebudget in 2025 en 17% lager dan de werkelijke lasten 2024. Voor 2026 is het energiebudget gelijk gehouden aan het boekjaar 2025. Met de huidige berichtgeving over energieontwikkelingen lijkt dit een juiste inschatting voor het boekjaar 2026.

	Toelichting
Impact	Stijgende energielasten hebben effect op de waarde van onderhoudswerkzaamheden en benutting van de onderhoudsbudgetten.
Financiële impact	Schommelingen in lasten kunnen een effect hebben in een bandbreedte van € 250.000 op het totale energiebudget.
Maatregelen	De beschikbare onderhoudsbudgetten vangen de stijgingen op. Hier wordt op gestuurd.

7.2.2.2 Algemene uitkering

De berekeningen van het gemeentefonds zijn voor een groot deel gebaseerd op prognoses en inschattingen van diverse maatstaven. De werkelijke ontwikkeling van het gemeentefonds wijkt af van eerder ontvangen signalen vanuit het Rijk. In de meerjarenbegroting 2023 was voor het boekjaar 2026 een ontvangst € 98 miljoen uit de algemene uitkering gecommuniceerd. Daar was al rekening gehouden met een ravijnjaar in 2026. In de laatste meicirculaire heeft het Rijk de terugval in de algemene uitkering meer dan gecompenseerd (totale uitkering van € 134 miljoen). Vanuit het Rijk ontvangen we een hogere inflatiecorrectie voor 2026 dan waar we onze lasten in de begroting mee indexeren € 4 miljoen. Om dit verschil te corrigeren hebben we een stelpost in deze begroting opgenomen. Het kabinet-Schoof is in juni 2025 gevallen en leidt tot financiële onzekerheid.

	Toelichting
Impact	Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron voor een gemeente.
Financiële impact	€ 5 miljoen - € 10 miljoen.
Maatregelen	De beheersing rondom de algemene uitkering is een onderdeel van onze P&C-cyclus. Hiervoor maken we periodiek (na elke circulaire) een analyse op van de gevolgen voor de gemeente Oosterhout. Eventuele tekorten of overschotten als gevolg van een lagere of hogere algemene uitkering worden in het financiële beeld van het eerstvolgend P&C-product meegenomen.

7.2.2.3 Specifieke uitkeringen

Gemeenten kunnen extra geld krijgen om bepaald beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Het Rijk bepaalt welke gemeenten dit geld krijgen, hoeveel zij krijgen en waar dit aan besteed moet worden. Deze systematiek vraagt van gemeenten extra administratie en verantwoording achteraf. Ook is het voor gemeenten lastig om hier beleid voor te maken, gezien het niet-structurele karakter van de SPUK's. De afgelopen jaren is het aantal Specifieke uitkeringen (SPUK's) op landelijk niveau gestegen van 16 (2018) naar 152 (in 2023). In Oosterhout zijn we gestegen van 4 SPUK's in 2028 naar 31 in 2024. Het kabinet wil het aantal SPUK's voor gemeenten sterk terugdringen. Deze middelen zouden dan niet langer als specifieke uitkering, maar als algemene

uitkering (zonder zware verantwoordingslast) naar gemeenten komen. Het Rijk heeft echter de budgetten van de ministeries die deze SPUK's verstrekken op voorhand met 10% vermindert. Op landelijk niveau is een afwegingskader opgesteld waarmee per SPUK wordt gekeken of de 10% korting realistisch is gezien de taak die hier tegenover staat en of er een aanpassing van wet- en regelgeving noodzakelijk is wanneer de SPUK wordt afgeschaft. In 2025 zou dit weer terug moeten komen in de ministerraad.

	Toelichting
Impact	Gemeenten ontvangen van het rijk op dit moment jaarlijks ongeveer 6,5 miljard aan specifieke uitkeringen van het rijk. Het gaat om geoormerkte bedragen, gelden die alleen besteed mogen worden aan een specifiek vooraf vastgesteld doel. Het kabinet heeft voor het afschaffen van de SPUK's een korting van € 638 miljoen ingerekend. Het is momenteel echter nog onbekend hoe deze korting verdeeld / toegerekend gaat worden.
Financiële impact	Het Oosterhoutse aandeel in deze korting is naar verwachting ongeveer € 1,8 miljoen
Maatregelen	De beheersing rondom deze geldstromen is onderdeel van onze P&C-cyclus. Hiervoor maken we periodiek (na elke circulaire) een analyse op van de gevolgen voor de gemeente Oosterhout. Eventuele tekorten worden in het financiële beeld van het eerstvolgend P&C-product meegenomen.

7.2.2.4 Kostenontwikkeling jeugdzorg

Het geld wat we van het Rijk ontvangen voor jeugdzorg is niet voldoende voor uitvoering van deze taken, dit in combinatie met oplopende kosten. Er zijn diverse maatregelen die moeten leiden tot demping van de kosten voor jeugdzorg. Desondanks blijft de kostenontwikkeling van jeugdzorg voor alle gemeenten een belangrijk aandachtspunt.

	Toelichting
Impact	Ondanks dat we zo realistisch mogelijk begroten zijn de kosten Jeugdzorg moeilijk te voorspellen en te beheersen. Ook in 2025 zien we de kosten weer verder oplopen. De hoge inflatie in combinatie met de tekorten en de hoge werkdruk bij het personeel van de aanbieders leiden tot hogere indexeringen van de tarieven dan begroot. Ondanks dat zien we dat aanbieders het financieel zwaar hebben en met moeite het hoofd boven water kunnen houden. Daarnaast zien we dat het aantal jongeren met jeugdzorg redelijk stabiel is gebleven in 2024 t.o.v. 2023, en in 2025 zelfs een lichte daling. Daar staat tegenover we te maken hebben met een aantal zeer zware casussen die vragen om dure maatwerkoplossingen. Ook het aantal crisissen is toegenomen. Dit duidt op een verzwaring van de zorgvraag die zorgen voor hogere kosten. Zonder maatregelen staat de houdbaarheid van ons jeugdhulpstelsel onder druk en komt onze financiële positie als gemeente in het gedrang. Om die reden zijn we lokaal en regionaal een andere koers aan het

Toelichting

	uitzetten. Actuele wet- en regelgeving (Hervormingsagenda Jeugd, Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming), inflatie, de ontwikkelingen in de samenleving en de vraag/noodzaak naar inzet van hulp maken deze hervorming wenselijk en noodzakelijk.
Financiële impact	€ 2.200.000
Maatregelen	Om te voorkomen dat de kosten nog verder zullen stijgen sturen we binnen de regio WBO op de transformatie en het nemen van beheersmaatregelen bij de nieuwe inkoop van jeugdhulp en de toegang per 1 januari 2027. In 2025 en 2026 gaan we vast proefdraaien met een Stevig Lokaal Team in de wijk Dommelbergen. De transformatie van gemeentelijke toegang naar stevige lokale teams zorgt ervoor dat hulp/ondersteuning dichterbij de inwoner wordt georganiseerd. Ook maken we de veel voorkomende vormen van jeugdhulp vrij toegankelijk en collectief waar mogelijk. We verwachten dat we hierdoor opschaling naar (en vroegtijdige inzet van) meer specialistische en langdurige trajecten kunnen afbouwen. Lokaal is er daarnaast in 2023 gestart met de opgave Kostenbeheersing Sociaal Domein. Binnen de opgave is aandacht voor kostenbewustzijn bij personeel en partners, normaliseren en de beweging naar de voorkant (versterken sociale basis). De Visie Sociaal Domein, het Beleidskader Jeugd, de Regiovisie WBO en het Strategieplan vormen hiervoor onze leidraad.

7.2.2.5 Verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen

In de paragraaf Verbonden partijen wordt inzicht gegeven in de aard, omvang en betekenis van de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente Oosterhout een bestuurlijk en/of financieel belang heeft en daarmee ook risico's loopt.

	Toelichting
Impact	Verbonden partijen zijn verplicht om in hun begroting en jaarstukken een risicoparagraaf op te nemen waarin de door de verbonden partij onderkende risico's zijn opgenomen. Over het algemeen is de afspraak gemaakt dat verbonden partijen er geen eigen reserves op na houden, maar dat men zich, in geval een risico zich daadwerkelijk voor doet, wendt tot de deelnemende gemeenten om dit op te vangen. Hiermee loopt de gemeente Oosterhout een direct financieel risico.
Financiële impact	Voor een overzicht van de verbonden partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen (paragraaf 7.7). De verbonden partijen hebben in hun begroting weliswaar risico's benoemd, maar deze zijn veelal niet gekwantificeerd. Hierdoor is het niet mogelijk voor de gemeente Oosterhout om te bepalen hoe hoog het financiële risico is dat wij vanuit de verbonden partijen lopen. De totale bijdrage van de gemeente Oosterhout in 2026 aan de verbonden partijen bedraagt zo'n €

Toelichting	
	12,8 miljoen. Omdat de gemeenschappelijke regelingen de risico's veelal nog niet hebben gekwantificeerd wordt nu 5% (€ 640.000) van dit begrotingstotaal als risicopost opgenomen.
Maatregelen	De ontwikkeling van de risicoparagraaf van alle verbonden partijen zal worden gemonitord via vertegenwoordiging in het AB/DB. Gedurende het kalenderjaar zijn er verschillende momenten (bestuursrapportage) om (bij) te sturen op een verbonden partij.

7.2.2.6 Ontwikkeling WSW-bedrijf WAVA/MidZuid

Het budget dat wij van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) maakt onderdeel uit van de integratie-uitkering sociaal domein. De middelen die hierin zitten voor uitvoering van de Wsw zijn onvoldoende om de uitvoering hiervan door MidZuid te dekken. Dit betekent dat er sprake is van een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

De laatste jaren zien we een toename van de gemeentelijke bijdrage. Dit is vooral het gevolg van de gestegen inflatie en hieraan gekoppeld de stijging van het minimumloon en de Cao-lonen. MidZuid heeft inmiddels wel de nodige maatregelen genomen om kosten te besparen, maar hiermee lukt het niet om de kostenstijgingen volledig op te vangen. Als gevolg hiervan zien we ook de komende jaren een stijging van de gemeentelijke bijdrage.

Op dit moment loopt er een proces waarbij de in WAVA deelnemende gemeenten zich beraden op de toekomstige rol en positie van WAVA. Een van de onderdelen hierbij is de huisvestings-situatie. In 2024 is aan adviesbureau Berenschot opdracht gegeven om onderzoek te doen naar toekomstscenario's. De verwachting is dat er hierover in de tweede helft van 2025 besluitvorming plaatsvindt. In afwachting van de uitkomsten van dit proces is besluitvorming over de toekomstige huisvesting geparkeerd.

De Participatiewet kent de participatievoorziening beschut werk. Op dit moment is WAVA hiervoor onze belangrijkste uitvoerder. Via het BUIG-budget en het participatiebudget ontvangen wij hiervoor middelen van het Rijk die voor de uitvoering aan WAVA beschikbaar gesteld worden. Het Rijk bepaalt jaarlijks een aantal plaatsen beschut werk dat de gemeente moet realiseren voor zover er personen een indicatie hebben. De gemeente mag ook besluiten om meer plaatsen in te vullen, maar de kosten hiervan worden niet gecompenseerd door het Rijk.

Toelichting	
Impact	Groot.
Financiële impact	Definitieve gemeentelijke bijdrage 2024 € 1.132.926 Gemeentelijke bijdrage 2025 volgens herziene begroting WAVA € 1.325.146 Gemeentelijke bijdrage 2026 volgens begroting WAVA € 1.528.128
Maatregelen	MidZuid heeft in 2024 en 2025 verschillende maatregelen genomen om kosten te besparen. Dit heeft er toe geleid dat de gemeentelijke bijdrage in de herziene begroting 2025 lager is dan in de oorspronkelijke begroting 2025.

7.2.2.7 Afvalinzameling en inkomsten recycling

De afvalbegroting is geen statische begroting. Veel is afhankelijk van niet of moeilijk beïnvloedbare factoren zoals de afvalverbrandingsbelasting, kwantitatieve en kwalitatieve afvalscheiding door bewoners (afvalgedrag), marktwerking van verwerkingstarieven of prijzen voor de inname van waardevolle recyclebare producten (papier, metaal, textiel, etc.). Doorlopend zullen nieuwe contracten afgesloten moeten worden voor de verwerking van verschillende afvalstromen. De verwerkingstarieven zijn aan marktwerking onderhevig. Er kan dus moeilijk een betrouwbare inschatting worden gegeven over de daadwerkelijke toekomstige tarieven. De huidige tendens is dat de marktwerking erg grillig verloopt. De inkomsten uit grondstoffen fluctueren en de kosten voor afvoer/verwerking zullen fors stijgen.

Toelichting	
Impact	Het risico is interen op de egalisatievoorziening en een hogere afvalstoffenheffing. Onverwachtse prijswijzigingen zetten de egalisatievoorziening verder onder druk. De voorziening mag niet negatief zijn, in dat geval moet worden bijgestort uit de algemene middelen.
Financiële impact	Aan inkomsten uit recyclebare stromen is in de begroting 2025 zo'n € 1,445 miljoen opgenomen. Het totale risico van deze post wordt ingeschat op zo'n 10% hiervan. Daarnaast zijn de afgelopen jaren de kosten voor kwijtschelding en oninbaar fors gestegen, en kunnen ook niet alle ledigingen daadwerkelijk opgelegd worden bij inwoners. Hierin bestaat echter momenteel nog weinig inzicht, maar de inschatting is dat het percentage oninbaar stijgt. Deze effecten worden totaal ingeschat op zo'n € 200.000 per jaar.
Maatregelen	Meedoen aan grote (regionale) aanbestedingen om gunstige tarieven in contracten vast te leggen Geen eenmalige tarief matiging Blijven investeren voor verdere reductie van restafval en het voorkomen van afval Afvalscheiding zowel kwalitatief als kwantitatief bevorderen Grip op bedrijfsvoering houden (efficiencyverbetering continue opgave)

7.2.2.8 Afvalinzameling en verwijdering algemeen

Onder druk van het bedrijfsleven besloot demissionair minister Hermans bij de Voorjaarsnota begin april om de 'plasticaks' (een extra belasting op plastic) te schrappen. Die zou voor de industrie tot oneerlijke concurrentie met het buitenland leiden, waar geen belasting wordt geheven. In plaats daarvan kiest het kabinet ervoor het benodigde bedrag op te halen aan het einde van de keten, via bestaande belastingknoppen bij afvalverwerkers. Het schrappen van deze plasticaks heeft daardoor als gevolg dat deze via de Europese CO₂-heffing en verbrandingsbelasting bij de afvalstoffenheffing en dus onze inwoners terecht komt. De implicaties van deze belastingmaatregel zijn nog niet te overzien voor de komende jaren.

	Toelichting
Impact	Het risico is interen op de egalisatievoorziening en een hogere afvalstoffenheffing. De plastictax zet de egalisatievoorziening verder onder druk. De voorziening mag niet negatief zijn, in dat geval moet worden bijgestort uit de algemene middelen.
Financiële impact	De financiële impact is op dit moment nog onbekend.
Maatregelen	Vinger aan de pols houden. Via de VNG worden we op de gehouden van de ontwikkelingen in dit dossier.

7.2.2.9 Rente en financiering

De gemeente Oosterhout heeft geld vanuit de markt aangetrokken om de gewenste investeringen te kunnen realiseren. Nadat vorige jaren de rent fors is gestegen is deze afgelopen jaar weer iets gedaald. Een stijgende rente heeft een negatief effect op de financiële ruimte binnen de exploitatie. Momenteel is er totaal € 61,5 miljoen aan vreemd vermogen aanwezig. Een rentestijging van 1% betekent dus al een extra rentebetaling van € 615.000 op jaarbasis.

	Toelichting
Impact	Jaarlijks wordt in de begroting een inschatting gemaakt van het budgettaire effect van de rente. Omdat de gemeente Oosterhout de komende jaren veel extra investeringen gepland heeft, betekent dit dat het totaal aan vreemd vermogen met de daarbij behorende rentekosten mogelijk fors zullen gaan oplopen, waardoor er nadelen ontstaat in de exploitatie.
Financiële impact	€ 615.000
Maatregelen	Er zijn intern maatregelen genomen om deze risico's te beheersen en te mitigeren. Deze zijn veelal vastgelegd in het treasurystatuut. Deze risico's worden beperkt door de renteontwikkeling voortdurend te volgen en verschillende rentevisies naast elkaar te leggen. Daarnaast zorgen we in de leningenportefeuille voor een goede spreiding in looptijd van de leningen.

7.2.2.10 Achtervang gewaarborgde geldleningen

De gemeente staat – via een achtervang constructie – samen met het rijk borg /garant voor de betaling van rente en aflossing van een afgesloten geldlening voor woningbouw die aan corporaties zijn verstrekt via het waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Daarnaast staan gemeente en Rijk garant voor hypotheekleningen die aan particulieren zijn verstrekt via het Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Het primaire risico ligt bij de betreffende corporaties c.q. de particulieren zelf.

Met betrekking tot de WSW betreft het een getrappt systeem waarbij de eerste lijn is: als een corporatie niet langer beschikt over voldoende geld, en dus niet meer aan rente- en aflossingsverplichting kan voldoen, kan deze een beroep doen op het saneringsfonds van Autoriteit Woningcorporaties al dan niet met extra geborgde financiering via WSW.

Daarna (tweede lijn) kan de corporatie een beroep doen op aanvullende steun vanuit de buffers van het WSW en de gezamenlijke corporaties. Als deze tweede lijn ook niet toereikend is, kunnen rijk en de gezamenlijke gemeenten worden aangesproken op hun achtervang functie (derde lijn). Deze achtervangfunctie bestaat uit het verstrekken van renteloze leningen aan het WSW. Het WSW zal deze leningen te zijner tijd terugbetalen. Daarbij geldt de volgende verdeelsleutel: 50% voor rekening van het rijk, 25% voor rekening van de schadegemeenten en 25% voor rekening van de gezamenlijke Nederlandse Gemeenten. Het verlies blijft door deze constructie beperkt tot een klein aandeel in de rente van de extra geldleningen.

Ten aanzien van per 1 januari 2011 afgegeven borgtochten wordt de volledige achtervang functie door het Rijk vervuld. Bij dreigende liquiditeitstekorten in verband met tot en met 31 december 2010 afgegeven borgtochten kan het WSW een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen van het Rijk (50%) en van de gemeenten (50%). Dit is per 2024 enigszins gewijzigd, waardoor de verdeelsleutel voor de leningen na 1-8-2021 voor het jaar 2024 52,1% is tlv de gemeente bedroeg.

	Toelichting
Impact	Het totaal aan gewaarborgde geldleningen met achtervangconstructie bedraagt € 681,6 miljoen (per 31 december 2024). Dit bestaat uit leningen geborgd door Waarborgfonds Sociale Woningbouw en waarbij de gemeente een achtervangfunctie vervuld. Over dit bedrag staat de gemeente voor circa 50% (€ 340,8 miljoen) borg.
Financiële impact	€ 3.408.000
Maatregelen	Het WSW heeft ten doel woningbouwcorporaties tegen een zo laag mogelijke rente geld te laten lenen op de kapitaalmarkt, om zo de kosten van sociale woningbouw te kunnen drukken. Door het risico met andere gemeenten te delen, wordt hierbij het risico van individuele gemeenten beperkt. Bij opzegging van de overeenkomst met WSW zal de gemeente Oosterhout of zelf leningen moeten gaan verstrekken of zelf direct garant moeten gaan staan in de richting van (vooral) Thuisvesters dat het risico vergroot. De claim op WSW dient nauwlettend te worden gemonitord. Gezien het feit dat er sprake is van een getrappt systeem is het risico niet theoretisch, maar ook niet groot.

7.2.2.11 Garantstellingen

De gemeente staat garant voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen aan instellingen, stichtingen of verenigingen die een doel nastreven met een maatschappelijk belang. In alle gevallen geldt dat er sprake moet zijn van bijzondere omstandigheden. Die bijzondere omstandigheid bestaat veelal daarin dat de instelling geen of onvoldoende zekerheid aan de bank kan verstrekken. Daar waar mogelijk vestigt de gemeente zekerheidsrechten.

	Toelichting
Impact	Samenstelling van de gewaarborgde geldleningen bestaat uit de volgende hoofdstellen: zorgsector:

Toelichting	
	volkshuisvesting particulieren (door langdurige aflossing op geldleningen en stijging huizenprijzen risico nagenoeg nihil) volkshuisvesting Thuisvester; milieu; sport en welzijn. Tezamen vertegenwoordigen deze (31 december 2024) een waarde van € 6 miljoen.
Financiële impact	€ 600.000
Maatregelen	Aan elke garantstelling gaat een draagkrachttoets vooraf en worden waar mogelijk zekerheidsrechten gevestigd. Voorts wordt bedongen dat op leningen wordt afgelost waardoor het risico voor de gemeente geleidelijk afneemt.

7.2.2.12 Starters-, blijvers-, duurzaamheids- en stimuleringsleningen via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten

Wanneer de partij die een starters-, blijvers- en duurzaamheidslening via de SVn (stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) heeft opgenomen niet in staat is om deze terug te betalen, dan zal deze direct afgeboekt moeten worden van de vordering. Hierdoor treedt er een direct verlies op voor Oosterhout.

Bij de starterslening kan men na drie jaar een hertoetsing aanvragen indien men op basis van het inkomen na de maandelijksse rente en aflossing niet kan voldoen. Bij de stimuleringsregeling is de gemeente drager van het risico als een vereniging/stichting of midden en kleinbedrijf (MKB) niet aan terugbetaling kan voldoen.

Toelichting	
Impact	De totale omvang van de door Oosterhout weggezette leningen bedraagt € 12,55 miljoen. Dit bedrag is uitgesplitst over de volgende vijf leningen: starterslening: € 8.700.000; duurzaamheidslening: € 3.400.000; blijvers lening: € 272.000; stimuleringslening zakelijk gemeente Oosterhout – maatschappelijk vastgoed: €172.000 stimuleringslening MKB gemeente Oosterhout - MKB bedrijven: €24.000. De leningen zijn revolverend, dat wil zeggen dat terugbetaalde leningen opnieuw worden ingezet om nieuwe leningen van te verstrekken.
Financiële impact	De startersleningen zijn NHG geborgd. De overige leningen zijn dat niet.
Maatregelen	Door SVn wordt bij de starters-, duurzaamheids- en blijverslening een toets naar kredietwaardigheid uitgevoerd op de gevraagde lening. Daarnaast liggen er voor de starters- en blijversleningen veelal

Toelichting	
	hypothecaire zekerheden aan ten grondslag. De starterslening wordt met NHG (Nationale Hypotheek Garantie) verstrekt.

7.2.2.13 Informatiebeveiliging en privacy

Als gemeente werken we op grote schaal met waardevolle en privacygevoelige informatie. Mondiale cyber-criminaliteit is de afgelopen periode gegroeid en de inschatting is dat dit de komende jaren verder toe gaat nemen. Informatiebeveiliging, en dus ook het nemen van allerlei beveiligingsmaatregelen om de risico's te beperken, worden daarom steeds belangrijker. Vanaf 1 januari 2020 zijn de normenkaders van het rijk, de waterschappen, de gemeenten en de provincies gebundeld in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De baseline is het normenkader voor alle overheden geworden en dus ook voor de gemeente Oosterhout. In 2026 wordt cyberbeveiligingswet (Cbw) op basis van de NIS2 richtlijn vanuit Europa van kracht. Hierbij worden gemeenten als essentiële entiteit aangewezen en de naleving van de BIO wettelijk verankerd.

Het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens staat hoog in het vaandel bij zowel de organisatie als de medewerkers. In de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens (Wpg) is beschreven welke plichten wij hebben als gemeente en welke rechten onze burgers hebben.

Toelichting	
Impact	Als er een inbreuk plaatsvindt op de beschikbaarheid, integriteit of vertrouwelijkheid van informatie kan de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komen en kunnen bedrijfsprocessen uitvallen. Zo kan een beveiligingsincident grote impact hebben op de dienstverlening van de gemeente aan inwoners en ondernemers. De veiligheid en privacy van inwoners, ondernemers en andere betrokkenen kunnen in gevaar komen op het moment dat de informatievoorziening van de gemeentelijke organisatie onbetrouwbaar is. Als gemeente verwerken wij veelal gevoelige informatie. Als zich een incident voordoet waarbij persoonsgegevens onrechtmatig worden verwerkt (bv gelekt of verloren) kan dit ernstige nadelige gevolgen hebben voor de privacy van onze inwoners, met als gevolg (forse) imago schade voor de gemeente. In dit kader is het relevant om de mogelijke boetes, opgelegd door de Autoriteit Persoonsgegevens, te benoemen. Het herstel van beveiligingsincidenten brengt grote kosten met zich mee, denk aan de inhuur van cyberspecialisten voor langere periode(n), herstelkosten, etc.
Financiële impact	Boetes opgelegd door de AP wegens overtreding van de AVG kunnen oplopen tot maximaal €20.000.000. De afgelopen jaren heeft de AP diverse gemeenten gewaarschuwd en/of beboet voor overtredingen van de AVG. De financiële impact van een dergelijke boete voor een

	Toelichting
	gemeentelijke organisatie wordt geschat op 500.000 op basis van diverse voorbeelden.
	De financiële impact van een cyberincident wordt op basis van de grootte van de gemeente ingeschat op €7.000.000. Deze schatting van de kosten voor schade en herstel bij een grootschalig incident is gebaseerd op de herstelkosten bij de gemeenten Hof van Twente (35.000 inw) en Antwerpen (550.000 inw), die waren respectievelijk 4 en 70 miljoen.
	Het gezamenlijke risicobedrag voor informatieveiligheid en privacy komt hiermee op 7.500.000 euro.
Maatregelen	In de begroting zijn extra investeringskosten voor het nemen van extra beveiligingsmaatregelen opgenomen. Het risico op een cyberincident is helaas niet helemaal uit te sluiten, om die reden is een risicoserve noodzakelijk.

7.2.2.14 Ontwikkeling kosten

De loon- en prijsontwikkeling is in specifieke gevallen / sectoren hoger dan de gemeentelijke indexering.

	Toelichting
Impact	Geïndexeerde budgetten komen onder druk te staan. Dit leidt tot overschrijdingen en / of noodzaak tot bijsturing.
Financiële impact	Door hogere kostenontwikkelingen moeten aanvullende keuzes gemaakt worden in de uit te voeren werkzaamheden.
Maatregelen	- Hanteren van eenduidige indexeringssystematiek op basis van de (bijgestelde) inflatieverwachting van het CPB in het CEP voor het lopende begrotingsjaar en het komende begrotingsjaar. - In alle fasen van het planproces kostenraming zo goed mogelijk actualiseren op basis van de marktontwikkelingen (gemeentebreed). - Bijsturen op het kwaliteitsniveau / fasering. - Ramen aanvullend budget om eventuele prijsstijgingen op te vangen.

7.2.2.15 Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw in werking getreden.

	Toelichting
Impact	De invoering van de wet is goed gegaan. Dit risico is komen te vervallen.

	Toelichting
Financiële impact	In de meerjarenbegroting is ca € 1.5 miljoen in 2026, aflopend naar afgerond € 1,1 miljoen in 2029 aan legesinkomsten bouwvergunningen meegenomen.
Maatregelen	De financiële gevolgen voor de te ontvangen leges zijn in beeld gebracht en deze zijn genomen in de begroting 2026.

7.2.2.16 Netcongestie

Netcongestie betekent dat het bestaande netwerk overvol raakt met name omdat er onvoldoende transportcapaciteit is bij Enexis/TenneT op het huidige netwerk. Er zullen aan de elektriciteitsstations en/of kabels uitbreidingen plaats moeten vinden om nieuwe (grootverbruik) aansluitingen te realiseren ook binnen Oosterhout. Deze uitbreiding heeft weer impact door verzwarende van netinfrastructuur op openbare ruimte, boven- en ondergronds.

Dit leidt tot onzekerheid als het gaat om de beschikbare capaciteit voor elektriciteit voor nieuwe projecten (vooral nog met name bedrijven en maatschappelijke instellingen met een grootverbruik aansluiting), wat weer leidt tot energieonzekerheid voor inwoners en bedrijven. Maatregelen rondom de plaatsing van netinfrastructuur kan leiden tot ruimtelijke druk en ruimtelijke keuzes binnen een aantal opgaven (bv vergroenen, parkeren).

	Toelichting
Impact	Dit kan leiden tot langdurige vertraging van het aansluiten van nieuwe projecten met name de grootverbruikaansluitingen maar ook uitbreiding van de vraag door woningbouw wordt steeds moeilijker te realiseren. Dit is een landelijk probleem waardoor netwerkuitbreiding binnen Oosterhout niet zelfstandig op te lossen is. Indien tot feitelijke uitbreiding overgegaan kan worden heeft deze verzwarende impact op de openbare ruimte, boven- en ondergronds. Door capaciteitsproblemen lopen projecten vertraging op. Ook de uitgifte van bedrijventerreinen kan vertraagt raken omdat bedrijven niet aangesloten kunnen worden.
Financiële impact	€ 3.000.000
Maatregelen	Convenanten/ afspraken met netbeheerders maken. Scherpe planning van projecten, en werkzaamheden zoveel mogelijk koppelen met overige werkzaamheden in de openbare ruimte in boven- en ondergrond.

7.2.2.17 Grondexploitatie algemeen

Via scenarioanalyses en het periodiek doorrekenen van alle grondexploitaties projecten ontstaat er goed inzicht in de risico's. Daarnaast wordt in het MPG per project en totaal specifieke berekeningen gemaakt inzake risico's en weerstandvermogen.

Everdenberg Oost is financieel het grootste project binnen onze gemeente met een boekwaarde (geïnvesteerd bedrag per 31-12-2024) van € 12,38 miljoen. Van de overige projecten zijn de risico's in de startende projecten Bloemenhof en Ruiterspoor gezien de fase van de ontwikkeling het grootst.

Ook zijn de stijgende kosten voor de infrastructuur een groter risico geworden, en geldt met name bij de projecten Slotjes Midden, Arendsplein.

Het risico dat de inkomsten uit grondverkoop onder druk komen te staan is nu met name voor het project Everdenberg Oost en Ruiterspoor relevant. De schrikbarende stijging van de kosten voor de aanleg van infrastructuur zoals civiele werken, groen- en speelvoorzieningen, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, is binnen alle projecten een zorg. Alle projecten worden hieronder specifiek toelicht.

Toelichting	
Impact	Het benodigde weerstandsvermogen is berekend op basis van zowel de zogenoemde IFLO-methode als de risicokaartmethode.
Financiële impact	Op basis van de actualisatie ten behoeve van de jaarrekening 2024 blijkt de volgende marges van het benodigde weerstandsvermogen ruim € 2,2 miljoen.
Maatregelen	€ 2,2 miljoen (risico grondexploitaties totaal)

7.2.2.18 De Contreie

De bouw van woningen in de Contreie is met uitzondering van de realisatie van de woningen aan de Lanspunt afgerond. We zijn voornemens deze grondexploitatie per eind 2025 af te sluiten.

Toelichting	
Impact	Er is geen concreet plan voor de ontwikkeling van de Lanspunt. De Lanspunt is nu nog opgenomen in de grondexploitatie Contreie. Mogelijk kan dit deelproject apart van de grondexploitatie worden gezet, zodat de grondexploitatie per 31 december 2025 kan worden afgesloten.
Financiële impact	€ 0
Maatregelen	Niet van toepassing

7.2.2.19 Everdenberg Oost

De aansluiting van Everdenberg Oost op N629 zal plaatsvinden via het PIP traject (bestemmingsplan) van de provincie door middel van een tijdelijke ontsluitingsweg en rotonde. Door de gemeente Oosterhout (bevoegd gezag) is een vergunning afgegeven voor een afwijking van de voorwaardelijke verplichting in het kader van het PIP. Hiertegen is bij de rechtbank beroep ingesteld en een voorlopige voorziening aangevraagd. De behandeling hiervan vindt op korte termijn plaats. Dan zal duidelijk worden of met de aanleg gestart kan worden.

Er is ook beroep ingesteld tegen een handhavingsverzoek dat door de Provincie is afgewezen vanwege stikstof. De behandeling is onlangs geweest bij de Rechtbank. Het wachten is op de uitspraak. De verwachting is dat het beroep ongegrond wordt verklaard.

Het aansluiten van bedrijven op het energienetwerk is momenteel een probleem TenneT en Enexis hebben aangegeven voorlopig geen grote zakelijke aansluitingen te realiseren en op het

net aan te sluiten. Dit houdt in dat er tot een nog onbekend moment geen aansluitingen met een netcapaciteit groter dan 3 x 80 ampère worden verstrekt. Andere bedrijven zouden zich al wel kunnen vestigen op Everdenberg Oost. Om te zorgen dat de bedrijven op het bedrijventerrein over voldoende elektriciteit kunnen beschikken, is samen met Enexis als proef een onderzoek gestart voor een lokale energie-hub. De vooruitzichten zijn gunstig. Verwacht voor het eind van 2025 duidelijkheid te hebben en dat er dan een definitief besluit genomen kan worden.

Toelichting	
Impact	Wanneer het beroep en de voorlopige voorziening gegrond worden verklaard zal met de aanleg van de tijdelijke ontsluitingsweg en rotonde niet gestart kunnen worden en kunnen er ook geen bedrijfskavels uitgegeven worden. Een elektravoorziening is nodig voordat de bedrijfskavels uitgegeven kunnen gaan worden.
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal
Maatregelen	Bij in gelijkstellen van het beroep in gesprek gaan met de appellant.

7.2.2.20 Zwaaiikom

In 2025 is wederom veel gebouwd in de Zwaaiikom. Begin 2026 worden de laatste woningen opgeleverd, deze zijn reeds in aanbouw. Het risico op uitloop van het bouwproject wordt naar mate het project vordert steeds kleiner. Na oplevering van de woningen wordt de wijk door ontwikkelaar woonrijp gemaakt, de gemeente legt de Korenbocht aan. Dit moet nog worden aanbesteed.

Toelichting	
Impact	Met de handboogvereniging wordt een nieuwe huurovereenkomst opgesteld. De handboog blijft huur betalen zij krijgen ook het recht om op enig moment in de toekomst het opstal te kunnen kopen, zoals eerder al overeengekomen. Het woonrijp maken van de Korenbocht is nog niet aanbesteed, kosten kunnen hoger uitvallen dan begroot.
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal.
Maatregelen	Kritisch zijn op ontwerp om onnodige kosten te voorkomen

7.2.2.21 Herontwikkeling Slotjes-Midden

De herontwikkeling van Slotjes Midden is in volle gang. Er wordt een deel van het bestaande woningbestand gesloopt, er worden nieuwe woningen gebouwd en het openbaar gebied wordt heringericht en gerevitaliseerd. Met de herstructurering, die in nauwe samenwerking met woningbouwcorporatie Thuisvester wordt vormgegeven, wordt de toekomstwaarde van het gebied voor de (toekomstige) bewoners veiliggesteld.

Toelichting	
Impact	De ontwikkelaar heeft in 2024 deelplan 7 weer opgepakt en verwacht in Q1 2026 te starten met de bouw. Deelplan 7 is het laatste

Toelichting

	deelplan als afronding van de herontwikkeling van Slotjes Mid-den. De inrichting van de openbare ruimte voor deelplan 7 wordt uit-gewerkt naar een DO. De kostenraming hiervan is gemaakt en we verwachten dat hier geen overschrijding op komt. De herinrichting van de openbare ruimte aan de Loevensteinlaan en de Heinsiusstraat wordt in Q4 2025 en Q1 2026 uitgevoerd. Er wordt een geringe overschrijding op de kosten raming verwacht, aangezien we extra maatregelen treffen op het gebied van open-bare veiligheid. Dit naar aanleiding van een schietincident in deze wijk.
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal.
Maatregelen	Regelmatig overleg en afstemming met Thuisvester en ontwikke-laar ten aanzien van de planning en de gemaakte afspraken vast-leggen. Goed inzicht in en zo nodig bijstellen van hoogte en moment van uitgaven voor herinrichting openbaar gebied.

7.2.2.22 Ontwikkeling Arendsplein

In 2023 heeft de laatste vastgoedtransactie plaatsgevonden, hiermee is een risico aan de op-brengstenkant weggenomen. De nieuwe verlengde Gasstraat is inmiddels binnen budget aan-gelegd en nadat eind 2025 het laatste van de drie nieuwe woongebouwen is opgeleverd wordt het openbaar gebied na het verhuizen van de huurders van Thuisvester (tot begin 2026) gro-tendeels afgerond. Alleen het deel dat nodig is als bouwstraat voor het gemeentehuis wordt niet definitief ingericht. Voor deze werkzaamheden blijft het risico van budgetoverschrijding nog aanwezig in 2026.

Toelichting

Impact	Voor het openbaar gebied geldt dat onder andere door bodemverontrei-niging en stijgende kosten voor aanleg van openbaar gebied hoger zul-len kunnen worden.
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal.
Maatregelen	Met de Omgevingsdienst heeft al overleg plaatsgevonden over de bo-demverontreiniging om de kosten zoveel mogelijk te beperken. Indien overschrijdingen dreigen zal hierop worden geacteerd om binnen de ka-ders te blijven. Er is in dit verband in een deel van het gebied half ver-hardening opgenomen in plaats van gebakken klinkers en is de verlichting aangepast.

7.2.2.23 Ruiterspoor Den Hout

Naar verwachting wordt medio 2025 door de Raad van State uitspraak gedaan over de bodem-procedure, wellicht in combinatie met de voorlopige voorziening, tegen het bestemmingsplan. In 2026 spelen de diverse vergunningverleningen en bouwrijpwerkzaamheden voor de verhui-zing van vv Irene.

Toelichting

Impact	Het is mogelijk dat de Raad van State een voor de gemeente negatieve uitspraak doet. Daarnaast is het mogelijk dat de kosten verder oplopen door de vertragingen.
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal.
Maatregelen	De grondexploitatie sluit positief af. Het kan echter blijken dat dit saldo niet voldoende is om het tekort op het krediet voor de verplaatsing van vv Irene af te dekken. Dan moet er een optimalisatie in de grondexploitatie plaatsvinden.

7.2.2.24 Totaaloverzicht van de onderkende risico's

	Maximaal risico	Kans	I/S	Impact
Energiecrisis	250	Groot	S	200
Algemene uitkering	7.500	Middel	S	3.750
Specifieke uitkeringen	1.800	Groot	S	1.440
Jeugdzorg	2.200	Groot	S	1.760
Verbonden partijen	640	Gemiddeld	I/S	320
MidZuid	1.528	Groot	I/S	1.220
Afvalverwijdering – inkomsten recy- cling	200	Groot	S	160
Afvalverwijdering – CO2-heffing	PM	Groot	S	PM
Rente / treasury	615	Groot	S	492
Achtervang gewaarborgde geldlenin- gen	3.408	Zeër klein	I	34
Garantstellingen	6.000	Zeër klein	I	60
Starters-, blijvers- en duurzaam- heidsleningen	12.550	Zeër klein	I	126
Informatiebeveiliging & privacy	7.500	Klein	I	750
Conjuncturele ontwikkelingen bouwkosten	6.000	Groot	I	4.800
Omgevingswet	0	-	-	-
Netcongestie	3.000	Groot	S	2.400
Benodigde weerstandscapaciteit ex- clusief grondexploitaties				17.512

	Maximaal risico	Kans	1/s	Impact
Risico grondexploitaties				2.200
Totaal benodigde weerstandscapaciteit				19.712

Wanneer de risico's maal de kans berekend wordt ontstaat er een benodigd weerstandsvermogen van € 19,7 miljoen om de onderkende risico's af te dekken.

7.2.3 Confrontatie weerstandsvermogen en risico's

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit enerzijds en de beschikbare weerstandscapaciteit anderzijds. De relatie wordt weergegeven in onderstaand figuur.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortkomt, zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. In de beleidsnota risicomanagement is vastgesteld dat deze zogenoemde ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5 moet zijn.

Bedragen x € 1.000

§	Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
7.2.1.5	Beschikbare weerstandscapaciteit	31.959	37.118	51.595
7.2.2.23	Benodigde weerstandscapaciteit	18.449	19.808	19.712
	Netto weerstandsvermogen	13.510	17.310	31.883
	Weerstandsratio	1,7	1,9	2,6

We kunnen concluderen dat we momenteel met dit ratio over voldoende weerstandscapaciteit beschikken. De ratio voor 2026 is fors hoger dan in 2024. Dit komt doordat in de begroting 2026 een grote eenmalige storting in de vrije reserve is gedaan en het bedrag dat gereserveerd was voor het meerjarig tekort op basis van de kadernota 2026 niet benodigd is. Deze bedragen zijn nog niet toegekend aan een specifieke investering, waardoor de weerstandscapaciteit tot die tijd hoger is.

Het is echter wel zo dat er een aantal risico's benoemd zijn welke een structurele doorwerking hebben en ook is er sprake van risico welke nog niet is doorgerekend in financiële zin. Wanneer we er, indien deze risico's zich voordoen, niet in slagen deze snel genoeg door te vertalen in beleid drukken de structurele risico's langer op het weerstandsvermogen.

7.2.4 Kengetallen

Onderstaande kengetallen behoren tot een set die landelijk verplicht is gesteld in het BBV. Deze set maakt het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente (zowel in ontwikkeling over de tijd, alsook – zij het beperkter – in vergelijking met andere gemeenten). In de tabel is tevens aangegeven in welke paragraaf een nadere berekening van deze kengetallen is opgenomen.

§	Omschrijving	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
7.4	Netto schuldquote incl verstrekte leningen	21,4%	29,0%	37,3%	58,1%	57,8%	57,6% ▼
7.4	Netto schuldquote excl verstrekte leningen	15,5%	21,8%	30,4%	51,1%	51,0%	50,8% ▼
7.4	Solvabiliteitsratio	60,6%	60,8%	60,9%	53,4%	53,5%	53,6% ▼
8.10	Structurele exploitatieruimte	1,66%	3,3%	5,16%	3,27%	2,89%	3,72% ▲
7.8	Grondexploitatie	5,0%	5,8%	5,3%	4,4%	2,7%	3,1% ▲
7.1	Belastingcapaciteit	85,6%	94,0%	88,5%	88,5%	88,5%	88,5% ▲

▲ Verbetering van de ratio ▼ Verslechtering van de ratio

Aan de kengetallen zijn geen normen verbonden door de toezichthouder, maar ze hebben wel een signaleringswaarde. Deze zijn als volgt:

Omschrijving	Laag	Gemiddeld	Hoog
Netto schuldquote	<90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteit	>50%	20%-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%

De **netto schuldquote** wordt berekend door het vreemd vermogen te delen door het begrotingstotaal. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (<100%) dit als 'normaal' kan worden beschouwd en boven de 100% is voorzichtigheid geboden.

De **solvabiliteitsratio** wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Dit geeft de mate aan waarmee het bezit van de gemeente is gefinancierd met eigen vermogen. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio tussen 20 en 50% ligt wordt dit als normaal beschouwd. Bij een ratio onder de 20% is voorzichtigheid geboden.

De **structurele exploitatieruimte** is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met inachtneming de dotaties aan de reserves. Dit kengetal geeft aan hoeveel structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Dit kengetal dient idealiter groter van 0% te zijn.

Het percentage **grondexploitatie** geeft informatie over de boekwaarde van de GREX in verhouding tot de totale gemeentelijke inkomsten. Er is geen norm voor de hoogte van deze ratio. Hoe lager de ratio hoe minder de relevantie van negatieve waardeontwikkeling van de GREX voor de begroting en daarmee een lager risico voor de gemeente.

De **belastingcapaciteit** geeft de gemiddelde lasten uit hoofde van de onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing weer ten opzichte van het landelijke

gemiddelde. Hier is geen norm voor. Een ratio hoger dan 100% betekent dat de lasten hoger zijn dan landelijk gemiddeld.

De financiële kengetallen met betrekking tot de schuldquote en de solvabiliteit liggen binnen de norm van het GTK. De komende jaren zal er, vanwege de geplande investeringen, meer vreemd vermogen aangetrokken moeten worden. Hierdoor zie je wel een verslechtering (stijging van de netto schuldquote en daling van de solvabiliteit) van deze kengetallen optreden.

De structurele exploitatieruimte laat op dit moment de komende jaren een positief beeld zien. Dit wordt veroorzaakt door het meerjarig geprognosticeerd overschot in de exploitatie. Het kengetal grondexploitatie is ten opzichte van vorig jaar licht gedaald, en kent een dalende trend. Dit betekent dat de totale boekwaarde van de grondexploitatie ten opzichte van onze jaarlijkse inkomsten afneemt. Hierdoor nemen de risico's voor de gemeente ook licht af. Nieuwe grondexploitaties in de toekomst zullen voor een stijgende lijn gaan zorgen.

7.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat in op de onderhoudstoestand en de kosten van groen, wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken, etc. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële consequenties ervan. De hieronder genoemde bedragen zijn de in de exploitatie opgenomen bedragen exclusief investeringen.

7.3.1 Groen

De doelstelling is zorgen voor een aantrekkelijke en overzichtelijke, groene leefomgeving en het bieden van recreatieve gebruiksmogelijkheden.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud groen is opgenomen in de onderstaande documenten.

Beleidsnota	Jaar
Beleidskader Blauw-Groen Structuurvisie 2025	2025
Beleidskader bomencompensatie 2023	2023
Monumentale bomenbeleid	2000
Nota 'beheer kruidachtige beplanting'	2021

Financiën

Voor het begrotingsjaar 2026 is het contract met MidZuid voor uitvoering onderhoud groen in de openbare ruimte geïndexeerd en heeft geleid tot een budgetverhoging van € 81.000. Door areaaluitbreiding en prijsstijgingen zijn de exploitatiebudgetten voor groen opgehoogd met € 111.000. Met het aantrekken van een eigen ecooloog is het exploitatiebudget voor het inhuren van de stadsecoloog verlaagd met € 40.000. In de noordelijke poldergebieden wordt geen maaisel afgeruimd, omdat deze voedselrijk voldoende zijn. Hierdoor kan het exploitatiebudget worden verlaagd met € 16.000. De beschikbare exploitatiemiddelen voor groenwerkzaamheden zijn totaal € 2.875.000.

Stand van zaken

Maaibeleid

In het kader van het beleid kruidenrijke vegetaties is bepaald dat alle bermten gemaaid en geruimd moeten worden om zo een maximale bijdrage aan biodiversiteit te kunnen leveren. De bermten in de noordelijk poldergebieden zijn zo voedselrijk dat van het afruimen van maaisel nauwelijks tot geen rendement mag worden verwacht. Dit zal worden verwerkt in het maaibestek.

Inhuur ecologisch adviseur

Bij de vaststelling van het maaibeleid is extra ruimte vrijgemaakt voor de inhuur van expertise op het gebied van ecologie. Met het aantrekken van een eigen ecooloog kan die ruimte komen te vervallen.

Monumentale bomenbeleidsplan

Het monumentale bomenbeleidsplan blijft staan. De monumentale bomenkaart wordt in de loop van 2026 geactualiseerd.

Actualiseren beheerplannen

Jaarlijks worden bestekken opgemaakt binnen de huidige financiële middelen.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Cultuurrijke beplanting	313.315 m ²	311.702 m ²	317.651 m ²
Natuurlijke beplanting	832.308 m ²	845.718 m ²	829.639 m ²
Hagen	78.790 m ²	78.506 m ²	79.663 m ²
Gazon (met bollen)	751.086 m ²	718.450 m ²	755.374 m ²
Bermen en natuurlijke gras	2.157.171 m ²	2.109.012 m ²	2.156.449 m ²
Dierenweide	11.024 m ²	11.024 m ²	11.024 m ²
Hondenuitlaatplaatsen	27.602 m ²	27.676 m ²	27.774 m ²
Bomen	33.759	33.682	34.062

7.3.2 Wegen

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van wegen, paden en pleinen voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud wegen is opgenomen in de onderstaande documenten.

Beleidsnota	Jaar
Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)	2023
Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte	2008
Rapport PRIO-buurt	2011
Meerjarenperspectief Openbare Ruimte 2016-2026	2015
Honden uitloopplaatsen beleid	2007
Gladheidbestrijdingsplan	2026

Financiën

Naar aanleiding van inspecties naar de kwaliteit van wegen is het exploitatiebudget voor groot onderhoud wegen opgehoogd met € 100.000. In de begroting 2026 wordt voorgesteld om investeringsplafond Openbare ruimte met 1 miljoen op te hogen in verband met achterstallig onderhoud. De ophoging van het investeringsplafond wordt stapsgewijs bereikt. In het jaar 2026 wordt het plafond opgehoogd met € 500.000, het jaar 2027 met € 750.000 en de jaren daarna € 1 miljoen. Door de stijging in omvang van het aantal lopende projecten in de openbare ruimte en riolering is het budget voor de CAR-verzekering opgehoogd met € 24.000. Door de gerealiseerde areaaluitbreiding van het project Contreie is het budget voor klein onderhoud opgehoogd met

€ 93.000. Door de indexering van het contract met MidZuid inzake de onkruidbestrijding verharde wegen en machinale straatreiniging is het exploitatiebudget verhoogd met € 33.000. Door de gestegen werkzaamheden aan kabels en leidingen is het budget voor inkomsten uit degeneratiekosten opgehoogd met € 30.000. De beschikbare exploitatiemiddelen voor wegen zijn totaal € 2.401.000.

Stand van zaken

Uitwerking Jaarplan Openbare Ruimte

Het jaarplan 2026 komt voort uit de opgestelde meerjarenplanning openbare ruimte en bestaat uit onderhoudswerkzaamheden, herinrichtingen en investeringen. Tevens wordt een integrale aanpak voorbereid voor de geplande rioolwerkzaamheden in Slotjes West en worden de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor projecten die in 2027 en 2028 starten.

Integraal Maatschappelijk Beheerkader Openbare Ruimte (IMBK)

Nadere uitwerking van het Integraal Maatschappelijk Beheerkader Openbare Ruimte (IMBK) toont aan dat de huidige budgetten niet toereikend zijn om het benodigde onderhoud aan de wegen uit te voeren. In het kader van de Strategische Heroriëntatie is een actieplan opgesteld dat vanaf 2025 wordt uitgevoerd. Dat actieplan is gericht op de procesverandering voor het programmeren van het Jaarplan Openbare Ruimte (JOR).

Met de actualisatie van de begroting zijn extra financiële middelen toegevoegd voor onderhoudswerkzaamheden aan wegen.

Met deze extra middelen kunnen we twee projecten toevoegen aan het JOR 2026. Deze projecten betreffen: groot onderhoud fietspad Bovensteweg, groot onderhoud fietspad Stantendamweg.

Beheerplan

In 2024 is het gehele areaal van de verhardingen binnen de gemeente Oosterhout geïnspecteerd. Uit de inspecties blijkt achterstallig onderhoud. Om te voldoen aan de eisen is het exploitatiebudget en investeringsplafond voor wegen opgehoogd en is aan een extern adviesbureau de opdracht gegeven om het beheerplan van wegen te actualiseren. Voor de zomer van 2026 wordt aan het college een nieuw beheerplan voor wegen aangeboden.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verharde rijbanen	361 km	361 km	368 km
Fietspaden	104 km	104 km	124 km
Andere verharde oppervlakken zoals pleinen, bus havens, voetpaden et cetera	1.386.044 m ²	1.394.841 m ²	1.447.976 m ²

7.3.3 Riolering

De gemeente Oosterhout streeft een duurzame, doelmatige en toekomstgerichte invulling van de rioleringszorg na, waarin bescherming van de volksgezondheid, behoud van droge voeten en goede kwaliteit van grond- en oppervlaktewater gewaarborgd zijn.

Beleidskader

In het Programma Water en Riolering (PWR) is voor de periode 2024-2030 de ambitie vastgesteld waarmee de wettelijke gemeentelijke zorgplichten worden ingevuld. Gezien het veranderende klimaat is de uitvoeringsstrategie klimaat-adaptatie hierbij grotendeels leidend voor de invulling van de gemeentelijke zorgplichten voor afvloeiend hemelwater en grondwater. Daarom is naast de afvalwaterverordening 2021 nu ook een hemelwaterverordening 2023 opgesteld. Daarmee kan beter invulling gegeven worden aan de berging en verwerking van regenwater. Hierdoor kan wateroverlast beter beperkt worden, de verdroging bestreden en het drinkwaterverbruik beperkt.

Financiën

In de begroting voor 2026 zijn de budgetten conform Programma Water en Riolering 2024-2030 (PWR) aangepast waardoor de rioleringszorg op termijn betaalbaar blijft. Afgesloten contracten zijn geïndexeerd en daarmee is het exploitatiebudget riolering aangepast (gemiddeld € 28.000). Door een nieuwe aanbesteding voor kleine reparaties aan riolen en kolkaansluitingen is het exploitatiebudget riolering verhoogd met € 33.000.

Stand van zaken

In het Programma Water en Riolering 2024-2030 (PWR), dat eind 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad, zijn 3 belangrijke pijlers benoemd die bepalend worden voor de langjarige ambities of doelstellingen. Dit zijn de oplopende ouderdom van de riolering, de klimaat adaptieve maatregelen en de personele kwetsbaarheid. In de begroting voor 2025 zijn de budgetten conform PWR aangepast waardoor de rioleringszorg op termijn betaalbaar blijft.

Het beheer, onderhoud, storingen en renovaties van pompen en gemalen is voor 15 jaar aanbesteed aan een marktpartij. Hiermee is de personele kwetsbaarheid teruggebracht met als gevolg een betere bewaking van het functioneren van het rioolstelsel.

In 2026 wordt gestart met een meerjarige actualisatie van het functioneren van de drukriolering in het buitengebied.

In de eerste helft van 2026 wordt een actieplan Kader Richtlijn Water afgerond waarin komt te staan wat de Oosterhoutse restopgave is die helpt om aan de Europese/landelijke doelstelling voor de kwaliteit van oppervlaktewater bij te dragen.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Vrijvervalriolering			
Gemengde riolering	205 km	225 km	244 km
Vuilwaterriool	66 km	70 km	69 km
Regenwaterriool	101 km	100 km	129 km
Infiltratieriool	12 km	15 km	15 km
Vuilwater overstorten naar oppervlaktewater	25	30	30

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Regenwater overstorten naar oppervlaktewater	57	60	60
Bergbezinkbassins	6	6	6
Bergingsbak	1	1	1
Mechanische riolering			
Drukrioleringspompen	223	230	232
Gemalen vuilwater	-	35	42
Gemalen hemelwater	-	30	34
Drukriolering	53 km	60 km	52 km
Persleiding	22 km	35 km	32 km
Overige voorzieningen			
Hydraulische schuiven	-	2	2
Straat- en trottoirkolken – kolkenzuiger	-	21.000	22.500
Straat- en trottoirkolken – handmatig	-	1.400	1.500

7.3.4 Water

Gemeente Oosterhout beschouwt oppervlaktewater als belangrijke pijler om de uitdagingen op het gebied van klimaatverandering aan te pakken. Het waarborgen van een goede afwatering en doorstroming en het handhaven van een minimum waterkwaliteit is van groot belang. Daarnaast is water een drager van de kwaliteit van de openbare ruimte omdat water bijdraagt aan de identiteit en sfeer van parken, straten en wijken. Samen met de waterpartners wordt gewerkt aan schoon en veilig oppervlaktewater met genoeg bergend vermogen voor de toeneemende regenval.

Beleidskader

Water(management) heeft op de verschillende bestuursniveaus de laatste jaren steeds meer aandacht gekregen. De gemeente Oosterhout benadert het watersysteem en de waterketen vanuit Europese en nationale wet- en regelgeving steeds meer integraal. Gemeente Oosterhout beschikt daarom ook over een Programma Water en Riolering waarin het beleid en beheer van oppervlaktewater is opgenomen.

Oppervlaktewater wordt steeds belangrijker in het verwerken van de intensievere regenval. De uitvoeringsstrategie klimaatadaptatie is daarom een belangrijk beleidskader aangezien oppervlaktewater een belangrijke rol speelt bij de bestrijding van droogte, hittestress, regenwateroverlast en overstromingen.

Financiën

In de uitvoeringsplanning 2026 zijn de kosten die voortkomen uit de baggerwerkzaamheden van het Waterschap opgenomen ad € 600.000

Stand van zaken

In de eerste helft van 2026 wordt vervolg gegeven aan de uitwerking van een actieplan Kader Richtlijn Water. Hierin staat wat de Oosterhoutse restopgave is die helpt om aan de Europese/landelijke doelstelling voor de kwaliteit van oppervlaktewater bij te dragen. In 2026 worden maatregelen, onderzoeken en communicatiestrategieën verder uitgewerkt of uitgevoerd

In 2026 worden door het Waterschap de watergangen in het noordelijk deel van Oosterhout gebaggerd. Daarvoor is een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Gemeente heeft de verplichting om het uitkomende baggerslib te ontvangen en te verwerken. Gelijktijdig worden alle duikers geïnspecteerd op constructieve veiligheid. Dit is ook een verantwoordelijkheid van de gemeente.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Watergangen stedelijk gebied	25 km	25 km	25 km
Watergangen buitengebied	53 km	53 km	53 km
Waterlopen (niet watervoerend) in gemeentelijk beheer	79 ha	79 ha	79 ha
Waterlopen in beheer Waterschap	85 ha	85 ha	85 ha
Waterlopen (watervoerend) in gemeentelijke beheer	8 km	8 km	8 km
Duikers (waterverbinding)	38 km	38 km	38 km
Gemalen oppervlaktewater	5 st	5 st	5 st
Hydraulische schuiven	2 st	2 st	2 st
Uitstroomvoorzieningen	135 st	140 st	140 st

7.3.5 Speelvoorzieningen

Buitenspelen is goed voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Maar een voldoende en aantrekkelijke speelruimte draagt ook bij aan de positieve beleving en leefbaarheid van een wijk en de sociale integratie van haar bewoners. Hiermee krijgen sport- en speelplekken ook een belangrijke ontmoetingsfunctie. Hoe beter deze ontmoetingsfunctie wordt gefaciliteerd en gestimuleerd, hoe beter de sport- en speelplekken worden gebruikt. Het beheer en onderhoud aan deze ontmoetingsplekken draagt hieraan bij.

Beleidskader

In september 2016 is de beleidsnota Buiten spelen in Oosterhout, actualisatie 2016 vastgesteld. Gestreefd wordt overal in de stad een voldoende gevarieerd en gespreid aanbod in stand te houden. Daarnaast worden verbeteringen en kwaliteitsimpulsen doorgevoerd. Actualisatie van de beleidsnota staat gepland als inbreng voor het nieuwe bestuursakkoord na de gemeenterverkiezingen 2026.

Financiën

De budgetten die gekoppeld zijn aan de beleidsnota komen meer onder druk te staan doordat de burgers minder behoefte hebben aan informele speelplekken zoals die zijn vastgelegd in de

beleidsnota. In de begroting 2026 is het exploitatiebudget voor onderhoud speelvoorzieningen opgehoogd met € 29.000 doordat een nieuw contract voor reinigen valgronden is afgesloten en indexering van overig onderhoud. Voor reconstructie is in het JOR 2026 € 155.000 opgenomen aan krediet voor programma spelen.

Stand van zaken

De gemeente spant zich maximaal in voor het realiseren van de wensen van de burgers en zet andere dekkingsbronnen in voor het dekken van de lasten. Burgerparticipatie leidt tot afwijking van het vastgestelde beleid.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Speel- en sportplekken	144	155	158
Speeltoestellen	513	522	570
Spel – en speelaanleiding objecten	78	80	81
Sporttoestellen	142	148	150
Ballenvangers	22	22	22
Ondergronden	34.293 m ²	34.460 m ²	35.159 m ²

7.3.6 Openbare verlichting

Openbare verlichting heeft als belangrijkste doel het openbare leven bij duisternis zo goed mogelijk te laten functioneren. Het moet bijdragen aan de algehele veiligheid, verkeersveiligheid, sociale veiligheid en de leefbaarheid. Daarnaast kan openbare verlichting sfeer verhogend werken door het bijzondere karakter van een gebouw of plek te benadrukken.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud van openbare verlichting is opgenomen in de onderstaande documenten.

Beleidsnota	Jaar
Beleidsplan Openbare Verlichting 2023-2026	2022

Financiën

De budgetten zijn een financiële uitwerking van het beleidsplan Openbare Verlichting.

Stand van zaken

In het jaar 2026 wordt de vervanging van de openbare verlichting volgens het beleidsplan van de openbare verlichting 2023-2026 uitgevoerd.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Masten	13.388	13.400	14.440

7.3.7 Verkeerstechnische installaties

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van verkeerstechnische installaties voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud van verkeerstechnische installaties is opgenomen in de onderstaande documenten.

Beleidsnota	Jaar
Mobiliteitsvisie "Oosterhout Vooruit"	2019
Sturingsstrategie Oosterhout	
Parkeerverordening en bijbehorende aanwijzingsbesluiten 2026	2026

Financiën

In de uitvoeringsplanning openbare ruimte is jaarlijks € 150.000 krediet opgenomen voor vervanging van VRI's. Met ingang van 2026 wordt het dynamisch deel van parkeerverwijzing uitgeschakeld. Het exploitatiebudget wordt daardoor met € 12.000 verlaagd.

Stand van zaken

In 2027 is de vervanging van alle parkeerautomaten is voorzien. Dit is het moment dat opnieuw bekeken wordt hoeveel en waar (nieuwe) parkeerautomaten geplaatst moeten worden.

In het JOR 2026 is de vervanging van de verkeersregelinstallatie Europaweg/Beneluxweg en de verkeersregelinstallatie Europaweg/op-afritten A27/Vijf Eikenweg opgenomen. Ook wordt de installatie van het kruispunt Slotlaan/Europaweg/Burg. Holtroplaan/Paterserf in 2026 vernieuwd. De vervanging maakt onderdeel uit van het project herinrichting Burg. Holtroplaan.

In 2025 loopt de voorbereiding voor de vervanging van de verkeersregelinstallatie Ridderstraat/Keiweg. De daadwerkelijke uitvoering is voorzien in het eerste kwartaal van 2026.

De huidige DRIS-voorzieningen zijn verouderd en aan vervanging toe. Met de Provincie is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst van tien jaren afgesloten voor het beheer van de nieuwe DRIS-voorziening op 14 haltes in Oosterhout.

In de kadernota is benoemd dat in 2026 het dynamisch Parkeerverwijssysteem vervalt. De fysieke palen met de verwijzing naar de parkeerterreinen/parkeergarages blijven staan. Het dynamische onderdeel waarin wordt aangegeven hoeveel parkeerplaatsen "vrij" zijn, is niet meer actief.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Parkeerautomaten in de openbare ruimte	33	32	32
Parkeerautomaten op voorraad	3	0	3
Verkeersregelinstallaties in eigendom en beheer van de gemeente	22	21	23
Verkeersregelinstallaties in beheer van de provincie waaraan de gemeente een financiële bijdrage levert voor verbruiks- en onderhoudskosten	4	5	5
Geregelde oversteekplaatsen (GOP) waarvan 1 in beheer is bij de provincie	5	5	5
Dynamische markering bij fietsoversteken	2	2	2
Dynamische markering bij rotonde	1	1	1
Dynamische Route Informatie Displays (DRIS) bij de bushaltes	14	14	14
Dynamische Route Informatie Displays ten behoeve van routeverwijzing als de sluizen open staan	3	3	3
Dynamisch parkeerverwijssysteem	1	1	1
Camera's voor kentekenregistratie	9	9	9

7.3.8 Civieltechnische kunstwerken

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van civieltechnische kunstwerken voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

Beleidskader

De openbare ruimte van Oosterhout moet voldoen aan beeldkwaliteit B. Deze ambitie geldt ook voor het verzorgend onderhoud aan civieltechnische kunstwerken.

Financiën

In de begroting is € 73.500 opgenomen voor onderhoud. Het budget wordt met ingang van 2026 opgehoogd met € 22.500 vanwege de prijsstijgingen op beton.

Stand van zaken

In loop van het jaar 2026 wordt aan het college een beheerplan aangeboden.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Tunnels	3	3	3
Kleine bruggen	39	39	39
Bruggen	8	9	9

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Viaducten	2	2	2
Geluidschermen	3	3	3

7.4 Financiering

Beleidskader

De uitgaven en de inkomsten van de gemeente lopen niet in synchroon in de tijd. De gemeente leent soms geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtoelinge liquide middelen.

De treasury functie voert de taken financiering, cashmanagement en renterisicobeheer uit. Het doel is de organisatie te voorzien in vreemd vermogen tegen zo laag mogelijke kosten en te beschermen tegen ongewenste financiële risico's. De Gemeente Oosterhout maakt gebruik van de mogelijkheid financieringsmiddelen met een korte looptijd aan te trekken of met een lange looptijd. Het rentetarief op kortlopende leningen (geldmarkt) is normaal lager dan bij langlopende leningen (kapitaalmarkt). Daarbij worden de wettelijke kaders voor renterisico beheer (kasgeldlimiet en renterisico norm) in acht genomen.

Omslagrente

De gemeente Oosterhout hanteert een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Alle rentelasten en rentebaten worden verzameld en daarna toegekend aan de gemeentelijke producten op basis van een zogenoemde omslagrente. In de begroting 2026 is gerekend met een omslagrente van 0,5%. Alle geldstromen van de gemeente lopen via de centrale treasuryfunctie. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de gemeentelijke rentelasten zo laag mogelijk blijven.

Rentebeeld 2025

Tot begin van 2022 was er sprake van zeer lage rentestanden, daarna zijn de rentepercentages echter fors gestegen. In 2025 zijn rentepercentages op kortlopende leningen weer gedaald. Rentepercentages op langlopende leningen laten een kleine stijging zien.

Looptijd	1-1-2024	01-01-2025	31-07-2025
één maand	3,88%	2,95%	1,97%
drie maanden	3,92%	2,85%	2,05%
zes maanden	3,90%	2,65%	2,10%
vijf jaar	2,49%	2,74%	2,75%
tien jaar	2,69%	2,99%	3,07%
vijftien jaar	2,81%	3,18%	3,40%
Dertig jaar	2,82%	3,18%	3,29%

Bespaarde rente

In de 'Notitie Rente 2023' heeft de commissie BBV wederom de aanbeveling gedaan om geen rente te berekenen over het eigen vermogen.

“Alhoewel in het BBV de mogelijkheid vooralsnog blijft bestaan om een rentevergoeding (of een vergoeding voor de inflatie) over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen en deze door te belasten aan de taakvelden, adviseert de Commissie BBV vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie deze systematiek niet(meer) toe te passen.”

Tot en met de begroting 2025 heeft de gemeente Oosterhout wel gebruik gemaakt van de mogelijkheid binnen het BBV om rente over het eigen vermogen te berekenen. In de ‘Notitie rente 2023’ was echter de volgende stellige uitspraak opgenomen.

“Als er wel een rentevergoeding over het eigen vermogen en/of de voorzieningen wordt berekend, dan is deze vergoeding maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen.”

Aangezien het om interpretatie gaat, bestaat de mogelijkheid om hiervan af te wijken op basis van het volgende citaat uit paragraaf 1.2 pagina 2 en 3 van de notitie.

“Met stellige uitspraken geeft de Commissie een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Dit betekent dat verwacht wordt dat stellige uitspraken worden gevolgd en indien een gemeente toch een afwijkende interpretatie kiest (de gemeente is van oordeel dat in haar specifieke omstandigheden een andere lijn beter past en ook ‘BBV-proof’ is), zij dit expliciet moet motiveren en kenbaar moet maken bij de begroting.”

Op grond van de notitie was er een verschil in ziens wijze tussen de accountant en de Gemeente Oosterhout over het moment van bepalen van het rentepercentage. Aangezien de accountant zich op het standpunt stelt dat de bepaling van het rentepercentage op basis van de realisatie moet plaatsvinden. Pas na afloop van het boekjaar bepalen van dit percentage zou leiden tot het niet kunnen verwerken van de kapitaallasten gedurende het boekjaar of leiden tot veel administratief werk. De gemeente Oosterhout kiest er daarom voor, om ingang van de begroting 2026 geen rentevergoeding over het eigen vermogen te berekenen.

Rentetoerekening

In de paragraaf financiering (treasury) dient inzicht gegeven te worden in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Door onderstaand schema in de begroting op te nemen wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.083	2.270	1.362
B Externe rentebaten	-1.169	-174	-174
Totaal door te rekenen externe rente	-86	2.076	1.188
C Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-57	-199	-69

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	-	-	-
Saldo door te rekenen rente	-143	1.897	1.119
D ₁ Rente over eigen vermogen	3.788	3.232	-
D ₂ Rente over voorzieningen (gewaardeerd op constante waarde)	-	-	-
De aan taakvelden toe te rekenen rente	3.645	5.129	1.119
E Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteslag)	-4.475	-5.123	-1.223
Resultaat	-830	6	-104
Rekenrente	1,71%	2,10%	0,50%

Financieringsrisico's

Bij het risicobeheer op de gemeentelijke financiering wordt onderscheid gemaakt in kortlopende financiering en langlopende financiering. Kortlopende financiering (ook wel vlottende schuld genoemd) heeft betrekking op leningen met een looptijd korter dan één jaar. Leningen met een looptijd van langer dan één jaar vallen onder de langlopende financiering.

Renterisico's op korte financiering (kasgeldlimiet)

Het renterisico op kortlopende financiering wordt beperkt door de kasgeldlimiet. De totale omvang van de kortlopende schuld mag maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bedragen. De kasgeldlimiet voor Oosterhout bedroeg voor 2025 € 20,1 miljoen (8,5% van € 236,1 miljoen). Gemiddeld per kwartaal mag de gemeente geen grotere kortlopende schuld hebben dan deze kasgeldlimiet.

Artikel 4.2. van de wet Fido schrijft voor dat bij het derde achtereenvolgende kwartaal overschrijding van de kasgeldlimiet de toezichthouder op de hoogte wordt gesteld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende financiering. In onderstaand overzicht wordt de stand van de korte schuld weergegeven ten opzichte van de kasgeldlimiet.

Omschrijving	3 ^e kwar- taal 24	4 ^e kwar- taal 24	1 ^e kwar- taal 25	2 ^e kwar- taal 25
A Vlottende schuld	-	-	-	-
B Vlottende middelen	28,3	26,5	12,6	29,9
C Netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-28,2	-26,5	-12,6	-29,9
D Kasgeldlimiet	17,1	17,1	20,1	20,1
E Onder- of overschrijding	45,3	43,6	32,7	50,0

Alle kwartalen is sprake van (ruim) voldoende ruimte onder de kasgeldlimiet.

Renterisico's op lange financiering (renterisiconorm)

De maximale toegestane omvang van langlopende financiering is gekoppeld aan de renterisiconorm. De renterisiconorm geeft het maximale geleende bedrag aan dat per jaar onderhevig mag zijn aan rentewijzigingen. De renterisiconorm bevordert de spreiding van de afloop van aangegane leningen en daarmee de renterisico's over de jaren. De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal. Voor 2025 bedroeg de renterisiconorm voor Oosterhout € 47,2 miljoen.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A Begrotingstotaal	233,4	238,7	238,3
B Percentage	20%	20%	20%
C Renterisiconorm (1 x 2 /100)	46,7	47,7	47,7
D Rentehervorming	-	-	-
E Aflossing	8,3	3,3	8,3
F Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (4+5)	8,3	3,3	8,3
G Ruimte onder de renterisiconorm (C -/- F)	38,4	44,4	39,4

Lening portefeuille

Onderstaand overzicht laat het verloop zien van de aangetrokken lange financieringen. Dit is mede gebaseerd op de investeringen welke zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2026-2029. Vanwege de geplande investeringen zal de hoeveelheid geleend geld de komende jaren fors toenemen.

Omschrijving	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Saldo 1 januari	72,0	63,8	60,5	77,2	125,0	122,7
Aflossing	8,3	3,3	8,3	7,3	2,3	7,3
Nieuwe leningen	0	0	25,0	55,0	30,0	15,0
Saldo 31 december	63,8	60,5	77,2	125,0	122,7	120,4

De lening portefeuille is in 2025 verder afgenomen, dit omdat grote geplande investeringen nog niet zijn gerealiseerd. Bij start van deze investeringen zal eerst het saldo schatkistbankieren worden aangesproken en vervolgens zullen er nieuwe leningen moeten worden afgesloten, dit zal leiden tot een forse toename van de lening portefeuille.

Verantwoord schuldenniveau

Om te sturen op een verantwoord schuldenniveau kan het kengetal schuldratio gehanteerd worden. Dit kengetal geeft de netto schuld weer als aandeel van de exploitatie. Bij het bepalen van de exploitatie zijn de baten exclusief de inzet van reserves het uitgangspunt. Een schuld-ratio kleiner dan 100% is wenselijk.

Omschrijving	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
A Vaste schulden	63,8	60,7	76,3	123,5	123,5	120,6
B Vlottende schulden	13,2	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
C Overlopende passiva	31,5	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
D ₁ Financiële vaste activa excl kapi- taalverstrekking en leningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
D ₂ Financiële vaste activa incl kapi- taalverstrekking en leningen	14,2	17,1	16,9	16,6	16,3	16,0
E Kortlopende uitzettingen	29,2	13,5	7,5	7,5	7,5	7,5
F Liquide middelen	1,4	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
G Overlopende activa	26,2	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
H Saldo baten	241,8	238,5	243,5	237,6	238,8	234,4
Netto-schuldquote (A+B+C-D₁- E-F-G)/H*100%	21,4%	29,0%	37,3%	58,1%	57,8%	57,6%
Netto schuldquote excl. ver- sterkte leningen (A+B+C-D₂-E- F-G)/H*100%	15,5%	21,8%	30,4%	51,1%	51,0%	50,8%

Solvabiliteitsratio

Een ander verplicht kengetal betreft de solvabiliteitsratio. Dit kengetal geeft de mate aan waarin het bezit van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven wanneer deze ratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld. Lager dan 20% is onvoldoende. De gemeente Oosterhout scoort voldoende op dit vlak.

Omschrijving	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
A Eigen vermogen	188.825	181.654	201.324	202.491	201.766	199.594
B Passiva (balanstotaal)	311.523	298.536	330.848	378.918	377.367	372.287
C Solvabiliteitsratio A / B x 100%	60,6%	60,8%	60,9%	53,4%	53,5%	53,6%

Verstrekte leningen

Programma-begroting 2026

Het saldo aan verstrekte leningen bestaat uit nog één enkele lening verstrekt aan woningbouwcorporatie Thuisvester. Het saldo van deze lening is in 2025 afgenomen met de jaarlijks door Thuisvester te betalen aflossing.

De overige langlopende leningen zijn leningen verstrekt via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN), dit betreft onder andere Duurzaamheidsleningen en startersleningen. In 2024 zijn vooral nieuwe startersleningen aangevraagd en toegekend, hierdoor is het saldo SVN leningen verder gestegen

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Woningbouwcorporaties	4.811	4.528	4.245
Overige langlopende leningen	9.356	10.000	10.000
Overig	-	-	-
Totaal	143.167	14.528	14.245

Gegarandeerde leningen

De gemeente heeft in het verleden – onder voorwaarden – geldleningen gegarandeerd van derden, met name voor woningbouw door corporaties of het kopen van woningen door particulieren. De leningen van woningcorporaties worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De leningen van particulieren worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Samen met het Rijk en andere gemeenten zit Oosterhout in de zogenoemde achtervang. Dit betekent dat de gemeente pas wordt aangesproken als de genoemde waarborgfondsen hun verplichtingen niet kunnen nakomen. In de praktijk is dit nog niet voorgekomen. Een overzicht van de gewaarborgde geldleningen is opgenomen in de toelichting op de balans.

Schatkistbankieren

Tijdelijke overschoten aan liquide middelen worden verplicht gestort op een rekening bij de Nederlandse schatkist. Het positieve saldo zal gebruikt gaan worden voor het opvangen van schommelingen in liquiditeit behoefte en het voldoen van lopende aflossingsverplichtingen op onze lening portefeuille.

7.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de totale overheid; de Rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen en de sociale fondsen. In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken.

De begroting van gemeenten is opgesteld conform een stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente. Het verschil tussen het exploitatiesaldo en het EMU-saldo is bijvoorbeeld dat in het EMU-saldo de investeringsbedragen zijn opgenomen en geen afschrijvingen.

Daardoor kan het voorkomen dat de gemeente bij een sluitende begroting toch een negatief EMU-saldo kan hebben.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden is voor de jaren 2024 tot en met 2026 gesteld op -0,50% van het Bbp. Het aandeel van de gemeenten is gesteld op -0,34% van het BBP. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

De onderstaande tabel geeft aan op welke wijze vanuit het exploitatieresultaat het EMU-saldo wordt berekend.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
+ Resultaat voor mutaties in reserves	8.448	240	-5.124	-2.241	1.772	4.094
- Mutaties (im)materiele activa	4.680	4.240	39.345	50.510	6.824	-5.738
+ Mutatie voorzieningen	4.534	-2.083	-2.933	-267	-805	0
- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in expl)	-2.045	1.350	-1.040	2.480	3.963	-1.000
- Verwachte boekwinst bij verkoop	330	0		700	700	
Berekend EMU-saldo	10.017	-7.433	-46.362	-56.198	-10.520	10.832

Hieruit volgt voor begroting 2026 een EMU-tekort van zo'n € 46 miljoen. In meerjarig perspectief wordt een structureel EMU-tekort verwacht. Dit meerjarige tekort wordt vooral veroorzaakt door de geplande investeringen op het gebied van mobiliteit, onderwijshuisvesting en het nieuwe stadhuis. In EMU-termen betekent dat dat de uitgaven groter zijn dan de

inkomsten. Het tekort wordt vooral veroorzaakt doordat wij veel meer investeren in activa dan het bedrag aan kapitaallasten i.v.m. investeringen uit het verleden.

Geprogностiceerde balans 2026-2029

Het BBV vereist ook dat er met een geprogностiceerde meerjarige balans van het betreffende begrotingsjaren wordt gegeven. Deze is hieronder weergegeven. De weergegeven balansen betreffen prognoses op basis van de bij het opstellen van de begroting 2026 bekende omstandigheden en uitgangspunten.

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-'24	31-12-'25	31-12-'26	31-12-'27	31-12-'28	31-12-'29
Vaste activa	242.762	249.186	288.548	339.075	341.487	335.467
Voorraden	11.980	13.850	12.800	10.343	6.380	7.320
Uitzettingen	29.197	13.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Liquide middelen	1.390	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Overlopende activa	26.194	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Wlottende activa	68.761	49.350	42.300	39.843	35.880	36.820
Totaal activa	311.523	298.536	330.848	378.918	377.367	372.287

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-'24	31-12-'25	31-12-'26	31-12-'27	31-12-'28	31-12-'29
Algemene reserves	39.324	28.868	36.596	40.306	41.806	43.306
Reserves grondexploitatie	13.908	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Overige bestemmingsreserves	128.101	142.624	153.955	151.490	149.184	145.518
Gerealiseerd resultaat	7.492	162	773	695	776	770
Eigen vermogen	188.825	181.654	201.324	202.491	201.766	199.594
Voorzieningen	14.220	12.137	9.204	8.937	8.133	8.133
Vaste schulden	63.811	60.745	76.320	123.490	123.468	120.560
kortlopende schulden	13.195	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Overlopende passiva	31.472	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal passiva	311.523	298.536	330.848	378.918	377.367	372.287

7.6 Bedrijfsvoering

In onze organisatievisie zitten bouwstenen die zijn doorvertaald in onze HR-visie. 'Meer voor elkaar' staat centraal. We willen meer voor elkaar krijgen door vooral met elkaar resultaatgericht, omgevingsbewust en flexibel onze verantwoordelijkheid te nemen. Onze manier van werken is verschoven van werken en bepalen vóór inwoners en bedrijven naar samenwerken met de inwoners, bedrijven en met elkaar. Dit is een proces dat steeds weer aandacht blijft vragen, immers, 'zo buiten, zo binnen'. De pijlers die we hebben vastgesteld blijven voor deze ontwikkeling ook in 2026 het uitgangspunt, zoals:

- ruimte voor de professional;
- onze houding is open en netwerk-, omgeving- en resultaatgericht;
- samen verbeteren;
- goede balans tussen sturing en ruimte.

In 2026 blijven we uitvoering geven aan de strategische personeelsplanning. We blijven inspelen op actuele ontwikkelingen en maatschappelijke behoeften om als werkgever klaar te zijn voor wat de medewerker van de toekomst nodig heeft om resultaten voor Oosterhout te realiseren. Dit blijft extra aandacht vragen voor goede externe en interne arbeidsmarktcommunicatie die in staat is enthousiaste medewerkers aan te trekken, te behouden, te ontwikkelen en te prikkelen. Denk daarbij aan training en coaching op het gebied van competentieontwikkeling, leiderschap, teamontwikkeling, werving en selectie en duurzame inzetbaarheid. We werken aan verbinding tussen de diverse teams.

De Oosterhoutse manier van werken brengen we blijvend onder de aandacht van huidige en nieuwe medewerkers, zowel structurele als tijdelijke krachten. Kernpunten blijven: samenwerken met de stad en kerkdorpen, integraal samenwerken en zelforganisatie. Ook integriteit is een blijvend aandachtspunt, waarbij we uitvoering geven aan de Brabantse norm weerbare overheid.

We blijven zorg besteden aan het welzijn van de medewerkers. De balans tussen ambities en de mensen die het werk doen houden we daarbij nauw in het oog.

Op weg naar het nieuwe stadhuis zullen we binnen de organisatie hernieuwde afspraken maken over flexibel en hybride (samen)werken.

Omschrijving	Score 2023	Score 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	*
Ziekteverzuimpercentage Oosterhout	4,3%	5,3%	5,0%	5,3%	L
Ziekteverzuimpercentage landelijk	6,5%	6,7%	-	-	L

7.6.1 Informatieveiligheid

Als gemeente hebben we de wettelijke taak om een groot aantal diensten te leveren aan onze inwoners en ondernemers. Deze dienstverlening vindt steeds vaker digitaal plaats, waarmee informatieveiligheid een belangrijke randvoorwaarde is voor de organisatie, de te gebruiken systemen en te verwerken gegevens. Beveiligingsmaatregelen worden toegepast om de

continuïteit van onze dienstverlening te waarborgen en de kans op verlies van privacy- en bedrijfsgevoelige gegevens van onze inwoners, ondernemers en onszelf te verkleinen.

De verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2026 de Cyberbeveiligingswet (CBW) van kracht wordt. In de CBW wordt de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) als basisnormenkader voor informatiebeveiliging wettelijk verankerd. Alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen) en overheidsorganen moeten dan wettelijk aan de BIO voldoen. Met de ingang van de CBW wordt het college van B&W expliciet verantwoordelijk voor de zorgplicht, waarmee het college een actievare rol in de risicobeheersing van informatieveiligheid krijgt. Hiervoor is binnen onze organisatie een PDCA-cyclus rond informatiebeveiliging ingericht. De evaluatie hiervan vindt jaarlijks plaats op basis van de ENSIA-systematiek. In het vierde kwartaal zal op basis van de ENSIA-systematiek de zelfevaluatie plaats vinden en geeft dit inzicht in de voortgang van informatiebeveiliging van onze organisatie. Deze rapportage wordt gedeeld met de rijksoverheid en de gemeenteraad.

7.6.2 Privacy

De gemeente verwerkt op grote schaal persoonsgegevens. Deze gegevens hebben we nodig om onze taken uit te voeren. Vaak zijn inwoners, om allerlei redenen, zelfs verplicht om hun persoonsgegevens aan de gemeente af te geven. Gemeenten hebben de plicht om zorgvuldig met deze gegevens om te gaan en ze goed te beschermen. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) stelt wettelijke eisen aan het verwerken van persoonsgegevens en het realiseren van passende waarborgen.

De FG houdt intern toezicht op de naleving van de AVG en adviseert de organisatie gevraagd en ongevraagd op dit gebied. Onze centraal gepositioneerde privacy officers adviseren en ondersteunen de dagelijkse bedrijfsvoering. Met de huidige operationele capaciteit kan de gemeente in 2026 voldoen aan haar wettelijke verplichtingen vanuit de AVG.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordeelt het cluster informatiebeveiliging de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging en privacy getoetst, onder andere via interne en externe audits en gegevensbeschermingseffect beoordelingen (DPIA's). Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het proces of de verwerking.

7.7 Verbonden partijen

De gemeente Oosterhout participeert in verschillende verbonden partijen. Een verbonden partij is een partij waarin de gemeente een bestuurlijke én financieel belang hebben. Het uitgangspunt hierbij is dat de samenwerking moet resulteren in het opstellen en/of uitvoeren van beleid wat voor een individuele gemeente als de gemeente Oosterhout niet zelfstandig mogelijk is (vanwege financiën, kwaliteitsniveau, expertise etc.). Hier staat tegenover dat bepaalde vormen van samenwerking ook risico's met zich brengen. Over het algemeen betreft het hier financiële en/of bestuurlijk/politieke risico's.

In een samenvattend overzicht staan de bijdragen aan de samenwerkingsverbanden in de vorm van een rechtspersoon en gemeenschappelijke regelingen weergegeven, zodat in één oogopslag inzichtelijk is welke opbrengsten worden verkregen uit de deelnemingen (gemeente als aandeelhouder) en wat de jaarlijkse bijdragen zijn voor taken die door derden worden uitgevoerd (mede) namens de gemeente Oosterhout.

		Toelichting
Doel (openbaar belang)		De levering van drinkwater van hoge kwaliteit, water op maat en watergerelateerde producten en diensten.
Wijziging belang in begrotingsjaar		n.v.t.
Betrokkenen		Vrijwel alle gemeenten in Noord-Brabant en de provincie Noord-Brabant.
Bestuurlijke betrokkenheid		Medeaandeelhouder en woont in die hoedanigheid de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders bij (portefeuillehouder financiën).
Financieel belang		De gemeente Oosterhout bezit 77.295 aandelen, wat overeenkomt met 2,78%.
Dividend 2024		€ 0
Eigen vermogen	01-01-'24	€ 699.235.000
	31-12-'24	€ 716.350.000
Vreemd vermogen	01-01-'24	€ 618.615.000
	31-12-'24	€ 694.860.000
Risico's		Brabant Water is als drinkwaterbedrijf primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit en kwaliteit van de drinkwaterlevering in ons voorzieningsgebied. Deze zorgplicht van bron tot kraan is het kader voor de belangrijkste risico's. Invulling moet worden gegeven aan ontwikkelingen zoals verdroging, verduurzaming, veiligheid van de medewerkers, assets en data.

	Toelichting
Ontwikkelingen (jaarverslag 2024)	Het verslagjaar 2024 is afgesloten met een positief resultaat van € 17,2 miljoen, dat conform het in 2022 door de aandeelhouders vastgestelde financieel beleid wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve. Brabant Water geeft invulling aan de ontwikkelingen zoals verdroging, verduurzaming, veiligheid van de mensen, assets en data door middel van: - het duurzaam behouden van bestaande bronnen en aanvullende bronnen zoals brakwaterwinningen en actief inzetten op waterbesparing; - het voldoen aan de vereiste kwaliteitsnormen van het drinkwater; - beheersmaatregelen voor de fysieke drinkwatervoorzieningen; - het toepassen van assetmanagement om te komen tot goede balans tussen prestatie, risico's en kosten van de assets zoals leidingen en waterproductiebedrijven; - investeren in de kwaliteit en de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers; - investeren in informatiebeveiliging.

Doel (openbaar belang)

	Toelichting
Doel (openbaar belang)	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecificeerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandeelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (AAA). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.
Wijziging belang in begrotingsjaar	n.v.t.

	Toelichting
Betrokkenen	Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente Oosterhout heeft geen zetel in het bestuur of in de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De Nederlandse staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Oosterhout heeft 35.100 aandelen.
Dividend 2024	€ 64.443 (€ 2,16 per aandeel)
Eigen vermogen	01-01-'24 € 4.721 miljoen 31-12-'24 € 4.777 miljoen
Vreemd vermogen	01-01-'24 € 110.819 miljoen 31-12-'24 € 123.614 miljoen
Risico's	De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen.
Ontwikkelingen (jaarverslag 2024)	Over 2024 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van € 294 miljoen (2023: € 254 miljoen). Voor de periode 2024-2026 wil de BNG de belangrijkste financier van het publieke domein blijven en bijdragen aan een socialer en duurzamer Nederland. De strategie vertaalt deze ambitie in concrete acties en doelen. De BNG richt zich op het vergroten van financiële en maatschappelijke impact door duidelijke keuzes en meetbare doelen voor interne beheersing. Zo kan succes en voortgang gemonitord worden op zowel korte als lange termijn.

Doel (openbaar belang)

	Toelichting
Doel (openbaar belang)	In november 2017 is tussen de gemeente Oosterhout en HG Groep B.V. en Roozen Oosterhout B.V. een samenwerkingsovereenkomst getekend. Hierin is opgenomen dat de partijen een samenwerking aangaan die gericht is op de uitvoering van de gebiedsontwikkeling door en voor rekening en risico van

Toelichting

de C.V. gebaseerd op gronduitgifte tegen marktconforme prijzen.
Hiervoor zijn in 2020 enkele rechtspersonen opgericht:
-Participatie stille vennoot gemeente Oosterhout Everdenberg Oost B.V.
-Everdenberg Oost Beheer B.V
Daarnaast zijn de bepalingen van de Commanditaire vennootschap Everdenberg Oost C.V. gelijktijdig vastgesteld.

Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.	
Betrokkenen	Gemeente Oosterhout, HG groep B.V. en Roozen Oosterhout B.V.	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financieel belang	Beide participanten hebben een aandeel in zowel Everdenberg Oost Beheer B.V als de Commanditaire vennootschap Everdenberg Oost C.V. De gemeente heeft daarnaast de Participatie stille vennoot gemeente Oosterhout Everdenberg Oost B.V opgericht, een private rechtspersoon die in de bovengenoemde vennootschappen participeert.	
Dividend 2024	Niet van toepassing	
Beheer B.V.	De laatste bekende gegevens zijn over 2024. Deze zijn hieronder ingevuld.	
Eigen vermogen	01-01-'24	€ -11.007
	31-12-'24	€ -14.943
Vreemd vermogen	01-01-'24	€ 12.650
	31-12-'24	€ 17.650
Commanditaire vennootschap	De laatste bekende gegevens zijn over 2024. Deze zijn hieronder ingevuld.	
Eigen vermogen	01-01-'24	€ 141.639
	31-12-'24	€ 116.785
Vreemd vermogen	01-01-'24	€ 3.113.223
	31-12-'24	€ 3.989.681
Participatie B.V.	De laatste bekende gegevens zijn over 2024. Deze zijn hieronder ingevuld.	
Eigen vermogen	01-01-'24	€ -10.923
	31-12-'24	€ -11.104
Vreemd vermogen	01-01-'24	€ 2.357.000
	31-12-'24	€ 2.777.000

Risico's

Toelichting

Voor de aanleg van de (tijdelijke) ontsluitingsweg van Everdenberg Oost is door de gemeente Oosterhout een vergunning afgegeven voor een afwijking van de voorwaardelijke verplichting in het kader van het bestemmingsplan. Hiertegen is bij de rechtbank beroep ingesteld en een voorlopige voorziening aangevraagd. De behandeling hiervan vindt op korte termijn plaats. Dan zal duidelijk worden of met de aanleg definitief gestart kan worden.

Er is bij de provincie ook bezwaar ingediend tegen een handhavingverzoek dat door de provincie is afgewezen vanwege stikstof. Het bezwaar is afgewezen. Daartegen is in beroep gegaan. De behandeling is onlangs geweest bij de Rechtbank. Het wachten is op de uitspraak. De verwachting is dat het beroep ongegrond wordt verklaard.

Voor het realiseren van energie-aansluitingen zodat de bedrijfskavels uitgegeven kunnen worden, is een onderzoek gestart voor een lokale energie-hub. De tussentijdse resultaten zijn gunstig. Voor het eind van 2025 wordt het definitieve onderzoek afgerond en kan er besluitvorming plaatsvinden.

Ontwikkelingen 2026	Naar verwachting worden in 2026 de eerste bedrijfskavels definitief uitgegeven.
---------------------	---

Doel (openbaar belang)

Toelichting

Versterken van de regionale economie door bedrijven te stimuleren in West-Brabant te investeren.

Wijziging belang in begrotingsjaar	n.v.t.
Betrokkenen	De aandeelhouders zijn de 16 gemeenten in West-Brabant te weten: Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	Aandeelhouder
Financieel belang	Boekwaarde van de aandelen is € 9.000
Dividend 2024	n.v.t.
Ontwikkelingen 2026	De gemeentelijke bijdragen verlopen via de GR RWB.

7.7.1 Gemeenschappelijke regelingen

Doel (openbaar belang)

Toelichting

De regeling heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen, primair het versterken van de ontwikkeling naar de nieuwe economie (plantaardig, circulair) en bijbehorend vestigingsklimaat. Daarnaast heeft de RWB uitvoeringsgerichte opgaven op gebied van Regionaal mobiliteitscentrum, Kleinschalig collectief vervoer, regioarcheologie en cultuurhistorie en Gebiedsgerichte aanpak verkeer & vervoer.

Wijziging belang in begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Betrokkenen

Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert

Bestuurlijke betrokkenheid

De burgemeester is lid van het AB. Portefeuillehouders overleggen in verschillende (bestuurs)commissies. De Oosterhoutse vertegenwoordiging op de beleidsterreinen is gebaseerd op de portefeuilleverdeling.

Financieel belang

Niet van toepassing

Betaalde bijdrage 2024

Bijdrage 2024 € 1.857.504 conform jaarrekening. Afrekening voorgaand jaar €-20.062
Overige bijdrage € 675

Financiële bijdrage 2026

€ 1.839.987

Eigen vermogen

01-01-'26

€ 955.000

31-12-'26

€ 930.000

Vreemd vermogen

01-01-'26

€ 6.536.000

31-12-'26

€ 6.536.000

Procedure begroting

Standaardprocedure.

Uittredingsbepalingen

De RWB regelt na overleg met de betrokken gemeenten, onder mededeling aan Gedeputeerde Staten, de financiële verplichtingen, en ook de overige gevolgen van de uittreding. In de drie jaren na uittreding betaalt de gemeente een afnemend percentage van de algemene bijdrage in de volgorde van: 100%, 66%, 33%. Het AB kan in overeenstemming met de uittredende gemeente in voorkomende gevallen afwijken hiervan.

Toelichting

Risico's

De RWB loopt, net als veel andere organisaties, met name risico op (extra kosten door) uitval of vertrek van personeel. Overige risico's die in de begroting 2026 van de RWB worden geïdentificeerd, zien op onrechtmatige inkoop, ICT-problemen/hacks, het niet voldoen aan subsidievereisten, extra kosten in aanbestedingsprocedures, improductiviteit als gevolg van kleinere vraag (m.b.t. regioarcheologie en Mobiliteitscentrum), of juist extra kosten bij extra vraag (regioarcheologie), of minder afnemers (Mobiliteitscentrum). In algemene zin acht de RWB de kans dat deze risico's zich daadwerkelijk voordoen, zeer klein tot klein. De ratio van het weerstandsvermogen is 0.9 (streefwaarde: 1.0).

Bij de RWB staan de deelnemende gemeenten financieel garant. Dat betekent dat zij financiële gevolgen van de risico's dragen. Voor een aantal specifieke onderdelen zijn er met instemming van het algemeen bestuur, reserves gevormd.

Ontwikkelingen 2026

De ontwikkelingen op het terrein van regionale samenwerking volgen elkaar in rap tempo op. Het samenwerkingslandschap verandert, waarbij voor Oosterhout vooral De Baronie en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) belangrijk zijn. Deze samenwerkingsverbanden nemen deels taken over van de RWB – met name rond mobiliteit, ruimtelijke ontwikkeling en bedrijventerreinen.

In 2025 en 2026 verkent de RWB hoe de RWB er 'nieuwe stijl' uit kan zien in dit nieuwe landschap – en wat daarvoor organisatorisch nodig is. Veranderingen in de organisatiestructuur zullen naar verwachting niet eerder dan begin 2027 gerealiseerd worden.

In 2026 staat er tevens een evaluatie gepland van de Strategische Agenda en het Actieprogramma 2024-2028 van de RWB. De nieuwe koers voor 2024-2028 houdt in dat de Regio West-Brabant zich positioneert als plantaardige, circulaire en innovatieve regio.

Brabant Midden-West-Noord

Doel (openbaar belang)

Toelichting

Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg.

Wijziging belang in begrotingsjaar

Niet van toepassing

Brabant Midden-West-Noord
Betrokkenen

Toelichting

Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.		
Bestuurlijke betrokkenheid	Het Algemeen Bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten. Ieder lid heeft een plaatsvervanger. Het college heeft als lid de portefeuillehouder gezondheidszorg aangewezen.	
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen bij in het nadelig saldo, vanaf 2012 is de jaarlijkse bijdrage komen te vervallen.	
Betaalde bijdrage 2024	Niet van toepassing.	
Financiële bijdrage 2026	Niet van toepassing. De ambulance voorzienig wordt betaald vanuit de zorgverzekeringswet. De RAV ontvangt geen gemeentelijke financiële bijdrage.	
Eigen vermogen	01-01-'26	€ 15.887.000
	31-12-'26	€ 15.887.000
Vreemd vermogen	01-01-'26	€ 31.782.000
	31-12-'26	€ 30.833.000
Procedure begroting	Standaardprocedure.	
Uittredingsbepalingen	Elke gemeente kan bij eensluidende besluiten van raad en college de deelname aan deze regeling opzeggen met ingang van twee kalenderjaren na het jaar waarin deze besluiten zijn genomen. De gemeente brengt deze besluiten terstond ter kennis van het dagelijks bestuur. Het Algemeen bestuur regelt de financiële verplichtingen en de overige gevolgen van de uittreding.	
Risico's	De gesignaleerde risico's kunnen worden opgevangen binnen de regulier begroting, met uitzondering van de post aansprakelijkheid post Covid. Het gaat om de volgende risico's (hoog en midden): • Het toegereikte budget van de NZA zou lager kunnen zijn dan de daadwerkelijke kosten. • Het RAV zou mogelijk niet kunnen voldoen aan prestatiecontracten. • Tijdspar-regeling • Onvoldoende binden en boeien van medewerkers • Hoog ziekteverzuim	

Toelichting

Ontwikkelingen 2026	• Aansprakelijkheid post COVID (risico p.m.).
	De RAV heeft een meerjarenbeleidsplan opgesteld. De begroting 2026 geeft hier invulling aan met de volgende hoofdthema's. <u>'A Great Place to Work'</u> De RAV besteedt in haar nieuwe beleidsplan aandacht aan de uitdagingen op de arbeidsmarkt. Zij wil aantrekkelijk zijn voor huidige en nieuwe collega's. Functiedifferentiatie, innovatie met bv AI, doorgroeimogelijkheden, een eigen opleiding en duobanen met o.a. het Bravis Ziekenhuis worden hiervoor ingezet. <u>Netwerksamenwerking</u> Zorgcoördinatie vraagt van de zorgaanbieders in de regio dat ze optimaal samenwerken in een netwerk van acute zorgaanbieders waarin de patiënt centraal staat. <u>Organisatieontwikkeling</u> Zowel de eigen interne organisatie als de buitenwereld verandert snel. De RAV past haar organisatie en processen hierop aan met als doel de interne en externe samenwerking te verbeteren. <u>Duurzaamheid</u> Duurzaamheid staat bij de RAV hoog in het vaandel en is onderdeel van de strategie. Er wordt o.a. gewerkt aan een duurzaam wagenpark, waaronder de elektrificatie van ambulances. <u>Ambulance</u> De RAV heeft de ambitie om in 2026, onder normale omstandigheden, bij minimaal 95% van de hulpverleningen met urgentie A0 binnen 15 minuten na melding ter plaatse te zijn (gemeten op regioniveau RAV en niet per kern of gemeente). In 2026 verwacht de RAV voor de regio Midden-West 145.000 ambulanceritten (2025 108.000, 2024 125.000).

West-Brabant
Doel (openbaar belang)

Toelichting

Inhoud geven aan de voor de deelnemende gemeenten noodzakelijke en de door de deelnemende gemeenten gewenste samenwerking op het terrein van de openbare gezondheidszorg en de preventieve gezondheidszorg

West-Brabant

		Toelichting
Wijziging belang in begrotingsjaar		Niet van toepassing.
Betrokkenen		Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenberg, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid		De portefeuillehouder volksgezondheid is lid van het Algemeen bestuur en het Dagelijks bestuur.
Financieel belang		De deelnemende gemeenten dragen bij in het nadelig saldo naar rato van het aantal inwoners.
Betaalde bijdrage 2024		Bijdrage 2024 € 2.292.157 BTW € -27.724
Financiële bijdrage 2026		€ 2.656.606
Eigen vermogen	01-01-'26	€ 6.035.000
	31-12-'26	€ 6.116.000
Vreemd vermogen	01-01-'26	€ 20.178.000
	31-12-'26	€ 20.178.000
Procedure begroting		Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen		Voor uittreding geldt een opzegtermijn van een kalenderjaar. De uittredende gemeente is gedurende 3 achtereenvolgende jaren na afloop van het begrotingsjaar waarin de uittreding plaatsvindt een bijdrage ter grootte van resp. 100%, 66% en 33% verschuldigd.
Risico's		De grootste risico's in kans (50 % of meer) en omvang zijn: Mobiliteit personeel: € 354.000. Stijging huisvestingskosten: € 125.000. Kostenstijging actualisatie functieboek: € 169.000. Verlies aanbesteding arrestantenzorg € 125.000. Frictiekosten door vermindering afname plustaken: € 700.000. Frictiekosten vermindering gemeentelijke bijdrage basistaken: € 563.000.
Ontwikkelingen 2026		Het jaar 2026 staat in het teken van ontwikkeling van een nieuwe beleidsvisie en keuzes in de intensivering van de samenwerking met GGD Hart van Brabant. Daarbij speelt de financiële druk en het realiseren van de bezuinigingsopgave in 2026. De GGD werkt aan de ambities uit de vigerende visie "we maken samen gezond gewoon".

Toelichting

Ambitie: De GGD heeft, samen met partners, voor inwoners een fundament gebouwd voor een gerichte regionale en lokale aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.

Doelen 2026:

Voortzetting van de samenwerking tussen het sociaal en medisch domein in het werkgebied van GGD Hart voor Brabant en GGD West-Brabant;

Borgen van de rol en deelname van de GGD in het aansluiten op de sterke lokale teams in het sociaal domein en activiteiten vanuit de Hervormingsagenda Jeugd;

In gesprek met de belangrijkste werkgevers in de regio over hoe ze samen met partners gezond gewoon maken voor hun medewerkers en hun omgeving;

De GGD heeft een Vaccinatie Expertise Centrum (VEC), dat de centrale plek is waar inwoners, professionals en partners digitaal en fysiek terecht kunnen.

Ambitie: We zien de groei in gezonde levensjaren bij iedereen in West-Brabant toenemen, waarbij de GGD focust op de groep die dit het hardst nodig heeft.

Doelen 2026:

Synchroniseren en regionaliseren van het JGZ-basisaanbod, passend bij het landelijk professioneel kader;

Onderzoek naar verbreden doelgroep Generatie Gezond (waarbij het niet uitmaakt waar je wieg staat) naar alle inwoners;

Gedifferentieerd aanbieden JGZ op basis van data en gebruik van een nieuw taxatie-instrument om zo passende ondersteuning op maat te geven;

Ambitie: Gezondheid, (sociale) veiligheid en duurzaamheid hebben prioriteit in omgeving en wijkontwikkeling.

Doelen 2026:

Het aantal scholen dat structureel werkt met de gezonde schoolaanpak om aan gezondheidsthema's te werken, neemt toe;

Inzicht vergroten in de gezondheidseffecten van klimaatverandering die specifiek onze regio raken (denk aan hitte, droogte, beschikbaarheid van drinkwater, risico op infectieziekten en wateroverlast) en bijdragen aan verspreiding van deze kennis en inbedding van mogelijke interventies.

Ambitie: Kennis en informatie om zelf regie te kunnen nemen en houden is laagdrempelig beschikbaar in West-Brabant.

Toelichting

Doelen 2026:
Benutten van ervaringsdeskundigheid in nieuw te starten projecten;
Versterken van de maatschappelijke weerbaarheid. Hieronder vallen activiteiten vanuit de rol als crisisorganisatie maar ook activiteiten waardoor inwoners informatie krijgen over wat zij zelf kunnen doen om goed voorbereid te zijn op een (dreigende) crisis of oorlog.

Doel (openbaar belang)

Toelichting

MidZuid heeft tot doel in haar rechtsgebied de Wet sociale werkvoorziening uit te voeren en daarnaast zo doelmatig mogelijk taken en bevoegdheden op het terrein van werkgeversdienstverlening, beschut werk, gesubsidieerde arbeid en arbeidsre-integratie, die voortvloeien uit de Participatiewet uit te voeren.

Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemeentelijke vertegenwoordiging door portefeuillehouder Participatiewet (DB en AB) en de portefeuillehouder financiën (AB).
Financieel belang	De gemeente ontvangt als onderdeel van de integratie-uitkering sociaal domein een participatiebudget van het Rijk. Een deel van dit participatiebudget is bedoeld voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Dit deel wordt volledig doorbetaald aan MidZuid
Betaalde bijdrage 2024	Bijdrage 2024 € 1.132.926 (inclusief afrekening 2024)
Financiële bijdrage 2026	€ 1.528.128
Eigen vermogen	01-01-'26 € 1.972.000 31-12-'26 € 1.972.000
Vreemd vermogen	01-01-'26 € 8.478.000 31-12-'26 € 8.684.000
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Een gemeente kan geheel of gedeeltelijk uit de regeling treden. De (gedeeltelijke) uittreding kan in beginsel niet eerder plaatsvinden dan tegen 31 december van het derde kalenderjaar volgend op de datum van ontvangst van het besluit tot uittreding. Het Algemeen Bestuur stelt een uittre-

Toelichting

dingsplan vast. Waarin de gevolgen van de uittreding worden geregeld. Het uittredingsplan bevat de systematiek voor berekening van de financiële gevolgen van de uittreding.

Risico's	Het aantal personen met een Wsw-dienstverband daalt. Deze daling wordt waarschijnlijk niet volledig opgevangen met nieuwe instroom op grond van de Participatiewet. Het Rijk doet op dit moment onderzoek naar de invulling van beschut werk, de bekostiging hiervan en de verdeelsystematiek. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan kan dit kansen of risico's met zich meebrengen.
Ontwikkelingen 2026	In 2025 zal een onderzoek naar toekomstscenario's van MidZuid worden afgerond. Op basis hiervan kunnen er keuzes worden gemaakt over de toekomstige rol van MidZuid. De keuze die hierbij gemaakt wordt is ook bepalend voor de besluitvorming over de toekomstige huisvesting.

Doel (openbaar belang)

Toelichting

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (Veiligheidsregio MWB) is een samenwerkingsverband tussen de 24 gemeenten in de regio en de hulpdiensten. Om de fysieke veiligheid in de regio Midden- en West-Brabant te vergroten en beter voorbereid te zijn op rampen en crises, werken de 24 gemeenten, de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), de brandweer en de politie intensief samen op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.

Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenberg, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.

Toelichting

Bestuurlijke betrokkenheid		Het betreft regulier overleg in de vorm van AB vergaderingen met alle 24 burgemeesters. Burgemeester van Grootheest is lid van het AB.
Financieel belang		De bijdrage bestaat uit een bedrag per inwoner.
Betaalde bijdrage 2024		Bijdrage 2024 € 3.472.808 Overige bijdrage € 13.175
Financiële bijdrage 2026		€ 3.831.582
Eigen vermogen	01-01-'26	€ 4.443.920
	31-12-'26	€ 6.065.960
Vreemd vermogen	01-01-'26	€ 57.369.380
	31-12-'26	€ 52.053.000
Procedure begroting		Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen		Toe- en uittreding van gemeenten tot deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's. Het Algemeen Bestuur regelt de gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan hieraan voorwaarden verbinden.
Risico's		Op basis van de gekwantificeerde actuele risico's (€ 5.502.500) en de weerstandscapaciteit (€ 1.770.255) laat dit een weerstandsvermogen van de factor 0,32 zien. Het AB heeft in maart 2012 besloten om de algemene reserve op te heffen. Elke deelnemende gemeente houdt een algemene reserve aan die onder andere is bestemd voor de risico's die voortvloeien uit de gemeenschappelijke regelingen waarin wordt deelgenomen. De drie grootste risico's zijn: • Vrijwilligheid Het vrijwilligersbestand kent een relatief hoge leeftijdsopbouw. Er wordt rekening gehouden met meer uitstroom komende jaren. Dit vraagt om werving en opleiding, met de daarbij behorende kosten. • Wet normalisering rechtspersoon ambtenaren De invoering van de Wnra is nog onderwerp van gesprek. Onderzocht wordt of de wet volledig, gedeeltelijk of niet meer wordt ingevoerd. De invoering van de Wnra betekent een aanpassing van het arbeidsvoorwaardenpakket en heeft impact op de manier van werkgeverschap en op de arbeidsvoorwaarden. • Verplicht karakter

Toelichting

		Er is Europese wet- en regelgeving die stelt dat gelijke arbeid gelijk beloond moet worden. In afwachting van landelijk beleid is het mogelijk dat in de toekomst het kazerneren en consigner van vrijwilligers niet meer mogelijk is waardoor de beroepsposten geconfronteerd worden met een tekort aan medewerkers. Indien veiligheidsregio's brandweervrijwilligers een parttime aanstelling moeten geven, nemen de kosten van de brandweerzorg enorm toe.
Ontwikkelingen 2026		• Vanwege een foutieve toepassing van de indexatiemethodiek de afgelopen jaren volgt er hoogstwaarschijnlijk in september 2026 een begrotingswijziging 2025-2 en een begrotingswijziging 2026-1 • Er is een aantal interne en externe ontwikkelingen waarvan de financiële effecten onduidelijk zijn. Denk daarbij aan geopolitieke onrust, cyberdreigingen, politieke instabiliteit en de gevolgen van klimaatverandering. Landelijk is er veel aandacht voor militaire en hybride dreigingen. Het Rijk doet juist in deze tijd een beroep op Veiligheidsregio's om de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht te vergroten, defensie te ondersteunen en ons voor te bereiden op langdurige crises. Hiermee komen er nieuwe taken op de VRMWB af, waarvan op dit moment de (financiële) gevolgen nog niet te overzien zijn. • Gemeenteraden hebben in de richtlijnen voor de begroting 2026 aangegeven dat de financiële ruimte van gemeenten de komende jaren beperkt wordt door landelijke maatregelen. De VRMWB zoekt oplossingsrichtingen voor de financiële uitdagingen door het uitvoeren van twee onderzoeken in opdracht van het Algemeen Bestuur VRMWB. Hierbij wordt gekeken naar de inrichting van de brandweer- en risicobeheersingsorganisatie en hoe deze toekomstbestendig gemaakt kan worden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Eind 2026 volgt bestuurlijke besluitvorming en de uitkomsten hiervan worden verwerkt in de kaderbrief 2027.

Doel (openbaar belang)

Toelichting

De samenwerking tussen de West-Brabantse gemeenten in het Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL) zal de kwaliteit van dienstverlening verbeteren. De bundeling van mensen en middelen zal leiden tot een verdere verhoging van de deskundigheid van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders en tot meer continuïteit in de dienstverlening naar kinderen, jongeren, ouders en scholen. Het hogere doel is duidelijk: een impuls voor het voorkomen en terugdringen van verzuim en schooluitval; een ambitie waar gemeenten, onderwijs en andere ketenpartners samen voor staan.

Wijziging belang in begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Betrokkenen

Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.

Bestuurlijke betrokkenheid

Wethouder Onderwijs is als portefeuillehouder lid van het AB.

Financieel belang

Voor niveau 1 samenwerking (16 gemeenten) 7,64%, voor niveau 2 samenwerking (7 gemeenten) 15,48% op basis van het aantal jongeren 5 t/m 22 jaar.

Betaalde bijdrage 2024

Bijdrage 2024 € 330.334
Overige bijdrage: € 16.381 (begrotingswijziging)
Afrekening voorgaand jaar € 9.319

Financiële bijdrage 2026

€ 377.944

Eigen vermogen

01-01-'26

€ 0

31-12-'26

€ 0

Vreemd vermogen

01-01-'26

€ 2.089.240

31-12-'26

€ 2.089.240

Procedure begroting

Standaardprocedure.

Uittredingsbepalingen

Tussentijdse ontbinding kan uitsluitend als alle gemeenten daartoe instemmen.

Risico's

De begroting 2026 is opgesteld op een moment dat er verschillende onzekerheden zijn.
1. Wet van School naar Duurzaam Werk:
Er is in deze begroting uitgegaan van 'worst case scenario', wat inhoudt dat deze wet wordt afgesteld en is niet meegenomen in deze begroting voor 2026.

Toelichting

Inmiddels heeft besluitvorming over deze wet plaatsgevonden en zal een begrotingswijziging 2026 nodig zijn.

2. Formatie:

Voor de begroting van 2026 is uitgegaan van een andere formatie dan in 2025. Dit betekent dat is uitgegaan van een vermindering van het aantal beschikbare fte vanwege 1) de uittreding en afschaling van de betreffende gemeenten in 2025 en 2) de vermindering van het aantal fte dat ten tijde van dit schrijven is ingezet op de regionale VSV (voortijdig schoolverlaten) projecten, die tot het einde van 2025 lopen. Het is nog niet duidelijk hoe het nieuwe meerjarige VSV-programma eruit komt te zien en welke vraag daarbij aan het RBL wordt gesteld en welke middelen daar vanuit het programma ter beschikking worden gesteld. Vanwege deze onduidelijkheid is er in deze begroting van uitgegaan dat er geen inkomsten zijn vanuit de VSV-middelen.

Ontwikkelingen 2026

De actuele ontwikkelingen maken dat het RBL in de aanloop naar het jaar 2026 met de deelnemende gemeenten in gesprek gaat over de opdracht van het RBL binnen de beschikbare middelen en de uitvoering van de taken aangaande leerrecht en kwalificatieplicht.

Toelichting

Doel (openbaar belang)

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant voert een deel van de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) op het gebied van milieu uit. Het doel van de omgevingsdienst is het investeren in de kwaliteit van de processen die van belang zijn voor de veiligheid van de leefomgeving. Overige doelstellingen zijn:

- Verminderen van versnippering in de uitvoering van de VTH-taken om eenduidiger en effectiever op te kunnen treden tegen slecht naleefgedrag;
- Versterken van de kritische massa, expertise en deskundigheid voor de taakuitvoering door het bundelen van personeel in één organisatie;

Toelichting

		- Creëren van een 'level playing field' voor burgers en bedrijven met een gelijke benadering en behandeling; - Een centraal punt met milieu-informatie die uitwisseling en afstemming verzorgt tussen bestuursrecht en strafrecht (politie, OM).
Wijziging belang in begrotingsjaar		Niet van toepassing.
Betrokkenen		Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Loop op Zand, Moerdijk, Oosterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert en de provincie Noord-Brabant
Bestuurlijke betrokkenheid		Het betreft regulier overleg in de vorm van AB vergaderingen met alle 27 portefeuillehouders. De burgemeester van Oosterhout is lid van het AB.
Financieel belang		1. De gemeenten hebben een Dienstverleningsovereenkomst met de OMWB, waarin een contractmaat met het aantal af te nemen uren is opgenomen en stellen jaarlijks een werkprogramma op voor de uit te voeren werkzaamheden. 2. De gemeenten hebben een startkapitaal gestort.
Betaalde bijdrage 2024		Bijdrage 2024 incl. afrekening € 1.170.608 Afrekening voorgaande jaren € -28.710 Overige bijdrage € 5.200
Financiële bijdrage 2026		€ 1.371.586
Eigen vermogen	01-01-'26	€ 3.247.000
	31-12-'26	€ 3.125.000
Vreemd vermogen	01-01-'26	€ 12.874.000
	31-12-'26	€ 12.322.000
Procedure begroting		Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen		Een deelnemer kan uit de regeling treden tenzij landelijke wetgeving of anderszins de mogelijkheid tot uittreding beperkt. Als het gaat om het "Landelijk Basistakenpakket" kan een deelnemer de facto niet uittreden.
Risico's		1. Niet betalen facturen door verschillen van inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. 2. Transitie organisatie: Door de organisatie wordt nog steeds gewerkt aan efficiency en hier komen oplossingen uit die soms enige uitwerking tijd vergen voordat er resultaat zichtbaar en merkbaar is. 3. Scheeflopen van de uitvoering t.o.v. de opdrachten en verzoeken: De spanning zit hier in de verschillen per jaar van de

Toelichting

opdrachten, zoals vorig jaar en dit jaar in een toename van opdrachten en een nog niet voldoende ingerichte organisatie met benodigde personele inzet.

4. In kaart brengen van de wijzigingen als gevolg van de Omgevingswet gedurende de transitiefase. Het betreft hier met name het bepalen van de impact als gevolg van de omslag in de wetgeving van het begrip inrichtingen naar MBA's, het mogelijk maken van gebiedsgericht werken en het inrichten van monitoringsfunctie t.a.v. leefomgevingswaarden.

Ontwikkelingen 2026

De OMWB bereidt zich voor op ingrijpende veranderingen in de fysieke leefomgeving, die voortkomen uit Europese, nationale en regionale beleidsontwikkelingen. Europese wetgeving, zoals de Greenddeal, stelt ambitieuze doelen voor klimaatneutraliteit en milieubescherming. Dit leidt tot nieuwe richtlijnen voor luchtkwaliteit, natuurherstel, bodemonitoring, stedelijk afvalwater en industriële emissies. Hoewel deze wetgeving nog in onderhandeling is, zal de impact op gemeenten en omgevingsdiensten aanzienlijk zijn, vooral omdat zij deze nieuwe taken moeten combineren met bestaande verantwoordelijkheden zoals woningbouw, energietransitie en klimaatadaptatie.

Op nationaal niveau vormt de nationale omgevingsvisie (NOVI) het kader voor een duurzame inrichting van Nederland. De OMWB spleet hierin een belangrijke rol door gemeente en provincie te ondersteunen bij het realiseren van de NOVI doelstellingen. Specifieke thema's zoals stikstof, energietransitie, circulaire economie, waterkwaliteit en gezondheid krijgen extra aandacht. Zo wordt er gewerkt aan het terugdringen van stikstofuitstoot, het versnellen van de energietransitie ondanks netcongestie, en het verbeteren van waterkwaliteit het kader van de Kaderrichtlijn Water (KrW)

Gezondheid wordt een steeds belangrijker thema, mede door incidenten bij bedrijven zoals Tata Steel en Chemours. De OMWB werkt samen met de GGD om gezondheidsrisico's beter te monitoren en te integreren in het omgevingsbeleid. Ook het toezicht verandert; er komt meer focus op risico gericht werken, bewustwording en het gebruik van innovatieve middelen zoals drones.

Daarnaast versterkt de OMWB haar weerbaarheid tegen crisis, cyberdreigingen en maatschappelijke onrust.

Toelichting

Internationale samenwerking, vooral met België, is hierbij van belang vanwege grensoverschrijdende risico's. tot slot wordt het Interbestuurlijk Programma (IBP) verder uitgewerkt, met aandacht voor kennisdeling, informatievoorziening en landelijke samenwerking via Omgevingsdienst NL.

Toelichting

Doel (openbaar belang)

Deze gemeenschappelijke regeling (GR) betreft de nazorg van de gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen.

Wijziging belang in begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Betrokkenen

Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Etten Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Zundert, Breda, Drimmelen, Oosterhout.

Bestuurlijke betrokkenheid

De portefeuillehouder Afval is lid van het AB.

Financieel belang

11,96% (op basis van aantal inwoners)

Betaalde bijdrage 2024

Bijdrage op basis van begroting € 79.349
Afrekening 2023 € 54.328
BTW € -15.321

Financiële bijdrage 2026

€ 79.349

Eigen vermogen

01-01-'26 € 1.002.998

31-12-'26 € 1.530.364

Vreemd vermogen

01-01-'26 € 24.490.170

31-12-'26 € 25.000.857

Procedure begroting

Standaardprocedure

Uittredingsbepalingen

Een deelnemende gemeente kan uittreden door toezending aan het algemeen bestuur van een daartoe strekkend besluit van de onderscheiden bestuursorganen van de gemeente. Er geldt een opzegtermijn van een kalenderjaar. Verdere voorwaarden zie Art 16. van de GR NGS

Risico's

Risico voor gevolgen van verontreiniging grond- en oppervlaktewater en lucht, indien er bij een calamiteit gevaarlijke chemische stoffen vrij komen.

Ontwikkelingen 2026

1. Voor overdracht aan de provincie is een sluitingsverklaring vereist, gebaseerd op een goedgekeurd nazorgplan. GR NGS dient dit herziene plan uiterlijk op 1 oktober 2025 in. Op basis hiervan kan PNB een naheffingsaanslag opleggen in 2026.

Toelichting

2. Het Rijk werkt aan mogelijke aanpassingen in het stort- en nazorgstelsel. Tot er meer duidelijkheid is, worden geen definitieve afspraken met PNB gemaakt. GR NGS trekt hierin samen op met andere Brabantse exploitanten.
3. De bijdrage in de meerjarenbegroting 2026-2029 blijft gelijk. Uitgaande van de begrote nazorgkosten voor stortplaats Bavel-Dorst en de begrote pre-nazorgkosten voor stortplaats Zevenbergen, betekent een gelijke bijdrage wel dat de GR gaat interen op de huidige hoogte van de voorziening. Vanwege de omvang van de jaarlijkse kosten wordt voorts nog geen verandering van de bijdrage voorgesteld en zal er gewacht worden op de financiële effecten van bovenstaande.

Doel (openbaar belang)

Toelichting

De BWB verzorgt voor burgers en deelnemers de heffing en inning van gemeentelijke en waterschapbelastingen en de uitvoering van de Wet WOZ. Tevens worden onder andere bezwaar- en beroepschriften behandeld en wordt de informatieverstrekking aan de betreffende burgers/bedrijven verzorgd.

Wijziging belang in begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Betrokkenen

Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Etten-Leur, Halderberge, Loon op Zand, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Woensdrecht, Zundert en het Waterschap Brabantse Delta.

Bestuurlijke betrokkenheid

De portefeuillehouder Financiën is lid van het Algemeen Bestuur (AB).

Financieel belang

Het algemeen bestuur stelt de berekeningswijze van de bijdrage van de deelnemers aan de begroting van de BWB vast met een versterkte meerderheid van tenminste tweederde van het maximaal aantal in dit bestuur uit te brengen stemmen. De deelnemers staan gezamenlijk garant voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de door het BWB af te sluiten langlopende leningen, kasgeldleningen en in rekening courant op te nemen

		Toelichting
		gelden, naar verhouding van voornoemde bijdrage aan de begroting.
Betaalde bijdrage 2024		Bijdrage 2024 € 1.398.000 BTW € -81.000 Afrekening voorgaand jaar € -58.000
Financiële bijdrage 2026		€ 1.403.000 inclusief compensabele BTW
Eigen vermogen	01-01-'26	€ 200.000
	31-12-'26	€ 200.000
Vreemd vermogen	01-01-'26	€ 10.356.000
	31-12-'26	€ 10.206.000
Procedure begroting		Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen		Gedurende drie jaar na de datum van toetreding tot de regeling is het niet mogelijk om uit de regeling uit te treden. Voor uittreding wordt een opzegtermijn van tenminste één jaar in acht genomen. Een onafhankelijke deskundige stelt, na ontvangst van een aangetekend schrijven met hierin het –door de gemeenteraad goedgekeurde- besluit tot uittreding een liquidatieplan op met daarin de financiële en personele gevolgen van de uittreding. De kosten van het opstellen van dit liquidatieplan komen voor rekening van de deelnemer die het voornemen heeft om uit te treden.
Risico's		Het grootste risico betreft de schijnzelfstandigheid /handhaving van de wet DBA. De inzet van zzp'ers kan leiden tot nabtealing van loonheffingen, boetes en rente een arbeidsrechtelijke gevolgen als de zzp'er achteraf wordt aangemaerkt als werknemers door de Belastingdienst. In 2025 werkt de BWB aan maatregelen op de risico's zoveel mogelijk te beheersen.
Ontwikkelingen 2026		In 2026 treedt een vernieuwd belastingstelsel voor de waterschappen in werking. In 2025 worden de benodigde veranderingen doorgevoerd om de systemen en processen tijdige gereed te hebben voor het Waterschap Brabantse Delta. De financiële taakstelling wordt door de BWB ingevuld door continu te werken aan de efficiency van de bedrijfsvoering door lean werken, robotisering en het steeds meer toepassen van AI. Hierbij wordt niet ingeleverd op informatieveiligheid en privacy. Met ingang van 2026 zijn de proceskostenvergoedingen overgeheveld naar de belastingadministratie.

De Baronie

Doel (openbaar belang)

Toelichting

		De Gemeenschappelijke Regeling Regio de Baronie heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de 10 deelnemende gemeenten in de regio de Baronie te behartigen. Primair richt de samenwerking zich op versterking van de regionale economie, mobiliteit, leefbaarheid, ruimtelijke ontwikkeling en verduurzaming. Daarnaast heeft de Regio de Baronie een coördinerende rol bij regionale beleidsontwikkeling en uitvoering van gezamenlijke programma's, waaronder bedrijventerreinen, woningbouwprogrammering, regionale bereikbaarheid en energietransitie.
Wijziging belang in begrotingsjaar		Niet van toepassing.
Betrokkenen		Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid		De burgemeester is lid van het AB. Portefeuillehouders overleggen in verschillende (bestuurs)commissies. De Oosterhoutse vertegenwoordiging op de beleidsterreinen is gebaseerd op de portefeuilleverdeling.
Financieel belang		In de ontwerpbegroting 2026 zijn de kosten opgenomen voor organisatie, huisvesting en personeelskosten van het Baroniebureau. Als ook een beperkt werkbudget en kosten die verband houden met het uitvoering geven aan collectieve thema's. Alle 10 de Baroniegemeenten dragen hieraan bij naar inwonertal, van het jaar vóór het jaar waarvoor de bijdrage geldt.
Betaalde bijdrage 2024		Niet van toepassing.
Financiële bijdrage 2026		€ 101.767
Eigen vermogen	01-01-'26	€ n.n.b.
	31-12-'26	€ n.n.b.
Vreemd vermogen	01-01-'26	€ n.n.b.
	31-12-'26	€ n.n.b.
Procedure begroting		De GR Regio de Baronie volgt de termijnen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Nota Verbonden Partijen (conceptbegroting vóór 1 april en vaststelling vóór 1 juli).

De Baronie

	Toelichting
Uittredingsbepalingen	Artikel 26 van de GR Regio de Baronie voorziet in bepalingen over de voorwaarden en gevolgen van uittreding.
Risico's	Zoals bij veel regionale samenwerkingen zijn er risico's op het gebied van: • Personele inzet (uitval, vertrek of schaarste aan capaciteit); • Onzekerheden rond bijdragen van deelnemende gemeenten; • Regionale beleidsontwikkelingen die overlap of verschuiving van taken veroorzaken. De kans wordt vooralsnog als klein ingeschat. Bijzondere risicoreserves zijn (nog) niet ingesteld.
Ontwikkelingen 2026	De ontwikkelingen op het terrein van regionale samenwerking volgen elkaar in rap tempo op. Het samenwerkingslandschap verandert, waarbij voor Oosterhout vooral De Baronie en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) belangrijk zijn. Deze samenwerkingsverbanden nemen deels taken over van de RWB – met name rond mobiliteit, ruimtelijke ontwikkeling en bedrijventerreinen. De vorming van de SRBT vraagt om stevige positionering van Regio de Baronie (t.o.v. de GR Hart van Brabant): Meer invloed op strategische besluiten binnen de SRBT, waar Regio de Baronie als blok een serieuze gesprekspartner is voor provincie en Rijk en hiermee kan aansluiten bij Hart van Brabant (GR). Voor de nieuwe GR Regio de Baronie ligt de nadruk in 2026 op het uitwerken van de kernagenda, het opstarten van gezamenlijke projecten en het versterken van de bestuurlijke samenwerking en het opzetten van het Baroniebureau. In 2026 wordt er tevens na de verkiezingen een nieuwe kernagenda met input vanuit raadsleden, colleges en ambtenaren gemaakt.

Aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)

	Toelichting
Doel (openbaar belang)	Zorgen voor een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en het bevorderen van een

Aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)

	Toelichting
	goede samenwerking tussen dit advies- en meldpunt, de hulpverlenende instanties, de politie, de gecertificeerde instellingen en de raad voor de kinderbescherming.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing;
Betrokkenen	Altena, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	De Stuurgroep GR bestaat uit minimaal 5 en maximaal 8 Portefeuillehouders, waarbij elk van de portefeuilles jeugd, veiligheid en Wmo in de Stuurgroep GR vertegenwoordigd dient te zijn.
Financieel belang	Niet van toepassing
Betaalde bijdrage 2024	Bijdrage 2024 € 620.059
Financiële bijdrage 2026	€ 838.311
Eigen vermogen	01-01-'26 is onderdeel van begroting van Breda 31-12-'26
Vreemd vermogen	01-01-'26 is onderdeel van begroting van Breda 31-12-'26
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Elk van de gemeenten kan besluiten dat de deelneming aan deze regeling wordt opgezegd ingaande twee kalenderjaren na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot opzegging is genomen. De overgebleven gemeenten dienen eensluidend te besluiten over de gevolgen van de uittreding.
Risico's	In de huidige situatie wordt het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant gefinancierd door de 14 regiogemeenten op basis van inwoneraantallen. Hiernaast worden de crisiszorg gefinancierd via individuele gemeentelijke afspraken en subsidies met verschillende uitvoerende organisaties, elk met een eigen inzet in fte's en budgetten. De werkelijke kosten zullen naar verwachting in het budget vallen, maar we hebben hierover geen zekerheid. Dit is afhankelijk van de inzet van crisishulp voor onze inwoners.
Ontwikkelingen 2026	Realisatie één integraal Meldpunt Crisiszorg + één crisisinterventieteam. Start doorontwikkeling toekomstscenario en Stevige Lokale Teams.

Beschermd Wonen**regio Breda**

		Toelichting
Doel (openbaar belang)		Het bestaan van een maatwerkvoorziening beschermd wonen voor inwoners die vanwege een combinatie van psychische, psychosociale problematiek en langdurig gebrek aan zelfregie niet in staat zijn om zelfstandig te wonen en 24 uur per dag een vorm van zorg in nabijheid nodig hebben
Wijziging belang in begrotingsjaar		Niet van toepassing.
Betrokkenen		Altena, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid		Tenminste 4 maal per jaar is er een Plenair overleg met de verantwoordelijke Portefeuillehouders van de Colleges van de Gemeenten.
Financieel belang		Niet van toepassing.
Betaalde bijdrage 2024		De begroting van de GR is onderdeel van de begroting van Breda. In 2024 heeft de gemeente Oosterhout voorshands niets bijgedragen aan de begroting (de rijksmiddelen die Breda ontvangt zijn voldoende om de regionale begroting positief af te sluiten). Wel kan de gemeente achteraf eventueel moeten bijdragen aan een tekort. Een positief resultaat op de begroting wordt naar rato van inwonertal verdeeld over de betrokken gemeenten.
Financiële bijdrage 2026		€ - 1.252.696
Eigen vermogen	01-01-'26 31-12-'26	is onderdeel van begroting van Breda
Vreemd vermogen	01-01-'26 31-12-'26	is onderdeel van begroting van Breda
Procedure begroting		Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen		Elk van de gemeenten kan besluiten dat de deelneming aan deze regeling wordt opgezegd ingaande twee kalenderjaren na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot opzegging is genomen. De overgebleven gemeenten dienen eensluidend te besluiten over de gevolgen van de uittreding.
Risico's		Een belangrijk knelpunt in het voorzieningenniveau voor mensen met een psychische kwetsbaarheid is de beschikbaarheid van voldoende woonplekken in de wijk. We moeten blijven inzetten op het realiseren van voldoende alternatieve woonvormen zoals gemengd wonen, dalerswoningen, kamers met kansen en housing first.

Beschermd Wonen**regio Breda**

	Toelichting
Ontwikkelingen 2026	De verwachting is dat gemeente Oosterhout over 2026 € 1,2 miljoen ontvangt vanwege een positief resultaat op de begroting van 2026.

7.8 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid bevat op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) ten minste:

een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
een onderbouwing van de geraamde winstneming;
de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

7.8.1 Algemeen

Grondbeleid is in zowel juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard. Het grondbeleid is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en wonen, verkeer en vervoer, werkgelegenheid en groen. Gezien ons dichtbevolkt land is grond in principe een kapitaalsintensief schaarse product. Gronden zijn onder andere bestemd voor woningbouw en bedrijfsterreinen.

Er is nog steeds krapte op de woningmarkt omdat meer mensen willen verhuizen terwijl er minder woningen vrijkomen door doorstroming. Ook stijgt het aantal eenpersoonshuishoudens door vergrijzing en individualisering wat zorgt voor extra vraag naar woningen.

7.8.2 Kaders grondbeleid

Grond vormt de basis voor de ontwikkeling van ruimtelijke plannen en geeft zeggenschap. Grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om het ruimtelijk beleid op een bestuurlijk en economisch verantwoorde wijze te realiseren. Samengevat zijn de doelen van het gemeentelijk grondbeleid de volgende:

het bevorderen van maatschappelijk gewenst ruimtegebruik;
het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik, de zeggenschap van de burgers en de marktwerking op de grondmarkt;
het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten van gebruikers, eigenaren, ontwikkelaars en de gemeente;
het genereren van inkomsten ten algemeene nut.

De gemeenteraad heeft bij besluit van 1 april 2025 de Nota Grondbeleid 2024 vastgesteld met een geldigheid tot 31 december 2025. De nota is kaderstellend. Dat wil zeggen, zij geeft de uitgangspunten voor het te voeren grondbeleid weer. Tevens biedt zij structuur bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen. Belangrijke punten uit de Nota Grondbeleid zijn:

- De gemeente zal voor haar projecten in beginsel een faciliterend grondbeleid hanteleren, maar sluit daarbij actief grondbeleid niet uit. Per project of plan zal bekeken

worden welke vorm van grondbeleid het meest passend of gewenst is. Dit wordt ook wel situationeel c.q. dynamisch grondbeleid genoemd.

- Bij faciliterend grondbeleid heeft het de voorkeur van de gemeente om een anterieure overeenkomst met de grondeigenaar te sluiten om het kostenverhaal te verzekeren. Indien er geen zicht is op anterieur contracteren dan gaat de gemeente over tot het publiekrechtelijk verhalen van kosten.
- Bij actief grondbeleid wordt er een verwervingsstrategie bepaald. De gemeente zal bij actief grondbeleid veelal gebruik maken van het voorkeursrecht.
- Uitgangspunt bij verwerving van gronden is dat de gemeente altijd zal trachten om minnelijke overeenstemming te bereiken met als ultimatum remedium een onteigening.
- Strategische en anticiperende grondverwerving past de gemeente terughoudend toe en weegt daarbij zorgvuldig af welke (financiële) risico's ze daarbij kan lopen.
- De gemeente continueert het beleid van tender (middels aanbesteding of vormvrije marktselectie) van een locatie, waarbij door marktpartijen een bod gedaan wordt op de grond en eventueel de aanleg van het openbaar gebied.
- Indien er geen tender plaatsvindt dan zal de verkoopprijs van de gronden welke verkocht worden op basis van een onafhankelijke taxatie worden bepaald.
- In geval van projectbouw hanteert de gemeente het grondquote-systeem voor de koopsector en huursector bij complex(woning)bouw.
- Het college stelt de gronduitgifteprijzen vast, uitgangspunt is dat deze prijzen marktconform zijn en met inachtneming van de prestatieafspraken gemaakt met de woningbouwcorporatie.
- In het kader van het budgetrecht stelt de raad het beschikbaar krediet vast bij grondaankopen vooruitlopend op een grondexploitatie. Het college is bevoegd tot aankopen passend binnen een door de raad vastgestelde grondexploitatie.

In 2025 is een herziene nota kostenverhaal voorgelegd aan de gemeenteraad. Hierin is het beleid ten aanzien van toepassing van kostenverhaal vastgelegd.

Ook heeft de gemeente in 2016 de 'Nota Uitgifte Snippergroen 2016-2021' vastgesteld. Hierin is het beleid ten aanzien van de uitgifte van grondstroken met een oppervlakte van maximaal 150 m² vastgelegd. In 2025 zal een nieuwe 'Nota Uitgifte Snippergroen' worden vastgesteld.

7.8.3 Financieel beleid

7.8.3.1 Begroting grondexploitaties 2026

In 2026 zullen naar verwachting de volgende 7 grondexploitaties geopend zijn:

Complexindeling		
Complex	Woningbouw	Industrieterreinen
13	Arendsplein herontwikkeling	
33	Slotjes Midden	
67	Bloemenhof (Bunthoef)	
79	Zwaaiikom	
86	Den Hout nabij Ruiterspoor	
92	De Contreie	
63		Everdenberg Oost

Onderstaand is de begroting van deze complexen (gebaseerd op de actualisatie van de grondexploitatie in maart 2025) verwerkt. Hiertoe is de jaarschijf 2026 van alle afzonderlijke grondexploitatie opgenomen en vervolgens samengevoegd.

De ambtelijke kosten zijn op de urenplannen van de betreffende afdelingen gebaseerd. De rentekosten zijn begroot op 0,5% van de boekwaarde per 1-1 van het betreffende boekjaar.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting lasten	Begroting baten
Grondverwerving en sloopkosten	0	
Civieltechnische werken	1.071	
Groen, water en spelen	395	
Openbare verlichting	60	
Archeologie	22	
Milieu	0	
Overige kosten bouw- en woonrijpmaken (incl. post onvoorzien en stortingen in reserves)	651	
Financieringskosten	69	
Ambtelijke uren	709	
Administratie en beheerkosten	70	
Zakelijke lasten onroerende zaken (zoals onroerend zaak belasting en waterschapslasten)	10	
Opbrengsten grondverkoop/bijdragen derden/inzet voorziening per project:		
Arendsplein		830
Slotjes Midden		540
Zwaaiikom		1.450
Everdenberg Oost		3.800
Bloemenhof (locatie Bunthoef)		27
TOTAAL	3.057	6.647

Omschrijving	Begroting lasten	Begroting baten
Saldo mutatie voorraad		3.590

Hieruit blijkt dat de boekwaarde in 2026 naar verwachting circa € 3,5 miljoen zal afnemen.

7.8.3.2 Actualisatie van grondexploitatie

Alle grondexploitatie worden minimaal twee keer per jaar geactualiseerd, te weten bij de jaarrekening en bij het opstellen van het Meerjarig Perspectief Grondexploitatie (MPG). Als er gedurende het jaar sprake is van een significante wijziging in het programma of resultaat, wordt de raad hierover tussentijds geïnformeerd. In de jaarlijks actualisatie wordt gerapporteerd over het programma en de planning. Relevante ontwikkelingen worden benoemd. Na verloop van een kalenderjaar wordt de boekwaarde bijgewerkt. Dat is het moment om per project de balans op te maken.

Bij de actualisatie wordt per project de risicoanalyse vernieuwd. Deze jaarlijkse herziening die verwerkt wordt in het Meerjarig Perspectief Grondexploitatie (MPG) wordt ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Na vaststelling vormen de geactualiseerde grondexploitatie het financiële kader voor de verdere uitvoering van elk project. Gronden die de gemeente in bezit heeft maar nog niet in ontwikkeling zijn en of worden genomen, worden beheerd in het zogenaamde MVA (Materiële Vaste Activa).

7.8.3.3 Reserves

De **Algemene Reserve Grondexploitatie (ARG)** is geen bestemmingsreserve maar een reserve om algemene risico's op het gebied van grondexploitatie op te vangen. Om deze reden vervult de ARG een bufferfunctie en is te vergelijken met de Algemene Reserve op concernniveau. De inzetbaarheid van de ARG beperkt zich tot zaken die een duidelijk raakvlak hebben met het taakgebied grondexploitatie. Deze reserve dient als buffer voor het afdekken van mogelijke verliezen en risico's. Ook de afdracht van vennootschapsbelasting over de grondexploitatie ('het grondbedrijf') worden ten laste van de ARG gebracht.

In de nota reserves en voorzieningen 2024 is geen bandbreedte opgenomen voor de reserve. De raad heeft via motie verzocht om zo veel mogelijk te handelen vanuit de voormalige grenzen van de reserve (ondergrens van € 9 miljoen en een bovengrens van € 12,5 miljoen). Na vaststelling van de nota's grondbeleid en het programma kostenverhaal wordt een voorstel voor de bandbreedte van de ARG aan de raad aangeboden.

De feitelijke hoogte bedroeg per 1-1-2025 bijna € 14 miljoen.

Algemene reserve Grondexploitatie stand op 1-1-2024	13.908
Conform besluit Kadernota 2026 verlaagd naar 10 miljoen	3.908
Eventuele winstneming 2025	p.m.
Saldo	10.000

Voor de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen zijn een groot aantal factoren van belang, zoals de omvang van de geïnvesteerde bedragen (de boekwaarden), de looptijd van de exploitaties, de risico's van prijs- en rentestijgingen voor de exploitatiekosten, prijsdalingen voor de grondverkoop, tegenvallende subsidies en afzetstagnaties. Ingeval van samenwerking met projectontwikkelaars is ook de soliditeit van de betreffende ontwikkelaar een risicofactor. Tenslotte is de mate waarin voornoemde risico's zijn afgedekt een belangrijk element. Kortom er is een groot aantal factoren van belang bij het bepalen van het benodigd weerstandsvermogen. Deze factoren laten zich niet in alle gevallen vastleggen in concrete cijfers. De hierboven genoemde ARG is primair bedoeld als weerstandsvermogen.

7.8.3.4 Voorziening grondexploitatie

De voorschriften in het BBV geven aan wanneer er een voorziening dient te worden gevormd, onder andere als uit de financiële verkenning of grondexploitatie blijkt dat er een negatief resultaat te verwachten is. In het geval dat er een nadelig saldo wordt verwacht, maar het niet uit te sluiten is dat dit nog omgebogen wordt in een sluitend geheel, dan kan volstaan worden met het vormen van een voorziening voor de afdekking van het verwacht verlies. Indien blijkt dat het verlies lager uitvalt, valt de gevormde voorziening weer ten dele vrij. De gevormde voorziening die op dat moment nog niet feitelijk is ingezet kan gezien worden als een correctie op de boekwaarde, en derhalve als een vermindering van de voorraad grondexploitatie (onderdeel van de vlottende activa).

Omdat voor de grondexploitatie de Zwaaihoek een negatieve eindwaarde wordt verwacht, is hier bij de opening van de grondexploitatie een voorziening voor gevormd. Deze voorziening is inmiddels enkele malen gemuteerd. Op 1-1-2025 bedroeg deze voorziening € 1,22 miljoen. Daarnaast diende per eind 2022 ten gevolge van BBV voorschriften een voorziening gevormd te worden voor de grondexploitatie Slotjes Midden en deze is inmiddels ook aangepast waardoor het totaal op 1-1-2025 van deze voorziening € 1,71 miljoen bedroeg. En tenslotte is bij de opening van de grondexploitatie Arendsplein (juni 2023) een voorziening gevormd welke inmiddels door aanpassing in 2024 nu per 1-1-2025 € 1.625 bedroeg. Ook deze voorzieningen zijn ten laste gebracht van de ARG. Deze gelden worden jaarlijks benut om de boekwaarde van het betreffende project te corrigeren naar nul. De totale boekwaarde van deze voorzieningen bedroeg op 1 januari 2025 € 4,555 miljoen.

7.8.3.5 Rentebeleid

Vanaf 2025 wordt bij de rentetoerekening aan grondexploitaties gebruik gemaakt van de reguliere omslagrente. De toegerekende rentelasten betreffen de begrote (bij de begroting) of toegerekende werkelijke (bij de jaarrekening) rentelasten op basis van het rente-omslagpercentage.

De rentetoerekening op basis de rente-omslag vindt plaats over de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties van de BIE per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoordte opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend. We maken onderscheid in de rente die daadwerkelijk wordt toegerekend (nacalculatorisch) en de rente die voorcalculatorisch bij herijkingen (looptijd van soms 8 tot 10 jaar vooruit) wordt toegepast.

Voor 2025 en verder is de volgende berekenwijze binnen de functie grondexploitaties afgesproken:

- ❖ De rekenrente voor zowel de reguliere begroting bedraagt in 2025 0,5%, en daarmee ook de voorcalculatorische rekenrente voor alle prognoses/grondexploitatie-opzetten ongeacht de looptijd.
- ❖ Er wordt een nacalculatorische rente toegepast als de feitelijke omslagrente meer dan 25% afwijking van de voorcalculatorische rekenrente..

7.8.3.6 Kengetal grondexploitatie

In de begroting en het jaarverslag dienen een aantal kengetallen opgenomen te worden. Deze kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente. Eén van deze kengetallen heeft betrekking op de grondexploitatie. De berekening hiervan is onderstaand opgenomen.

Omschrijving	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
A Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0	0	0	0
B Bouwgronden in exploitatie	11.975	13.850	12.800	10.343	6.380	7.320
C Totale baten (excl. mutaties reserves)	241.091	238.506	243.458	237.638	238.787	234.442
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	5,0%	5,8%	5,3%	4,4%	2,7%	3,1%

Hieruit blijkt de komende jaren een duidelijk dalende trend in het kengetal grondexploitaties. Hoe dit te interpreteren is uitgewerkt in paragraaf 6.2. Weerstandsvermogen, onder de kengetallen.

7.9 Wet open overheid

7.9.1 Inleiding

Een goede informatievoorziening met een ordentelijke informatiehuishouding is noodzakelijk om aan de wettelijke taak tot passieve en actieve openbaarmaking te komen. Inwoners dienen toegang te hebben tot de voor hen noodzakelijke informatie. Een open overheid voorziet hierin door tijdens en na afloop van het maken van beleid en wetgeving transparant te zijn in de gemaakte keuzes. Dit verbetert de participatie van onze inwoners.

In de Wet open overheid (Woo) is bepaald dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

7.9.2 Passieve openbaarmaking

Dit betreft het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving, voornamelijk Woo-verzoeken. Iedereen heeft de mogelijkheid om een Woo-verzoek in te dienen en in beginsel moet alle gevraagde informatie openbaar gemaakt worden, behalve als er een uitzondering geldt. In de huidige procedure heeft de organisatie 4 weken de tijd om te reageren, met eventueel 2 weken verdagingstermijn indien het verzoek groot of gecompliceerd blijkt te zijn. Wanneer de organisatie te maken krijgt met een te algemeen verzoek, zal de beslistermijn tijdelijk worden opgeschort tot het verzoek duidelijk is. Ook worden indien nodig derden gevraagd om een zienswijze om zo de uitzonderingsgronden juist toe te passen. Woo-verzoeken kunnen digitaal ingediend worden via een E-dienst.

7.9.3 Actieve openbaarmaking

Naast de passieve openbaarmaking is de organisatie verplicht om voor elf verschillende informatiecategorieën informatie actief openbaar te maken. De categorieën worden gefaseerd verplicht gesteld, waarbij de eerste tranche per 1 november 2024 verplicht werd. De actieve openbaarmaking houdt in dat de organisatie een inspanningsverplichting heeft om bepaalde informatie, binnen een voorgeschreven termijn, uit eigen beweging openbaar te maken. Hierbij heeft de organisatie een termijn aan te houden van 2 weken vanaf de datum waarop het besluit is vastgesteld of onherroepelijk is geworden. Overigens kan de organisatie er voor kiezen meer informatie openbaar te maken dan is verplicht. Zo worden collegevoorstellen na de besluitvorming openbaar gemaakt.

7.9.4 Organisatie

De organisatie heeft samen met de andere gemeenten in Equalit verband aan een Projectstart Architectuur (PSA) gewerkt waarin naast de Woo ook de WEP (Wet elektronische publicaties) en WMEBV (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer) worden meegenomen om samen te voldoen aan deze wetten. Deze PSA wordt momenteel samen met Equalit uitgewerkt naar een concrete oplossing voor de aangesloten gemeenten. Documenten worden momenteel actief gepubliceerd via DROP, de gemeentewebsite, raadsinformatiesysteem, en de website officiëlebekendmakingen.nl om te voldoen aan de WEP. Voor de Woo wordt dit het komende jaar

uitgebreid. Per categorie zal worden bepaald welke documenten actief openbaar gemaakt moeten worden op een daarvoor bestemde website en gekoppeld aan de landelijke Woo-index.

7.9.5 Verbetering informatiehuishouding

Op basis van de eisen die worden gesteld in de Woo is een kwaliteitsanalyse gemaakt van door de gemeente gebruikte applicaties en hoe documenten hiermee worden geïdentificeerd, ontsloten en gepubliceerd. De conclusies inzake de drie grootste applicaties van toepassing voor de Woo, zijn als volgt.

Zaaksysteem

Er vindt vanuit het zaaksysteem nog geen publicatie plaats, dit gebeurt enkel handmatig via de webmaster. Met de komst van het nieuwe Woo publicatieplatform wordt dit mogelijk gemaakt.

iBabs

Bij publicatie vanuit iBabs wordt geen gestandaardiseerd format gebruikt. Documenten blijven in PDF. Alles op het gebied van publicatie is handmatig, zoals agenderen en publiceren. Aanpassingen gaan via het Zaaksysteem en de mail en worden daarna handmatig weer in iBabs geplaatst. In 2026 willen we deze procedure onder de loep nemen om te kijken of het proces geoptimaliseerd kan worden.

Centric voor Leefomgeving (CLO)

Publicatie is momenteel automatisch vanuit het CLO met een directe koppeling naar DROP (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties). De documenten uit CLO worden opgeslagen in het zaaksysteem voor duurzame opslag. Voor de Woo wordt in 2025 gekeken welke documenten we actief moeten openbaar maken.

7.10 Reserves en voorzieningen

7.10.1 Verloop reserves en voorzieningen

Eind 2026 bedraagt de stand van de reserves van € 194,3 miljoen en van de voorzieningen € 9,2 miljoen. Onderstaand is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen in meerjarig perspectief.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2027	Raming 2029
Algemene reserve	17.183	17.183	17.183	17.183	17.183	17.183
Vrije reserve	22.140	11.684	19.412	23.122	24.622	26.122
Algemene reserve grondexploitatie	13.908	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Reserve investerings- projecten	53.481	67.105	100.097	114.170	121.407	118.755
Bestemmingsreserves	74.621	83.319	47.658	31.120	21.577	20.563
Voorzieningen	14.220	12.138	9.204	8.937	8.133	8.133
Totaal	195.553	201.429	203.554	204.532	202.922	200.756

7.10.2 Reserves

7.10.2.1 Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld om:

Tijdelijk negatieve exploitatieresultaten op te vangen. De benodigde omvang is sterk afhankelijk van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen. Als de planning- en control cyclus goed functioneert dan zullen via bijsturing tekorten/overschotten in de uitvoering van de begroting met behulp van een aanpassingsproces in uiterlijk 2 à 3 jaar weer worden gecorrigeerd.

Onvoorzienbare externe ontwikkelingen op te vangen.

7.10.2.2 Vrije reserve

De vrije reserve heeft een bestedingsfunctie en is vrij besteedbaar. Het verloop van de vrije reserve in meerjarig perspectief staat verderop in deze paragraaf 7.12.4 weergegeven.

7.10.2.3 Algemene reserve grondexploitatie (ARG)

De algemene reserve grondexploitatie beperkt zich tot zaken die een duidelijk raakvlak hebben met het taakgebied grondexploitatie. Deze reserve dient als buffer voor het afdekken van mogelijke verliezen en risico's. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 7.8 Grondbeleid.

7.10.2.4 Reserve investeringsprojecten

Doel is om jaarlijks de kapitaallasten van gedane investeringen aan de reserve te onttrekken. Deze reserve is niet vrij besteedbaar, maar dient dus om de lasten van investeringen die in het verleden vanuit reserves zijn bekostigd af te dekken.

7.10.2.5 Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn ingesteld voor:

specifieke doelen die door de gemeenteraad zijn bepaald;
het afdekken van kosten voortvloeiende uit redelijkerwijs niet in te schatten (omvangrijke) financiële risico's.
de egalisatie van ongewenste schommelingen, indien de besteding niet dusdanig gebonden is dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet zijn besteed voor het doel waarvoor ze zijn gegeven.

7.10.3 Voorzieningen

Voorzieningen zijn fondsen voor concrete verplichtingen. Beschikking kan alleen plaatsvinden voor het doel of risico waarvoor ze zijn ingesteld. Bij voorzieningen gaat het om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen leiden.

Voor meer informatie over het geraamde verloop van de reserves wordt verwezen naar bijlage 9.5 Overzicht reserves en voorzieningen.

7.10.4 Verloop vrije reserve

In onderstaande tabel zijn de verwachte stortingen en onttrekkingen in meerjarenperspectief van de vrije reserve weergegeven. De beginstand (exclusief saldobestemming 2024) per 1 januari 2025 bedraagt € 22,1 miljoen.

Vervolgens zijn respectievelijk de uitgaven weergegeven waar de gemeenteraad al toe heeft besloten en de uitgaven waarvan definitieve besluitvorming door de gemeenteraad nog moet plaatsvinden.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Uitgaven reeds besloten	6.022	672	290	0	0
Projectplan implementatie Omgevingswet	271				
Stedenbouwkundige visie Slotjesveld	34				
Aanleg EVZ Contreie-Zuid	359				
Grondaankoop EVZ Contreie-Zuid	633				
Skatevoorziening	49				

Omschrijving	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
POK woningbouwstrategie Den Hout	66				
Vorbereidingskrediet herontwik- keling Arkendonk	113				
Sporthal Arkendonk terreinen	157				
sporthal Arkendonk extra werk- zaamheden	587				
sporthal Arkendonk zonnepanelen	143				
Sloop zwembad Arkendonk	427				
VV Irene '58	110				
Fonds kunstwerken	25				
Renovatie theehuis	191				
Aankoop varkensbedrijf Dorst	130				
Aankoop varkensbedrijf Ter Horst, Oosteind	136				
Opgave strategische woningbouw	729				
Aanpak illegaal wonen	181				
Klijnsma-gelden	113				
Eén tegen eenzaamheid	30				
Crisisfonds	259				
Coronamiddelen cultuursector	94				
Implementatie omgevingswet		437			
Legaat Cooth			40		
Bomencompensatiebeleid	180				
Verbetertraject toegang	50				
Borging verandering sociaal do- mein	15	200			
Kansengelijkheid	75				
Groen-blauwe schoolpleinen	56				
Schuldhelpverlening	100				
Vertraging renovatie Pannenhoeft	100				
Kunst in het nieuwe gemeentehuis			50		
De Toekomst - maatschappelijk ge- bruik			200		
Alleenverdienersproblematiek	92				
Werkzaamheden parkeergarage	160				
Containers Wilhelminahaven	15				
Fonds kunstwerken	25				
Omnichannel	47				
Korenmolende Hoop - toilet	20				
Klimaatadaptatie	24				

Omschrijving	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Circulariteit	25				
Energietransitie bebouwde ruimte	125				
Energiesysteem	66				
Duurzaamheidsorganisatie	10				
Hoofdveld voetbalvereniging SCO		35			
Nog te voteren	700	100	0	0	0
Hospice Lievenshove – impuls- subsidie		100			
Herontwikkeling AC Arkendonk	700				
Totaal	6.722	772	290	0	0
<i>Cumulatief</i>					7.784

Bijzonderheden vrije reserve

Ten opzichte van de vrije reserve van de Kadernota 2026 is de reservering voor het meerjarig tekort (totaal € 8,7 miljoen) uit de reservering gehaald omdat er geen sprake meer is van een meerjarig tekort. Daarnaast zijn de saldobestemmingen 2024 toegevoegd aan de lijst.

7.10.5 Overheveling naar andere bestemmingsreserves

In de meerjarenbegroting 2025-2028 is besloten om € 800.000 overgeheveld van de vrije reserve naar de reserve IHP. In de Kadernota 2026 is besloten om nogmaals € 3,9 miljoen over te hevelen. Beide overhevelingen zijn in 2025 reeds uitgevoerd om zodanig een goed beeld op de reserverposities te behouden.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Bestemmingsreserve IHP (Begr 2025)	800				
Bestemmingsreserve IHP (Kadernota 2026)	3.900				
Totaal	4.700	0	0	0	0

7.10.6 Inkomsten vrije reserve

In 2025 is het voordelig saldo vanuit de jaarrekening 2024 deels (€ 966.000) toegevoegd aan de vrije reserve. Daarnaast wordt een groot deel van het positieve exploitatiesaldo uit de meerjarenbegroting 2026-2029 toegevoegd aan de vrije reserve.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Saldobestemming 2024	966				
Begroting 2026		8.500	4.000	1.500	1.500
Totaal	966	8.500	4.000	1.500	1.500

7.10.7 Confrontatie beschikbare en benodigde middelen vrije reserve

Wanneer de geactualiseerde inkomsten en uitgaven binnen de vrije reserve worden afgezet tegenover elkaar ontstaat het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Stand per 1 januari	22.140	11.684	19.412	23.122	24.622
Uitgaven	6.722	772	290	0	0
Overheveling naar andere reserves	4.700	0	0	0	0
Inkomsten	966	8.500	4.000	1.500	1.500
Stand per 31 december	11.684	19.412	23.122	24.622	26.122

Uit het bovenstaande overzicht blijkt de omvang van de vrije reserve op basis van de huidige inzichten in 2027 terugloopt tot een hoogte van zo'n **€ 26,1 miljoen**.

7.11 Subsidies

Als gemeente verstrekken we diverse subsidies aan verschillen externe partijen om onze doelstellingen mede te kunnen realiseren. In deze paragraaf geven we inzicht in de verstrekte subsidies. De stijging van de verstrekte subsidies ten opzichte van de begroting 2025 is in de onderstaande tabel opgenomen en bedraagt circa € 0,5 miljoen gedurende de planperiode.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Begroting 2026	10.660	10.853	10.712	10.677	10.667
Begroting 2025	-10.660	-10.382	-10.196	-10.171	-10.171
Totaal	-	471	516	506	496

De stijging laat zich als volgt verklaren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Actualisaties	-	299	354	354	354
Indexatie	-	202	202	202	202
Ombuigingen	-	-30	-40	-50	-60
Totaal	-	471	516	506	496

De grootste actualisatie betreffen de gevolgen van de huur door verduurzaming, sfeerbeheer Theek5 en extra ondersteuning voor de 'Pannehoef'. Verder zijn alle subsidies geïndexeerd met x,xx%. De ombuigingen komen vanuit de 'Kadernota 2026' en is voornamelijk de verwerking van de onder uitputting op verschillende subsidies.

De subsidies kunnen naar hun aard worden onderscheiden, de verschillende typen subsidies die we verstrekken zien er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Waardering	149	129	133	133	133	133
Exploitatie	2.368	1.595	1.562	1.421	1.411	1.401
Doel	8.595	8.575	8.794	8.794	8.794	8.794
Activiteiten	261	248	251	251	251	251
Impuls	678	-	-	-	-	-
Zapbudget	76	113	113	113	88	88
Totaal	12.127	10.660	10.853	10.712	10.677	10.667

De verschillende producten waaraan subsidie wordt toegekend zijn opgenomen in de volgende tabel.

Programma begroting 2026

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Jeugdwerk	29	32	32	32	32	32
Jeugdzorg algemeen	1.322	-	-	-	-	-
Vrij toegankelijke jeugdzorg	214	956	928	928	928	928
Wet maatschappelijke ondersteuning	448	462	451	451	451	451
Beleidsontwikkeling wmo	33	-	-	-	-	-
Doelgroep voorzieningen	105	111	63	63	63	63
Samenkracht en burgerparticipatie	2.656	2.205	2.174	2.174	2.174	2.174
Sociaal beleid	17	-	-	-	-	-
Bijzondere bijstand	428	359	359	359	359	359
Inburgering	260	3	3	3	3	3
Lokaal minimabeleid	41	43	44	44	44	44
Schuldhelpverlening	20	41	40	40	40	40
Uitvoering volksgezondheid	146	116	115	115	115	115
Dierenwelzijn	83	136	113	113	113	113
Beheerskosten sociaal domein	55	-	187	187	187	187
Zorg en werk	5.857	4.464	4.509	4.509	4.509	4.509
Beleid economie	41	50	-	-	-	-
Beleid middenstand	223	231	236	236	236	236
Uitvoering economie	197	87	87	87	87	87
Beleid onderwijs	89	7	7	7	7	7
Leerplicht	-	-	-	-	-	-
Onderwijshuisvesting	-	-	-	-	-	-
Uitvoering toerisme en recreatie	123	148	81	81	81	81
Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	673	523	411	411	411	411
Stimulering sport	83	100	102	102	102	102
Bibliotheek	1.889	1.861	1.975	1.804	1.804	1.804
Theater	1.961	1.918	1.957	1.957	1.957	1.957
Overige podia	1.183	1.364	1.469	1.499	1.489	1.479
Musea en archieven	197	199	173	173	173	173
Sport en cultuur	5.313	5.442	5.676	5.535	5.525	5.515
Duurzaam bouwen	136	118	142	142	117	117
Afval	-	30	31	31	31	31
Duurzaamheid en klimaat	136	148	173	173	148	148
Ruimtelijke ordening	-4	3	3	3	3	3
Beleid volkshuisvesting	29	-	-	-	-	-

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Buurt- en wijkbeheer	19	35	35	35	35	35
Openbaar vervoer	6	10	10	10	10	10
Verkeersmaatregelen	68	30	31	31	31	31
Wonen en mobiliteit	118	78	79	79	79	79
Integrale veiligheid	31	5	5	5	5	5
Veilighied	31	5	5	5	5	5
Stelposten (begroting)	-1	-	-	-	-	-
Financieel solide	-1	-	-	-	-	-
Totaal	12.127	10.660	10.853	10.712	10.677	10.667

8 Begroting

8.1 Overzicht van lasten en baten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	233.354	238.748	238.334	235.398	240.558	238.536
Baten	-241.802	-238.505	-243.458	-237.639	-238.786	-234.442
Resultaat voor bestemming	-8.448	243	-5.124	-2.241	1.772	4.094
Stortingen in reserves	20.772	8.854	8.791	4.754	2.533	2.731
Onttrekking aan reserves	-19.816	-9.257	-4.437	-3.206	-5.080	-7.594
Resultaat na bestemming	-7.492	-160	-770	-693	-775	-769

In de onderstaande tabel zijn voor de begroting en de rekening 2024 de lasten en baten per programma inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
Zorg en welzijn	99.002	-27.137	71.865	104.117	-28.440	75.677
Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	7.678	-441	7.237	6.522	-456	6.066
Sport en cultuur	16.043	-5.489	10.554	16.444	-5.951	10.493
Duurzaamheid en klimaat	18.983	-5.156	13.827	16.689	-3.539	13.150
Wonen en mobiliteit	30.349	-10.317	20.032	27.883	-9.991	17.892
Veiligheid	6.203	-738	5.465	6.814	-770	6.044
Meer voor elkaar	7.149	-1.409	5.740	7.135	-1.533	5.602
Subtotaal programma's	185.407	-50.687	134.720	185.604	-50.680	134.924
Financieel solide	832	-164.591	-163.759	857	-168.379	-167.522
Gemeentelijke organisatie	26.413	-513	25.900	26.689	-569	26.120
Equalit	25.994	-22.714	3.280	25.082	-23.830	1.252
Onvoorzien	100	-	100	100	-	100
Vennootschapsbelasting	2	-	2	2	-	2
Resultaat voor bestemming	238.748	-238.505	243	238.334	-243.458	-5.124
Mutaties reserves	8.854	-9.257	-403	8.791	-4.437	4.354
Resultaat na bestemming	247.602	-247.762	-160	247.125	-247.895	-770

8.2 Toelichting op het overzicht van lasten en baten

Bij het vaststellen van de Kadernota 2026 zijn de uitgangspunten voor de begroting 2026 vastgesteld en zijn tevens ook de beleidsvoornemens vanuit het Bestuursakkoord 2022-2026 geactualiseerd. Daarnaast hebben we te maken met overige ontwikkelingen die op ons afkomen. Deze onderdelen zijn verder uitgewerkt en financieel vertaald in de begroting 2026.

Tevens zijn er actualiseringen doorgevoerd. Deze actualiseringen kunnen het gevolg zijn van:

- budgettaire effecten van wijzigingen in het financiële beleid;
- mutaties is volume, waardoor het beroep op een aantal regelingen autonoom wijzigt;
- volumemutaties die van invloed zijn op de opbrengsten;
- contractueel c.q. wettelijk onvermijdbare mutaties in de lasten.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de mutaties ten opzichte van de begroting 2025.

Bedragen x € 1.000

\$	Omschrijving	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
8.2.1	Zorg en werk	1.319	2.621	2.399	2.213
8.2.2	Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	82	83	85	87
8.2.3	Sport en cultuur	72	78	71	50
8.2.4	Duurzaamheid en klimaat	-32	385	190	175
8.2.5	Wonen en mobiliteit	-572	-127	-456	-496
8.2.6	Veiligheid	675	1.075	1.075	1.075
8.2.7	Meer voor elkaar	-239	-358	-243	-128
8.2.8	Financieel solide	-16.600	-11.721	-9.476	-10.043
8.2.9	Gemeentelijke organisatie	-211	-191	-189	-150
8.2.10	Equalit	-50	-513	-552	-253
	Totaal	-15.556	-8.668	-7.096	-7.470

8.2.1 Zorg en werk

8.2.1.1 Jeugd

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Leerlingenvervoer: afstandsgrens	K/O	-	-25	-51
					-51 V

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
2	Indexering jeugdhulpverlening	B/A	1.231	1.231	1.231	1.231	N
3	Herverdeling taakstelling sociaal domein	B/A	-1.180	-1.180	-1.180	-1.180	V
4	GR GIA	B/A	49	49	49	49	N
	Totaal		100	75	49	49	N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Leerlingenvervoer afstandsgrens:
Het budget is verlaagd als gevolg van het wijzigen van de afstandsgrens voor het speciaal onderwijs naar 6 kilometer.
2. Jeugd:
Op basis van de meest actuele aantallen en indexering van de kosten is het budget voor de diverse onderdelen van jeugdhulpverlening verhoogd.
3. Herverdeling taakstelling sociaal domein:
Vanuit de in de begroting reeds opgenomen taakstelling sociaal domein is € - 1.180.000 administratief overgeheveld naar Jeugd.
4. GR Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA):
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van te verwachte bijdrage voor 2026. Hierbij is tevens een inhaalslag toegepast omdat vanaf 2024 het budget niet geactualiseerd was.

8.2.1.2 Wet maatschappelijke ondersteuning

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	GR RWB kcv	B/A	7	7	7	7	N
2	GR GIA (deel WMO)	B/A	73	73	73	73	N
3	Clïëntondersteuning	B/A	120	120	120	120	N
4	Floralia	B/P	20	20	20	20	N
5	Pilot Nieuwe Dag	B/N	50	50	50	50	N
6	Activiteitencentra	B/A	68	68	68	68	N
7	Mantelzorg	B/A	20	20	20	20	N
8	Rolstoelvoorzieningen	B/AC	-95	-95	-95	-95	V
9	Beschermd wonen	B/AC	-1.253	-700	-700	-700	V
10	Huishoudelijke verzorging	B/AC	-40	-40	-40	-40	V
11	Indexatie subsidies WMO	B/A	6	6	6	6	N
12	Beschut werk	B/AC	655	701	701	701	N

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
	Totaal		-369	230	230	230	V/N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. GR Regio West-Brabant:
De gemeentelijke bijdrage voor het kleinschalig collectief vervoer is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2026 van de RWB. Het betreft een verlaging van de kosten van € 14.000 en de verlaging van de inkomsten uit eigen bijdragen met € 21.000.
2. GR Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA):
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van te verwachte bijdrage voor 2026. Hierbij is tevens een inhaalslag toegepast omdat vanaf 2024 het budget niet geactualiseerd is.
3. Clïëntondersteuning:
Het budget is geactualiseerd op basis van de toeloop van het aantal clïënten.
4. Floralia:
Het budget is geïndexeerd met 3,91% conform het contract.
5. Pilot Nieuwe dag:
Voor de bestending van de pilot Nieuwe Dag is met ingang van 2026 € 50.000 structureel opgenomen.
6. Activiteitencentra:
Als gevolg van een verkeerde interpretatie bij de bezuinigingen van de dorpshuizen heeft er een boekhoudkundige correctie plaatsgevonden.
7. Mantelzorg:
De mantelzorgwaardering in de vorm van bonnen is de afgelopen jaren uit incidentele middelen bekostigd. Vanaf 2026 is hiervoor budget opgenomen.
8. Rolstoelvoorzieningen:
Het budget is verlaagd met € 45.000 als gevolg van minder aanvragen en lagere tarieven vanwege de nieuwe aanbesteding. Daarnaast is er vanuit de in de begroting reeds opgenomen taakstelling sociaal domein is € - 50.000 administratief overgeheveld naar rolstoelvoorzieningen.
9. GR Beschermd wonen:
De gemeente Breda krijgt als centrumgemeente de middelen voor beschermd wonen. Het gevolg is dat de gemeenten de bijdrage terugontvangen als deze middelen niet worden besteed. De verwachting is dat dit in 2026 ook het geval is. Voor Oosterhout is de verwachting € 1.253.000 terug te krijgen in 2026. Daarnaast is er vanuit de taakstelling sociaal domein € -700.000 administratief overgeheveld vanaf 2027.
10. Huishoudelijke verzorging:
Vanuit de in de begroting reeds opgenomen taakstelling sociaal domein is € - 40.000 administratief overgeheveld naar Huishoudelijke verzorging.

11. Indexatie subsidies wmo:
De subsidies in het kader van de wmo zijn geïndexeerd met 2,03%.
12. Beschut werk:
Vanuit het thema Sociaal beleid is € 655.000 overgeheveld naar thema WMO. Verder zijn er in de algemene uitkering extra middelen toegekend voor beschut werk vanaf 2027.

8.2.1.3 Sociaal beleid

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Participatie	K/O	-526	-526	-526	-526	V
2	GR MidZuid	B/A	75	75	75	75	N
2	Uitkeringen	B/A	-72	-72	-72	-72	V
3	Beschut werk	B/C	-655	-655	-655	-655	V
4	Wet sociale werkvoorziening	B/A	393	421	410	424	N
5	Opvang Oekraïners	B/A	-	-	-	-	-
6	Indexatie subsidie	B/A	1	1	1	1	N
Totaal			-784	-756	-767	-753	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Participatie:
Bij de Kadernota 2026 is besloten om de inhuurbudgetten bij Participatie in te zetten ter dekking van de uitbreiding met vast personeel.
2. GR MidZuid:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2026 van GR MidZuid.
3. Uitkeringen:
De verhoging van de Buiginkomsten vanuit het Rijk bedraagt € 1.500.000. De actualisatie van de uitgaven op basis van de aantallen is als volgt: uitkeringen <65 jaar € 1.187.500, IOAW € -245.500, IOAZ € -34.000, BBZ € 2.500 en loonkostensubsidie € 517.400.
4. Beschut werk;
In de meicirculaire 2025 van de algemene uitkering zijn extra middelen toegekend voor beschut werk.
5. Wet sociale werkvoorziening:
Middels de meicirculaire 2025 van de algemene uitkering is het WSW-budget verhoogd. De verdeling over de gemeenten verandert vanwege realisaties in 2024 en de verblijfskan- sen voor de jaren 2025 tot en met 2030. Daarnaast zijn de drempelbedragen aangepast vanwege loon- en prijsbijstelling.

6. Opvang Oekraïners:
Voor de opvang van de Oekraïners is € 5.000.000 aan inkomsten vanuit het Rijk opgeno- men. Voor de kosten voor de opvang is uitgegaan van hetzelfde budget.
7. Indexatie subsidie:
De subsidie in het kader van sociaal beleid is geïndexeerd met 2,03%.

8.2.1.4 Volksgezondheid

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Bijdrage Animo	K/O	-	-	-30	-30	V
2	GR GGD	B/A	187	187	187	187	N
3	Indexatie subsidies	B/A	1	1	1	1	N
4	Aanpak personen verward ge- drag	B/N	110	110	155	155	N
Totaal			298	298	313	313	N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Bijdrage Animo:
Vanaf 2028 stopt de bijdrage aan het samenwerkingsverband Vitaal Oosterhout (Animo).
2. GR GGD:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2026 van de GR GGD.
3. Indexatie subsidies:
De subsidies in het kader van volksgezondheid zijn geïndexeerd met 2,03%.
4. Aanpak personen verward gedrag:
Voor de extra inzet voor het oppakken van complexe en meervoudige ondersteunings- vraagstukken bij personen met verward gedrag is vanaf 2026 extra budget opgenomen.

8.2.1.5 Dierenwelzijn

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Dierenasiel	B/A	18	18	18	18	N
2	MEK	B/A	-23	-23	-23	-23	V
Totaal			-5	-5	-5	-5	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

1. Dierenasiel:
De wettelijke bijdrage aan het dierenasiel is verhoogd vanwege indexering en het aantal inwoners.
2. MEK:
Het subsidieplafond van het MEK is verlaagd met € 25.000 omdat de verhoging van enkele jaren geleden deels incidenteel benodigd bleek. Dit is een begrotingstechnische aanpassing en betekent geen verlaging van de subsidie voor het MEK. De huidige subsidie van het MEK is geïndexeerd met 2,03%.

8.2.1.6 Beheerskosten sociaal domein

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Verdeling stelpost sociaal domein	B/C	2.000	2.000	2.000	2.000 N
2	Indexaties subsidies	B/A	79	79	79	79 N
3	Transitie sociaal domein	B/N	-	700	500	300 N
Totaal			2.079	2.779	2.579	2.379 N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Verdeling stelpost sociaal domein:
De in de begroting reeds opgenomen taakstelling sociaal domein van € - 2.000.000 is administratief verdeeld naar de onderdelen Jeugd en WMO.
2. Indexatie subsidie:
De subsidie voor het OPC Surplus is geïndexeerd met 2,03%.
3. Transitie sociaal domein:
In 2026 zijn middelen beschikbaar voor de beweging aan de voorkant en de borging van de veranderingen. Gezien de vele veranderingen en uitdagingen binnen het sociaal domein de komende jaren is vanaf 2027 budget opgenomen voor de noodzakelijk transitie. De beweging wordt integraal ingezet, over alle wetten en regelingen in het sociaal domein heen.

8.2.2 Arbeidsmarkt, economie en onderwijs

8.2.2.1 Ruimte om te ondernemen

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Markten	B/A	9	9	9	9 N
2	Indexatie subsidie	B/A	5	5	5	5 N
Totaal			14	14	14	14 N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Markten:
De inkomsten uit het doorberekenen van de stroomkosten zijn verlaagd vanwege de slimme stroomkosten.
2. Indexatie subsidie:
De subsidie in het kader van beleid middenstand is geïndexeerd met 2,03%.

8.2.2.2 Onderwijs

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	WKO naar GR GGD	B/A	-100	-100	-100	-100 V
2	GR RBL	B/A	8	8	8	8 N
3	Onderwijshuisvesting	B/A	75	77	79	81 N
4	Bewegingsonderwijs	B/AP	75	75	75	75 N
5	CDOKE-middelen	B/C	-10	-11	-11	-11 V
Totaal			48	49	51	53 N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Wet Kinderopvang naar GR GGD:
In de conceptbegroting 2026 van de GR GGD zijn de inspecties Wet Kinderopvang opgenomen doordat deze vanaf 2026 in het basispakket vallen en niet meer als plustak worden gecontracteerd. Het budget hiervoor van € 100.000 is overgeheveld naar het budget van de gemeentelijke bijdrage aan de GR GGD (zie thema 1.4 Volksgezondheid).
2. GR Regio Bureau Leren:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2026 van de GR RBL.
3. Onderwijshuisvesting:
Vanwege een hogere waarderingsgrondslag zijn de budgetten verhoogd voor de OZB (€ 36.000) en verzekeringen (€ 49.000). Tevens is het budget voor schades verlaagd met € 10.000 gebaseerd op de werkelijke kosten van de afgelopen vier jaar.
4. Bewegingsonderwijs:
Vanwege de nieuwe aanbesteding Vier Gewesten zijn de kosten voor de brandstof verhoogd (€ 88.000). Verder is de vergoeding voor eigen gymzalen geïndexeerd conform de

VNG (€ 10.000). De kosten voor het gebruik van gymzalen zijn verlaagd op basis van ervaringscijfers (€ -23.000).

5. CDOKE-middelen:
De te ontvangen CDOKE-middelen zijn herverdeeld over de programma's gebaseerd op de formatie waarop deze middelen betrekking hebben.

8.2.2.3 Toerisme en recreatie

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Stadpromotie	K/N	25	25	25	25	N
2	Indexatie subsidies	B/A	1	1	1	1	N
Totaal							

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Stads promotie:
Om stads promotie vorm en inhoud te geven via de VVV is een budget van € 25.000 benodigd. Dit bedrag wordt via een subsidie aan de VVV toegekend.
2. Indexatie subsidies:
De subsidies in het kader van toerisme en recreatie zijn geïndexeerd met 2,03%.

8.2.2.4 Evenementen

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Differentiatie evenementenleges	K/O	-6	-6	-6	-6	V
Totaal			-6	-6	-6	-6	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Differentiatie evenementenleges:
Vanaf 2026 worden de leges voor evenementen ingedeeld in 5 type evenementen waarbij de leges een betere weergave geven van het werk dat hier per evenement ingestoken moet worden (kostendeckendheid).

8.2.3 Sport en cultuur

8.2.3.1 Sport

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	De Warande: ticketprijzen en abonnementen	K/O	-98	-98	-98	-98	V
2	De Warande: opleidingsfunctie	K/O	-16	-16	-16	-16	V
3	Horeca De Warande	B/A	-92	-92	-92	-92	V
4	Bouwkundig onderhoud De Warande	B/P	19	44	41	30	N
5	OZB De Warande	B/A	1	1	1	1	N
6	Sfeerbeheer De Warande	B/N	20	20	20	20	N
7	Sportparken privatiseringsbijdrage	B/A	21	28	35	35	N
8	Sportparken: gebruikersvergoedingen	B/A	-25	-26	-27	-27	V
9	Sportparken bouwkundig onderhoud	B/P	22	22	22	22	N
10	MOOVE	B/A	20	20	20	20	N
11	Indexatie subsidie	B/A	2	2	2	2	N
Totaal			-126	-95	-92	-103	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Warande ticketprijzen en abonnementen:
De prijzen van de tickets en de abonnementen zijn met ingang van 2026 verhoogd met 7,5 % (exclusief de reguliere indexatie). -114
2. Warande opleidingsfunctie:
Het eigen opleidingscentrum wordt commercieel aangeboden.
3. Horeca de Warande:
Op basis van het collegevoorstel over de evaluatie van de horeca van De Warande is het exploitatiebudget aangepast. De personele formatie-uitbreiding met 4 fte's is opgenomen bij de Personele lasten.
4. Bouwkundig onderhoud De Warande:
Het contract van het bouwkundig onderhoud van de Warande is geïndexeerd conform het afgesloten contract in 2015.
5. OZB de Warande:
De te betalen OZB is verhoogd op basis van de werkelijke kosten 2025.

6. Sfeerbeheer De Warande:
Vanaf 2026 is budget opgenomen om sfeerbeheer in te zetten rondom het recreatiepark voor het borgen van de sfeer en het voorkomen van en ingrijpen bij ongewenst gedrag.
7. Sportparken privatiseringsbijdragen:
De te betalen privatiseringsbijdragen aan de sportparken zijn geactualiseerd op basis van de afspraken van 2025 t/m 2028.
8. Sportparken gebruikersvergoedingen:
De te ontvangen gebruikersvergoedingen van de sportparken zijn geactualiseerd op basis van de afspraken van 2025 t/m 2028.
9. Sportparken bouwkundig onderhoud:
Het onderhoudsbudget is verhoogd op basis van de indexering vanuit de bouwsector (BDB-bouwkostendata).
10. MOOVE:
Het activiteitenbudget van MOOVE is verhoogd vanwege structurele hogere kosten.
11. Indexatie subsidie:
De subsidie in het kader van sportstimulering is geïndexeerd met 2,03%.

8.2.3.2 Cultuur

Bedragen x €1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Subsidie cultuurmakerij	K/O	-50	-50	-50	-50	V
2	Onderbesteding/herijking subsidies	K/O	-35	-45	-55	-65	V
3	Extra ondersteuning Pannehoef	K/N	45	45	45	45	N
4	Makersregeling schrappen	K/O	-10	-10	-10	-10	V
5	Online platform Oosterhout-week	K/O	-5	-5	-5	-5	V
6	Verhalen vertellen	K/O	-	-20	-20	-20	V
7	Onderhoud culturele gebouwen	B/AP	65	15	15	15	N
8	Onderhoud monumenten	B/P	5	5	5	5	N
9	Subsidies MOYA en Schelleboom	B/N	-	55	55	55	N
10	Pannehoef	B/A	-	-	-	-	-
11	Indexatie subsidies	B/A	103	103	103	103	N
12	Sfeerbeheer Theek5	B/N	80	80	80	80	N
	Totaal		198	173	163	153	N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Subsidie cultuurmakerij:
De subsidie voor de culturele activiteiten op het Galvanitasterrein is komen te vervallen, omdat de gemeente heeft besloten hier niet meer aan bij te dragen.
2. Onderbesteding en herijking subsidies:
Vanwege structurele onderbesteding van het budget voor exploitatie- en activiteiten-subsidies is het budget met € 25.000 verlaagd. Tevens zijn de aanvragen op diverse subsidieregelingen structureel onderbenut. Het subsidieplafond is hierop aangepast en verlaagd met € 10.000 in 2026 oplopend naar € 40.000 in 2029.
3. Extra ondersteuning Pannehoef:
De subsidie aan Stichting Huis voor Amateurs (Pannehoef) is verhoogd met € 45.000 voor de extra personeels- en activiteitenkosten om een ruimer aanbod van activiteiten te kunnen faciliteren.
4. Makersregeling schrappen:
De gelden voor de Makersregeling zijn in 2025 herverdeeld in diverse subsidieregelingen en als dekking van voor Cultuureducatie net Kwaliteit. Het resterende budget van € 10.000 is komen te vervallen.
5. Online platform Oosterhout:
Het budget voor het online platform Oosterhoutweek is komen te vervallen. Dit budget werd niet benut.
6. Verhalen vertellen:
Het budget voor Verhalen vertellen is met ingang van 2027 komen te vervallen.
7. Onderhoud culturele gebouwen:
In 2026 is eenmalig € 50.000 benodigd voor de vervanging van twee ketels en schilderwerk bij H19. Verder zijn de onderhoudsbudgetten voor H19 en De Pannehoef verhoogd met € 15.000 basis van de indexering vanuit de bouwsector (BDB-bouwkostendata).
8. Onderhoud monumenten:
Het onderhoudsbudget is verhoogd op basis van de indexering vanuit de bouwsector (BDB-bouwkostendata).
9. Subsidies MOYA en Schelleboom:
In de begroting 2025 is voorzien in de subsidies voor MOYA en Schellenboom tot en met 2026. Met deze actualisatie worden de subsidies vanaf 2027 opgenomen in de begroting, voor MOYA voor een bedrag van € 40.000 en € 15.000 voor de Schelleboom.
10. Pannehoef:
Na de verbouwing van de Pannehoef is de kostprijsdekkende huur verhoogd met € 175.000. De subsidie die de Pannehoef ontvangt is evenredig verhoogd.
11. Indexatie subsidies:
De subsidies in het kader van cultuur zijn geïndexeerd met 2,03%.

12. Sfeerbeheer Theek5:

Sfeerbeheer wordt reeds toegepast door Theek5. Deze functie wordt nodig geacht door Theek5. Hiervoor zijn vanaf 2026 middelen voor opgenomen.

8.2.4 Duurzaamheid en klimaat

8.2.4.1 Duurzaam

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	CDOKE-middelen	K/O B/C	35	47	47	47	N
2	GR OMWB	B/A	31	31	31	31	N
3	Soortenmanagement- plan	B/A	-200	200	-	-	
4	Indexatie subsidies	B/A	1	1	1	1	N
Totaal			-133	279	79	79	V/N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

- CDOKE-middelen:**
Vanuit het Rijk zijn CDOKE-middelen ontvangen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. De personele uitbreiding van deze werkzaamheden worden uit deze middelen bekostigd. Het restant van de CDOKE-middelen is ingezet ter dekking van de loonkosten van een strategisch beleidsadviseur en een uitbreiding van 3 fte. (- € 468.000). De te ontvangen middelen zijn verdeeld over de programma's gebaseerd op de formatie waarop de middelen betrekking hebben.
- GR Omgevingsdienst Midden – en West-Brabant (OMWB):**
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2026 van de OMWB.
- Soortenmanagementplan (SMT):**
Vanwege de vertraging in het project is het budget van 2026 verschoven naar 2027.
- Indexatie subsidie:**
De subsidie in het kader van duurzaamheid is geïndexeerd met 2,03%.

8.2.4.2 Water en riolering

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Actualisatie WRP 24-30	B/A	-	-	-	-20	V
2	Pompen en gemalen	B/P	10	29	34	39	N
3	Waterhuishouding	B/A	19	6	6	6	N
4	Kleine reparaties	B/A	33	33	33	33	N
5	CDOKE-middelen	B/C	-14	-15	-15	-15	V
Totaal			48	53	58	43	N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

- Actualisatie WRP24-30:**
Actualisering van de budgetten voor het jaar 2029 voor rioolbeheergegevens (€ -45.000), monitoring/telemetrie (€ 17.000) en inspectie en reiniging (€ 8.000).
- Pompen en gemalen:**
De actualisatie betreft de jaarlijks indexering van het servicecontract voor pompen en gemalen.
- Waterhuishouding:**
Het onderhoudsbudget is verhoogd op basis van ervaringscijfers en door areaaluitbreiding van de Contreie (€ 5.900). In 2026 is eenmalig € 13.000 benodigd voor het extra schoonspuiten van de duikers.
- Kleine reparaties:**
Op basis van de nieuwe aanbesteding wordt een indexatie van 30% voor de kleine reparaties van riolen en kolkaansluitingen verwacht.
- CDOKE middelen:**
De te ontvangen CDOKE-middelen zijn herverdeeld over de programma's op basis van de formatie waarop deze middelen betrekking hebben.

De riolering betreft een 'gesloten systeem'. De actualisatie wordt verrekend met de voorziening riolering.

8.2.4.3 Afval

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Abonnement kennisorganisa- tie plaagdieren	K/O	-7	-7	-7	-7	V
2	Afvalinzameling	B/A	47	47	47	47	N
3	Afvalinzameling ten behoeve van derden	B/A	-2	-2	-2	-2	V

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
4	Bestrijden eikenprocessierups	B/A	15	15	15	15	N
	Totaal		53	53	53	53	N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

- Abonnement kennisorganisatie plaagdieren:
De niet wettelijk verplichte extra service bij het Kennisinstituut Beheersing Ongedierte is komen te vervallen.
- Afvalinzameling:
De kosten voor de huisvuilinzameling zijn verhoogd met € 83.000. De oorzaken hiervan zijn de verhoging van de afvalstoffenbelasting (€ 35.000), de indexering van kosten van inhuur van personeel en contracten (€41.200) en de nieuw opgelegde CO2-heffing (€ 6.900).
De storkosten vanuit de milieustraat zijn verhoogd met € 58.000. Dit is met name het gevolg van hogere tonnages en hoger tarief voor de luiers (€ 36.000) en de verhoging van de afvalstoffenbelasting (€ 26.000).
De inkomsten van de milieustraat zijn verhoogd met € 94.000. Voor papier en metaal zijn de vergoeding verhoogd (€ 110.000). Voor het glas zijn de inkomsten hoger als gevolg van aantallen en tarieven (€ 16.000). Er worden geen inkomsten meer uit textiel en snoeihout ontvangen (€ 19.000). Ook de inkomsten voor snoeihout en zwerfafval zijn verlaagd (€ 13.000).
De afvalinzameling betreft een 'gesloten systeem'. De actualisatie wordt verrekend met de voorziening reiniging.
- Afvalinzameling ten behoeve van derden:
De kosten en baten ten behoeve van de inzameling voor Geertruidenberg geactualiseerd (€ -2.000).
- Bestrijding eikenprocessierups;
Na een aantal jaren is er weer een toename van de overlast van de eikenprocessierups, dus hogere bestrijdingskosten.

8.2.5 Wonen en mobiliteit

8.2.5.1 Openbare ruimte

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Degeneratiekosten	K/O	-30	-30	-30	-30	V
2	Groenexpert ecologie	K/O	-40	-40	-40	-40	V

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
3	Klepelen bermen polders	K/O	-16	-16	-16	-16	V
4	Havens	B/A	-13	-13	-13	-13	V
5	CAR verzekering	B/A	19	19	19	19	N
6	Groot onderhoud wegen	B/P	100	100	100	100	N
7	Walstroom	B/A	5	5	5	5	N
8	Klein onderhoud wegen	B/A	93	93	93	93	N
9	Onkruidbestrijding verharding	B/A	30	30	30	30	N
10	Machinale straatreiniging	B/A	3	3	3	3	N
11	Civieltechnische werken	B/P	22	22	22	22	N
12	Onderhoud openbaar groen	B/AP	193	193	193	193	N
13	Speelvoorzieningen	B/A	30	30	30	30	N
14	CDOKE-middelen	B/C	-128	-130	-130	-130	V
	Totaal		268	266	266	266	N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

- Degeneratiekosten:
De te ontvangen vergoedingen van netwerkbeheerders voor de vermindering van levensduur van de verhardingen als gevolg van graafwerkzaamheden zijn op basis van ervaringscijfers verhoogd met € 30.000.
- Groen expert ecologie:
Met het aantrekken van een eigen ecooloog is het budget voor inhuur van expertise op het gebied van ecologie komen te vervallen.
- Klepelen bermen polders:
Het afruimen van maaisel in de bermen in de noordelijke poldergebieden is komen te vervallen omdat hiervan nauwelijks tot geen rendement verwacht wordt voor de bijdrage aan de biodiversiteit.
- Havens:
De huurinkomsten zijn verhoogd vanwege jaarlijkse indexering.
- CAR-verzekering:
Het budget is verhoogd vanwege de stijging in de omvang van het bouwrisico van lopende en op te starten projecten voor openbare ruimte en riolering.
- Groot onderhoud wegen:
Uit het rapport van IMBK en de jaarlijkse inspectie wegenarsenaal blijkt dat de middelen niet toereikend zijn voor het behouden van de gewenste kwaliteit. Dit komt mede door de prijsstijgingen in de afgelopen vier jaren waar het onderhoudsbudget niet is aangepast. Voor het jaar 2026 blijkt een prijsindexatie van 10% noodzakelijk.
- Walstroom:
De inkomsten voor de bijdrage van de energiekosten zijn verlaagd vanwege tegenval-lend gebruik op basis van de werkelijke cijfers van 2023/2024.

8. Klein onderhoud wegen:
Door areaaluitbreiding van de Contreie is het budget verhoogd.
9. Onkruidbestrijding verharding:
De onderhoudskosten door MidZuid zijn geïndexeerd met 6% op basis van ervaringscijfers.
10. Machinale straatreiniging:
Het budget is verhoogd vanwege indexatie van de kosten van MidZuid met 6% op basis van ervaringscijfers en door 3% hogere storkosten.
11. Civieltechnische werken:
Vanwege de prijsstijgingen van 10% op beton is het budget verhoogd.
12. Onderhoud openbaar groen:
De onderhoudscontracten voor kleinschalige reconstructies groen zijn geïndexeerd met 5%. (€ 10.000). Verder zijn de onderhoudskosten voor overige groensoorten verhoogd op basis van ervaringscijfers, de areaaluitbreiding van de Contreie, de extra kosten voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop en als gevolg van hogere kosten door klimaat invloeden (€ 102.000). De kosten voor MidZuid zijn geïndexeerd met 6% op basis van ervaringscijfers (€ 81.000).
13. Speelvoorzieningen:
Het onderhoudsbudget is verhoogd op basis van een nieuw contract voor het reinigen van valgronden en door indexatie op basis van ervaringscijfers en areaaluitbreidingen.
14. CDOKE-middelen:
De te ontvangen CDOKE-middelen zijn herverdeeld over de programma's gebaseerd op de formatie waarop deze middelen betrekking hebben.

8.2.5.2 Wonen

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Startersleningen SVn	K/O	-130	-130	-130	-130	V
2	Huurinkomsten	K/O	-140	-140	-140	-140	V
3	Onderhoud Biëncorf/Berkenhof	K/A	20	20	20	20	N
4	Omgevingsvergunningen	K/O B/A	-203	308	188	188	V/ N
5	GR RWB: archeologie	B/A	3	3	3	3	N
6	Onderzoeken van derden	B/A	-1	-1	-1	-1	V
7	CDOKE-middelen	B/C	-70	-71	-71	-71	V
Totaal			-521	-11	-131	-131	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Startersleningen SVn:
Door de aantallen en het totaalbedrag aan uitstaande leningen en de stijging van het rentepercentage zijn de rente-inkomsten verhoogd met € 165.000. Door het groter aantal leningen is het budget voor de beheersvergoeding met € 35.000 verhoogd.
2. Huurinkomsten H&M:
De huurinkomsten waren te laag in de begroting opgenomen en zijn geactualiseerd.
3. Onderhoud Biëncorf/Berkenhof:
De schoolgebouwen Biëncorf en Berkenhof zijn door Delta onderwijs teruggegeven aan de gemeente. Voor het onderhouden van de panden is € 10.000 per pand opgenomen.
4. Omgevingsvergunningen:
De inkomsten uit de omgevingsvergunningen zijn aangepast op basis van de te verwachten (woningbouw)projecten. -110
5. GR Regio West-Brabant:
De gemeentelijke bijdrage voor archeologie is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2026 van de RWB.
6. Onderzoeken van derden:
Het budget voor project overstijgende adviezen van derden is vervallen omdat dit budget de afgelopen jaren niet is benut.
7. CDOKE-middelen:
De te ontvangen CDOKE-middelen zijn herverdeeld over de programma's gebaseerd op de formatie waarop deze middelen betrekking hebben.

8.2.5.3 Verkeer en mobiliteit

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Parkeren	K/O	-350	-350	-350	-350	V
2	Fietsenstalling Arendshof	K/O	-35	-77	-106	-106	V
3	Inzet scanauto's	K/O	-	-	-180	-220	V
4	Verkeersonderzoeken	B/P	20	20	20	20	N
5	Autoparkeren	B/AC	-5	-5	-5	-5	V
6	Busstation	B/AP	6	6	6	6	N
7	Verkeersborden/bokken	B/A	46	25	25	25	N
8	Indexatie subsidies	B/A	1	1	1	1	N
9	CDOKE-middelen	B/C	-2	-2	-2	-2	V
Totaal			-319	-382	-591	-631	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

Parkeren:

In het kader van parkeren zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- het uitschakelen van het dynamisch deel van de parkeerverwijzing;
- het verhogen van het uurtarief naar € 2;

- het verhogen van de tarieven voor de parkeervergunningen en abonnementen;
 - het verhogen van het tarief voor de digitale bezoekersregeling naar € 0,65 per uur;
 - het invoeren van gereguleerd parkeren in de avonduren (ma t/m za tot 21.00 uur);
 - het invoeren van gratis parkeren tot 10.00 uur.
2. Fietsenstalling Arendshof:
De fietsenstalling Arendshof is komen te vervallen vanwege teruglopend gebruik (€ 116.000 voordelig). De fietsenstalling aan de Markt biedt voldoende ruimte om de vraag naar bewaakte fietsenstalling op te vangen.
Voor het opknappen en moderniseren van de fietsenkelder op de Markt is €58.000 opgenomen in 2026 en € 28.000 in 2027. Het onderhoudsbudget verhoogd met € 23.000 in 2026 en vanaf 2027 € 10.000.
3. Inzet scanauto's:
Een extern bureau heeft een onderzoek uitgevoerd wat de lasten en baten zijn voor de invoering van de scanauto. De lasten zijn gebaseerd op 3 dagdelen per week (€ 150.000) met ingang van 2028 en met eenmalig in 2028 € 40.000 voor de invoering. Door de inzet van de scanauto zal het aantal heffingen stijgen van 1.500 naar 4,500 voor in totaal € 370.000.
4. Verkeersonderzoeken:
Het college vraagt aan het ambtelijk apparaat steeds meer om onderzoeken uit te zetten. Deze kunnen niet meer worden opgevangen in het budget vanwege de prijsstijgingen.
5. Autoparkeren:
De abonnementskosten voor het gebruik van portofoons politie en planningstools zijn geïndexeerd (€ 15.000). Verder is het budget voor een applicatie administratief overgeheveld naar de post Automatisering (€ -20.000 programma 9).
6. Busstation:
De te betalen OZB voor de wachtruimte voor de chauffeurs is verhoogd op basis van de werkelijke kosten 2025 (€ 1.000). Verder is vanwege een nieuw contract het budget voor de schoonmaakkosten verhoogd (€ 5.000).
7. Verkeersborden/blokken:
De meerjarige verhoging van het budget betreft onder andere de jaarlijkse indexatie, de benodigde kosten voor de uitvoering van de latere fases van de sanering, en voor de vervanging van oude bebording. Hierin is de toegezegde besparing van € 12.500 per jaar reeds verrekend. Daarnaast is in 2026 eenmalig € 20.500 benodigd voor de aanschaf van nieuwe bokken en hekken.
8. Indexaties subsidies:
De subsidies in het kader van verkeer en mobiliteit zijn geïndexeerd met 2,03%.

9. CDOKE-middelen:
De te ontvangen CDOKE-middelen zijn herverdeeld over de programma's gebaseerd op de formatie waarop deze middelen betrekking hebben.

8.2.6 Veiligheid

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Rampenbestrijding	K/O	-10	-10	-10	-10	V
2	GR VRMWB	B/A	94	94	94	94	N
3	Bovenlokale samenwerking	B/A	30	30	30	30	N
4	Brandweerkazerne	B/P	11	11	11	11	N
5	Stelpost veiligheid	B/N	200	200	200	200	N
6	Integrale leefbaarheidsaanpak	B/N	350	750	750	750	N
Totaal			675	1.075	1.075	1.075	N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Rampenbestrijding:
Het budget voor opleidingen in het kader van rampenbestrijding is verlaagd met € 10.000. Deze post was afgelopen jaren niet geheel benut.
2. GR Veiligheidsregio Midden West Brabant:
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de aangepaste begroting 2026 van de GR VRMWB.
3. Bovenlokale samenwerking:
De jaarlijkse bijdragen zijn geïndexeerd voor het RIEC en Zorg- en Veiligheidshuis Breda (€ 25.000) en voor de stichting Halt (€ 5.000).
4. Brandweerkazerne:
Het onderhoudsbudget is verhoogd op basis van de indexering vanuit de bouwsector (BDB-bouwkostendata).
5. Stelpost integrale veiligheid:
Voor de integrale veiligheid is vanaf 2026 een stelpost opgenomen. Binnen Oosterhout hebben we te maken (gehad) met een aantal grote incidenten en casussen. Dit vraagt veel, met name operationele, capaciteit van het team veiligheid. De problematiek in Oosterhout komt sterk overeen met die van grote steden, maar er zijn meer middelen en capaciteit nodig om deze uitdagingen effectief het hoofd te bieden. Hierdoor maken we het voor medewerkers mogelijk om, ondanks de vele thema's en breedte van hun takenpakket, zich vol-doende te ontwikkelen tot specialist op een thema. Daarnaast gaan we meer participeren in regionale en landelijke netwerken en zetten we extra in op het behartigen van de belangen van de gemeente Oosterhout op gebied van integrale

veiligheid. Ook is meer capaciteit benodigd voor het evalueren van bestaand beleid en/of interventies op gebied van veiligheid en voor het analyseren van informatie en het omzetten hiervan naar gerichte adviezen.

6. **Integrale Leefbaarheidsaanpak (ILA):**
Na oorlogse wijken in Oosterhout kennen complexe problemen die elkaar versterken. Denk aan armoede, schulden, kansenongelijkheid, fysieke verloedering en een groeiende voedingsbodempoor criminaliteit en ondermijning. Er is hiervoor al veel in gang gezet, zoals de wijkgerichte leefbaarheidsaanpak, de 'meer voor elkaar'-teams, preventieprogramma's en ondermijningsboas. Maar afzonderlijke initiatieven zijn effectiever als er meer afstemming en samenwerking is tussen organisaties zoals gemeenten, politie, woningcorporatie, welzijnsorganisaties en onderwijs. Op die manier worden problemen efficiënter aangepakt en wordt de veiligheid en het welzijn van de inwoners bevorderd. Eind 2025 komen we met plannen naar de raad voor deze zogeheten Integrale Leefbaarheidsaanpak (ILA).

8.2.7 Meer voor elkaar

8.2.7.1 Dienstverlening

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Leges kabels en leidingen	K/O	-110	-110	-110	-110	V
2	Dienstverleningsbudget	K/O	-30	-30	-30	-30	V
3	Burgerlijke stand	B/A	-12	-12	-12	-12	V
4	Verkiezingen	B/A	-	-115	-	115	-
5	GEO	B/A	-5	-5	-5	-5	V
6	CDOKE-middelen	B/C	-146	-150	-150	-150	V
Totaal			-303	-422	-307	-192	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. **Leges kabels en leidingen:**
Door een stijging van het aantal projecten zijn de legesinkomsten voor een graafvergunning voor het leggen van kabels en leidingen verhoogd met € 110.000.
2. **Dienstverleningsbudget:**
Het dienstverleningsbudget is komen te vervallen.
3. **Burgerlijke stand:**
De inkomsten uit de leges van de burgerlijke stand zijn verhoogd.
4. **Verkiezingen:**
De budgetten zijn aangepast op basis van de huidige planning van de verkiezingen.

5. **GEO:**
De inkomsten zijn verhoogd ter dekking van de kosten van een applicatie bij Automatisering.
6. **CDOKE-middelen:**
De te ontvangen CDOKE-middelen zijn herverdeeld over de programma's gebaseerd op de formatie waarop deze middelen betrekking hebben.

8.2.7.2 Regionale samenwerking

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	GR RWB: apparaatskosten en O&O fonds	B/A	-7	-7	-7	-7	V
2	GR De Baronie	B/A	17	17	17	17	N
Totaal			10	10	10	10	N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. GR Regio West-Brabant:
De gemeentelijke bijdrage voor de apparaatskosten en O&O fonds zijn geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2026 van de RWB.
2. GR De Baronie:
De gemeentelijk bijdrage aan de GR De Baronie bedraagt afgerond € 102.000. In de begroting was hiervoor al een bedrag opgenomen van € 85.000.

8.2.7.3 Relatie burger en bestuur

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Accountant	B/A	41	41	41	41	N
2	Verslaglegging raadsvergaderingen	B/A	13	13	13	13	N
Totaal			54	54	54	54	N

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

- Accountant:
Het budget voor de accountant is geïndexeerd met 5,9% en tevens was het basisbudget te laag opgenomen.
- Verslaglegging raadsvergaderingen:
Voor de uitbreiding van de modules voor de verslaglegging van de raadsvergaderingen (vanaf 2024) is € 13.000 benodigd.

8.2.8 Financieel solide

8.2.8.1 Algemene lasten en baten

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Stelpost prijscompensatie	K/A B/P	11	26	40	40	N
2	Vrijval balansposten	K/O	-75	-75	-75	-75	V
	Totaal		-64	-49	-35	-35	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

- Stelpost prijscompensatie:
De stelpost prijscompensatie is geactualiseerd tot een bedrag van € 366.000. Dit bedrag is gebaseerd 50% van de te verwachten prijsinflatie van 2,1% voor de overheid (IMOC) op basis van de CEP van februari 2025.
- Vrijval balansposten;
Aan het eind van elk jaar worden balansposten opgenomen voor betalingen die we te verwachten te doen ten laste van het boekjaar. Op basis van ervaringscijfers blijkt dat een deel daarvan toch niet betaald hoeft te worden en vallen dan vrij in het jaar daarna. Dit voordeel is nu opgenomen in de begroting voor een bedrag van € 75.000.

8.2.8.2 Belastingen en heffingen

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	OZB	KB/A	-97	1.403	-97	-97	V
2	GR BWB	B/A	-4	-4	-4	-4	V
3	Proceskostenvergoedingen	B/A	28	28	28	28	N

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
4	Rioolheffing	B/A	200	137	81	14	N
5	Afvalstoffenheffing	B/A	376	192	19	-39	N/V
	Totaal		503	1.756	27	-98	N/V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

- Onroerendezaakbelasting:
De inkomsten uit de OZB zijn verhoogd met € 97.000 voor de areaaluitbreiding. Deze is gebaseerd op een uitbreiding met 300 woningen tegen de tarieven van 2025. De extra verhoging van de ozb opbrengsten met € 1.500.000 met ingang van 2027, zoals opgenomen was bij de begroting 2025, is verschoven naar 2028.

GR Belastingssamenwerking West-Brabant
De gemeentelijke bijdrage is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2026 van de BWB.

Proceskostenvergoedingen:
Met ingang van 2026 zijn de proceskostenvergoedingen van de waardebezwaren uit de begroting van de GR BWB gehaald vanwege het onvoorspelbare karakter. Deze kosten worden separaat doorbelast vanuit de BWB.

Rioolheffing:
De inkomsten uit de rioolheffing zijn geactualiseerd op basis van de kosten van de riole-ring. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf 7.1 Lokale heffingen.
Afvalstoffenheffing:
De inkomsten uit de afvalstoffenheffing zijn geactualiseerd op basis van de kosten van de afvalinzameling. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf 7.1 Lokale heffingen.

8.2.8.3 Algemene uitkering

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Commissie van Ark	K/O	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250	V
2	Stelpost algemene uitkering	K/O	-	-	-1.500	-2.000	V
3	Meicirculaire 2025	B/A	-15.789	-12.178	-6.718	-6.660	V
	Totaal		-17.039	-13.428	-9.468	-9.910	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

- Commissie van Ark:
Op basis van het rapport van de Commissie van Ark over de hervormingsagenda jeugd is de verwachting dat het kabinet de extra benodigde financiering van de jeugdhulp werkt in de Voorjaarsnota. Er is een structureel voordeel opgenomen van € 1.250.000.

2. Stelpost algemene uitkering:
In de meerjarige berekening van de algemene uitkering is vanaf 2028 een stelpost opgenomen voor de prijsontwikkeling en deze is nu opgenomen in de begroting vanaf 2028.
3. Meicirculaire 2025:
In de meicirculaire is een hogere prijsontwikkeling voorzien dan in de decembercirculaire. Hiervoor hebben we een stelpost opgenomen. Structureel wordt vanuit het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor de terugval in het gemeentefonds. Het Rijk heeft ook besloten om eerdere besparing op jeugd te vervallen. Voor de risico's die we als gemeente lopen dat een nieuw kabinet met nieuwe bezuinigingen op gemeenten gaan komen na de verkiezingen is een voorzichtigheidsstelpost opgenomen van € 1,5 miljoen in 2026 oplopend naar € 3,5 miljoen in 2029.
Tevens ontvangt de gemeente een integratie uitkering WSW. Het budget hiervoor is verhoogd bij sociaal beleid (programma 1).

8.2.9 Gemeentelijke organisatie

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Invorderingsopbrengsten	K/O	-35	-35	-35	-35	V
2	Fee Flex West Brabant	K/OA	-103	-103	-103	-103	V
3	Digitalisering uitgaande post	K/O	-25	-25	-25	-25	V
4	Stelpost tijdelijk personeel	K/O	-81	-81	-81	-81	V
5	Personeelsconsultancy	K/O	-75	-75	-75	-75	V
6	Rechtspositie	B/A	-13	9	9	49	N
7	Personeels- en salarisadministratie	B/A	-29	-29	-29	-29	V
8	Contributies VNG, GGU A&O fonds	B/A	8	8	8	8	N
9	ORTS	B/A	3	3	3	3	N
10	GR RWB: MBC/Netive/Careernet	B/A	2	2	2	2	N
11	Kosten Control	B/A	33	33	33	33	N
12	ARBO	B/A	60	60	60	60	N
13	Gemeentewerf	B/AP	36	36	36	36	N
14	Automatisering	B/AC	136	136	136	136	N
15	Aandeel in Equalit	B/A	30	30	30	30	N
16	Telefonie	B/A	-13	-13	-13	-13	V
17	DIV	B/A	43	43	43	43	N
18	Tractie	B/A	28	28	28	28	N
19	E-portaal website	B/A	20	20	20	20	N
20	Afdelingskosten	B/A	-103	-102	-100	-101	V

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
21	CDOKE-middelen	B/C	-133	-136	-136	-136 V
	Totaal		-211	-191	-189	-150 V

1. Invorderingsopbrengsten:
Voor het innen van gemeentelijke belastingen door de BWB worden invorderingskosten en rente opgelegd bij niet tijdig betalen. Deze inkomsten waren nog niet in begroting opgenomen.
2. Fee Flex West Brabant;
Jaarlijks ontvangt de gemeente een restitutie fee van de RWB voor de inhuur via Flex West Brabant voor in totaal € 103.000. Dit voordeel was nog niet in de begroting opgenomen.
3. Digitalisering uitgaande post:
Door digitalisering van uitgaande post is het budget met € 25.000 verlaagd.
4. Stelpost tijdelijk personeel:
Op basis van de werkelijke kosten van de afgelopen jaren is de stelpost tijdelijk personeel voor het organisatie brede inhuur van personeel verlaagd.
5. Personeelsconsultancy:
De inkomsten vanuit het DVO Equalit voor de salarisadministratie, personeels- en verzuimadministratie, organisatieontwikkeling en – advies en HR-beleidsontwikkeling zijn opgenomen in de begroting.
6. Rechtspositie:
De kosten van een applicatie zijn overgeheveld naar Automatisering (€ -12.500). De uitkering van een voormalig medewerker was foutief opgenomen vanaf 2027 (€ -22.000). Verder wordt het preventief Medisch Onderzoek 1x in de vier jaar gehouden. Voor 2029 is hiervoor € 40.000 opgenomen.
7. Personeels- en salarisadministratie;
Het budget voor een applicatie is administratief overgeheveld naar Automatisering.
8. Contributies VNG, GGU en A&O fonds:
De contributies voor de VNG, GGU en A&O fonds zijn geïndexeerd met 2,1% conform het contributievoorstel van de VNG.
9. ORTS:
Het richtsnoerbedrag 2026 is aangepast naar € 1,68 per huishouden, conform de opgave vanuit het commissariaat van de lokale media. Dit betreft niet de aanpassing van de exploitatiesubsidie.
10. GR Regio West-Brabant:
De gemeentelijke bijdrage voor MBC/Netive/Careernet is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2026 van de RWB.

11. Kosten control:
Het budget is verhoogd voor actualisatie van de kosten van KIC, Pauw en de scooping-tool, voor ondersteuning van het subsidiebureau en het pakket voor een digitale omgeving voor het opstellen van de jaarrekening.
12. ARBO:
Het budget is verhoogd vanwege de overgang naar een nieuwe Arbodienst, waarbij vroegtijdig in het verzuim de Arbodienst wordt ingeschakeld en er meer contactmomenten zijn.
13. Gemeentewerf:
De te betalen OZB is met € 5.400 verhoogd op basis van de werkelijke kosten 2025. Het budget voor beheer is geïndexeerd met 3% op basis van de CBS-consumentenprijsindex van januari 2025 (€ 4.350). Tevens is het onderhoudsbudget verhoogd met € 26.000 op basis van de indexering vanuit de bouwsector (BDB-bouwkostendata).
14. Automatisering:
Het budget is verhoogd voor de contracten en licenties op basis van uitbreidingen en verSaasing (€ 54.500) en voor de jaarlijkse kosten ENSIA-audits die voorheen niet begroot waren (€ 15.000). Verder is het budget voor een applicatie administratief overgeheveld vanuit de post Autoparkeren (€ 20.000 programma 5), vanuit GEO (€ 5.000 programma 7), vanuit personeels- en salarisadministratie (€ 29.000, programma 9) en vanuit rechtspositie (€ 12.500 programma 9).
15. Aandeel in Equalit:
Het budget is verhoogd voor extra wifipunten in het stadhuis en op de Warande.
16. Telefonie:
Er is budget opgenomen voor teams Phone (€ 49.000). Voor de verstrekking van mobiele telefoons is € 175.000 opgenomen. Deze kosten zijn gedekt door het laten vervallen van het budget Bring Your Own Device (€ -140.000) en de bijdrage aan Equalit voor onderhoud telefoonlijnen (€ - 97.000).
17. Documentaire informatievoorziening:
Het budget van de portokosten is verhoogd vanwege de stijging van € 1,09 naar € 1,31 (€ 15.000). Verder zijn de kosten voor het Regionaal Archief Tilburg verhoogd met € 27.500 vanwege extra overgedragen archief.
18. Tractie:
Het onderhoudsbudget is geïndexeerd met 3% conform het afgesloten onderhoudscontract.
19. E-portaal website:
Deze post was jaarlijks opgenomen in de uitvoeringsplanning. Aangezien de grens voor activeren € 25.000 is en dus in 1x wordt afgeschreven is het budget overgeheveld naar de exploitatie.
20. Afdelingskosten:
De afdelingskosten zijn geactualiseerd op basis van de formatie. Tevens is € 19.000 ingezet ter dekking van de uitbreiding van de formatie bij Eerste Lijn en Burgerzaken.

21. CDOKE-middelen:
De te ontvangen CDOKE-middelen zijn herverdeeld over de programma's gebaseerd op de formatie waarop deze middelen betrekking hebben.

8.2.10 Equalit

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1	Equalit	B/A	-50	-513	-552	-253	V
	Totaal		-50	-513	-552	-253	V

Kadernota 2026, Begroting/ Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

De meerjarenbegroting is opgesteld door Equalit. Bovenstaand betreft de actualisaties ten opzichte van meerjarenbegroting 2026-2029 zoals die was opgenomen in de begroting 2025. De resultaten van deze meerjarenbegroting zijn verrekend met de bestemmingsreserve.

8.3 Personele lasten

De personele lasten die zijn opgenomen in de begroting stijgen met € 1,7 miljoen ten opzichte van de begroting 2025. In de onderstaande tabel zijn de totale lasten per organisatie onderdeel opgenomen. In de paragrafen daarna worden deze verder uitgewerkt en toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Gemeenteraad	676	719	760	760	760	760
College van Burgemeester en Wethouders	1.127	1.477	1.318	1.318	1.318	1.318
Ambtelijke organisatie	37.575	41.320	43.972	44.904	44.898	44.847
Equalit	7.613	9.434	9.000	9.207	9.207	9.207
Netto lasten	46.991	52.950	55.050	56.189	56.183	56.132
Dekking via grondexploitatie en tarieven	-2.847	-4.292	-4.150	-4.248	-4.253	-4.253
Totaal	44.144	48.658	50.900	51.941	51.930	51.879

8.3.1 Gemeenteraad

De loonontwikkeling is gebaseerd op de vergoedingen die gelden per 1 januari 2025 en geïndexeerd met 8,5%.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Salarissen en sociale lasten	599	634	675	675	675	675
Overige salariskosten	73	81	81	81	81	81
Werkgeversbijdrage ziekte- kosten verzekering	4	4	4	4	4	4
Totaal	676	719	760	760	760	760

8.3.2 College van Burgemeester en Wethouders

De loonontwikkeling is gebaseerd op de vergoedingen die gelden per 1 januari 2025 en geïndexeerd met 8,5%. Door de ontwikkeling op het gebied van de APPA-pensioenen is er maar een beperkt bedrag nodig voor loonontwikkeling.

De pensioenen (voormalige) politieke ambtsdragers wordt opgenomen op de laatst bekende gegevens. De verwachte kosten zijn vanaf 2026 €138.000 lager, dit was in het meerjarig perspectief uit de begroting 2025 al opgenomen.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Salarissen en sociale lasten	762	951	925	925	925	925
Overige salariskosten	26	24	29	29	29	29
Pensioenen (voormalige) poli- tieke ambtsdragers	339	502	364	364	364	364
Totaal	1.127	1.477	1.318	1.318	1.318	1.318

8.3.3 Ambtelijke organisatie

De totale personele lasten voor de ambtelijke organisatie, Gemeente en Equalit, zijn €1,8 miljoen gestegen ten opzichte van de begroting 2025. Dit betreft een stijging van €2,2 miljoen voor de Gemeente en een daling van €0,4 miljoen voor Equalit.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Salarissen en sociale lasten	38.193	43.228	45.357	46.266	46.236	46.185
Overwerk	137	72	83	91	99	99
Onregelmatigheidstoelag	231	177	275	280	286	286
Werkomstandighedentoeslag	134	115	132	142	152	152
Vergoeding woon-werkver- keer	-	-	410	410	410	410
Overige salariskosten	504	139	139	139	139	139

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Werkgeversbijdrage ziekte- kosten verzekering	108	90	90	90	90	90
Feestdagen gratificatie	32	32	32	32	32	32
Ambtsjubilea	32	55	40	40	40	40
Salaris stagiairs	54	60	60	60	60	60
Buitengewoon ambtenaren burgerlijke stand	25	20	22	22	22	22
Uitkering regeling vervroegde uittreding	358	-	-	-	-	-
Vitaliteitsregeling	151	-	-	-	-	-
Voorziening verlof	224	-	-	-	-	-
Wachtgeld	19	-	-	-	-	-
Bruto lasten	40.202	43.988	46.640	47.572	47.566	47.515
Inkomsten	-1.037	-132	-132	-132	-132	-132
Rijksbijdrage CDOKE	-840	-1.786	-1.786	-1.786	-1.786	-1.786
Activering loonkosten	-750	-750	-750	-750	-750	-750
Netto lasten	37.575	41.320	43.972	44.904	44.898	44.847
Dekking grondexploitatie	-400	-617	-405	-414	-414	-414
Dekking afvalstoffenheffing	-1.406	-1.777	-1.556	-1.597	-1.603	-1.603
Dekking rioolheffing	-1.041	-1.898	-2.189	-2.237	-2.236	-2.236
Totaal	34.728	37.028	39.822	40.656	40.645	40.594

In de volgende paragraaf wordt de ontwikkeling van de loonkosten voor de Gemeente Oosterhout nader uitgewerkt en toegelicht.

8.3.3.1 Salarissen en sociale lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Begroting 2025	41.666	41.345	41.244	41.244	41.198
Herwaarderingen	-	160	160	160	160
Loonontwikkeling	1.244	2.602	3.590	3.492	3.487
Kadernota 2026	-	517	529	529	529
1 ^e concernrapportage 2025	318	318	318	318	318
Overbezetting gedekt via CDOKE	-	116	119	119	119
Actualisatie begroting 2026	-	299	306	374	374
Totaal	43.228	45.357	46.266	46.236	46.185

Loonontwikkeling

In 2025 werd een CAO afgesloten waarin de volgende loonstijging werd afgesproken:

1 april 2025 een loonstijging van 2,00%;

1 oktober 2025 een loonstijging van 1.85%;
1 januari 2026 € 35 nominaal in de salarisschalen;
1 juli 2026 een loonstijging van 1.25%, en
1 januari 2027 een loonstijging van 1.60%.

Herwaarderingen

De organisatie en werkzaamheden zijn steeds in ontwikkeling dit houdt in dat ook functies steeds tegen het licht gehouden worden. Bij dit periodieke onderhoud van functies wordt volgens HR21 systematiek functies gewogen en gewaardeerd. Voor de begroting 2026 heeft dit geleid tot een stijging van de loonkosten.

Kadernota 2026

De in de 'Kadernota 2026' opgenomen mutaties in de formatie zijn verwerkt in de begroting 2026 op basis van het in 2025 afgesloten CAO.

€ concernrapportage 2025 en extra formatie gefinancierd door CDOKE-middelen

In de begroting 2025 was vooruitlopend op de inkomsten, uit de regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE), al een uitbreiding opgenomen. In 2025 bleken de inkomsten hoger dan aanvankelijk verwacht en is via de 1^e concernrapportage 2025 een formatie uitbreiding van 3,00 fte gerealiseerd en wordt met ingang van 2025 de formatie van 'Strategisch adviseur duurzaamheid' vanuit deze middelen gedekt.

Actualisatie begroting 2026

Er heeft een onderzoek naar het bedrijfsrestaurant plaats gevonden, hieruit is gekomen dat de formatie van serveerster uitgebreid moet worden met 0,77 fte om de dienstverlening te kunnen handhaven.

Bij de kadernota 2026 werd de formatie 'Verkeerskundige' vanaf 2028 verlaagd met 0,67 fte vanwege pensionering van een medewerker. Na het vaststellen is gebleken dat de betreffende formatie pas vanaf 2032 vrijkomt.

Voor het in eigen beheer exploiteren van de horeca bij Zwembad De Warande is een formatieve uitbreiding nodig van 1,00 fte 'Horecabeheerder' en 3,00 fte 'Horecamedewerker'.

8.3.3.2 Overwerk

De vergoeding van overwerk is gebaseerd op het basissalaris, de lasten volgen dan ook de gemiddelde loonontwikkeling voor de duur van de CAO. Er is hiervoor een actualisatie opgenomen die oploopt van € 11.000 tot € 27.000.

8.3.3.3 Werkomstandighedentoeslag

Werkomstandighedentoeslag is gebaseerd op het basissalaris, de lasten volgen dan ook de gemiddelde loonontwikkeling voor de duur van de CAO. Voor de verwerking hiervan is een actualisatie oplopende actualisatie nodig van € 28.000 tot € 48.000 gedurende het meerjarig perspectief.

8.3.3.4 Onregelmatigheidstoelage

Beschikbaarheidstoelage en onregelmatigheidstoelagen zijn gebaseerd op het basissalaris, de lasten volgen dan ook de gemiddelde loonontwikkeling voor de duur van de CAO. Daarnaast is in de CAO opgenomen dat de onregelmatigheidstoelage voor zater-, zon- en feestdagen met 35% stijgt ten opzichte van de vorige CAO. Voor de verwerking hiervan is een actualisatie opgenomen oplopend van € 98.000 tot € 109.000.

8.3.4 Personeelssterkte

De in de begroting opgenomen formatie exclusief Equalit is 503,22 fulltime equivalent (fte) en de gemiddelde bezetting⁴ bedroeg 457,14 fte in 2024. Voor Equalit is 103,67 fte in de begroting opgenomen en was de gemiddelde bezetting 86,25 fte in 2024.

Omschrijving	Fte 2025	Fte 2026	Fte 2027	Fte 2028	Fte 2026
Primitieve begroting 2025	492,35	490,35	488,29	487,90	487,46
Projectleider verduurzaming bedrijven(terreinen)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Projectleider warmtetransitie (Beleids)adviseur energietransitie / -systemen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Gewijzigde begroting 2025	495,35	493,35	491,29	490,90	490,46
Strategisch adviseur/bestuursadviseur	-	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00
Senior beleidsadviseur	-	1,00	1,00	1,00	1,00
Beleidsadviseur sociaal domein III	-	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00
Beleidsuitvoering sociaal domein	-	1,00	1,00	1,00	1,00
Consulent Re-integratie	-	3,50	3,50	3,50	3,50
Consulent inburgering	-	1,00	1,00	1,00	1,00
Consulent toezicht en handhaving	-	1,00	1,00	1,00	1,00
Raadsadviseur	-	1,00	1,00	1,00	1,00
Medewerker dienstverlening	-	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00
Beleidsadviseur planning & control	-	1,00	1,00	1,00	1,00
HR Adviseur	-	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40
Coach young professionals	-	0,33	0,33	0,33	0,33
Allround medewerker DIV	-	-1,33	-1,33	-1,33	-1,33
Serveerster	-	0,77	0,77	0,77	0,77
Horecabeheerder	-	1,00	1,00	1,00	1,00
Horecamedewerker	-	3,00	3,00	3,00	3,00
Begroting 2026	495,35	503,22	501,16	500,77	500,33

8.3.5 Inhuur personeel derden

Voor werkzaamheden wordt naast eigen personeel en verstrekken van opdrachten ook extern personeel ingehuurd. In de onderstaande tabel wordt het bedrag aan extern personeel aangegeven. De dekking hiervan vindt plaats uit een combinatie van voordeel op de personeelskosten, specifiek budget binnen de exploitatie voor inhuur en/of andere inzet van kosten derden.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Personeel MidZuid	158	326	326	326	326	326
Personeel van derden	7.392	2.920	1.873	1.852	1.707	1.707
Gemeente Oosterhout	7.550	3.246	2.199	2.178	2.033	2.033
Equalit	2.608	2.080	4.360	2.895	2.426	2.499
Totaal	10.158	5.326	6.559	5.073	4.459	4.532

8.4 Kapitaallasten

De kapitaallasten die zijn opgenomen in de begroting dalen met € 4,6 miljoen ten opzichte van de begroting 2025. Daartegenover daalt de dekking van de kapitaallasten vanuit de reserve investeringsprojecten met € 1,4.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Afschrijvingen	12.339	15.910	15.225	15.555	18.666	20.751
Toegerekende rente	4.475	5.179	1.222	2.049	3.294	4.422
Bruto kapitaallasten	16.814	21.089	16.447	17.604	21.960	25.173
Dekking reserve investeringsprojecten	-3.357	-4.362	-2.970	-3.679	-5.804	-7.976
Netto kapitaallasten	13.457	16.727	13.477	13.925	16.156	17.197
Dekking Equalit	-2.121	-2.208	-1.963	-1.428	-1.386	-1.386
Dekking afvalstoffenheffing		-1.149	-1.138	-1.284	-1.388	-1.395
Dekking rioolheffing		-2.667	-1.827	-2.192	-2.506	-2.686
Totaal		10.703	8.549	9.021	10.876	11.730

8.4.1 Afschrijvingen

Door temporisering van de investeringen en vertragingen in de uitvoering door onder andere inspraak- en bezwaarprocedures en de krapte op het energienetwerk, zijn de verwachte afschrijvingen lager dan voorzien bij de begroting 2025.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Begroting 2026	15.910	15.225	15.555	18.666	20.751
Begroting 2025	-15.910	-18.140	-17.465	-20.796	-21.674
Totaal	-	-2.915	-1.910	-2.130	-923

8.5 Toegerekende rente

De daling van de toegerekende rente wordt veroorzaakt door het tempo waarin investeringen worden uitgevoerd enerzijds en de renteontwikkeling anderzijds. De grootste daling wordt veroorzaakt door het niet meer opnemen van de bespaarde rente. Hierdoor is de rekenrente 0,50% in plaats van de 1,60% wanneer deze wijziging niet was doorgevoerd. In de begroting 2025 werd gerekend met 2,20%, waardoor de stelselwijziging de rente € 2,7 miljoen verlaagd is het effect te opzichte 2025 een verlaging van € 1,5 miljoen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Begroting 2026	5.179	1.222	2.049	3.294	4.422
Begroting 2025	-5.186	-5.751	-8.457	-11.045	-10.855
Totaal	-7	-4.529	-6.408	-7.751	-6.433

8.5.1 Dekking reserve investeringsprojecten

Sommige investeringen worden gedekt vanuit reserves. Om deze dekking te realiseren wordt het investeringsbedrag gestort in de reserve investeringsprojecten. Vanuit deze reserve worden de kapitaallasten in de begroting gedekt. Door de lagere kapitaallasten is er minder dekking nodig.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Begroting 2026	-4.362	-2.970	-3.679	-5.804	-7.976
Begroting 2025	4.362	4.810	6.803	10.862	11.260
Totaal	-	1.840	3.124	5.058	3.284

8.5.2 Dekking

Binnen de begroting zijn er kapitaallasten die worden doorberekend aan Equalit of gedekt door de afvalstoffen- en rioolheffing. Daarmee maken ze geen deel uit van het begrotingssaldo, maar hebben ze wel effect hierop. Meer of minder doorberekening zorgt voor mutatie van het

begrotingssaldo. Door de lagere kapitaallasten als gevolg van temporisering en verlaging van de rekenrente, is de dekking gedaald.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Begroting 2026	-6.024	-4.928	-4.904	-5.280	-5.467
Begroting 2025	6.024	6.420	6.304	6.765	6.836
Totaal	-	1.492	1.400	1.485	1.369

8.6 Algemene uitkering

De Rijksoverheid informeert de gemeenten via circulaire in mei, september en december over de omvang en de verdeling van het gemeentefonds. Voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2026-2029 wordt de meicirculaire 2025 gehanteerd.

Kadernota 2026

In januari 2025 is het rapport van de Commissie van Ark over de hervormingsagenda jeugd verschenen. In de Hervormingsagenda Jeugd hebben de samenwerkende partijen een groot pakket afspraken gemaakt, zodat de jeugdzorg verbetert en te zorgen dat het financieel betaalbaar blijft. Met het opstellen van de kadernota 2026 is met cijfers gerekend die toen bekend waren (voor de gemeente Oosterhout € 1,25 miljoen).

In de meerjarige berekening van de Algemene Uitkering is vanaf 2028 nog een stelpost opgenomen voor de prijsontwikkeling in de kadernota. Deze nemen wij altijd uit voorzichtigheid op, om tegenvallende prijsinflatie alsnog te kunnen afdekken. Voor het jaar 2028 was € 1,5 miljoen opgenomen en voor 2029 € 2,0 miljoen.

In de onderstaande tabel zijn de financiële ontwikkelingen vanuit de meicirculaire 2025 verwerkt.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Meicirculaire 2024, primaire begroting 2025	127.933	116.500	117.866	118.008	118.002
1e corap 2025	171	171			
Kadernota 2026					
commissie van Ark	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
Kadernota 2026 stelpost prijsontwikkeling	-	-	-	1.500	2.000
Totaal Kadernota 2026	129.354	117.921	119.116	120.758	121.252
Prijscompensatie	1.499	5.641	5.643	5.225	5.418
Aantallen (maatstaven)	347	1.572	1.680	1.656	1.702
Compensatie ravijnjaar	-	1.271	1.356	1.345	1.371

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Jeugd	-	4.262	3.940	223	321
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	-	999	508	762	1.015
Saldi stelposten	14	2.059	-853	-2.389	-3.090
Overig	-	27	-57	-66	-39
Totaal bruto effect	131.214	133.752	131.333	127.514	127.950
Taakmutatie participatiebudget waartegenover lasten staan	216	552	586	582	604
Totaal netto effect	130.998	133.200	130.747	126.932	127.346
Stijging tov Kadernota 2026	1.644	15.279	11.631	6.174	6.094

Prijscompensatie.

Bij iedere circulaire vindt een aanpassing van de accressen plaats. Het accres van loon- en prijsontwikkeling wordt bepaald op basis van de ontwikkeling van de prijs Bruto binnenlands product van het lopende jaar. In de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk is een hogere prijsontwikkeling voorzien ten opzichte van december 2024.

Aantallen (maatstaven)

Naast de mutaties in de algemene uitkering die worden veroorzaakt door wijzigingen in de maatstafgewichten en de wegingsfactoren als gevolg van beleidsmatige maatregelen, wordt een deel van de mutatie veroorzaakt door mutaties in de basisgegevens.

Compensatie ravijnjaar

Structureel wordt vanuit het Rijk € 424 miljoen beschikbaar gesteld voor de terugval in het gemeentefonds. In 2026 is het een bedrag van € 400 miljoen en voor 2030 en verder een bedrag van € 424 miljoen. Voor de gemeente Oosterhout is dat aandeel € 1,3 miljoen.

Jeugd

Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op jeugdzorg. Deze besparing (oplopend tot € 511 miljoen in 2027) was in mindering gebracht op de middelen voor jeugdzorg op de aanvullende post van het ministerie van Financiën. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen dat leidt tot een compensatie van € 1,6 miljoen.

Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht. Hiervoor is voor de gemeente Oosterhout in 2026 en 2027 € 1,6 miljoen beschikbaar. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd. Daarnaast boekt het Rijk aanvullende middelen over van structureel € 1 miljoen. Over de verdeling van een deel van deze middelen vindt nog gesprek plaats.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

In de Voorjaarsnota 2023 is besloten dat het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw wordt ingevoerd.

Hiervoor wordt het wetsvoorstel Vervanging abonnementstarief Wmo 2015 voorbereid. De inwerkingtreding van deze wet is nu voorzien per 1 januari 2027 in plaats van per 1 januari 2026. Dat betekent dat de besparing van € 225 miljoen voor het jaar 2026, die in de Voorjaarsnota 2023 in het gemeentefonds is verwerkt vervalt. Dat is een incidenteel voordeel van € 745.000 voor de gemeente Oosterhout.

Een nader te bepalen deel van de Wmo gaat in de toekomst niet langer via de algemene uitkering, maar via een aparte financiering. Vooruitlopend op de uitwerking is een aanvullende post opgenomen voor indexering voor Wmo demografie. Het gaat om een indexering van € 250.000.

Stelposten

Wij maken een correctie op de bedragen die in de meicirculaire staan aangegeven. Dat doen wij op twee punten. Allereerst is door het Rijk aangekondigd dat er in 2027 een herijking van het verdeelmodel van het gemeentefonds gaat plaatsvinden. Deze herijking ziet voornamelijk toe op maatstaven die samenhangen met grootstedelijke problematiek en met de zgn. overige eigen middelen. Wij verwachten dat deze herijking negatief gaat uitpakken voor Oosterhout en nemen hier een stelpost voor op. Daarnaast nemen wij een stelpost op voor de prijsontwikkeling. Voorzichtigheidshalve gaan wij ervan uit dat deze lager is dan waar de meicirculaire nu vanuit gaat.

Participatiebudget

Het participatiebudget voor de uitvoering wet sociale werkvoorziening is geactualiseerd. Deze middelen worden toegevoegd aan het uitvoeringsbudget.

8.7 Resultaat reguliere bedrijfsvoering

Om een goed beeld te geven van het structurele karakter van het resultaat, is onderstaand een analyse gemaakt van de incidentele lasten- en baten. De conclusie hieruit is dat het resultaat na bestemming gecorrigeerd voor incidentele lasten en baten een positief structureel begrotingssaldo kent van € 10,1 miljoen in 2026, aflopend naar afgerond € 2,3 miljoen in 2029.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Resultaat na bestemming	-770	-693	-775	-769
Incidentele lasten	-14.893	-4.256	-1.500	-1.500
Incidentele baten	5.553	-	-	-
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	-10.110	-4.949	-2.275	-2.269

Incidentele lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Zorg en werk				
Jeugd Norm voor opdrachtgeverschap	-150			
Zorg continuïteit	-25			
Beweging naar de voorkant	-500			
Kansengelijkheid	-250			
GR GIA	-115			
Tijdelijke huisvesting Bunthoef	-16			
Bijdrage Animo	-30	-30		
Opvang Oekraïners	-5.000			
Arbeidsmarkt, economie en onderwijs				
Agenda arbeidsmarkt en economie	-150			
Sport en Cultuur				
Verhalen vertellen	-20			
Duurzaamheid en klimaat				
Soortenmanagementplan		-200		
Grote Oogst	-90			
Gemeentelijke organisatie				
Uitkering gewezen personeel	-47	-26		
Reserves				
Vrije reserve	-8.500	-4.000	-1.500	-1.500
Totaal	-14.893	-4.256	-1.500	-1.500

Toelichting incidentele lasten:

Jeugd Norm voor opdrachtgeverschap:

In het kader van de norm voor opdrachtgeverschap is er een regionale visie Jeugd vastgesteld. Vanwege een temporisering in de uitvoering van dit traject voor 2024 t/m 2026 is rekening gehouden met € 150.000 per jaar aan extra kosten.

Zorg continuïteit:

Om in het geval van faillissementen zorgcontinuïteit te garanderen (tot de overdracht is geregeld) wordt door de curator soms om een doelbijdrage aan WBO gevraagd. Deze kosten worden binnen WBO op basis van het solidariteitsprincipe verdeeld over de deelnemende gemeenten.

Beweging naar de voorkant:

In 2025 wordt gestart met een POC (Proof of Concept) van het Stevig Lokaal Team (SLT) die doorloopt tot en met 2026, waardoor hiervoor in 2026 € 500.000 is opgenomen

Kansengelijkheid:

Met ingang van 2027 is het budget komen te vervallen.

GR GIA:

Voor de bijdrage aan de financiering van de renovatie van de vrouwenopvang is voor 2026 € 115.000 opgenomen.

Tijdelijke huisvesting Bunthoef:

In het kader van de nieuwbouw is voor het demonteren van de tijdelijke huisvesting € 16.000 opgenomen in 2026.

Bijdrage Animo:

Vanaf 2028 stopt de bijdrage aan het samenwerkingsverband Vitaal Oosterhout (Animo).

Opvang Oekraïners:

Voor de kosten voor de opvang is een budget van € 5 miljoen opgenomen. Omdat het een crisis is, die niet te voorspellen is hoelang deze duurt is de afspraak dit onderdeel jaarlijks bij de begroting te beoordelen en op te nemen.

Agenda arbeidsmarkt en economie:

Voor het actieprogramma Oosterhout Werkt Meer voor elkaar was budget beschikbaar voor deze bestuursperiode, dus tot en met 2026.

Verhalen vertellen:

Het budget voor Verhalen vertellen is met ingang van 2027 komen te vervallen.

Soorten managementplan (SMP):

De kosten voor het opstellen van een SMP bedragen in 2027 € 200.000. Het project is doorgevoerd van 2026 naar 2027.

Grote Oogst:

Het project Grote Oogst op bedrijventerrein Vijf Eiken dat is gestart in 2022 is erop gericht om samen met ondernemers collectieve verduurzamingsmaatregelen te realiseren. Het project wordt voor één derde gefinancierd door de ondernemers, de provincie en de gemeente. Vanuit de ondernemers van bedrijventerrein Weststad is het initiatief gekomen om een verkenning te starten naar gezamenlijke verduurzamingsmaatregelen. Het budget is bedoeld voor het laten uitvoeren van onderzoeken, het organiseren van activiteiten en het vergroten van de organisatiegraad. Dit budget betreft het gemeentelijke deel van de bijdrage.

Uitkeringen gewezen personeel:

Voor de betaling van de WW-uitkeringen van gewezen personeel zijn voor de periode t/m 2027 budgetten opgenomen.

Storting in vrije reserve:

Voor toekomstige investeringen zijn gelden gestort in de vrije reserve. Een nieuw college kan, mede op basis van de nieuwe toekomstvisie, bepalen welke investeringen de komende jaren prioriteit dienen te krijgen.

Incidentele baten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Zorg en werk				
GR Beschermde wonen	553			
Opvang Oekraïners	5.000			
Totaal	5.553	-	-	-

Toelichting op incidentele baten:

GR Beschermde wonen:

Op basis van de conceptbegroting wordt verwacht € 1.253.000 terug te krijgen in 2026. Vanaf 2027 is hiervoor € 700.000 opgenomen

Opvang Oekraïners:

Voor de opvang van de Oekraïners is de verwachting dat van het Rijk aan SPUK-inkomsten € 5 miljoen wordt ontvangen. Omdat het een crisis is, die niet te voorspellen is hoelang deze duurt is de afspraak dit onderdeel jaarlijks bij de begroting te beoordelen en op te nemen.

8.8 Structurele exploitatieruimte

Een belangrijke eis voor materieel evenwicht in de begroting is dat structurele lasten zijn afgedekt door structurele baten in de begroting. Incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten, waaronder onttrekking aan reserves. Het onderscheid tussen incidenteel en structureel is niet altijd even scherp te trekken. De Commissie BBV heeft in de notitie 'structurele en incidentele baten en lasten' daarom een nadere uitwerking gegeven van dit onderscheid.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en het jaarverslag staan een aantal financiële kengetallen opgenomen. Deze kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. Eén van deze kengetallen betreft de structurele exploitatieruimte van de gemeente. De berekening hiervan is onderstaand opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
A Structurele lasten	232.232	235.896	241.591	239.767
B Structurele baten	242.342	240.845	243.866	242.036
C Structurele toevoeging reserves	290	754	1.033	1.231
D Structurele onttrekking reserves	2.970	3.679	5.804	7.976
E Totale baten	247.895	240.845	243.866	242.036
Structurele exploitatieruimte (B-A+D-C) ÷ E x 100%	5,16	3,27	2,89	3,72

Structurele mutaties reserves

Voor het beoordelen of er sprake is van een sluitende begroting is het ook van belang te kijken naar de inzet van de reserves. Bij de bepaling van het structurele evenwicht, structurele lasten worden gedekt door structurele baten, kan met de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves rekening worden gehouden. Volgens het BBV worden toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende bestemmingsreserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten.

8.9 Investerings

8.9.1 Totaal investeringen 2026-2029

In de Kadernota 2026 is besloten tot een structureel investeringsvolume van € 6.014.000, exclusief investeringen op het gebied van riolering en afvalverwijdering (deze worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarieven), het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) en de tractiemiddelen. Het investeringsniveau is tevens exclusief specifieke investeringen ten laste van reserves en exclusief de apparaatskosten. Vanaf 2028 is een investeringsplafond van € 2 miljoen opgenomen voor het Huisvestingsplan Onderwijs.

Bij het opstellen van de begroting 2026 is het investeringsplafond voor de openbare ruimte verhoogd met € 500.000 in 2026, oplopend tot € 1.000.000 in 2028. Uit het Integraal Maatschappelijk Beheerkader is gebleken dat het beschikbare en benodigd budget voor het onderhoud van verhardingen niet is evenwicht is. Om het onderhoud van de verhardingen op gemiddeld B-niveau te onderhouden is het investeringsplafond verhoogd.

De totale investeringen zijn onderverdeeld in verschillende beleidsterreinen. De investeringen bestaan uit investeringen waarvan de kapitaallasten in de begroting zijn opgenomen, de zogenaamde reguliere investeringen, en uit investeringen die gedekt worden uit reserves, via een kostendekkend tarief, via de grondexploitatie of door bijdragen van derden.

In onderstaande tabel zijn de totale investeringsbedragen opgenomen, per beleidsterrein:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Vast plafond	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Openbare ruimte	4.900	19.612	5.217	5.397	5.397
Sport	865	2.792	865	865	865
Informatisering	50	-	50	50	50
Accommodatiebeheer	306	306	3.581	306	306
Incidentele investeringen	393	431	393	595	393
Subtotaal	6.514	23.141	10.106	7.213	7.011
Afvalverwijdering		1.182	132	132	132
Riolering		5.450	5.150	5.205	5.175
Tractiemiddelen		1.300	2.750	600	195
Onderwijshuisvesting (IHP)		29.694	14.412	6.108	2.000
Equalit		1.500	1.500	1.500	1.500
Activering personele kosten		1.373	1.373	1.373	1.373
Totaal investeringen		63.640	35.423	22.131	17.386

8.9.2 Investerings per beleidsterrein

In de onderstaande overzichten is per beleidsterrein aangegeven welke investeringen voor 2026-2029 gepland zijn (moment van aanvraag). En tevens is aangegeven waar de investeringen uit gedekt worden.

Openbare ruimte

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Bewonersinitiatieven	*	*	*	*	Reguliere investering
Civieltechnische kunstwerken en havens	*	*	*	*	Reguliere investering
Programma openbare verlichting	*	*	*	*	Reguliere investering
Programma groen	*	*	*	*	Reguliere investering
Programma speeltoestellen	*	*	*	*	Reguliere investering
30 km/zone Den Hout	*				Reguliere investering
Heijligerweg (klein onderhoud gedeelte bocht Heijligerweg-Vrachelsestraat)	*				Reguliere investering
Statendamweg (Bovensteweg-Oostpolderweg)	*				Reguliere investering
Klein Oosterhout (buitengebied Dorst)	*				Reguliere investering
Beneluxweg (Europaweg-Brug)	*				Reguliere investering
Dommelbergenweg	*				Reguliere investering
Energieweg (tot onderdoorgang Bovensteweg)	*				Reguliere investering
Wilhelminalaan (sluis tot Wilhelminalaan Oost)	*				Reguliere investering
Fietspad Kerkenpad	*				Reguliere investering
Fietspad Statendamweg (Vaartweg-Oostpolderweg)	*				Reguliere investering
Programma asfaltverhardingen	*				Reguliere investering
Gravendam	*				Reguliere investering
Programma VRI-installaties	*				Reguliere investering
30 km/zone Kruidenlaan	*				Reguliere investering en dekking mobiliteitsfonds
Arkendonk	*				Dekking Grex en subsidie
Doorstroming Ov Abdis van Thornstraat: reconstructie rotonde Strijstraat/Pasteurlaan/Amphiaterein	*				Dekking mobiliteitsfonds en subsidie
Gedeeltelijke reconstructie kruising Trommelen	*				Dekking mobiliteitsfonds

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
OV Hub Amphiaterein	*				Dekking mobiliteitsfonds en subsidie
Oostpolderweg middendeel	*	*			Dekking mobiliteitsfonds
Aandachtsbuurten		*	*	*	Reguliere investering
Hoofdwegenstructuur en verkeersveiligheid		*	*	*	Reguliere investering
Verkeersmaatregelen Paterserf		*			Dekking mobiliteitsfonds
Kwaliteitsverbetering			*	*	Reguliere investering
Programma klimaatadaptieve maatregelen			*	*	Reguliere investering
Nog in te vullen	*	*	*	*	Reguliere investering

Sport

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Voetbalclub OVV	*				Reguliere investering
Nieuwbouw + tijdelijke kleedaccommodatie OVV	*				Reguliere investering
Verlichting hoofdveld TSC	*				Reguliere investering
Smeervloeren TSC	*				Reguliere investering
Plafond gymzaal Ridderstraat	*				Reguliere investering
Verlichting zwembad De Warande	*				Reguliere investering
Renovatie toiletten/kleedlokalen gymzaal Kruidenlaan		*			Reguliere investering
Gevelbeplating VVO		*			Reguliere investering
Overkapping inclusief bestrating en elektra opslag buitensportmaterialen De Warande		*			Reguliere investering
Vervangen diverse hekwerken buitensport/De Warande		*			Reguliere investering
Contactloos maken lockers De Warande		*			Reguliere investering
Vervangen speleiland trapjesbad De Warande		*			Reguliere investering
Renovatie toplaag kunstgrasveld v.v. Irene '58			*		Reguliere investering
Herinrichting beleefstuin De Warande			*		Reguliere investering
Toplaagrenovatie kunstgrasveld v.v. Neerlandia '31				*	Reguliere investering
Nog in te vullen		*	*	*	Reguliere investering

Informatisering

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Projecten informatieplan		*	*	*	Reguliere investering

Accommodatiebeheer

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Verduurzamen gemeentelijke accommodaties	*		*	*	Reguliere investering
Technische installaties gemeentelijke accommodaties	*	*	*	*	Reguliere investering
Bouwkundige werkzaamheden gemeentelijke accommodaties	*	*	*	*	Reguliere investering
Activiteitencentrum Arkendonk		*			Dekking Grex en vrije reserve

Incidentele investeringen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Doorontwikkeling informatiebeheer	*	*	*	*	Reguliere investering
Doorontwikkeling datafundament	*	*	*	*	Reguliere investering
Restauratie toren St. Jansbasiliek	*				Reguliere investering en subsidie
Fietsenstallingen	*				Reguliere investering
Refurbishing Uri lift	*				Reguliere investering
Parkeerautomaten			*		
Nog in te vullen		*		*	Reguliere investering

Afvalverwijdering

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Cyclische vervanging ondergrondse containers	*	*	*	*	Dekking via tarieven
Cyclische vervanging containers milieustraat	*	*	*	*	Dekking via tarieven
Refurbishen ondergrondse afvalcontainers	*				Dekking via tarieven
Voorsorteerportaal circulair ambachtsnetwerk	*				Dekking via tarieven

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Aanschaf en plaatsing onder- en bovengrondse papiercontainers bij hoogbouwlokalities	*				Dekking via tarieven

Riolering

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Vervanging vrij verval afvalwaterriolen	*				Dekking via tarieven
Programma rioolvervangingen	*				Dekking via tarieven
Rioolrenovatie afvalwaterriolen	*				Dekking via tarieven
Vervanging gemalen & pompunits	*				Dekking via tarieven
Baggeren	*				Dekking via tarieven
Drukleiding	*				Dekking via tarieven
Vervangen persleidingen van vóór 1985	*				Dekking via tarieven
Watergerelateerde klimaatmaatregelen bij wegenprojecten	*				Dekking via tarieven
Wijzigen tunnelgemaal Houteindsestraat	*				Dekking via tarieven
Waterader deelprojecten	*				Dekking via tarieven
Aanleg hemelwaterriool Kruidenlaan	*				Dekking via tarieven
Aanleg hemelwaterriool Broekstraat	*				Dekking via tarieven
Overstort/duiker Abraham Kuijperstraat	*				Dekking via tarieven
Relinen Effentweg westelijk deel	*				Dekking via tarieven
Dammeren/verwijderen Effentweg oostelijk deel	*				Dekking via tarieven
Relinen Kasteeldreef	*				Dekking via tarieven
Rioolvervanging Hoogstraat	*				Dekking via tarieven
Rijksweg Dorst fase 2 en fase 3	*				Dekking via tarieven
Nog in te vullen		*	*	*	Dekking via tarieven

Tractiemiddelen

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Perscontainer	*				Reguliere investering
Veegmachines	*				Reguliere investering
Uitbreiding laadinfrastructuur	*	*			Reguliere investering
Vrachtauto's		*			Reguliere investering
Maaimachines		*			Reguliere investering
Bestelauto's		*			Reguliere investering
Bestelauto's met kraan			*		Reguliere investering

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Stofzuiger		*			Reguliere investering
Aanhangwagens		*			Reguliere investering
Oplegger				*	Reguliere investering
Bakwagens				*	Reguliere investering

Integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Hanze College	*				Dekking reserve IHP en bijdrage Hanzecollege
Menorah uitbreiding nieuwkomersvoorziening	*				Dekking reserve IHP
De Ontdekking	*				Dekking reserve IHP
Rubenshof	*				Dekking reserve IHP en reguliere investering
Sterrendonk		*			Dekking reserve IHP
Nieuwe schoollocatie Oosterhout-West		*			Dekking reserve IHP
Muldersteeg		*			Reguliere investering
De Toekomst			*		Dekking reserve IHP en vrije reserve
Nog in te vullen			*	*	Reguliere investering

Equalit

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	
Vervangingsinvesteringen klantgebonden hardware	*	*	*	*	

8.9.3 Delegeren van investeringen 2026

Voor het delegeren van investeringen door de gemeenteraad aan het college zijn in de program-mabegroting de volgende criteria opgenomen:

- Investeringsen, die vallen onder vervangingsinvesteringen;
- Investeringsen passend binnen een vastgesteld beheerplan;
- routinematige investeringen c.q. investeringen die een hoge mate van uitvoerend karakter hebben.

Uitgezonderd zijn investeringen, waarbij:

- de kaders onvoldoende duidelijk zijn;
- investeringen ten laste van reserves.

Delegatie vindt uiteraard plaats binnen de vooraf bepaalde budgettaire kaders, zijnde de plafonds per beleidsveld. Bij mogelijke overschrijding ervan, dient de investering alsnog voorgelegd te worden aan de raad. Verantwoording over de voortgang van de investeringen wordt door het college afgelegd via de concernrapportages en de jaarrekening.

Uitgangspunt bij dit voorstel voor delegatie is wel delegeren tenzij. Na delegatie van de investeringen door de raad aan het college worden individuele investeringen pas beschikbaar gesteld (begrotingswijziging) na concrete uitwerking van de plannen en een collegebesluit. Pas hierna kan door de organisatie gestart worden met de daadwerkelijke uitvoering.

Op basis van bovenstaande criteria en de investeringsplanning 2026 wordt voorgesteld om de volgende investeringen voor 2026 **NIET** te delegeren aan het college:

- Arkendonk;
- Doorstroming Ov Abdis van Thornstraat;
- Gedeeltelijke reconstructie kruising Trommelen;
- OV Hub Amphiaterein;
- Oostpolderweg middendeel;
- Voetbalclub OVV;
- Nieuwbouw + tijdelijke kleedaccommodatie OVV.
- Hanze College;
- Menorah uitbreiding nieuwkomersvoorziening;
- De Ontdekking;
- Rubenshof.

Voor het totale overzicht van de investeringen in 2026 wordt verwezen naar bijlage 9.2 Overzicht investeringen 2026.

⁴ Bebouwd terrein plus terrein bestemd voor verkeer en recreatie, conform CBS-definitie. Deze cijfers zijn voor het laatst door het CBS bijgewerkt in 2017.

⁵ Instellingen, tehuizen en opvanglocaties.

⁶ Aantrekkingskracht van een woonkern. Neemt toe met het kwadraat van het aantal inwoners, waarbij de afstand wordt gemeten over de weg. Hoe groter de woonkern, hoe meer potentiële klanten deze aantrekt (zwaartekrachtmodel).

9 Bijlagen

9.1 Kerngegevens

Niet alle cijfers per 31 december 2024 zijn bij het opstellen van dit document al definitief vastgesteld door de verschillende organisaties, zoals het CBS en UWV. De cijfers per 31 december 2025 en 2026 zijn gebaseerd op de meest actuele prognoses.

9.1.1 Fysieke structuur

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Oppervlakte in hectares:	7.309	7.309	7.309
Stedelijk gebied ⁴	33%	33%	33%
Agrarisch gebied	46%	46%	46%
Bos- en open natuurgebied	19%	19%	19%
Binnenwater	2%	2%	2%
Aantal woonobjecten:			
Woningen	26.528	26.865	27.310
Woonwagens en woonboten	26	26	26
Recreatiewoningen	736	736	736
Bijzondere woongebouwen ⁵	18	20	20
Centrumfunctie van de gemeente⁶:			
Lokale centrumfunctie	58.940	58.940	58.940
Regionale centrumfunctie	52.050	52.050	52.050
Regionaal Klantenpotentieel	48.250	48.250	48.250
Overige indicatoren:			
Gemiddelde woningbezetting ⁷	2,16	2,16	2,15
Omgevingsadressendichtheid ⁸	1.590	1.605	1.605

9.1.2 Sociale structuur

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal aantal inwoners:	58.380	58.975	59.810
o t/m 19 jaar	11.916	11.950	12.075

⁷ Gemiddeld aantal personen in een woning (dus exclusief inwoners die wonen in een zorginstelling, woonwagens, opvanglocatie of recreatiepark).

⁸ Gemiddeld aantal adressen per vierkante kilometer binnen een straal van één kilometer. Indicator voor de stedelijkheid van een gemeente: Oosterhout is een matig stedelijke gemeente.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
20 t/m 64 jaar	32.551	32.745	33.045
65 jaar en ouder	13.913	14.280	14.690
Aantal inwoners met migratieachtergrond⁹:	14.073	14.515	14.965
Uit Europa	4.666	4.815	4.935
Van buiten Europa	9.407	9.700	10.030
Aantal leerlingen in de Oosterhoutse scholen¹⁰:	7.836	7.800	7.780
Primair onderwijs	4.722	4.710	4.700
Voortgezet onderwijs	3.114	3.090	3.080
Aantal uitkeringsgerechtigden:	4.186	4.235	4.355
Participatie Wet (PW) tot pensioenleeftijd	811	835	810
Aanvullende voorzieningen (IOAW, IOAZ)	27	25	25
Werkloosheidswet (WW)	569	640	660
Arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA, Wajong)	2.779	2.735	2.860

9.1.3 Financiële structuur

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal gemeente (bedragen x € 1.000):			
Lasten	233.354	241.653	247.125
Opbrengst onroerendezaakbelastingen	15.273	16.493	16.590
Afvalstoffen- en rioolheffing	15.265	16.294	15.916
Algemene uitkering gemeentefonds	126.105	127.933	133.752
Reserves per 31 december	181.895	169.995	194.351
Langlopende schulden per 31 december	63.811	76.268	76.320
Per inwoner (bedragen x € 1):			
Lasten	3.997	4.040	4.132
Opbrengst onroerendezaakbelastingen	262	276	277
Afvalstoffen- en rioolheffing	261	272	266
Algemene uitkering gemeentefonds	2.160	2.139	2.236
Reserves per 31 december	3.116	2.842	3.249
Langlopende schulden per 31 december	1.093	1.275	1.276

⁹ Personen zelf in het buitenland geboren (eerste generatie) plus personen in Nederland geboren uit in het buitenland geboren ouders (tweede generatie).

9.2 Overzicht investeringen 2026

Omschrijving	College	Raad
Openbare ruimte	*	
Bewonersinitiatieven	*	
Civieltechnische kunstwerken en havens	*	
Programma openbare verlichting	*	
Programma groen	*	
Programma speeltoestellen	*	
30 km/zone Den Hout	*	
Heijligerweg (klein onderhoud gedeelte bocht Heijligerweg-Vrachelsestraat)	*	
Statendamweg (Bovensteweg-Oostpolderweg)	*	
Klein Oosterhout (buitengebied Dorst)	*	
Beneluxweg (Europaweg-Brug)	*	
Dommelbergenweg	*	
Energieweg (tot onderdoorgang Bovensteweg)	*	
Wilhelminalaan (sluis tot Wilhelminakanaal Oost)	*	
Fietspad Kerkenpad	*	
Fietspad Statendamweg (Vaartweg-Oostpolderweg)	*	
Programma asfaltverhardingen	*	
Gravendam	*	
Programma VRI-installaties	*	
30 km/zone Kruidenlaan	*	
Arkendonk		*
Doorstroming Ov Abdis van Thornstraat: reconstructie rotonde Strijenstraat/Pasteurlaan/Amphiaterein		*
Gedeeltelijke reconstructie kruising Trommelen		*
OV Hub Amphiaterein		*
Oostpolderweg middendeel		*
Sport		
Voetbalclub OVV		*
Nieuwbouw + tijdelijke kleedaccommodatie OVV		*
Verlichting hoofdveld TSC	*	
Smeervloeren TSC	*	
Plafond gymzaal Ridderstraat	*	
Verlichting zwembad De Warande	*	

¹⁰ Aantal leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs in de gemeente Oosterhout (ongeacht de woongemeente), inclusief de leerlingen op het speciaal onderwijs.

Omschrijving	College	Raad
Informatisering		
Niet van toepassing.		
Accommodatiebeheer		
Verduurzamen gemeentelijke accommodaties	*	
Technische installaties gemeentelijke accommodaties	*	
Bouwkundige werkzaamheden gemeentelijke accommodaties	*	
Incidentele investeringen		
Doorontwikkeling informatiebeheer	*	
Doorontwikkeling datafundament	*	
Restauratie toren St. Jansbasiliek	*	
Fietsenstallingen	*	
Refurbishing Uri lift	*	
Afvalverwijdering		
Cyclische vervanging ondergrondse containers	*	
Cyclische vervanging containers milieustraat	*	
Refurbishen ondergrondse afvalcontainers	*	
Voorsorteerportaal circulair ambachtsnetwerk	*	
Aanschaf en plaatsing onder- en bovengrondse papiercontainers bij hoogbouwlocaties	*	
Riolering		
Vervanging vrij verval afvalwaterriolen	*	
Programma rioolvervangingen	*	
Rioolrenovatie afvalwaterriolen	*	
Vervanging gemalen & pompunits	*	
Baggeren	*	
Drukleiding	*	
Vervangen persleidingen van vóór 1985	*	
Watergerelateerde klimaatmaatregelen bij wegenprojecten	*	
Wijzigen tunnelgemaal Houteindsestraat	*	
Waterader deelprojecten	*	
Aanleg hemelwaterriool Kruidenlaan	*	
Aanleg hemelwaterriool Broekstraat	*	
Overstort/duiker Abraham Kuijperstraat	*	
Relinen Effentweg westelijk deel	*	
Dammeren/verwijderen Effentweg oostelijk deel	*	
Relinen Kasteeldreef	*	
Rioolvervanging Hoogstraat	*	
Rijksweg Dorst fase 2 en fase 3	*	
Tractiemiddelen		

Omschrijving	College	Raad
Perscontainer	*	
Veegmachines	*	
Uitbreiding laadinfrastructuur	*	
Integraal huisvestingsplan onderwijs		
Hanzecollege		*
Menorah uitbreiding nieuwkomersvoorziening		*
De Ontdekking		*
Rubenshof		*
Equalit		
Vervangingsinvesteringen klantgebonden hardware	*	

9.3 Overzicht taakvelden per programma

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Zorg en welzijn	71.865	75.678	75.296	74.538	74.128
1.2 Openbare orde en veiligheid	88	103	103	103	103
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.182	1.142	1.119	1.093	1.092
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.167	9.502	9.318	8.561	8.376
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	796	807	807	807	807
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	5.280	9.964	9.734	9.672	9.624
6.3 Inkomensregelingen	4.676	4.827	4.845	4.845	4.845
6.4 WSW en beschut werk	9.636	9.466	9.372	9.444	9.268
6.5 Arbeidsparticipatie	3	3	3	3	3
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.234	3.146	3.146	3.146	3.146
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	8.324	8.284	8.284	8.284	8.284
6.712 Begeleiding (WMO)	-	6.172	6.172	6.172	6.172
6.713 Dagbesteding (WMO)	859	881	881	881	881
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-402	-817	-379	-379	-379
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	151	140	140	140	140
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	13.097	10.387	10.079	10.079	10.079
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	427	500	500	500	500
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	7.875	5.904	5.904	5.904	5.904
6.791 PGB WMO	6.722	550	550	550	550
6.792 PGB Jeugd	375	350	350	350	350
6.821 Jeugdbescherming	1.215	1.022	1.022	1.022	1.022
6.822 Jeugdclassering	185	139	139	139	139
7.1 Volksgezondheid	2.798	3.052	3.052	3.067	3.067
7.4 Milieubeheer	136	113	114	114	114
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	41	41	41	41	41
Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	7.237	6.066	6.166	6.804	8.441
0.5 Treasury	5	1	2	2	3
3.1 Economische ontwikkeling	1.139	977	834	828	828
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	96	51	52	52	52
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-20	10	11	11	11
3.4 Economische promotie	469	452	460	462	462
4.2 Onderwijshuisvesting	4.009	2.982	3.208	3.850	5.487
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.054	1.157	1.160	1.160	1.159
5.6 Media	316	364	365	365	365

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	71	74	76	76	76
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	98	-2	-2	-2	-2
6.4 WSW en beschut werk	-	-	-	-	-
Sport en cultuur	10.553	10.493	11.525	11.466	11.401
5.1 Sportbeleid en activering	590	648	707	707	707
5.2 Sportaccommodaties	4.084	4.118	5.164	5.090	5.016
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.766	3.560	3.651	3.660	3.665
5.4 Musea	282	256	257	258	258
5.5 Cultureel erfgoed	23	28	28	28	28
5.6 Media	1.808	1.883	1.718	1.723	1.727
Duurzaamheid en klimaat	13.826	13.151	13.859	14.083	14.257
2.4 Economische havens en waterwegen	15	81	75	75	75
7.2 Riolerings	6.056	5.421	5.826	6.155	6.320
7.3 Afval	4.566	4.450	4.646	4.765	4.773
7.4 Milieubeheer	3.181	3.181	3.294	3.070	3.071
8.3 Wonen en bouwen	8	18	18	18	18
Wonen en mobiliteit	20.034	17.894	19.046	19.526	20.780
0.1 Bestuur	113	115	117	117	117
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	922	998	990	991	984
0.5 Treasury	-33	-198	-198	-198	-198
0.63 Parkeerbelasting	-433	-463	-463	-643	-683
0.64 Belastingen overig	-142	-142	-142	-142	-142
1.2 Openbare orde en veiligheid	309	359	366	367	367
2.1 Verkeer en vervoer	9.624	9.192	9.619	10.144	11.218
2.2 Parkeren	-603	-1.082	-1.095	-1.102	-1.037
2.4 Economische havens en waterwegen	60	34	41	48	55
2.5 Openbaar vervoer	124	109	113	116	118
5.5 Cultureel erfgoed	107	73	68	70	76
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.182	5.261	5.393	5.508	5.571
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.003	2.679	2.728	2.863	2.933
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	15	-10	-10	-10	8
8.3 Wonen en bouwen	1.786	969	1.519	1.397	1.393
Veiligheid	5.465	6.044	6.653	6.788	6.784
0.64 Belastingen overig	-101	-133	-133	-133	-133
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.289	4.320	4.335	4.344	4.340
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.277	1.857	2.451	2.577	2.577
6.821 Jeugdbescherming	-	-	-	-	-

Omschrijving	Begroot 2025	Begroot 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Meer voor elkaar	5.739	5.601	5.683	5.514	5.749
0.1 Bestuur	3.302	3.423	3.437	3.437	3.437
0.2 Burgerzaken	2.046	1.977	2.028	1.859	2.094
0.8 Overige baten en lasten	295	295	306	306	306
2.1 Verkeer en vervoer	96	-94	-88	-88	-88
Algemene middelen	-163.758	-167.522	-166.181	-164.662	-165.552
0.5 Treasury	-2.236	-80	-79	-79	-79
0.61 OZB woningen	-8.845	-8.915	-8.915	-9.415	-9.415
0.62 OZB niet-woningen	-6.598	-6.601	-6.708	-7.708	-7.708
0.64 Belastingen overig	-163	-163	-163	-163	-163
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-128.149	-133.752	-131.334	-127.514	-127.950
0.8 Overige baten en lasten	-670	-722	-996	-943	-1.177
3.4 Economische promotie	-1.141	-1.710	-1.710	-1.710	-1.710
7.2 Riolering	-8.309	-8.157	-8.636	-9.196	-9.402
7.3 Afval	-7.647	-7.422	-7.640	-7.934	-7.948
Overhead	25.900	26.120	26.084	28.338	28.390
0.4 Overhead	25.900	26.120	26.084	28.338	28.390
Equalit	3.280	1.252	-472	-723	-382
0.4 Overhead	3.280	1.252	-472	-723	-382
Onvoorzien	100	100	100	100	100
0.8 Overige baten en lasten	100	100	100	100	100
Vennootschapsbelasting	2	2	2	2	2
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	2	2	2	2	2
Mutaties reserves	-403	4.353	1.548	-2.547	-4.863
0.10 Mutaties reserves	-403	4.353	1.548	-2.547	-4.863
	-160	-768	-691	-773	-765

9.4 Sustainable Development Goals

De 17 Sustainable Development Goals (SDG's), oftewel de duurzame werelddoelen, geven houvast en richting aan hoe we van de wereld en de lokale samenleving een betere plek kunnen maken voor 2030. Gemeente Oosterhout is een Global Goals Gemeente. Samen met bedrijven, organisaties en de bewoners van Oosterhout, Den Hout, Oosteind en Dorst maken we impact om onze gemeente mooier en gezonder te maken.

In 2019 maakte 6,2 procent van de Nederlandse bevolking deel uit van een huishouden met een inkomen onder de lage-inkomensgrens. SDG 1 is gericht op de afname van armoede in al haar vormen. Zowel financiële aspecten als de impact van armoede op het leven van mensen maken daar deel van uit.

Als lokale overheid verkeert gemeente Oosterhout in de ideale positie om mensen die in armoede leven ter plekke te identificeren. De gemeente biedt bovendien hulp bij een laag inkomen, van informatie over ondersteuning en regelingen tot handvaten om inkomsten te verhogen en uitgaven te verlagen. Door ondersteuning van initiatieven als "Stichting Leergeld" en de "Goederenbank De Baronie" biedt gemeente Oosterhout verbinding en praktische hulp. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Omvang, aard en oorzaken van armoede en ongelijkheid in de gemeente in kaart brengen
- Kinderarmoede bestrijden
- Bijstand toekennen
- Schuldpreventie
- Schuldhulpverlening
- Burgers pro-actief informeren over toeslagen waar zij recht op hebben en over beslagvrije voet
- Maatregelen om woon- en zorgkosten te beperken
- Inzet en professionalisering sociale wijkteams
- Maatregelen ter versterking zelfredzaamheid burgers
- Inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt versterken

Vergeleken met andere landen komt ondervoeding in Nederland niet vaak voor. Bij ons ligt de nadruk van dit doel op de duurzaamheid van de voedselproductie en de impact ervan op de kwaliteit van de leefomgeving en het dierenwelzijn. Ook voedselverspilling moet afnemen.

In Oosterhout wil de gemeente met lokale partners een voedselstrategie opstellen die gezonde eetgewoonten bevordert en het aanbod van gezond en vers voedsel stimuleert. Met onder meer aandacht voor het tegengaan van verspilling binnen de (schuld)hulpverlening. Gemeente Oosterhout ondersteunt het particuliere initiatief "Goederenbank De Baronie" dat ernaar streeft om (onverkoopbare) kwalitatief goede levensmiddelen in te zamelen en uit te delen aan particuliere huishoudens met

onvoldoende inkomsten om in hun levensonderhoud te voorzien.

[Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Aandacht voor goede voeding binnen (schuld)hulpverlening
- Bevorderen gezonde eetgewoonten en voorkomen obesitas, vooral bij kinderen
- Maatschappelijk verantwoord inkopen en bevorderen duurzame productie/consumptie zodat voedselzekerheid elders in de wereld en voor toekomstige generaties niet wordt ondermijnd
- Zie ook: VNG programma 'Landelijk gebied'

3
GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN

Het voorkomen van voortijdige sterfte veroorzaakt door overdraagbare en niet-overdraagbare ziektes en psychische problemen staat hoog op de VN-agenda. Het aanpakken van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik kan de gezondheid van veel Nederlanders verbeteren.

Gemeente Oosterhout vindt het belangrijk dat iedereen in de samenleving mee kan doen. De gemeente streeft er daarom naar om met professionele wijkteams en partners in de zorgketen betaalbare en tijdige zorg op maat te bieden en sociaaleconomische gezondheidsverschillen tegen te gaan. Niet alleen ondersteuning van de zelfredzaamheid van ouderen en mensen met een beperking staan centraal in verschillende initiatieven waaronder de "Wijk GGZ-er", maar ook waardering van de mantelzorg krijgt bijzondere aandacht. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Lokale regie over en inkoop jeugdzorg, ouderenzorg en zorg voor verwarde personen
- Betaalbaarheid, tijdigheid en continuïteit van de zorg
- Gezonde leefstijl bevolking bevorderen
- Voorzieningen voor sport, recreatie en ontmoeting
- Zelfredzaamheid en zelfstandig wonen van ouderen en mensen met beperking ondersteunen
- Dagbesteding ouderen
- Ondersteuning mantelzorgers
- Ondersteuning inwoners met complexe problematiek m.b.t. straf en zorg
- Tegengaan suïcide
- Maatregelen gericht op preventie en behandeling verslaving
- Zorgen voor verkeersveiligheid en schone lucht, terugdringen fijnstof uit verkeer en veehouderij

4
KWALITEITS-
ONDERWIJS

Adequaat onderwijs is voor mensen in alle leeftijdscategorieën en in alle levensfasen van belang, van voorschoolse educatie tot 'een leven lang leren'. Onderwijs zorgt ervoor dat de werkenden over vaardigheden beschikken om te kunnen functioneren in een kennisintensieve omgeving.

Gemeente Oosterhout wil optimale en gelijke ontwikkelingskansen bevorderen door met lokale partners integrale en inclusieve kindcentra te creëren. De gemeente zorgt bijvoorbeeld voor goede huisvesting van alle scholen, handhaaft de leerplicht en regelt waar nodig het leerlingenvervoer. Centraal staat het voor alle kinderen mogelijk maken van deelname aan sport, schoolreisjes en andere activiteiten. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Onderwijsinfrastructuur (gebouwen), gezonde en veilige scholen
- Voor- en vroegschoolse educatie
- Handhaven leerplicht, voortijdig schoolverlaten
- Zorgen voor passend onderwijs
- Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren
- Aanpak laaggeletterdheid en taalachterstanden
- Segregatie en ongelijke kansen tegengaan
- Brede toegang tot kunst en cultuur
- Creëren zinvol werk
- Onderwijs voor vluchtelingen
- Soepele overgang 18- naar 18+ Effectief jongerenwerk
- Ontwikkelingsmogelijkheden voor werknemers gemeente
- Educatie voor duurzame ontwikkeling

5
GENDER-
GELIJKHEID

De mate van gelijkheid wordt onder meer afgemeten aan verschil in beloning voor arbeid, arbeidsdeelname en de positie van mannen en vrouwen in bedrijfsleven en bestuur. Een andere specifieke doelstelling binnen deze SDG is het terugdringen van geweld gericht tegen vrouwen.

Met aandacht voor gendergelijkheid in gemeentelijk beleid levert de gemeente een actieve bijdrage aan het behalen van dit doel. Zo zorgt de gemeente onder meer voor veilige, voldoende verlichte straten en openbare ruimtes en bevordert het de participatie van vrouwen in lokale activiteiten. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- (Huiselijk) geweld tegen vrouwen en seksuele exploitatie tegengaan, zorgen voor veilige opvang
- Bevorderen participatie (laagopgeleide en allochtone) vrouwen op lokale arbeidsmarkt, in maatschappelijke en publieke functies, consultaties
- Als werkgever: gelijke betaling voor mannen en vrouwen
- Opties voor parttime werk
- Zorgen voor evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies
- Inzet ten behoeve LHBT
- Maatschappelijk verantwoord inkopen, rekening houdend met arbeidsomstandigheden

6**SCHOON WATER
EN SANITAIR**

De toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen is goed geregeld in Nederland. De focus van deze SDG ligt bij ons op waterkwaliteit en de efficiëntie van watergebruik.

De gemeente biedt toegang tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen en toegang tot gepaste sanitaire voorzieningen. Zo worden in gemeente Oosterhout op scholen watertappunten geplaatst en kunnen kinderen tijdens de pauze op een makkelijke en gezonde manier hun dorst lessen. Dankzij de regeling Gezonde School kunnen scholen een of meerdere watertappunten aanschaffen. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Inzameling en transport van stedelijk afvalwater
- Doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater
- Structurele nadelige gevolgen grondwaterstand zoveel mogelijk beperken

7**BETAALBAAR EN
DUURZAME
ENERGIE**

De ontwikkeling en het gebruik van technologieën voor energiebesparing en hernieuwbare energiebronnen zijn een wezenlijk middel om energieverbruik en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Dit heeft een positief effect op onze welvaart.

Gemeente Oosterhout heeft verschillende ambities op het gebied van duurzaamheid en klimaatbeleid en werkt samen met andere gemeenten aan de Regionale Energie-strategie (RES). Een van de wensen is genoeg groene stroom opwekken voor alle huishoudens binnen Oosterhout. Dit wordt onder meer gerealiseerd door Zon op Bedrijfsdaken en het Energiepark A59, waar zonne- en windenergie zullen worden opgewekt. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Met stakeholders in kaart brengen en gebruiken van het lokale en regionale (ruimtelijke) potentieel voor opwekking van hernieuwbare energie; opbrengsten herinvesteren in regio; integrale en regionale aanpak
- Met burgers, bedrijven, woningcorporaties e.a. verduurzamen bebouwde omgeving; duurzaam ontwerp en beheer van het eigen en maatschappelijk vastgoed
- Pro-actief handhaven energie-prestatiecoëfficiënt
- Stimuleren/afspraken over energiebesparing/isolatie en duurzame energie in particuliere en sociale (huur)woningen
- Bij inkoop en aanbesteding sturen op energiezuinigheid en vermijden negatieve effecten elders (eg biomassa; grondstoffen)

8**EERLIJK WERK
EN ECONOMISCHE
GROEI**

Economische groei is pas duurzaam als kapitaal, arbeid en grondstoffen verantwoordelijk worden ingezet en als winsten en inkomens eerlijk verdeeld worden tussen burgers en bedrijven.

In Oosterhout streeft de gemeente ernaar om de economische groei in te stand houden. We ondersteunen productieve activiteiten, waardevolle banen, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de bevordering van groei van het mkb. Een van de bijdragen die de gemeente levert is ervoor te zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleid worden naar passend en blijvend werk. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Lokale en regionale economische ontwikkeling, regionale (innovatie)clusters versterken
- Samen met provincies, waterschappen, bedrijven en burgers strategie maken voor circulaire economie (zie Global Goal 12)
- Lokale arbeidsmarkt versterken, begeleiding naar werk
- Aantrekkelijk ondernemings- en vestigingsklimaat
- (Digitale) verbindingen en bereikbaarheid
- Aanpak (winkel)leegstand
- Link tussen stad en platteland versterken
- Als werkgever goede en gezonde arbeidsomstandigheden bevorderen en inzetten op diversiteit
- Toerisme en recreatie in de regio stimuleren
- Zelf maatschappelijk verantwoord inkopen en bij lokale bedrijven MVO stimuleren

9**INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR**

SDG 9 streeft ernaar de mobiliteit en infrastructuur te verbeteren, en de nadelen ervan – zoals tijdverlies als gevolg van files, onveiligheid in het verkeer en druk op het milieu – te verminderen. Ook moet het bedrijfsleven innoveren en verduurzamen.

De gemeente levert een bijdrage door het aanleggen en onderhouden van veilige, duurzame en toegankelijke publieke gebouwen en infrastructuur. Belangrijk hierbij is de ontwikkeling van een betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met betaalbare en billijke toegang voor iedereen. Een voorbeeld van duurzame infrastructuur vind je in het Wilhelminakanaal voor vervoer over water van Eindhoven, via Tilburg en Oosterhout naar de zeehaven van Rotterdam en terug. Daarnaast is er ruimte voor een nieuw bedrijventerrein, Everdenberg-Oost: goed bereikbaar en met veel aandacht voor groen en duurzaamheid. Bovendien besteedt gemeente Oosterhout structureel aandacht aan verkeersveiligheid zodat iedereen veilig kan deelnemen aan het verkeer. Nieuwe wegen worden al op de tekentafel veilig ontworpen en de verkeersveiligheid van bestaande wegen wordt waar nodig verbeterd. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Sturen op duurzame bouw, inrichting en beheer bedrijventerreinen, energiezuinigheid (zie ook Global Goal 7) en hergebruik materialen
- Handhaving/toezicht op uitstoot en verontreiniging
- Bevorderen 'smart industry', digitale bereikbaarheid vergroten; snel internet buitengebied
- (Binnen)stedelijke en agrarische leegstand tegengaan, dorpen bereikbaar houden (doelgroepenvervoer)
- Eigen wagenpark verduurzamen
- Infrastructuur voor elektrisch verkeer, schoon openbaar vervoer en fiets; beleid gericht op tegengaan verstopping
- Bij planning infrastructuur schade aan natuur en cultuurhistorische elementen beperken/voorkomen

10

ONGELIJKHEID
VERMINDEREN

SDG 10 gaat over het verminderen van ongelijkheid tussen landen. Maar ook in eigen land is sociale samenhang onontbeerlijk voor het goed functioneren van de samenleving. Iedereen moet gelijke kansen krijgen om deel uit te maken van de sociale infrastructuur.

Oosterhout kent een rijk cultureel leven. Culturele voorzieningen en activiteiten maken de stad aantrekkelijk. De gemeente wil een samenleving bevorderen die er voor iedereen is ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, herkomst, godsdienst of economische of andere status. Daarom worden sport, cultuur en kunst breed toegankelijk gemaakt.

[Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Positie kwetsbare groepen in kaart brengen
- Segregatie in onderwijs tegengaan, schooluitval voorkomen; participatie en zelfredzaamheid van ouderen en mensen met een beperking
- Tegengaan discriminatie, intimidatie en geweld tegen minderheden
- Bevorderen sociale cohesie in wijken, ook via ruimtelijke planning en woonbeleid
- Sport, cultuur en kunst breed toegankelijk en maken
- Culturele diversiteit stimuleren, ook in de eigen organisatie
- Opvang vluchtelingen
- Huisvesting, integratie, onderwijs, gezondheid en participatie statushouders

11

DUURZAME STEDEN
EN
GEMEENSCHAPPEN

Het aanbod van betaalbare woningen bepaalt waar mensen gaan wonen, naast de werklocatie en sociale relaties. Beweging op de woningmarkt is belangrijk voor starters en doorstromers. Buitenshuis is een gezonde en veilige leefomgeving van belang.

Gemeente Oosterhout bouwt aan een veilige en leefbare toekomst voor haar inwoners. Met voldoende betaalbare woningen en voorzieningen voor alle bevolkingsgroepen. Hierbij werken we samen met organisaties, partners en inwoners aan een fijne leefomgeving. Samen bouwen we aan een duurzame toekomst waarin iedereen meedoet.

Daarnaast is er aandacht voor een gevarieerd en gespreid aanbod van passende en betaalbare woonruimte voor alle doel- en inkomensgroepen. Bovendien is het voor eigenaar-bewoners mogelijk om met een duurzaamheidslening hun bestaande woning te verbeteren en de woning energiezuiniger te maken. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Stedelijke vernieuwing in samenspel met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties; (binnen)stad en dorpskernen leefbaar en toegankelijk houden o.a. door functievermenging, passende huisvesting voor iedereen, leefbaar platteland, sociale cohesie
- Leegstand tegengaan
- Bereikbaarheid, verkeersveiligheid, openbaar vervoer
- Eigen wagenpark verduurzamen en prestatieafspraken met leveranciers
- Ruimtelijke ordening/stadsplanning en regelgeving inzetten voor behoud en versterking leefklimaat
- Monumentenzorg
- Groenbeheer, natuur- en landschapsbeheer, beeldkwaliteit dorps-entrees
- Ont-tegeling/vergroening
- Waterafvoer
- Toetsing, handhaving geluidshinder, geurhinder
- Luchtkwaliteit (actieve monitoring rond bedrijven-terreinen, wegen, veehouderij)
- Afvalbeheer
- Vergroening samen met bewoners; bomenbeleid
- Groenvoorziening en duurzaam onderhoud groen, natuur en parken in de stad, natuurspeelplaatsen

12

VERANTWOORDE
CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

Duurzame productie en consumptie, met een efficiënter gebruik van grondstoffen, verlaagt de druk op het milieu en vermindert de afhankelijkheid van die grondstoffen.

Centraal staan voor de gemeente een duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Oosterhout heeft verduurzaming hoog in het vaandel staan en wil bij aanleg en onderhoud van vastgoed, gronden en wegen gebruik maken van circulaire, gifvrije materialen en verspilling tegengaan. Een mooi voorbeeld is het NACO-

initiatief. Hierin wil de gemeente Oosterhout circulair ondernemen bevorderen en samen met Avans Hogeschool bedrijven helpen om vervolgstappen te zetten in circulariteit. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Toepassen en handhaven van duurzaamheidseisen bij nieuwbouw en renovatie
- Stimuleren circulaire en biobased economy, duurzame business modellen; samen met stakeholders lokale/regionale strategie uitwerken
- Eigen bedrijfsvoering en gemeentelijk vastgoed verduurzamen; stadsafval hergebruiken als brandstof
- Duurzaam/circulair inkopen, ook internationaal; bijscholing inkoopafdeling op duurzaamheid
- Tegengaan (voedsel)verspilling
- Afvalinzameling en scheiding, hergebruik, terugdringen restafval, aanpak zwerfvuil
- Handhaving en voorlichting, gedragsverandering stimuleren
- Eigen afvalproductie gemeenten terugdringen
- Actieve voorlichting burgers en bedrijven, natuur- en milieueducatie verzorgen

SDG 13 is gericht op de aanpak van door mensen veroorzaakte klimaatcrisis. In 2015 is het Parijs-akkoord tot stand gekomen dat beoogt klimaatverandering en de nadelige effecten daarvan te verminderen. De effecten van klimaatverandering vormen een bedreiging voor mens en natuur.

Oosterhout wil goed voorbereid zijn op een toekomst waarin het klimaat verandert. Daarom bestaan er tal van initiatieven die bewoners en bedrijven enthousiast maken voor het besparen of zelf opwekken van energie, het aanleggen van klimaatvriendelijke tuinen of het terugbrengen van de hoeveelheid afval die geproduceerd wordt. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Toepassen en handhaven van duurzaamheidseisen bij nieuwbouw en renovatie
- Stimuleren circulaire en biobased economy, duurzame business modellen; samen met stakeholders lokale/regionale strategie uitwerken
- Eigen bedrijfsvoering en gemeentelijk vastgoed verduurzamen; stadsafval hergebruiken als brandstof
- Duurzaam/circulair inkopen, ook internationaal; bijscholing inkoopafdeling op duurzaamheid
- Tegengaan (voedsel)verspilling
- Afvalinzameling en scheiding, hergebruik, terugdringen restafval, aanpak zwerfvuil
- Handhaving en voorlichting, gedragsverandering stimuleren
- Eigen afvalproductie gemeenten terugdringen
- Actieve voorlichting burgers en bedrijven, natuur- en milieueducatie verzorgen

Zeewater vormt het grootste ecosysteem ter wereld. De toenemende negatieve effecten van klimaatverandering, overbevissing en vervuiling vormen een bedreiging voor zowel de intrinsieke waarde van het ecosysteem zelf, als het nut en plezier dat mensen eraan ontleen.

De gemeente wil de waterlopen beschermen en watervervuiling tegengaan. Een duurzaam gemeentelijk riool- en afvalwaterbeheer staat centraal. Gemeente Oosterhout zoekt hierbij samenwerking met ketenpartners. Door samen te werken ontstaan duurzame oplossingen en kostenbesparingen, kan overlast voorkomen worden en de veiligheid worden gewaarborgd. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Rioolbeheer
- Integraal plan voor aanpak zwerfvuil, plastic
- Schoonhouden strand/kustgebied
- Bouwvoorschriften kust, beschermen kustlijn (met Rijk en provincie)

SDG 15 gaat over bescherming, herstel en duurzaam beheer van het leven op het land in al zijn vormen. Bescherming en herstel van ecosystemen en biodiversiteit kunnen de weerbaarheid tegen toenemende bevolkingsdruk, intensivering van landgebruik en klimaatverandering versterken.

We willen samen zorgen voor behoud, herstel en duurzaam gebruik van zoetwaterecosystemen, waaronder bossen, heide, grondwaterlagen, moerassen en meren. Hierbij willen we vrijwilligers ondersteunen en bewoners bewustmaken van bijvoorbeeld eenvoudige mogelijkheden om de tuinen klimaatvriendelijk te maken en biodiversiteit te bevorderen. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Inrichting landelijk gebied, natuurbehoud, lokale flora en fauna versterken
- Handhaving lucht-, water-, bodemkwaliteit, bescherming biodiversiteit
- Toetsing (bouw)plannen op schadelijke milieu effecten, compensatie verloren gegane natuur
- Milieuvriendelijk en actief groenbeheer, bomenbeleid gericht op behoud van bomen, landschappelijk raamwerk ontwikkelen, en behouden en versterken van waardevolle landschappen
- Duurzame inkoop, minimaal volgens de wettelijke norm

Het ervaren van onveiligheid kan een grote impact hebben op het persoonlijke leven en heeft effect op de welvaart. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instituties zijn essentieel voor het ontwikkelen en behouden van die welvaart.

De gemeente draagt zorg voor de openbare orde en veiligheid, gaat overlast tegen en zet in op preventie. Bovendien wil de gemeente burgers actief in begrijpelijke taal informeren en een mogelijke kloof dichten door extra inzet voor jongeren, ouderen en 'moeilijk te bereiken' groepen. De veiligheid en leefbaarheid in een wijk, buurt of straat is belangrijk om prettig te kunnen wonen en werken.

JONG is een onderdeel van gemeente Oosterhout en zet zich specifiek in voor kinderen en jongeren. JONG streeft naar een relatie met kinderen en jongeren die bij hen leidt tot meer betrokkenheid bij de samenleving en de gemeente: voor nu én voor later.

[Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Zorgdragen voor orde en veiligheid: toezicht en handhaving, preventie; regie op veiligheidshuizen
- Publieke verantwoording begroting, monitoring maatschappelijke impact
- Actuele communicatie strategie, burger (tevredenheids-)survey
- Versterken lokale democratie, draagvlak voor besluiten zoeken, heldere structuren voor stakeholderbetrokkenheid bij besluitvorming en uitvoering
- (Digitale) toegang tot informatie verbeteren,
- Integriteit bestuur, bestrijden corruptie.
- Transparant, interactief en zorgvuldig besturen

Internationale samenwerking is nodig om de capaciteit en middelen te versterken om de duurzame ontwikkelingsagenda uit te voeren. Het realiseren van de doelen vereist samenhangend beleid, een coöperatieve omgeving en het aangaan van nieuwe mondiale partnerschappen.

De gemeente wil met inwoners en organisaties samenwerken en partnerschappen oprichten. Dit doet gemeente Oosterhout met maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en ondernemingen en bewoners. Ze wil initiatieven steunen en bedrijven en inwoners actief betrekken. Van stimuleringsprogramma's en duurzaamheidsregelingen tot specifieke programma's gericht op 'kwetsbare' doelgroepen zoals jongeren, senioren, minima en mensen met een functiebeperking. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- Deelname aan (regionale) interbestuurlijke samenwerking
- Beschikbaar stellen gemeentelijk duurzaamheidsfonds, subsidies voor innovatie
- Verbinden van mensen, kennis en geld; ontmoetingsplaatsen creëren
- Samenwerking binnen en tussen gemeentelijke afdelingen, bijvoorbeeld duurzaamheid en inkoop

9.5 Reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
Reserves	189.292	5.359	194.351	1.245	195.596	-807	194.789	-2.166	192.623
Algemene reserves	28.868	8.028	36.596	3.710	40.306	1.500	41.806	1.500	43.306
Reserves grondexploitatie	10.000	-	10.000	-	10.000	-	10.000	-	10.000
Bestemmingsreserves	150.424	-2.669	147.755	-2.465	145.290	-2.307	142.983	-3.666	139.317
Voorzieningen	12.137	-2.933	9.204	-267	8.937	-805	8.132	-	8.132
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	7.907	-2.933	4.974	-267	4.707	-805	3.902	-	3.902
Voorzieningen middelen derden	4.230	-	4.230	-	4.230	-	4.230	-	4.230
Totaal	201.429	2.426	203.555	978	204.533	-1.612	202.921	-2.166	200.755

9.5.1 Algemene reserves

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
Algemene reserve (bufferfunctie)	17.183	-	17.183	-	17.183	-	17.183	-	17.183
Vrije reserve	11.385	8.028	19.413	3.710	23.123	1.500	24.623	1.500	26.123
Totaal	28.868	8.028	36.596	3.710	40.306	1.500	41.806	1.500	43.306

9.5.2 Reserves grondexploitatie

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
Algemene reserve grondexploitaties	10.000	-	10.000	-	10.000	-	10.000	-	10.000

9.5.3 Bestemmingsreserves

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
Investeringsprojecten (bestedingsfunctie)	67.105	32.992	100.097	14.074	114.171	7.236	121.407	-2.652	118.755
Mobiliteitsfonds	16.907	-5.420	11.487	-750	10.737	-5.400	5.337	-	5.337
Equalit	9.644	-	9.644	-	9.644	-	9.644	-	9.644
Groenfonds	831	-	831	20	851	-	851	-	851
Sociaal domein	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontwikkelreserve bedrijfsvoering	432	-106	326	-	326	-	326	-	326
Vitaliteitsregeling	21	-14	7	-1	6	-	6	-	6
Toerisme fonds	881	-	881	-	881	-	881	-	881
Aandachtsgroepen	2.615	-	2.615	-	2.615	-	2.615	-	2.615

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
Stadhuis	15.420	-10.000	5.420	-5.420	-	-	-	-	-
IHP	36.285	-20.171	16.114	-10.438	5.676	-4.143	1.533	-1.014	519
Ruimtelijke ontwikkeling	245	50	295	50	345	-	343	-	345
APPA fonds	38	-	38	-	38	-	38	-	38
Totaal	150.424	-2.669	147.755	-2.465	145.290	-2.307	142.983	-3.666	139.317

9.5.4 Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
Wachtgeldregeling politieke ambtsdragers	12	-11	1	-	1	-	1	-	1
Regeling vervroegde uittreding (RVU)	789	-427	362	-267	95	-95	-	-	-
Verlofsparen SSC	167	-	167	-	167	-	167	-	167
Overmatig verlofsparen SSC	116	-	116	-	116	-	116	-	116
Waardering participaties APPA fonds	3.093	-	3.093	-	3.093	-	3.093	-	3.093
Zwaaiikom	1.100	-1.100	-	-	-	-	-	-	-
Bovenwettelijk verlof	525	-	525	-	525	-	525	-	525
Slotjes Midden	1.210	-500	710	-	710	-710	-	-	-
Grex Arendsplein	895	-895	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	7.907	-2.933	4.974	-267	4.707	-805	3.902	-	3.902

9.5.5 Voorzieningen middelen van derden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
Exploitatie reiniging	2.300	-	2.300	-	2.300	-	2.300	-	2.300
Exploitatie riolering	1.930	-	1.930	-	1.930	-	1.930	-	1.930
Totaal	4.230	-	4.230	-	4.230	-	4.230	-	4.230

9.6 Staat van geldleningen

9.6.1 Lening opgenomen geld Gemeente Oosterhout

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
40110169 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	6.000.000	-1.000.000	5.000.000	-1.000.000	4.000.000	-1.000.000	3.000.000	-1.000.000	2.000.000
40110357 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2.000.000	-1.000.000	1.000.000	-1.000.000	-	-	-	-	-
2016-007196 Provincie Gelderland	5.000.000	-	5.000.000	-5.000.000	-	-	-	-	-
40112560 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
40112561 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
40112562 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
40113390 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40113764 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	6.000.000	-1.000.000	5.000.000	-1.000.000	4.000.000	-1.000.000	3.000.000	-1.000.000	2.000.000
40114559 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-5.000.000	-	-	-
10030859 NWB bank	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
40116620 BNG of derden	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
1-40146 NWB bank(1-40146)	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
1-40147 NWB bank(1-40147)	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
Onbekend, nog af te sluiten in 2026	-	-	-	25.000.000	25.000.000	-	25.000.000	-	25.000.000
Onbekend, nog af te sluiten in 2027	-	-	-	-	-	25.000.000	25.000.000	-	25.000.000
Onbekend, nog af te sluiten in 2028	-	-	-	-	-	-	-	20.000.000	20.000.000
Onbekend, nog af te sluiten in 2029	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	59.000.000	-3.000.000	56.000.000	17.000.000	73.000.000	18.000.000	91.000.000	18.000.000	109.000.000

9.6.2 Leningen opgenomen geld ten behoeve van Thuisverster

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
40.105886 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	4.811.000	-283.000	4.528.000	-283.000	4.245.000	-283.000	3.962.000	-283.000	3.679.000

9.6.3 Leningen uitgeven geld

Omschrijving	31-12-'25	Mutatie 2025	31-12-'26	Mutatie 2026	31-12-'27	Mutatie 2027	31-12-'28	Mutatie 2028	31-12-'29
Thuisvester	4.811.000	-283.000	4.528.000	-283.000	4.245.000	-283.000	3.962.000	-283.000	3.679.000

9.7 Afkortingenlijst

Afkorting	Betekening
AB	Algemeen bestuur
APPA	Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARG	Algemene Reserve Grondexploitatie
ASV	Algemene subsidie verordening
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroten en Verantwoorden
Bbz	Bijzondere bijstand zelfstandigen
BCF	BTW Compensatiefonds
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging gemeenten
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BPM	Belasting van personenauto's en motorrijtuigen
BRO	Basisregistratie Ondergronden
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BWB	Belastingsamenwerking West-Brabant
BWRM	Bouw- en woonrijp maken
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID-19	Coronavirus disease 2019
CPB	Centraal Planbureau
DB	Dagelijks bestuur
DPIA	Data Protection Impact Analyses
DPRA	Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie
DRIS	Dynamische Route Informatie Displays
EMU	Europese Monetaire Unie
EMVI	Economisch voordelige inschrijving
ENSIA	Eenduidige Normastiek Single Information Audit
EVZ	Ecologische verbindingzone
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FTE	Fulltime equivalent
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie

Afkorting	Betekening
GFE	Groente, fruit en etensresten
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheid Dienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GI	Gecertificeerde instelling
GOP	Geregelde oversteekplaats
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GR NGS	Gemeenschappelijke Regeling Nazorg Gesloten Stortplaatsen
Hbh	Hulp bij huishouden
HOF	Houdbare Overheidsfinanciën
IBT	Interbestuurlijk toezicht
IFLO	Financiën Lokale Overheden
IHP	Integraal Huisvestingsplan
ILA	Integrale Leefbaarheidsaanpak
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ITV	Intensief Toezicht op Veehouderijen
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
JOR	Jaarplan Openbare Ruimte
KDV	Kinderdagverblijf
KPI	Kritische prestatie indicator
LV	Landelijke voorziening
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MJPOR	Meerjarenprogramma Openbare Ruimte
MPG	Meerjarenperspectief Grondexploitaties
MVA	Materiële vaste activa
MVI	Maatschappelijk Verantwoorde Inkoop
MWB	Midden- en West-Brabant
NAZ	Niet aanspreekbare zij-instromer
NHG	Nationale Hypotheekgarantie
NIEEG	Niet in bouwgrond exploitatie genomen gronden
NPO	Nationaal programma onderwijs
ONE	Oosterhout Nieuwe Energie
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OV	Openbaar vervoer
OZB	Onroerendzaakbelasting

Afkorting	Betekening
Pb	Privacybeheerder
PGB	Persoonsgebonden budget
PBS	Personeels Budgetteringssysteem
P&C	Planning & Control
PIA	Privacy Impact Assessment
PRIO	Prioriteit voor de renovatie van de inrichting van de openbare ruimte
PSZ	Peuterspeelzaal
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RBL	Regionaal Bureau Leren
RES	Regionale Energie Strategie
REWIN	Regionaal werkgelegenheidsinstituut West-Brabant
RIA	Regionale investeringsagenda
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RRE-W	Regeling reductie energieverbruik woningen
RWB	Regio West-Brabant
RWS	Rijkswaterstaat
SDE	Stimulering Duurzame Energie
SDG	Sustainable development goals
SER	Sociaal Economische Raad
SPUK	Specifieke uitkering sport
SRBT	Stedelijke Regio Breda Tilburg
SSC	Shared Service Center
Suwinet	Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SWWB	Samenwerking waterhuishouding West-Brabant
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
TONK	Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
TVW	Transitie Visie Warmte
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VGO	Voorziening gastouder
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelininstallatie
VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VSO	Vaststellingsovereenkomst
VSV	Voortijdig schoolverlater
WAVA	Werkvoorzieningsschap Arbeid Voor Allen
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen

Afkorting	Betekening
Wgs	Wet gemeentelijke schuldhelpverlening
Wi	Wet inburgering
WIBON	Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken
WLZ	Wet langdurige zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNRA	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WOB	Wet Openbaar Bestuur
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WRP	Water- en rioleringsplan
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten
Wvvgz	Wet verplichte ggz